

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XVIII. évfolyam 1. szám, 2008. április

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Az állami vagyonkezelés az
új jogszabályok tükrében

*

Új Nyugat-Magyarországi
Egyetem

*

Hogyan tovább,
erdőmérnök-képzés?

*

Alma Mater kiállítás

*

Szellemi felüdülés volt...

*

Nyugdíjasoknak -
nyugdíjasokról

*

Kittenberger Kálmán
emléke

*

Sisi és az erdészek

*

Halottaink

*

Egy erdő portréja

*

Eseményekről röviden

Az állami vagyonkezelés az új jogszabályok tükrében

Szakszervezetünk tagságának nagyobbik része az állami tulajdonú erdőgazdasági részvénytársaságok dolgozója. Értelmezhető tehát, hogy fokozott figyelemmel, mondhatni aggódó érzékenységgel figyel a közélet minden olyan mozzanatára, amely az állami vagyonkezelést és vagyongazdálkodást érinti.

Ez az érzékenység az állami vagyon eladásával kapcsolatos bizonyos disszonáns jelenségek kapcsán, sőt már a rendszerváltást megelőző ún. spontán privatizáció időszakában alakult ki, s egyrészt a munkahely megőrzésével (vagy megszűnésével), valamint az erdők sorsával, jövőjével kapcsolatos. A magyar erdészet ugyanis bőséges tapasztalatokkal rendelkezik mind az 1945 előtti magánerdő-gazdálkodás következményeivel, mind az 1945 utáni állami erdőgazdálkodás eredményeivel kapcsolatban.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény

Az Országgyűlés még a múlt év tavaszi ülésszakának utolsó napján, június 25-én megalkotta az új állami vagyon-törvényt, de a köztársasági elnök azt megfontolásra visszadta a Parlamentnek, így azután csak a szeptember 10-i ülésnapon került végleg elfogadásra, majd a Magyar Közlöny 2007. évi 121. számában, szeptember 17-én közzétételre.

A mellékletével együtt 22 közlönyoldalra rugó törvényt természetesen nem áll módunkban részletesen ismertetni. Csupán szövegében tallózva, néhány érdekesebbnek vélt részlet kiragadásával szeretnénk tagtársainkat ösztönözni behatóbb tanulmányozására - hátha szükségük lesz még rá.

A törvény preambuluma - egyetlen kiadós mondatban - leszögezi: az Országgyűlés az intézményes privatizáció lezárása után, az állami vagyonnal való gazdálkodás új, korszerű rendjének kialakítása, a hatékonyabb, eredményesebb, költségtakarékosabb, továbbá *a nemzet számára tartós értékként megőrzendő vagyon védelmét, megőrzését szolgáló vagyongazdálkodás érdekében* alkotta ezt a törvényt.

Eme szép bevezetésből azt olvashatja ki az olvasó, hogy *az állami vagyonnal kapcsolatban annak eladása helyett védelmére, megőrzésére helyeződik át a hangsúly* a vele való gazdálkodás során. Mindazonáltal elgondolkodtató, hogy mit értsünk az alatt, hogy „az intézményes privatizáció” zárult le.

Mi minősül állami vagyonnak?

Az I. fejezet I.§. (2) pont alatti felsorolásból erdészeti szempontból figyelmet érdemel az a/ dolog módjára hasznosítható természeti erő, valamint b/ az állami tulajdonban levő termőföldekből álló, külön törvényben szabályozott Nemzeti Földalap.

Csak kicsit is vajtífülű jogszabályolvasóban ez a „külön törvényben szabályozott” kitétel mindig fennakadást jelent,

mert bizonyos ügyeknek a főiránytól eltérő, külön utakra terelésére ad gyanúokat. Ez a kitétel ebben a törvényben többször is megismétlődik.

A 2.§./1/ pontja tételesen is leszögezi a preambulumból már megismert szándékot: *a tulajdonosi joggyakorlás és vagyonkezelés feladata az állami vagyon megóvása*, továbbá hatékony és gazdaságos működtetése a nemzeti vagyon megőrzése és gyarapítása érdekében, *illetve* vagyontárgyak értékesítése.

E ponttal kapcsolatban tekintsünk el most afölött a kis dilemma fölött, hogy nem tudjuk pontosan: mi a különbség az *állami* és a *nemzeti* vagyon között. Zavaróbb az a kis kukac, az a két kis szó, ami a mondat végén az „*illetve*” szó után ékeskedik. Mert felvetik a kérdést: *a vagyont megőrzük vagy értékesítjük?*

A 4.§./1/ szerint az állami vagyon – rendeltetésétől függetlenül – kincstári vagyon, illetve üzleti vagyon lehet.

Megint egy „*illetve*”. Ha erdőben gondolkodunk, akkor *reméljük, hogy az állami erdő közszolgálati vagyon*, amelynek célja a közjó szolgálata és nem vagyonszerzés, vagyis nem üzleti vagyon. Gyarapítása pedig a közjó növelését szolgálja.

Ezt a reményünket látszik alátámasztani a 4.§./2/ pont, amely meg is határozza: kincstári vagyon minden vagyonelem, amelyet törvény – ideértve e törvény mellékletét is – kizárólagos állami tulajdonba tartozó vagyonként forgalomképtelennek, illetve korlátozottan forgalomképesnek minősít.

Már megint egy „*illetve*”. Ám mielőtt nagyon belénk rágná magát a gyanakvás, vegyük szemügyre a szövegben említett és roppant fontosnak tűnő *mellékletet*, amely a következő címet viseli:

A tartós állami tulajdonú társasági részesedéssel működő társaságok – az állami tulajdon arányának megjelölésével – a következők.

A felsorolásban szerepel mind a 22 állami erdészeti részvénytársaság!

Tagtársaink ezek után talán meg is nyugodhatnak, ha a jegyzék tanulmányozása közben nem merülne fel mégis egy-két aggályos gondolat bennünk. Az egyik az, hogy bár társaságaink az ún. védett állami vagyon kategóriájába kerültek, *de egyetlen szó sem említi magát az állami erdőt, mint olyan vagyont, amelyhez nem lehet akár csak korlátozottan forgalomképes vagyontárgyhoz hozzányúlni*. A másik ok pedig az, hogy a jegyzékben szerepelnek olyan zártkörűen működő részvénytársaságok is, mint pl. a Magyar Villamos Művek ZRt., a Magyar Posta ZRt. vagy a Szerencsejáték ZRt., amelyek feldarabolása és/vagy részbeni privatizálása ne merülne fel szinte naponkénti gyakorisággal a médiában.

A törvény általános rendelkezéseit – a 3.§. kivételével – azzal zárjuk a magunk részéről, hogy utolsó pontja kimond-

ja: az állami vagyonnal gazdálkodó szerv – mint amelynek erdészeti részvénytársaságaink is – közfeladatot ellátó szervnek minősül.

A vagyongazdálkodás szervezete

Az új vagyontörvény imént említett 3.§.-a kimondja: az állami vagyon feletti tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Magyar Állam nevében a *Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács* (a továbbiakban: Tanács) gyakorolja. A Tanács a feladatait a *Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zártkörűen működő Részvénytársaság* (a továbbiakban MNV ZRt.) útján, annak ügyvezető szerveként látja el.

Amint az eléggé közismert, az MNV ZRt. mint végrehajtó szerv, három korábbi szervezet integrálása útján jött létre; ezek: az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodó ZRt., a Kincstári Vagyoni Igazgatóság és a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet. Az összeolvasztási folyamat jogi nyomon követésétől el kell tekintenünk.

Az NVT hét tagból álló testület, amelynek tagjait – a miniszterelnök javaslatára – a köztársasági elnök nevezi ki. Ellenőrzését egy max. 11 tagból álló Ellenőrző Bizottság végzi, amelynek elnökét viszont a miniszterelnök nevezi ki és csak öt évre.

A vagyontörvény körüli első parázs vita éppen ezek körül a témák körül robbant ki, mivel a miniszterelnök által jelölt bizottság magát a miniszterelnöki beosztás is túlélheti, pl. a belpolitikai erőviszonyok megváltozása esetén. Ezt a gubancos témát nem is fejtegetjük tovább. Csupán még azt jegyezzük meg, ami szakszervezeti szempontból sem közömbös: az *Ellenőrző Bizottság egyik tagját a miniszterelnök az Országos Érdekegyeztető Tanács munkavállalói oldalának javaslata alapján nevezi ki.*

A Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó ZRt.

Részvénytársaságainkat és azokon belül tagtársainkat közvetlenebbül érinti, és ezért jobban érdekli az állami vagyongazdálkodás operatív irányító szervezete: a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó ZRt. szervezete, működése, no meg személyzete. Erről a vagyontörvény III. fejezete rendelkezik.

A III.18.§./1/ pont szerint az MNV ZRt. jogállása: a Magyar Állam által alapított *egyszemélyes részvénytársaság, amelynek részvénye forgalomképtelen...* alapító okiratát és annak módosításait a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

Tegyük ehhez mindjárt hozzá: ez meg is történt az 1001/2008/ I.25./ Korm. számú határozattal, s a Társaság módosításokkal *egységes szerkezetbe foglalt alapító okirata* e határozat mellékleteként *megjelent a közlöny idei 12. számában.* Ez a melléklet azért is érdekes, mert már név szerint felsorolja a dr. Nagy János professzor által vezetett Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács, valamint a dr. Borbély Attila által vezetett Ellenőrző Bizottság tagjait és meghatározott, 2007. december 5-től 2012. december 5-ig terjedő időre kinevezi az MNV ZRt. vezérigazgatójává Tátrai Miklós Zoltánt.

Az MNV ZRt. szervezeti és működési szabályzatát már az NVT elnöke, Prof. Dr. Nagy János adta ki 2007 novem-

berében, a részvényesi jogokat gyakorló pénzügyminiszter jóváhagyásával (Magyar Közlöny, 2007/171. szám).

Az MNV ZRt. szervezete

Ebből az említett szervezeti és működési szabályzatból egy nagy és elég bonyolultnak tűnő apparátus képe tárul elénk. Megkísérjük a lényeget röviden visszaadni.

A szervezet központból és területi irodákból tevődik össze. Élén a vezérigazgató, Tátrai Miklós áll. Belső törzskarának részletezését mellőzzük.

Az eltérő típusú vagyonszervezetekbe tartozó állami vagyon kezelését három vezérigazgató-helyettes irányítja: az agrárportfólióért, az ingatlanvagyonért és a társasági portfólióért felelős vezérigazgató-helyettes. A területi irodák az első két vezérigazgató-helyettes szakmai irányítása alatt állnak.

Nem nehéz kitalálni, hogy az erdőgazdasági tevékenységet folytató társaságok irányítása és felügyelete az agrárportfólióért felelős vezérigazgató-helyettes (Benedek Fülöp, korábbi FVM államtitkár) hatáskörébe tartozik. Feladatai ellátásában három ügyvezető igazgató segíti: a Nemzeti Földalapért felelős üv. igazgató, az agrárgazdasági, továbbá az erdőgazdasági üv. igazgató. Utóbbi Horgosi Zsolt okl. erdőmérnök.

A szereplők

Az új szuperholding ügye természetesen az állami vagyon jövőéért aggódó közvéleményt, s ennél fogva a médiát is foglalkoztatta. Az elemzők megállapították, hogy a jelenlegi kormányhoz abszolút lojális, megbízható gárdáról van szó, s ezen belül is megfigyelhető Kelet-Magyarország „előretörése”, amit az ugyancsak onnan származó Veres János pénzügyminiszter befolyásának tulajdonítanak.

Dr. Nagy János, a Debreceni Egyetem rektorhelyettese az ÁPV. ZRt. múlt év augusztusában kinevezett utolsó elnöke volt, s a Miniszterelnök 79/2007/XI.9./ME számú határozata az ÁPV ZRt. Igazgatósága elnökének és tagjainak visszahívásáról mentette fel ez alól a tisztsége alól. (Magyar Közlöny, 2007/151. szám, november 9., 10606.p.) Személyéről „Megbízható vagyongazdálkodók” címmel a következő jellemzést írta a „Népszabadság” című napilap 2007. október 5-i száma:

„Nagy az ismeretlenségből lépett a vagyongazdálkodási területre, igaz, Veres Jánossal már korábban ismerték egymást. Az elnök augusztusig életét a növénykutatásnak szentelte – mindvégig a debreceni egyetemen oktatott, kutató. Tavaly kapta meg például a Széchenyi-díjat (a tudományos élet Kossuth-díját) a fenntartható növénytermesztési módszerek többszörös komplex fejlesztése terén kifejtett, nemzetközileg is széleskörűen elismert kutatási tevékenységéért, a vállalatokkal szoros együttműködésben végzett rendkívül eredményes fejlesztési munkásságáért.”

Ugyanebben a fiatal, 32-33 éves Tátrai Miklós vezérigazgatóról a következőket olvashatjuk:

„Tátrai egyébként eddigi, kizárólag igazgatási karrierjének jelentős részét Veres János pénzügyminiszter munkatársaként töltötte. A közgazdasági egyetem után a költségvetési bizottság akkori szocialista elnöke, Szekeres Imre (ma hon-

védelmi miniszter, MSZP-elnökhelyettes) mellett kezdett, majd Veres János alelnök mellett folytatta. Egy kis kitérő volt csupán a környezetvédelmi tárcánál töltött három év, ahonnan 2006 novemberében tért vissza az MSZP alelnöki posztját is betöltő pénzügyminiszter mellé... Akkor államtitkári (ti. pénzügyi -K.P.) kinevezése meglepetésnek számított, s a mostani is kicsit az: korábban Szilvássy Györgyöt, a titkosszolgálatokért felelős tárca nélküli minisztert emlegették biztos várományosként”.

Benedek Fülöpöt, az erdészettel (és a vadászati joghasznosítással) kapcsolatos feladatokat is ellátó vezérigazgató-helyettest talán nem szükséges bemutatnunk Olvasóinknak, amint mondani szokták: „régi motoros” már az agrárium területén.

Horgosi Zsolt erdőmérnök, aki erdészeti üv. igazgatóként tulajdonképpen az 58 évesen nyugállományba vonult Gémesi József örökébe lépett ebbéli minőségében, szintén nem ismeretlen a szakmában. Korábban már dolgozott az ÁPV Rt. agrárgazdasági üv. igazgatóság kötelékében, majd a szolnoki székhelyű Nagykunsági Erdészeti ZRt. vezér-

igazgatója lett. Úgy hírlík, hogy vérbeli erdész és jó vállalatvezető volt, aki nem könnyű szívvel hagyta el ezt az állását. Reméljük, hogy sem ő, sem a szakma nem járt rosszul ezzel az álláscserével. Persze, minden azon múlik, hogy az állami pénzügyi politika mekkora mozgásteret enged a számára. Csapata: *Klemm József* erdőgazdasági üv. igazgatóhelyettes, *Károlyi Noémi* vezető portfólió menedzser, *Dalvári Vince* és *Dobó László* portfólió menedzserek, valamint *Pintér Zoltán* és *Tölgyesi Krisztina* menedzserek.

Befejezésül felhívjuk T. Olvasóink figyelmét arra, hogy *cikkünk figyelemfelhívó- tájékoztató jellegű írás, nem készült jogászai felkészültséggel és igényességgel.* A téma iránt érdeklődők számára nem helyettesítheti a cikkben említett, vagy a tárggyal összefüggő, de nem említett jogszabályok behatóbb tanulmányozását.

Dr. Király Pál

Új Nyugat-Magyarországi Egyetem

Magyarország 6. legnagyobb hallgatói létszámú egyeteme

Február elsején tartotta alapító ünnepségét az új Nyugat-Magyarországi Egyetem Sopronban a Közgazdaságtudományi Kar aulájában.

A nagyszabású rendezvény vendége volt dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter, dr. Manherz Károly, az OKM szakállamtitkára, dr. Mang Béla, a Felsőoktatási Tudományos Tanács elnöke, Prof. dr. Molnár Károly, a Magyar Rektori Konferencia elnöke. A történelmi egyházak képviselőitében jelen volt dr. Pápai Lajos és dr. Veres András megyéspüspökök. Jelen volt továbbá a Győr-Sopron-Moson Megyei, valamint a Vas Megyei Közgyűlés elnöke, és Sopron, Szombathely, Győr, Mosonmagyaróvár város polgármestere, illetve Székesfehérvár alpolgármestere és a magyarországi egyetemek rektorai.

Rektori üdvözlés

Az ünnepség résztvevőit *Prof. dr. Faragó Sándor*, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora köszöntötte. Beszédében elmondta, hogy a *Nyugat-Magyarországi Egyetem és a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola egyesülésével Magyarország hatodik legnagyobb hallgatói létszámú egyeteme jött létre.* Az intézmény életében korábban nem tapasztalt mértékű fejlesztések történtek: a közel-múltban öt városban összesen 14 milliárd forint értékű beruházás valósult meg, s ez a fejlődés minőségi javulást eredményez az oktatásban.

A rektor megemlítette, hogy a *Nyugat-Magyarországi Egyetem 10 karán, 56 szakon és 12 mesterszakon 780 oktató – közöttük mintegy 400 minősített – garantálja a színvonalas képzést.*

Eredményként emelte ki, hogy a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság „A” minősítéssel illette az egyetem összes karát.

„Jövőt építünk, egy prosperáló, harmadik évezredű egyetem képe lebeg a szemünk előtt. Akarjuk a sikert, mert régióknak, a régiókban élő fiataloknak, s országunknak tartozunk ezzel” – mondta a rektor.

Miniszteri avató

Dr. Hiller István miniszter avató beszédében elmondta, hogy jóllehet, mára a felsőoktatásban megsokszorozódott a hallgatói létszám, időközben azonban gyarapodott a felsőoktatási intézmények száma is. Ezért egyfelől a tradíciók megtartása, másfelől a megalapozott jövőkép és az innováció mellett *egyre hangsúlyosabbá válik a képzés színvonala.*

„Óvják és féltsek, támogassák ezt az egyetemet abban a versenyben, amelyben kénytelen részt venni.” – fordult a vezetőkhöz a miniszter, majd felelevenítve a botanikus kertben és az egyetemi könyvtárban töltött gyermekéveit, így folytatta: „Különös öröm számomra, hogy itt lehetek, hiszen nem csak egyszerűen hazatértem, de születésnapra érkeztem. Nem jöttem üres kézzel.” – mondotta, utalva arra, hogy a kulturális tevékenység élénkítésére 20 millió forintot juttatott az egyetemnek.

Az új egyetem szimbólumát, az *egyetemi zászlót* a történelmi egyházak nevében dr. Pápai Lajos római katolikus megyés püspök áldotta meg.

Az ünnepségen dr. Hiller István megerősítette az egyetem gazdasági főigazgatója, Herczeg László kinevezését. Ezt követően a rektor nyújtott át kinevezéseket az új egyetem magasabb vezetőinek, akik a következők:

Prof. dr. Gadányi Károly, a Savaria Egyetemi Központ elnök-rektorhelyettese;

Prof. dr. Albert Levente, a Nyugat-Magyarországi Egyetem általános rektorhelyettese;

Prof. dr. Takáts Péter oktatási rektorhelyettes;

Prof. dr. Neményi Miklós tudományos és külügyi rektorhelyettes;

Dr. Merényi Mária főtitkár.

A Központi Könyvtár és Levéltár főigazgatója, ifj. Sarkady Sándor kinevezésére a későbbiekben kerül sor.

A jókivánságok

Felszólalásaikban az új egyetemnek szerencsét kívántak: a Győr- Moson-Sopron Megyei Közgyűlés elnöke; a Vas, illetve Fejér Megyei Közgyűlés alelnökei; az egyetem karainak otthont adó városok (Sopron, Szombathely, Győr, Mosonmagyaróvár) polgármesterei és Székesfehérvár alpolgármestere.

– Az infrastruktúra fejlesztésével, az oktatás minőségének javításával, a képzési skála kiszélesítésével a Nyugat-Magyarországi Egyetem a régió fiataljai előtt lehetőséget nyitott a lakóhelyükhöz közeli továbbtanulásra. Gratulálok az egyetemnek az „A” minősítéshez. A Magyar Rektori Konferencia februári plenáris ülésén a NyME a legnagyobb felsőoktatási intézmények közé nyer besorolást – nyilatkozta dr. Molnár Károly, a MRK elnöke.

Prof. dr. Patkó Gyula, a Miskolci Egyetem rektora a M.E. és a NyME közös selmeci eredetűre emlékeztetve emlékérmeket adott át Faragó Sándor rektornak.

Meszjár András, az EHÖK új elnöke beszédében elmondta: előnyösnek látja és pozitívan ítéli meg az egyetemi diákéletet. A hallgatók nagy tudású oktatóktól tanulhatnak és *piacképes diplomát* szerezhetnek a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, ahol *a diákéletet a hagyománytiszteltet, a barátság, a jó szándék és a segítőkészség határozza meg.*

Hangulatos befejezés

Az ünnepség hangulatát Beethoven Egmont-nyitánya emelte a Dárdai Árpád által vezetett Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar előadásában. Két kortárs magyar zeneszerző, Szokolay Sándor és Kocsár Miklós gyönyörű kompozíciói csendültek fel a Savaria Egyetemi Központ vegyes karának előadásában (vezényelt: Vinceffy Adrienne, orgonán kísért: Virágh András Liszt-díjas orgonaművész). Sarkady Sándor versét Tóth András, a Nyugat-Magyarországi Egyetem munkatársa szavalta el.

Csiha Tünde Noémi

NyME Kommunikációs Iroda
Sopron

Kitüntetettjeink

Szervezetünk Elnöksége az „Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének Emlékérme” kitüntetést adományozta **Pál Sándorné**, az Egererdő ZRt-nél működő szakszervezeti bizottságunk gazdasági felelőse, valamint **Horváth Elek**, a Zalaerdő ZRt-nél működő bizottságunk elnöke részére, a szakszervezeti mozgalomban hosszú időn át kifejtett eredményes és lelkiismeretes munkásságuk elismeréseként.

Ugyancsak az EFDSz Emlékérmével tüntette ki az Elnökség partnerszervezetünk, az Építő-, Fa- és

Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége (ÉFÉ-DOSzSz) elnökét, **Csorvási József** urat nyugállományba vonulása alkalmából, a szakszervezetünkkel huzamos időn át fenntartott eredményes együttműködésért, a szervezetünknek nyújtott támogatásért.

Aktivistáink a titkáraink országos értekezletének megtisztelő nyilvánossága előtt vették át a kitüntetést.

Új MTA-doktor

Marsovszky Magyar Eszter sikerrel védte meg az „MTA doktora” cím elnyerésére benyújtott „Felzárkózás és életörzés a Festetics hitbizomány erdőgazdálkodásában” című értekezését. A nyilvános vitát Szabad György akadémikus vezette. Az értekezés opponense volt: R. Várkonyi Ágnes akadémikus, valamint Für Lajos és Tórh Tibor, a történelemtudomány doktora.

Idézetek

„Az állami tulajdon jelentőségét a statisztikai adatok eléggé igazolták. A régebben is állami tulajdonban volt erdők lényegesen nagyobb fatőkét mentettek át a rablógazdálkodás több évtizedes korszakából, mint a magánkezelésű erdőbirtokok. Százéves lejárátú befektetésekre csak az állam vállalkozik, vagyis több nemzedékre szóló tervszerűséget, évtizedeken át tartó és mindig újabb évtizedekre, évszázadokra előrenéző erdőnevelést csak az állami gazdálkodástól várhatunk.”

(Barlai Ervin: Erdőgazdaságpolitikai irányelvek. Budapest, 1946. - MÁLLERD kiad. 17-18.p.)

*

„...bizonyos, hogy az egyesek érdekei a társadalom közös érdekeinek, a nemzet javának alárendelendők... az államnak jogában áll az egyesek korlátozásával is az erdők fenttartásáról gondoskodni.”

(Scholtz Rezső: Az államnak a magán-erdőgazdaságra való felügyeléről. „Erdészeti Lapok”, 1863. 199.p.)

*

„Az erdő gyors meggazdagodáshoz nem segít, de megóv az elszegényedéstől”

(Dr. Baur)

Alma Mater kiállítás Sopronban

Ez az év a soproni Erdőmérnöki Kar éve. Múlt évi 3. lapszámunkban is jeleztük: szeptemberben a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora, Prof. Dr. Faragó Sándor üdvözölte az intézményt a 200. tanévének megnyitása alkalmából. A bicentenáriumi ünnepségsorozat azonban ebben az évben indult be, mégpedig az Erdészeti Múzeumban az intézményesített *önálló magyar erdőmérnök-képzés kétszáz éves történetét bemutató Alma Mater kiállítás* megnyitásával. Az ünnepségsorozat szeptemberben kulminál és eltart egészen a jövő év februárjáig.

A Bányászhimnusz

közös eléneklésével vette kezdetét a megnyitó ünnepség a Templom utcai múzeumunk udvarán, amelyet erre az alkalomra teljesen megtöltött a legkülönbözőbb rendű-rangú és korú szakértársaink, az egyenruhás hallgatók és oktatóik, s a vendégek sokasága.

A kezdő ének kifejezte azt a soha el nem múló tiszteletet, amelyet az erdészet érez az ős, az idősebb testvér, a bányász szak iránt, amelynek kebelében Selmecbányán kialakult, majd amelynek oldalán másfél évszázadon keresztül élt az erdész szak.

Egészen természetes tehát az is, hogy Varga Tamás múzeumigazgató üdvözlése során az elsők között köszöntötte azt a szlovák küldöttséget, amelyet Pavol Balzanka, Selmecbánya polgármestere vezetett, s aki mellett ott állt dr. Fodor Tamás, Sopron polgármestere, továbbá a Miskolci Egyetem küldöttsége is Prof. Dr. Gácsi Zoltánnak, az Anyagtudományi Kar dékánjának vezetésével. (Ez az intézmény a korábbi Kohómérnöki Kar mai jogutóda.)

Az eddig említettek túlmenően közvetlen, bensőséges hangvételű, gondolatokban gazdag beszédet mondott Prof. Dr. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja és a rektor is.

Egy nagy család találkozott

most itt, Közép-Európa közepén a 200. születésnap megünneplésére — mondotta a selmeci polgármester. Náhlik dékán pedig azt hangsúlyozta, hogy *a közös múlt az, amely ezt a családot, Selmecet-Sopront-Miskolcot összeköti*, s ebből a múltból építkezhetünk továbbra is.

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor beszédének középpontjában az Alma Mater, a tápláló-gondoskodó anya állt, amely nem csak oktatott, hanem egy speciális tanár-diák kapcsolat keretében sajátos szellemben *mindig nevelt is*. S ez a sajátos szellemiség az idők folyamán selmeci-soproni hagyományokká nemesedett. Ezeknek *a hagyományoknak óriási kohéziós erejük van*, ezt kívülálló is elismerik.

A rektor idézte az ősi Erdészeti Tanintézet első tanárának, Wilckens H. Dávid professzornak a mondását: az elvetett kis makkból lesz a nagy tölgy... S a Selmecen elvetett kis makkból olyan két évszázados hatalmas tölgy lett, amely már maga is elvetette magvait (új karok és szakok jöttek létre Sopronban).

Az üdvözlő beszédek elhangzása után a résztvevők megtekintették a kiállítást, amely korszakokra bontva mutatja be erdőmérnök képzésünk fejlődéstörténetét és a hozzákapcsolódó diákhagyományokat. Erre az alkalomra a múzeumot (nyilván hatalmas munkával) gyökeresen átalakították. A régi kiállításokat szinte teljesen lebontották és szemléltető-magyarázó táblákból, tárgyakból és dokumentumokból építették fel a jelenleg láthatót, amelyekhez a diákhagyományokat bemutató részlegben még hangeffektusok is kapcsolódnak.

Szoboravatás

A rendezvény következő helyszíne az egyetem botanikus kertje volt. Itt az A és a B épület közötti kis térség utca-

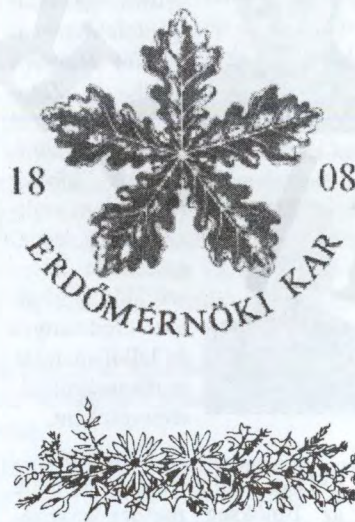
front felőli részén szoboravatásra került sor.

A szobor a Miskolci Egyetem már említett Anyagtudományi Karának ajándéka az Erdőmérnöki Kar számára a bicentenáriumi alkalmából, s Gácsi dékán adta át Náhlik dékánnak, miközben mindketten felidézték a bányász-kohász-erdész múlt közös emlékét, az oktatás kapcsolódó pontjait és a hallgatók közös életét.

A remekművű, szép kis szobor egy öntödei kohászt ábrázol és testvére annak az ugyancsak igen szép bányásszobornak, amelyet a M.M. Földtudományi Kara, vagyis bányász testvéreink ajándékként már korábban felállítottak ugyanezen a helyen. Mindkettő eredetije valaha az országos millenniumi kiállításra készült. A jól sikerült másolatok ezentúl értékes díszai a botanikus kertnek.

A bicentenáriumi ünnepségsorozat nyitó rendezvénye a Bányászhimnusz, az Erdészhimnusz és a Kohásznóta közös eléneklésével ért véget.

Dr. K. P.

Új egyetem, új embléma

Az újonnan alakult Nyugat-Magyarországi Egyetem új emblémát (jelvényt, jelképet) is alkotott magának. Pontosabban alkotta Juhász Márton, az egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetének munkatársa.

Mivel szakszervezeti tagtársaink feltehetően gyakrabban is találkozhatnak majd az életben ezzel az emblémával, leírjuk, hogy mit ábrázol, mit kíván kifejezni – úgy, ahogyan azt leírta maga az alkotó forrásunkban, az egyetem „Vivat Academia” című havi folyóiratának 2008. évi 1. számában.

A kör alakú embléma lényegében két fő motívumból tevődik össze.

a./ Külső szöveggyűrű, amelyben az egyetem neve olvasható latin nyelven, a selmecbányai anyaintézmény alapítási dátumával: Universitas Hungariae Occidentalis, Anno 1735.

A felirat Stone Print betűtípusból készült és kívül-belül gyöngysor övezi.

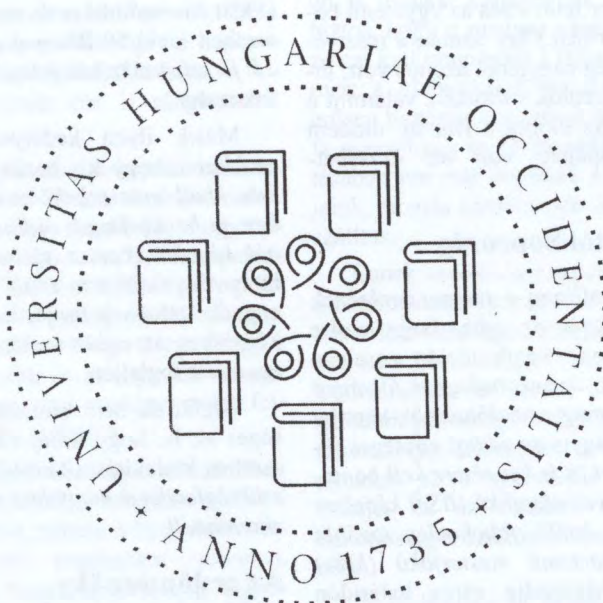
b./ A szöveggyűrű által körbezárt mezőben hét könyv, ezeken belül közepén pedig hét hurkot vető végtelen csomó stilizált ábrája látható.

A hét könyv a hét szabad művészetet (Septem artes liberales) jelképezi, amelyek a következők: 1. *Grammatika*, vagyis latin nyelvtan. 2. *Retorika*, a gondolatok szabatos szóbeli kifejezése. 3. *Dialektika*, a gondolatok logikus kifejtésének tárgya. 4. *Asztrológia*, csillagászat. 5. *Aritmetika*,

számtan. 6. *Geometria*, mértan. 7. *Zene*, a zene matematikai-fizikai viszonyainak elmélete értelmében.

A végtelen csomó a kibogozhatatlanságában rejlő erőt szimbolizálja.

Dr. K. P.

Új könyvek, kiadványok

A magyar vadgazdálkodás és vadászat II. világháború utáni történetével foglalkozó harmadik kötetét jelentette meg dr. Tóth Sándor ny. minisztériumi főosztályvezető „*Szél alatt – hátszélben*” címmel. A könyv az 1951-1957 közötti évek eseményit tárgyalja és rekordgyorsasággal követte az előző kötet megjelenését.

„*Fejet hajtunk. Vadászati emlékhelyek Magyarországon*” címmel jelentette meg Fáczy Ödön szakíró gyűjteményes leírását az Országos Magyar Vadászkamara.

A OEE Erdészettörténeti Közlemények sorozatának LXXI. kötete-ként jelent meg Halász Aladár gyémántokleveles erdőmérnök „*Erdészettörténet a visszacsatolt országrészekről, 1938-1944*” című műve, amely az un. első és második bécsi

döntés nyomán néhány évre az anyaországhoz visszacsatolt területeken folytatott erdőgazdálkodásunk emlékeit örökíti meg.

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FeHoVa kiállítás idejére időzítve jelentette meg nyomtatott formában is, CD-lemezen is „*A vadászattal, vadgazdálkodással, vadvédelemmel és löfgyverekkel kapcsolatos jogszabályok gyűjteménye*” címmel a Magyar Közlöny különszámát.

Terjedelmi okok miatt egyes művek részletesebb ismertetésére csak a továbbiakban tudunk majd visszatérni.

k.p.

Ékszerek fából

Igen, ilyen is van, mégpedig parafából. Ezt láthattuk a Budapesti Vásárközpont területén megrendezett idei Karát nemzetközi ékszer, drágakő és óra szakkiallításon.

Persze, valójában inkább a divat-csecsebecse meghatározás illik a vékony parafalemezekből készült, különféle geometriai, szív- stb. alakú és ugyancsak a legkülönbébb (általában piros, zöld, sárga, barna) árnyalatúra színezett medálokra. Azonban ékszer-jelleget ad nekik a rájuk helyezett ezüst díszítőmotívum, pl. virág és az ezüst foglalat. Fekete vagy színes nyakzsínorra, bőrszíjra, de a füllel ellátott változatok akár ezüstláncra nyakba akasztva viselhetők.

A forgalmazó Non Pro Forma BT tájékoztatása szerint a parafa ékszerek teljesen újdonságnak számítanak hazánkban és márciusban még folyamatban volt piaci bevezetésük.

k.p.

Hogyan tovább, erdőmérnök-képzés?

Vitaforumot rendezett a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának vezetősége Sopronban az erdészeti felsőoktatás jövőjéről. A fórum tulajdonképpen a második felvonása volt a Kar kétszáz éves fennállásával kapcsolatos rendezvénysorozat nyitó ünnepségének. (Az első az Alma Mater kiállítás megnyitása volt az Erdészeti Múzeumban, valamint a kohász-szobor felavatása az egyetemi botanikus kertben.) Így azután a résztvevő közönség nagyjából azonos volt; inkább a szereplők változtak, valamint a helyszín. Az utóbbi a Kar új, modern oktatási épülete volt az Erzsébet-kertben.

Bolognától Sopronig

A vitaforum megrendezésének szükségességét az adta, hogy amire EU-s csatlakozásunk idején nemigen gondoltunk: az un. *bolognai folyamat* Sopront, a magyar erdőmérnök-képzést is elérte. Vagyis az eddigi egységes öt-éves képzést itt is két részre kell bontani: hároméves alapkü (BSc) képzésre és az arra épülő, feltehetően további kétéves időtartamú mesterfokú (MSc) képzésre. Mégpedig záros határidőn belül.

A feladat már eddig is számos problémát vetett fel mind az oktatásban dolgozók, mind a gyakorlat körében és indulatokat is kavart. A problémák részletesebb felvázolása egy külön kis füzetre rúgna. Ezért ezek közül csak kettőt-hármat érinthetünk tudósításunk során.

Közbevetve megjegyezzük: a *téma szakszervezeti szempontból is elsőrendű fontosságú*, mert a rendszer bevezetése megváltoztatja majd a szaktársadalom struktúráját, és láncreakciószerűen vet majd fel további foglalkoztatási és bérezési kérdéseket.

Prof. Dr. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja megnyitójában elmondta: nyugvópontra szeretnének végre jutni az elmúlt évek mozgalmas vitái után. S úgy kívánnak kitekinteni Európára, hogy közben hagyományait is megőrizték. Szavaiból érződött, hogy a Kar vezetése súlyos morális nyomásnak van kitéve most, a döntés időszakában.

A fő problémák

Prof. Dr. Faragó Sándor intézetigazgató egyetemi tanár, az egyetem rektora a fórumot köszöntő beszédében már közelebből is érzékeltette a téma neuralgikus pontjait. Így pl. azt, hogy az alapkü BSc végzettséget szerzetteknek csak kb. 30 %-a folytathatja majd tanulmányait a mesterszakon. (Saját kis számításunk szerint ez – jó esetben – évi 50 BSc-vel számolva kb. 15 fő beiskolázását jelentheti az MSc fokozatra.)

Másik ilyen kedélyeket borzoló probléma, hogy kis hazánkban Sopronon kívül más felsőfokú tanintézetekben is be kívánnak indítani erdőmérnök-képzést. (Persze, elsősorban agrár-intézményekről van szó.) A rektor elengedhetetlennek tartja, hogy ebben a kérdésben az egész szakma határozottan állást foglaljon.

Végül, de nem utolsósorban szükséges az is, hogy az új oktatási rendszerben kialakításra kerüljön a magyar szükségleteknek megfelelő magyar képzési modell.

Az erdőmérnök: erdész és/vagy mérnök?

Ezt követően három előadásra került sor. Prof. Dr. Koloszar József egyetemi tanár erdőmérnök-képzésünk múltját, jelenét és jövőjét tekintette át. Dr. Heil Bálint és dr. Frank Norbert egyetemi docens pedig külföldi példák ismertetése alapján nemzetközi kitekintést nyújtott a témakörben.

Az előadásokból lényegében két fő megválaszolandó dilemma rajzolódott ki. 1. Milyen mértékben irányuljon a képzés a hazai viszonyok figyelembe vételére, és mennyire szolgálja a nemzetközi viszonylatban – elsősorban az U-ban – szorgalmazott, mondhatni erőltetett átjárhatóságot? 2. A képzésen belül általában és a két fokozaton belül külön-külön is milyen legyen a szakmai (erdészeti) és a mérnöki (műszaki) tantárgyak egymáshoz viszonyított aránya ahhoz, hogy az erdőmérnök cím mérnök jellege is megmaradjon.

A magunk részéről ehhez hozzáteesszük: a magyar erdőmérnöki oklevél

nagyfokú konvertibilitását mindig az erős műszaki töltetének köszönhetné. Az eddigi egységes erdőmérnök-képzés feltétele ez a szempont is vastagon belejátszik a szakma részéről.

Dr. Frank Norbert előadásából az derült ki, hogy a magyarok előtt mindig szakmai példaképként lebegő német nyelvterületű erdészeten erősen óvott presztízs-szakma az erdészet, amely nagyon nehezen enged be sorai-
ba idegent. Ami pedig a mérnökséget illeti, az Európai Unió nagy hangsúlyt helyez az önálló mérnöki tevékenység felelősségteljes vállalására. (Ehhez is hozzáteesszük: műszaki mérnöki munka esetében nem is lehet ez másképpen.)

Egységes álláspont az egységes képzés mellett

Az előadásokat követően hozzászólásokra került sor. Felszólalt többek között: Kiss János, az FVM Természeti Erőforrások Főosztályának vezetője; Wisnovszky Károly, az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóságának vezetője; dr. Pethő József, az OEE elnöke; Barkóczi István, a SEFAG ZRt. vezérigazgatója; Luzsi József, a MEGOSZ elnöke; Prof. Dr. Gencsi László ny. tanszékvez. egyet. tanár; dr. Andor József ny. vezérigazgató-helyettes és még mások.

Valamennyi felszólaló az elmúlt kétszáz év alatt kitaposott, egyenes, biztos út, az eddigi egységes rendszerű erdőmérnök-képzés folytatása mellett foglalt állást. Ugyanakkor aggályok is elhangzottak a majdan végző BSc-mérnökök foglalkoztatásával kapcsolatban, mivel ezeket nem tekintik sokkal többnek, mint az egykori un. felsőfokú technikumot végzetteket.

A felszólalások során elhangzottak olyan megjegyzések is, hogy pl. igen ingatag a bolognai háziki alapja, vagy: a probléma nem csak az erdészeké, s magyar szokás, hogy szeretjük túllihetni a dolgokat. Felmerült az is, hogy a BSc - MSc fokozat közötti átjárhatóság dolgában szorosra kell zárni soraikat, és arra kell törekedni, hogy lehetőleg Sopronban végzett BSc-mérnökök kerüljenek az ugyanott folyó MSc-képzésbe is.

De mi lesz a technikusokkal?

A felszólalásokból is kiviláglott, amire korábban már utaltunk, hogy a bolognai rendszer bevezetése nyomán *majd foglalkoztatási gondok is várhatók, nem is csekélyek.*

Egyrészt az igényekhez képest majd hiány várható MSc-fokozatú („valódi”) mérnökökből évi 15 fő kibocsátása mellett. Másrészt – erről a mostani vitafórumon nemigen esett szó – nem tudni, hogy a BSc-mérnökök beerősztakolása a szakmai struktúrába miként fog visszahatni a középfokú, technikai végzettségű szakemberek foglalkoztatására, szakmai előmeneteli lehetőségeire, bérezésére stb.

Az eddigi egységes erdőmérnök-képzés megosztása tehát több mint szakoktatási probléma; *megbolygatja a szakma egész társadalmi struktúráját, hosszú évtizedek alatt kialakult munkarendjét, a munkaerő-piac értékszo-nyait.*

Mit lehet még tenni?

A felszólalások elhangzása után kiderült, hogy a vitafórum résztvevői csaknem három órán keresztül „vizet gereblyéztek”, mert *az ügy tulajdonképpen 95 %-ban már el van döntve a megosztott képzés javára.*

A rektor, Faragó professzor ugyan is kijelentette: a kérdés már nem fakultatív, ő tagja a Bologna-bizottságnak, *s az állami egyetemnek a törvényt végre kell hajtani;* a rendszerből nem lehet kilépni. Hozzátette: a tantárgyi színvonal nem fog csökkenni, de a mérnökök mobilitása igen.

Náhlik dékán is megerősítette: *a helyzet reménytelen,* az Erdőmérnöki Karnak a megosztott 3 + 2 éves képzésre kell felkészülnie.

A vitafórum ezzel a meglepő fordulattal véget ért.

Utolsó lépésként talán még az erdészet érdekvédelmi szervezetei próbálhatnák meg megváltoztatni a megváltoztathatatlanak tűnőt, ha össze tudnának fogni. Az ugyanis szemmel látható, hogy az egyetem vezetése kényszerhelyzetben van ezzel az üggyel kapcsolatban. A bolognai folyamat esetében azonban már három-négy szakma (pl. az orvostársadalom) bizonyította, hogy indokolt esetben az EU-s elvárásokkal szemben is

megvédhető a korábbi, bevált egységes képzési rendszer.

Egy akadémikusi vélemény

Erdőmérnök-képzésünk jövőjével, a rendszer kétfelé osztásának dilemmájával már más szakmai fórumok is foglalkoztak. Így a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának Erdészeti Bizottsága is. Vezetője, Prof. Dr. Mátyás Csaba akadémikus, a NyME Erdőmérnöki Kar Környezet-és Földtudományi Intézetének vezető tanára volt szíves az erdőmérnöki MSc képzés néhány problémájával kapcsolatos véleményét rendelkezésünkre bocsátani. Érdemes ezt is megismerni; idézzük.

1. Az erdőmérnök-képzés karakterét nem lenne kívánatos felszámolni. Az azonban megvizsgálandó, hogy éppen a komolyabb tervezési kompetencia biztosítása érdekében a jogkört gyakorlathoz és posztgraduális továbbképzéshez kellene kötni. (Úgy, ahogy a jogi végzettség és az ügyvédi vizsga esetében van, ami szakigazgatási feladat ellátására jogosít.)

2. A képzési arányok tekintetében az erősebb műszaki hangsúly elsősorban a boreális, illetve a hegyvidéki erdőgazdálkodó országokat jellemzi. (Nálunk ez Nagymagyarország hagyománya.) A műszaki képzés racionális szinten való fenntartása mellett a biológiai, ökológiai, társadalomtudományi képzés hangsúlyozása azért is fontos, mert az ágazat szemléleti, kommunikációs hiányosságai jelentős súly- és presztízsvesztést okoztak már eddig is.

3. A gyorsuló ütemben változó feltételek és elvárások egyre inkább az egyedi, helyi szakmai döntések primátusát kívánják meg szakmai szabályozások és előírások végrehajtása helyett. Ehhez megalapozott természettudományos műveltség szükséges. A természet tudományos alapokat ezért továbbra sem nélkülözhetjük, azonban szorosabbra kell fűzni a kapcsolatokat a szaktárgyakkal. Ezt elősegítené a képzés blokkosított formája, amely egyben a diszciplínák túlzott mértékű széttagoltságán és elkülönülésén is enyhítené.

4. A BSc képzés állami költségvetési szempontból olyan sok előnnyel rendelkezik (rövidebb támogatási időszak, kevesebb oktató, hosszabb aktív

nyugdíjfizetési időszak), hogy kilátástalannak látom az 5 éves képzés visszaállításáért lobbizni.

5. Az MSc képzés létszámbeli korlátja eleve gazdaságtalanná teszi a különböző specializálások, szakirányok létrehozását; ezt inkább posztgraduálisan kell megoldani.

6. A kitekintés a nemzetközi mézónyre, a magyarországi viszonyokon túl, az oktatás minden területén nemcsak azért szükséges, mert az EU tagjai lettünk és végzettjeink elvileg külföldön is munkát vállalhatnak. (Bár nem biztos, hogy a magyar adófizetők pénze ezt kell támogassa.) Hanem azért is, mert a globalizálás hatásai az eddig erősen belterjes erdészetet is elérték. A fa nyersanyag és késztermékek előállításában ma már nemcsak a szomszédjaink, de más kontinensek is versenybe szálltak.

Ennek keretében kiemelendő, hogy a határok leomlásával a közeli külföld képzésért versengő intézményei, elsősorban a bécsi BOKU (Univerzität für Bodenkultur - a Szerk.) aligha negligálhatók (távolság: 60 km!!). A hallgatókért folyó versenyben további hátrányokkal jár a nyelvtudás nem kellő szintje, és az oktatott diszciplínák belterjessége, szűkös nemzetközi kötődése.

7. Nyitottság: a fejlett angolszász világban behozhatatlan előnyt jelent a nemzetközi-szakmai nyitottság, amit nyelvi okokból nem érhetünk el, de hosszabb távon törekedni kell rá. A nyitottságot a belföldi rokon képzések kapcsán a magam részéről támogatandónak ítélem. Azt, hogy egy-egy jobb képességű biológus vagy agrármérnök BSc-s hallgató erdőmérnök BSc-sek elől „veszi el a lehetőséget”, én egyáltalán nem látom veszteségnek, inkább gazdagodásnak, nagyobb versengésre ösztönzésnek. Szakmánk elismertségének egyik akadályá éppen az, hogy nem tudunk más, „bevettebb” szakmák fejével gondolkodni és érvelni.

Az előadottak alapján a kidolgozott MSc képzés korrigálása, összekötve a BSc képzés szakalapítási követelményeket nem érintő áttekintésével, kívánatosnak látszik.

Eddig Mátyás akadémikus véleménye. Érdemes ezen is – pro és contra – elgondolkodni.

Dr. Király Pál

Szellemi felüdülés volt ...

... agyonpolitizált, ideges, feszült hangulatú, közönségesse silányult stílusú, mélyrepülésben levő közéletünkben az a *beszámoló ülésnek elnevezett kétnapos szakmai konferencia*, amelyet egy tudományos konzorcium rendezett a közelmúltban *Nagykovácsiban*, az FVM Mezőgazdasági és Erdészeti Szakképző Iskolája mellett kiépített Kastély Vendégfogadó konferenciatermében.

Az ERTI - MÁFI konzorcium

A szóban forgó tudományos konzorciumot, vagyis meghatározott időre szóló társulást az *Erdészeti Tudományos Intézet*, valamint a *Magyar Állami Földtani Intézet* (MÁFI) hozta létre annak érdekében, hogy közösen nagyobb eséllyel pályázhassanak a tudományos kutatáshoz szükséges pénz elnyerésére a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP) keretében rendelkezésre álló alapról. A pályázat eredményes volt és így a konzorciumban dolgozó kutatók folytathatják tudományos vizsgálataikat annak a saját programnak a keretében, amely a következő hosszú címet viseli:

„Erdészeti beavatkozások fejlesztése az éghajlatváltozás káros hatásainak csökkentése érdekében, a természeti értékek megtartása mellett.”

Lényegében a szálaló vágás és a tarvágás hatásait elemzik a tudósok a feltételezett klímaváltozás miatt egyre inkább szárazodó termőhelyi körülmények között. A projekt már három éve működik és ennek megfelelően ez a *beszámoló ülés* is már sorrendben a *harmadik volt*.

A helyszín

Közbevetve megemlíthjük a helyszínnel kapcsolatban, hogy az a pompás idős angolparkban álló, klasszicista stílusban épített kastély, amely mellett a modern vendégfogadó felépült, idősebb kollégáink emlékeztetében még, mint az egykori *Erdészeti Nevelőotthon* él, amelyet az ugyancsak egykori Országos Erdészeti Főigazgatóság létesített erdőben lakó erdészek gyermeknevelési-iskoláztatási gondjainak enyhítésére. Maga az épület valaha annak a *gróf Ti-*

sa családnak a birtokában volt, amely az Országos Erdészeti Egyesület számára egyik legnagyobb elnökét (s egyik 1866-os alapító tagját), borosjenői és szegedi Tisza Lajos gróft adta, aki éppen 110 esztendeje, 1898-ban hunyt el.

A szervezők és a résztvevők

A konferencián a beszámoló előadásokat tartó tudományos kutatók mellett az erdőgazdasági termelésben (a magán- és az állami szektorban), valamint a szakigazgatásban dolgozók vettek részt szép számban.

A szervezés mindig hálátlan feladatának oroszlánrészét *Szendreiné Koren Eszter*, szakszervezetünk ERTI-ben dolgozó csoportjának titkára, valamint *Szücsné Gaskó Éva* ERTI vezető-technikus végezte példás alaposággal és sikerrel. Az elnöki funkciót Prof. Dr. Dr.h.c. *Solymos Rezső* arany okl. erdőmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja látta el, ugyancsak példásan közben tartva az események menetét.

Nehéz helyzetben van a tudósító egy olyan kétnapos rendezvény esetében, amelyen *17 előadás* és azokhoz kapcsolódóan még ennél is jóval több hozzászólás hangzott el. Nem is tudunk mást tenni, mint ötletszerű kiragadással néhány pillanatképet felvillantani a beszámoló ülés gazdag és értékes anyagából.

Ezt talán annál is inkább megtehetjük, mert az *előadások írásos anyaga* – színes ábrákkal gazdagon illusztrálva – elérhető az ERTI könyvtárában, *Mátyus Krisztina* könyvtárosnál. Kézbevétele annál is inkább ajánlhatjuk, mivel függetlenül egy nagy szakirodalmi címgyűjteményt, bibliográfiát is tartalmaz a témakörhöz kapcsolódóan, amelyet *Szücsné Gaskó Éva* állított össze hatalmas munkával az ERTI könyvtárában megtalálható folyóiratokból és kiadványokból.

A középpontban: a klímaváltozás

Az előadások sorát *dr. Szalai Sándor* meteorológus (Országos Meteorológiai Szolgálat), a konzorcium elnöke

nyitotta meg. S mindjárt a téma közepébe vágott „Éghajlati tendenciák és jövőbeli kilátások, különös tekintettel a vízellátottságra” című előadásával, amit rengeteg adattal és grafikonnal tett szemléletessé.

A hőmérséklet és a víz azután folyamatosan visszatérő motívuma volt valamilyen formában a további előadásoknak is. Az utóbbi másfél-két évtized adatsorai – a hosszú távú adatsorokhoz kapcsolva – nemigen hagynak kétséget afelől, hogy az éghajlat felmelegedőben és szárazulóban van. Ráadásul a folyók vízhozamának csökkenése következtében csökken a hasznosítható vízkészletünk is. Ezért sok szó esett a tanácskozás során arról, hogy *valamiféleképpen vissza kellene fogni a lehulló csapadék elfolyását, vagy legalább is lassítani kellene azt* és így meghosszabbítani a talajok vízkészletét a tavasz után a vegetációs idő minél hosszabb tartamára. Hallhattunk is erre vonatkozó jó megoldásokat Somogyból.

A vízhiány, az aszályosság mellett nem kevésbé veszélyes a hőmérséklet emelkedő tendenciája. A biodiverzitás már 2-3 °C átlaghőmérséklet-emelkedés esetén is veszélybe kerül. Rohamosan tűnnek el élőlények, fajok és ez visszafordíthatatlan következmény.

A vízkészletek megőrzését segíti a termőhely, elsősorban a talaj jobb megismerése, amihez az agrogeológia is sok segítséget tud nyújtani. Ezt példázta *dr. Kuti László* (MÁFI) előadása.

Egyik baj hozza a másikat

Dr. Csóka Péter erdőmérnök, egyetemi magántanár, az ERTI Erdővédelmi Osztályának vezetője (Mátrafüred) előadásában plasztikus módon mutatta be, hogy *a klíma kedvezőtlen változásai és azokon belül a jelentkező szélsőségek milyen biotikus és abiotikus károkat okoznak az erdőben.* Az 1961-2007 között mért adatsorok egyértelműen növekvő kártrendeket tükröznek. Az is nyilvánvalóvá vált, hogy két-három aszályos év után törvényszerűen súlyos rovarkár jelentkezése várható. Köztudott, hogy az enyhe telek is elősegítik a káros rovarok veszélyes túlszaporodását.

Új jelenség, hogy váratlanul túlszaporodnak egyes olyan rovarfajok, amelyek eddig is jelen voltak az erdőben, de szinte észrevehetetlen mennyiségben: például a fémcs fűzbogár. Az észak-amerikai akác gubacsszúnyog pedig nemcsak hazánkban, de egész Európában ismeretlen volt korábban. Ám az utóbbi három évben Olaszország irányából kiindulólág váratlan és rohamos elterjedésbe kezdett a kontinensen.

Egy kőszegi példa

Szép Tibor, a Szombathelyi Erdészeti ZRt. fahasználati és kereskedelmi igazgatója elmondta, hogy kb. 1990-ig semmi gond nem volt a Kőszegi-hegységben szubmontán klímában álló szép lucfenyveseikkel. Az utóbbi években azonban hatalmas *szükárosítás* lépett fel, ami egyértelműen annak tulajdonítható, hogy a térség átlagos hőmérséklete állandóan növekszik, csapadékösszege pedig állandóan csökken. Ennek következtében a fák legyengültek, a szűk pedig ezeket a védekező gyantatermelésre képtelenné vált fákat támadják meg. A kárfelszámoló és kármegelőző egészségügyi termelések következtében az üzemterv teljesen felborult, s a kitermelések miatt az első kivitelű erdőfelújítási feladataik is hatalmasan megnövekedtek. Ráadásul az erdőkért aggódó és a jelenségeket meg nem értő társadalmi tényezőkkel is meg kell birkóznunk, amihez igénylik a szakma erkölcsi segítségét.

Az elnöklő Solymos Rezső akadémikus rámutatott, hogy a klíma globális kedvezőtlené válásával szemben mi, magyar erdészek keveset tehetünk, az erdőkárok elkerülése és mérséklése

szempontjából azonban fontos a szükséges erdőművelési munkálatok elvégzése.

A pilisi üzemi kísérletek

Természetesen ezen a konferencián is szóba került a *folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszer*, mint olyan, amely a legigéretesebbnek mutatkozik a biotikus és abiotikus erdőkárok kivédése, a legellenállóbb állományszerkezet kialakítása szempontjából.

Ezt a témát Csépany Péter, a Pilisi Parkerdő ZRt. osztályvezetőjének előadása vezette fel. Amint elmondta, *már tízéves üzemi méretű munkálatok tapasztalattal rendelkeznek* ezen a téren. Mindegyik erdészetiüknél van ilyen elvek szerint kezelt kisebb-nagyobb területük, amelyekből *szálaslóerőd-üzem-osztályokat* alakítottak ki és már figyelmet érdemlő ökonómiai adatsorokkal is rendelkeznek a módszer gazdaságosságát illetően. Az erdészetüknél létrehozott üzemosztályok területe 11.800 hektár.

A megoldás: a PS-módszer ?

A röviden csak PS (Pro Silva) módszer néven emlegetett eljárással kapcsolatban Csépany Péter elmondta, hogy fényigényes fafajok állományaiban is alkalmazhatónak tartják, bükkösökben pedig csak ebben gondolkodnak. „*A várható klímaváltozás szempontjából ez a jövő erdőművelése!*” – szögezte le az osztályvezető.

Szakköreinkben eléggé ismeretes, hogy a PS-módszerrel kapcsolatban *háromféle viszonyulás* tapintható ki a szakmai közmegejtésben: mellette, el-

lene és a kettő közötti óvatos közelítés. Valamiféle hasonló középső megnyilvánulást tapasztalhattunk ezen a konferencián abban a kis vitában, amely a PS-módszer közismert hazai zászlóvivője, Varga Béla erdőmérnök, egyetemi docens, valamint az elnöklő Solymos akadémikus között lezajlott.

Solymos Rezső ugyanis úgy vélte, hogy a vágásos felújítás, pl. a vonalas módszer is biztosíthatja a folyamatos talajborítottságot (feltéve persze, hogy sikerül).

Varga Béla szerint viszont a folyamatos talajborítottság szükséges, de önmagában nem elégséges feltétele a PS-módszer realizálásának, mert ennek lényege a vegyes, elegyes, többszintű, rapszodikus korösszetételű állományszerkezet, amely a diverzitást és a legnagyobb ellenálló képességet biztosítja az erdei ökoszisztéma részére.

Mindazonáltal *figyelmet érdemlő Solymos akadémikusnak ez a felvetése*, mert a fokozatos felújítóság eredményeként létrejövő természetes újulat megfelelő kezelés esetén jó kiindulópontot és megfelelő átmenetet képezhet a PS-filozófia által felvázolt állományszerkezet kialakítása felé.

*

Reméljük: az ERTI-MÁFI konzorcium beszámoló üléséről készített rövid ízelítőnk is elég volt annak érzékeltetéséhez, hogy a *tudományos kutatás eredményei a piactudomány körülményei között sem nélkülözhetők erdőgazdálkodásunk további fejlesztéséhez és ennek hasznos módszere a rokontudományok közötti összefogás.*

Dr. Király Pál

Felszántották a láprétet

Ismeretlen elkövetők felszántottak egy védett láprétet a Sopronhoz közeli, Ikva-patak menti természetvédelmi területen. A 15,5 hektáros terület feltörése miatt védett fajok pusztultak el, az így okozott természeti kár eléri az 50 millió forintot — közölte a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium az MTI-vel. A természetkárosítást a Fertő-Hanság és Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatra észlelte, és azonnal jelentést tett a Soproni Rendőrkapitányságon ismeretlen tettes ellen. A 2006-ban védetté nyilvánított területen — amely része az Európai Unió

Natura 2000 hálózatainak is — több ezer fő szibériai nőszirm és lápi nyúlfarkfű, valamint több száz fő védett réti iszalag, magyar lednek, békakonty és széles levelű ujjaskosbor pusztult el.

(Forrás: MTI - „Népszabadság”.)

Nyugdíjasoknak, nyugdíjasokról

Ez év elején több telefonérdeklődés történt, hogy a 2008. januártól nyugdíjba vonulóknak húzódik a nyugdíj megállapítása és egy sor kérdésben nem látunk tisztán. Ebbe az is belezavart, hogy az írott és elektronikus médiákban olyan cikkek és híradások jelentek meg, amelyek negatív színben tüntették fel az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságot, hogy nem készült fel a 2008. január 1-től folyósítandó nyugdíjak kiszámítására, hogy csak előleget fizet. Nem készült fel számítógépes programjával a nyugdíjak kiszámítására, mivel hiányzik a volarizációs szorzó. Az Erdészeti Híradó decemberi számában írtam már arról, hogy aki 2008. január 1-től megy nyugdíjba, annak várhatóan 8%-al kevesebb lesz az induló nyugdíja, mintha korábban ment volna nyugdíjba.

Mindezek tisztázására felkerestem az Országos Nyugdíjfelosztási Főigazgatóságot, ahol az alábbi felvilágosítást adták a fent ismertetett felvetéseinkre.

Az ONYF a leghatározottabban cáfolta, hogy nem készült el a nyugdíjak megállapításához szükséges számítógépes programmal. A programnak a jogszabály változásokhoz való igazítása bonyolult, de lényegében minden évben rutinszerű feladat. A programmódosítás egyik automatikus eleme a nyugdíj kiszámításához szükséges ún. volarizációs szorzók évről-évre változó aktuális értékeinek az országos nettó átlagkereset növekedésre vonatkozó KSH adatok alapján, amely KSH adatok csak február végén, március elején

fognak rendelkezésre állni. Ezért nem lehet ezen időpont előtt a végleges nyugdíj összegeket megállapítani. Jogszabály írja elő, hogy a volarizációs szorzószámai hatályba lépése előtt, minden nyugdíjasnak, aki 2008. január 1-től ment nyugdíjba, előleg nyugdíjat kell megállapítani. Ezt teszi jelenleg az ONYF. Ha a végleges KSH adatok rendelkezésre fognak állni a végleges nyugdíj megállapításához, akkor az ONYF azonnal intézkedni fog. Ettől számítva 15 napon belül gondoskodik a visszamenőleg járó, a nyugdíj előleg és a végleges nyugdíj összege közötti különbség kiutalásáról, majd a nyugdíj korábbi havi folyósításáról.

Kérdésünkre válaszolva tájékoztatták Híradónkat arról is, hogy 2008. január 1-től a nyugdíjak kiszámításánál figyelembe vett kereseteket, jövedelmeket nemcsak azok személyi jövedelemadó tartalmával kell csökkenteni, hanem a keresetekből, jövedelmekből levonandó járulékok összegével is, ideértve az egyéni nyugdíjjárulékot, a magán-nyugdíjpénztári tagdíjat, az egyéni egészségbiztosítási járulékot és a munkavállalói, illetve vállalkozói járulékot. Az 1988 óta a nyugdíjazásig elért kereseteket, jövedelmeket az azok megszerzésekor érvényes mindenkorai szabályok szerinti járulékmértékeknek megfelelően kell csökkenteni. Ezért lesz a 2008-tól induló nyugdíj 8-9%-al kisebb, mint korábban.

2008-tól mindazok esetében, akik 62 éves koruk betöltése előtt öregségi nyugdíjasként (ideértve az előrehozott

nyugdíjak mellett a karkedvezményes nyugdíjakat is) keresőtevékenységet folytatnak, meghatározott összegű munkajövedelem után (minimálbér összegének tizenkétszerese) a saját jogú nyugdíjat szüneteltetni kell. Ezen korlátozás megszűnik a 62. életkor betöltésekor.

Ugyancsak tájékoztattott az ONYF arról is, hogy 2008. évben is lehetőség van méltányossági nyugdíjemelésre mindazon nyugdíjas részére, akik nyugdíja nem éri el a minimál nyugdíj két és félszeresét, azaz 71,250 Ft-ot (a minimál nyugdíj 2008-ban 28,500 Ft).

Méltányossági nyugdíjemelést háromévenként lehet kérni az előírt nyomtatványon, amely szakszervezetünk központjában található.

Tájékoztattott továbbá az ONYF arról, hogy a 13. havi nyugdíj első felét (fél hónap) a márciusi nyugdíjakkal egyetemben postázzák minden saját jogú nyugdíjas részére.

A fentiekben kívántam ismertetni az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság tájékoztatását a 2008. január 1. után nyugdíjba mentek helyzetéről, amely azt bizonyítja, hogy az eléggé bonyolult jogi útvesztőkben hogyan történik 2008. évben a nyugdíjak végleges összegének kiszámítása.

Varga György

a Nyugdíjas Bizottság elnöke

WWF tisztség

Dr. Ligetvári Ferencet, a gödöllői Szent István Egyetem tanárát a WWF International igazgatóságába delegálták. Az 1961-ben alapított World Wide Fund for Nature legjobb tudomásunk szerint a világ legnagyobb civil természetvédelmi szervezete. A professzor a WWF Magyarország kuratóriumának elnöke.

(Forrás: Szent István Egyetem)

Technikus képzés

Szeptemberben erdész technikus képzést indít a hajdúböszörményi Széchenyi István Mezőgazdasági Szakképző Iskola az általános iskola nyolc osztályát elvégzett fiatalok részére 4+2 év képzési idővel; 2+2 év képzési idővel pedig erdészeti szakmunkás képzést (ennek OKJ száma: 33 6262 01). Az iskolában 1993. óta folyik vadász-vadtenyésztő szakmunkás képzés, de lesz vadgazdálkodási technikus és környezetvédelmi technikus képzés is.

(Forrás: iskolai tájékoztató anyag.)

Kittenberger Kálmán emléke

Ötven éve már, hogy az örök vadászmezőkre távozott Kittenberger Kálmán, a nagy vadász, természetkutató, vadászati szak- és szépíró és lapszerkesztő. Az évforduló alkalmából a Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest Megyei Tagozata, valamint a Magyar Vadászklub Egyesület bensőséges hangulatú *emlékcsorizást* rendezett Budapesten Kittenbergernek a *Farkasréti temető 30/1. parcellájában levő síremlékénél.*

*

A Vadászhimnusz elhangzása után vitéz Ádám Jenő ny. dandártábornok üdvözölte a résztvevőket. Majd a rendező szervek és más vadászati társadalmi szervezetek képviselői, továbbá a Magyar Természettudományi Múzeum, a veszprémi Kittenberger Növény- és Vadaspark Kht. képviselői, valamint Petrovics László, Nagymaros polgármestere, a leszármazottak nevében pedig Zoltai Zsolt helyezték el a megemlékezés virágait a síremléken.

A kis ünnepség a temetőigazgatóság rendezvénytermében folytatódott, ahol többen is méltatták az aposztrofált személyiség sokrétű, nagyleptékű és eredményes munkásságát, illetve felelevenítették vele kapcsolatos személyes emlékeiket.

*

Köveskúti György, az Országos Magyar Vadászkamara aranyérmével a közelmúltban kitüntetett arany okleveles erdőmérnök ez alkalommal is felvetette, hogy *egy alapítványt volna szükséges létrehozni a nagymarosi Sylvia-lak, Kittenberger egykori lakóházának megvásárlása és emlékmúzeumává történő berendezése céljára.* Köveskúti úr a Kittenberger-kultusz ápolásának az egyik legkövetkezetesebb, legkitartóbb munkása és szószólója.

Kittenberger Kálmán nevét a továbbiakban gyakran csak a K.K. monogrammal jelöljük, a rövidség érdekében.

*

Felvetődött a kötetlen hangvételi megemlékezésen az is, hogy K.K. sőt, a nagymarosi házban az I. világháborúig lakott Kovács Ödön ügyvéd

és földbirtokos, K.K. feleségének, Líviának (1894-1973) a bátyja maga is neves és eredményes Afrika-kutató volt. Megérdemelné, hogy személyét kiemessék az elfeledés egyre sűrűsödő homályából, feltárják és a tudománytörténet részévé tegyék munkásságát. Kovács 1916-ban tűnt el nyomtalanul Afrikában és éppen Kittenberger tett kísérletet eltűnése, valószínű halála körülményeinek feltárására. A kutatásáról szóló beszámoló végett érkezett Nagymarosra, ahol a Sylvia-villával szemközt álló kis házban lakott egy évig, s végül is 1921-ben feleségül vette Kovács Líviát.

A temetői megemlékezés kedves ráakkordja volt, hogy K.K. nagymarosi örökösei, Zoltai Zsolt és Andrea K.K. kedvenc italával, nagymarosi zöld-dió-pálinkával kínálták meg a résztvevőket, amit valaha „Kitti bácsi” saját maga készített a terjedelmes kertjében termelt dió felhasználásával.

*

A Kittenberger-megemlékezések sorozata Budapesten az *MTA székházának nagytermében lebonyolított emléküléssel* folytatódott. Ezt az MTA Erdészeti Bizottságának Vadgazdálkodási Albizottsága (MTA-EB-VAB) mellett vadászati társadalmi szervezetek rendezték: az Országos Magyar Vadászati Védegylet (OMVV), az Országos Magyar Vadászati Kamara (OMVK), s annak Fővárosi és Pest Megyei Tagozata.

Az emlékülés levezető elnöke, Prof. Dr. Dr. hc. Solymos Rezső, az MTA rendes tagja üdvözlője során azt mondta: *„A magatartás különbözteti meg a vadászt a vadölőtől.”* – ez ennek a rendezvénynek a mottója. Szükséges ezt hangoztatni manapság, amikor erkölcsi válság van a világban. Gyöngye az a fa, amelynek nincsenek gyökerei – folytatta az akadémikus; a mi gyökereink az elődeink.

*

Az ülést Benedek Fülöp, az OMVV elnöke, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő ZRt. vezérigazgató-helyettese nyitotta meg, aki a magyar vadásztörténet meghatározó személyiségének és példaképünknek nevezte K.K.-t. Majd

méltatta az ülés létrehozása érdekében tevékenykedett számos közreműködő munkáját.

Köszöntötte a nagytermet megtöltő résztvevők sokaságát Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora, az MTA-EB-VAB elnöke is, aki K.K. tudományos munkásságának nemzetközi összefüggésekbe helyezett bemutatásában jelölte meg az emlékülés célját.

Az üdvözlő-megnyitó beszédek után hét előadás következett.

Dr. Baka Attila orvos és vadász Szlovákiából érkezett és „Egy tudós vadász indulása” című előadásában részleteket villantott fel K.K. életéből. A kis Kálmán egy egyszerű cipészmeister hat gyermeke közül a legkisebbként született 1891. október 11-én Léván. Meleg családi környezetben nevelkedett. Komoly, igyekvő gyermek volt, akit azután a tanítóképzőben leginkább Vig Jenő természetrajz tanára terelt leginkább az élővilág szeretete és tanulmányozása irányában. Testvérei közül János és Sándor bátyja is jeles vadász lett. Ők Katonára magyarosították a nevüket; ám Kálmán öccsük mindig határozottan ellenállt az erre irányuló készítésnek.

Dr. Baka elmondta: a rendszerváltás után Léván (ma Levice) megalakult 46. sz. cserkészcsapat K.K. nevét vette fel. Továbbá utcát neveztek el róla és emléktáblát állítottak tiszteletére. „Kittenberger Kálmán végre hazatért!”.

*

Feiszt Ottó, az OMVK elnöke Kittenbergert főként mint *vadászirót* mutatta be, mégpedig kötetei címlapjának és a kötetek képillusztrációinak kivételében. Kiemelte K.K. igen alapos megfigyelőképességét, ami tulajdonképpen minden tudományos tevékenység alapja.

Dr. Csorba Gábor, a Magyar Természettudományi Múzeum főosztály-vezető-helyettese és Állattárának vezetője K.K. zoológiai kutató-gyűjtő munkáját méltatta. Kittenbergert elsősorban nagyvad-vadászként tartja számon a közvélemény, pedig kitűnő, értő szemű *terepzoológus és gyűjtő* is volt. (Afrikában leélt 16 évének zömét ez a munka

tette ki.) Óriási mennyiségű, sok tízezer darabból álló zoológiai anyagot hozott haza expedíciójáról. Ennek listáján a szabad szemmel alig látható parazita-rovaroktól kezdve a hatalmas emlős-állatokig mindenféle szerepelt. Legkedvesebb foglalatossága a *madárgyűjtés* volt. 26.000 darabos rovargyűjteményének a feldolgozása még ma is tart a múzeumban, bár a munka már a befejezéséhez közeledik. Kb. 50 fajt róla neveztek el.

*

Dr. Robert Prys-Jones angol zoológus és múzeumi állattár-vezető K.K. ornitológiai munkásságát elemezte. Dokumentumok, valamint preparátumok révén azt mutatta be, hogy a K.K. által gyűjtött madarak eljutottak angol, amerikai és kanadai múzeumokba, illetve egyetemi gyűjteményekbe is és ma is gondosan őrzött, értékes darabjai ezeknek az állattáraknak.

Közbevetve megemlíti, hogy több előadásban is szóba került: K.K.-t az I. világháború kitörése után az angolok, mint az ellenséges Osztrák-Magyar Monarchia állampolgárát őrizetbe vették, felszerelését és gyűjteményeit pedig lefoglalták. Hadifogolyként kezelve eléggé sanyarú körülmények között sánykodott egy indiai lágerben. Csak 1920-ban sikerült hazavergődni, de eldobzott holmijait nem látta többé. Azokat az angolok nemes egyszerűséggel megtartották maguknak.

*

Gyenge László, a „Nimród Vadászújság” felelős szerkesztője K.K.-t, mint szakmai elődjét, vagyis a „Nimród” főszerkesztőjét mutatta be. K.K. a hadifogságból történt hazatérése után, 1920 szeptemberétől 1948-ig, politikai elletlenüléséig, vagyis páratlanul hosz-

szú ideig, 28 évig volt a lap vezetője. Holott nem is volt sem képzett újságíró, sem lapszerkesztő! Hogy lehetett ez? Gyenge László megvilágította.

Kittenberger 1907 óta volt barátja annak a Horthy-családnak, amelynek feje 1920 márciusában az ország élére került kormányzóként. A Hubertus Országos Magyar Vadászati Védegyletnek pedig gróf Teleki Pál lett az elnöke („amúgy mellékesen” miniszterelnök is) aki nemcsak nagy vadász volt, hanem képzett ornitológus is. Teleki nagyra értékelte K.K. ornitológiai szakértelmét és munkásságát és segítségére sietett az állatalanná vált embernek.

Ezek a társadalmi kapcsolatok találkoztak K.K. főszerkesztővé tételében. (Hiába, a kis vadászat már akkor is társadalmi nagyhatalom volt.)

*

Amint említettük, K.K. soha nem volt vérbeli újságíró és nem is lett az. Keveset írt saját lapjába és nem is épült be kora zsurnaliszta társadalmába. Viszont jeles írónevekből álló kiváló *külső szerzőgárdát vett igénybe*. S nem annyira külső megjelenésében mutatós folyóirat, mint inkább tartalmában *színvonalas, tudományosan hiteles lap készítésére törekedett*. (Nem hiába igyekeznek manapság is annyian megszerezni a régi „Nimród” számokat, évfolyamokat.) 1932-ben megszerezte a lap tulajdonjogát és így már nem csak szerkesztő volt, hanem *lapkiadó is lett*. Kittenbergert a mai „Nimród Vadászújság” készítői példaképüknek tekintik és nemzetközi színvonalú folyóirat előállítására törekednek. (Tegyük mi hozzá: sikerrel!)

*

Petrovics László, Nagymaros polgármestere elmondta, hogy K.K. életé-

nek utolsó 38 évét a településen töltötte, és ezért példaképként állítják a város polgárai elé. K.K. emlékét a főtéren jól sikerült mellszobra, egy iskola és egy utca elnevezése hirdeti. S már hosszú idő óta évente megrendezik a Kittenberger Kálmán Vadászati és Természetvédelmi Napokat, amelyek ebben az évben június 7-én emlékkiállítás megnyitásával kezdődnek a Művelődési Házban.

A polgármester is megemlíti a K.K. emlékmúzeum létesítésének tervét a Sylvia-lakban és ezzel kapcsolatban a K.K. Alapítvány szükségességét, mivel az önkormányzatnak nem áll rendelkezésre elegendő pénzügyi forrás a tervek megvalósításához.

*

Prof. Dr. Faragó Sándor, most mint a NyME Erdőmérnöki Kar Vadgazdálkodási Intézetének vezető tanára is „Kittenberger Kálmán – örökség és példa” című, vetített ábrákkal bőségesen illusztrált előadásában K.K. példáján azt elemezte, hogy melyek egy személyiség nimbusza kialakulásának és fennmaradásának princípiumai. Ennek bemutatása külön cikket érdemelne. Előadása végén feltette a kérdést: *ki volt és ki ma Kittenberger Kálmán?* Válasza: *igaz tudós, magyar ember volt; élete és életműve maga a példa!*

*

Az emelkedett hangulatú, érdekes, szép, tanulságos emlékülés zárszavát az elnöklő Solymos Rezső mondta. Ennek során elismerései említette meg **Fácányi Ödön** vadászati szakíró nevét, aki az ülés megrendezését kezdeményezte.

Dr. Király Pál

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Sisi és az erdészek

Gyönyörű kötetlepte meg az egykori gyönyörű királyné mai híveit, rajongóit Szabó Margit – a gödöllői Sisi Baráti Kör titkára, a Gödöllői Királyi Kastély Kht. tud. főmunkatársa –, amelynek a címe: „Sisi képeskönyve”.

Természetesen Erzsébet királynéről, I. Ferencz József osztrák császár és magyar király tragikus véget ért hitveséről van szó a könyvben, amelynek születési ideje és helye nem a véletlen műve. 2007-ben volt Erzsébet királyné születésének 170. évfordulója. Magyarországi kultuszának pedig (amely ma virágzóbb, mint valaha) a fő bázisa Gödöllő. Ez sem véletlenül. A királynénak a Habsburg-birodalomban a legkedvesebb tartózkodási helye Gödöllő volt, az ottani egykori Grassalkovich-kastély, amelyet az uralkodó és bájos felesége koronázási ajándékként kapott a magyar nemzetől, s azóta királyi kastélynak nevezik.

*

Talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy nincs még egy olyan alakja a magyar történelemnek (beleértve a legnépszerűbbnek vagy legismertebbnek tartott Petőfit, Kossuthot, Szent Istvánt is), akinek emlékét oly sok helyen és oly sokféle módon örökítette volna meg a nemzet, mint Erzsébet királynét, tekintve az utca- és térelnevezésektől. Szobrászati-plasztikai alkotások (köztéri és zárttéri szobrok, domborművek), képi ábrázolások (festmények, freskók, üvegképek), magas- és mélyépítmények (híd, kilátó, kórház, szanatórium, gyógyfürdő, szálloda, emléktemplom és kápolna), helyi elnevezések (Erzsébetváros, Erzsébet-körút), emléktáblák, emlékkövek és más emlékjelek. S persze: parkok és töméntelen sok – kétféle – emlékfá, amelyeket a drámai sorsú királyné emlékére létesítettek-ültettek tiszteletből, szeretetből, részvétből.

*

Ezért is került ennek a csodálatos könyvnek az ismertetése lapunk oldalaira, mert ebből az emlékgörögítő faültető munkából oroszlánrészt vállaltak az erdészek.

Nincs olyan Sopronban végzett erdészeti-faipari szakember, aki ne ismerne az egyetemünk tőszomszédságában fekvő szép Erzsébet-kertet. Nemzetközi ismertségnek örvend a gödöllői Erzsébet-park is, amelyet az egykori állami és koronauradalmi erdőigazgatóság dolgozói létesítettek. Benne áll Erzsébet egyik legszebb, méltóságot és bájt sugárzó szobra is, amelynek leleplezésén maga az uralkodó is részt vett.

*

Az Erzsébet-emlékfák ültetésére irányuló akciót a királyné halálát követő Erzsébet-nap alkalmával maga az akkori földművelésügyi miniszter, dr. Darányi Ignác kezdeményezte felhívásával, valamint a tárcájához tartozó kincstári gazdasági egységek számára kiadott 71.544/I-I-a/1898.F.M. számú rendeletével. A felhívás nyomán mindmáig példátlan méretű fásítási mozgalom bontakozott ki szerte a történelmi Magyarországon. Egyetlen év alatt 2,5 millió darab fa és cserje elültetéséről érkezett visszajelzés a minisztériumba. Ezek, mármint ami még megmaradt belőlük, napjainkban már több mint százévesek és becses objektumai természetvédelmünknek.

Ezért látható egy szép Erzsébet mellszobor a Magyar Mezőgazdasági Múzeum állandó természetvédelem-történeti kiállításán is a Vajdahunyadvárban.

Szép feladatot jelenthetne egy fiatal szakember számára ezek felkutatása és bemutatása, szakmai kiértékelése, akár egy diplomaterv vagy más szakdolgozat keretében. Jó kiindulási alapot jelenthetne ehhez a munkához az 1899-ben Budapesten megjelentetett „Erzsébet királyné emlékfái” című füzet, valamint azonos című emlékalbum. Továbbá jeles erdészettörténészünk, dr. Oroszi Sándor DSc. idevágó dolgozatai, amelyek az OEE „Erdészettörténeti Közlemények” c. füzetsorozatban jelentek meg.

*

Szabó Margit hatalmas, több mint tíz évig tartó munkával gyűjtötte össze a 170 oldalas, álló A/4 formátumú kötet anyagát. A magyar, angol és német nyelvű szöveget, valamint a rengeteg érdekes és szép, hangulatos ábrát a következő három fő fejezetbe csoportosította az emlékhelyek földrajzi fekvése alapján: Budapest, a mai Magyarország; a történelmi Magyarország; s végül „Ami nem maradhat ki” fejezetcímmel néhány speciális, illetve határainkon túli érdekes emlékhely is helyet kapott a kötetben.

*

A látványos, szemet gyönyörködtető összbemutató túlmenően az teszi a könyvet különösen érdekessé és értékessé, hogy Szabó Margit leírja az emlékhelyek történetét és a tematikai szempontból hozzájuk kapcsolódó más történeteket is, mégpedig szépirodalmi igényességgel és értékű stílusban. Ezt a fölöttébb olvasmányos stílust még gazdagítják a különböző szépírók műveiből kiragadott idézetek. A hangulati hatást tovább fokozzák az ábraanyagba beépített egykori dokumentumok, úgy mint: ünnepségi meghívó, térképábrák, régi újságcikk, prospektus és más kiadvány stb. S legfőképpen a ma már dokumentum-értékű, mert pótolhatatlan régi fekete-fehér és színes fotó, régi képes levelezőlap az emlék-objektumokról és/vagy tágabb környezetükről. Mindez együtt adja a könyvnek azt a pompás hangulatát, összbemutatót, amelyet már említettünk.

Az Erzsébet-emlékfa ültetés stílusos módja volt a szép királyné emléke megörökítésének, mert Sisi életében maga is intenzív kapcsolatban állt a természettel és azon belül az erdővel-vadászattal. Feljegyezték róla, hogy szeretett nagy túrákat tenni a gödöllői kora-nauradalmi erdőkben: a Fácános nevű vadaskertben, s a haraszi-szentjakabi erdőrészekben. Továbbá – még Rudolf fiának tragikus halála előtt – számos alkalommal részt vett a környéken lebonyolított lovas falca-vadászatokon.

Ugyancsak nagy gyalogtúrákat tett a királyi várból kiindulva a budai hegyek akkoriban még csak itt-ott szórva-nyosan beépített erdősegeiben. Ezek emlékeit Szabó Margit író nő feldolgozta „Erzsébet királyné a budai hegyekben” című érdekes kis füzetében (2004).

*

A „Sisi képeskönyve” kötet gazdag anyagából egy érdekes erdészeti vonatkozást említünk meg. A kötet egyik illusztrációja Csontváry-Kosztka Tivadar, a különös magyar festőművész „Selmecbánya látképe” című festményének reprodukciója. (Az eredetije a pécsi Csotváry Múzeumban látható.)

A kép hátterét a kisiblyei erdős hegyek vonulata alkotja; ott volt ősi Akadémia tanulóerője. Az egyik

erdős hegyoldalon – a Kálvária és a Leányvár között közepén – egy hatalmas E betű látható. Vadas Jenő professzor, az erdőművelés tanácsosa ugyanis a királyné emléke megörökítésének ezt a sajátos szakmai módját választotta: mindjárt 1898/99-ben ezt az E betűt vágatta ki a lábas erdőből, gondos számítások alapján méretezve, s különböző fenyőfajokkal ültette be erdőmérnök-hallgatóival. (Ennek részletei az „Erdészeti Lapok” 1899. évi kötetének 591-596. oldalán olvashatók Tomaso-vszky Imre tanács-géd tollából.) Ezt a látványt is megörökítette Csotváry 1902-ben készített festményén.

Érdekes volna a helyszínen megvizsgálni, hogy fellelhető-e még valami ebből a sajátos Erzsébet királyné emlékhelyből, illetve, hogy mi lett a sorsa Trianon után, amikor is a terület birtokába jutott csehszlovák állam előszere-ttel és tömegesen semmisítette meg a magyar történelmi múlt emlékeit.

*

Nem hagyhatjuk említés nélkül a könyvet 2007-ben megjelentető Aquincum Kiadó, továbbá a budapesti T-MART PRESS Kiadó és Nyomdaipari Kft., valamint Gorse Roland tervező-grafikus kitűnő munkáját sem. A

halvány sárgás-barnás nyomópapír az ugyancsak halvány, finom alnyomatokkal, a jól olvasható, szép tipográfia az alcímekben és idézetekben alkalmazott hangulatos írott betűtípusokkal, finom lénialakkal és más kis nyomdászati elemekkel együtt teszik a művet *könyvművészeti alkotássá*.

Kis ismertetőnk nem lenne teljes, ha nem említenénk meg, hogy az ugyancsak háromnyelvű képmagyarázat mellett található egy kis ismertető is a Sisi Baráti Körről, valamint egy *gazdag és értékes irodalomjegyzék*.

*

A kötetet nemcsak író, hanem egyben szerkesztő Szabó Margit maga sem rejti véka alá, hogy a kötetbe a felkutatott Erzsébet-emlékhelyeknek csak egy része kerülhetett bele, terjedelmi okok miatt. Az általa titkárként vezetett Sisi Baráti Kör pedig az emlékhelyek további felkutatását tartja egyik feladatának. (Szabó Margitnak egyébként ez már a *hatodik* Erzsébet királynéről írt műve.)

Ismertetőnk tehát ezzel zárhatjuk: reméljük, hogy „Sisi képeskönyvének” lesz folytatása vagy egy második kötet, vagy egy fejlesztett-bővített változat formájában.

Dr. Király Pál

VAHAVA Hálózat

A globális klímaváltozással, annak magyarországi hatásaival és adandó válaszokkal kapcsolatban indított VAHAVA projekt sikerrel befejeződött, ma már jogszabály rendelkezik a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról és a két-évenként elkészítendő Éghajlatváltozási Programról.

A befejezett projekt vezetői kezdeményezték a komplex témával foglalkozó tudományos kutatások, innovációs és szakigazgatási tevékenységek, továbbá a klímapolitikai döntések szakmai megalapozásával, az oktatással-neveléssel, tudatformálással foglalkozó szemlék, szakmai intézmények és társadalmi szervezetek részére országos információs-koordinációs hálózat kialakítását.

A tervezett hálózatot röviden „VAHAVA Hálózat” néven javasolják működtetni.

A hálózati részvétel önkéntes, semmilyen anyagi kötelezettséggel nem jár és bármikor megszüntethető. A hálózat minden tagja megőrzi függetlenségét és munkájával megszerzett jogait. Továbbá a részvétel nem érinti más szakmai szervezetekhez való kapcsolódását.

Az országos információs-koordinációs tevékenység a következő területekre terjed ki az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével kapcsolatban, valamint az alkalmazkodás (védekezés) vonatkozásában egyaránt: meteorológiai; természetvédelem; vízgazdálkodás; földtani képződmények; mezőgazdaság; erdészet; energetika; közlekedés; településfejlesztés; regionális és kistérségi fejlesztés; környezet-egészségügy; turizmus; gazdaság; jogi szabályozás; szociológia; biztosítás; környezettudatosság; oktatás; nevelés, ismeretterjesztés, tanácsadás; katasztrófavédelem; kommunikáció.

BNV rendezvények

A HUNGEXPO Budapesti Vásárközpont területén (1101 Budapest, Albertirsai út 10.) májusban bonyolítják le a következő szakkiallításokat.

Automobil 2008 – Budapesti Autószalon, nemzetközi járműipari szakkiallítás, május 14-18. *Truck-Expo* nemzetközi haszongépjármű és fuvarozási szakkiallítás, május 14-18.

Industria nemzetközi ipari szakkiallítás; *SECUREX* nemzetközi munka-, tűz és biztonságvédelmi szakkiallítás, május 27-30.

Electrosalon Nemzetközi elektronikai és automatizálási szakkiallítás; *Chem-expo* nemzetközi vegyipari és műanyagipari szakkiallítás, május 27-30.

k.p.

Halottaink

Legutóbbi lapszámunk megjelenése óta ugyancsak derekasan dolgozott a Nagy Kaszás szakmánk dűlőjében is: számos neves és kevésbé közismert kollégánktól kellett végső búcsút vennünk. Közülük tizenegyről emlékezünk meg több-kevesebb részletességgel.

*

Árkosi Zsolt okl. erdőmérnök 1942-ben Sátoraljaújhelyen született; édesapja, anyai nagyatya is erdőmérnök volt. Ő maga oklevelét 1966-ban szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutásának zöme az agrárszektor erdőgazdálkodásához kapcsolódott. Az Állami Gazdaságok Országos Központjának Komárom Megyei Főosztályához tartozó Bábolnai Állami Gazdaság erdő- és vadgazdálkodási osztályának vezetőjeként vált szélesebb szakmai körökben ismertté. Nyugállományba vonulását követően egészségi állapota súlyosra fordult, végtag-amputáción esett át, végül is meghalt.

*

Prof. Dr. Dobos Tibor arany okl. erdőmérnök a Somogy megyei Csombárdon született 1931-ben, középiskolai tanulmányait Csurgón és Pécsen végezte. Erdőmérnöki oklevelét 1954-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutását szűkebb pátriájában, Somogyban kezdte, előbb Karádon, majd hamarosan a Somogyvári Erdészet vezetője lett. 1958. január 1-vel került az Erdőmérnöki Főiskola Erdőtelepítéstani Tanszékére tanársegédnek. Hamarosan adjunktus, majd docens lett. Az Erdészeti és Faipari Egyetemen megteremtette a környezetvédelem tanítását és előbb az Erdőrendezéstani Tanszéken belül, majd 1986-tól az akkor létesített Környezetvédelem Tanszék első vezetőjeként a tárgy oktatója lett, 1991 novemberében történt nyugdíjazásáig. Közben 1989-ben megszerezte a „Mezőgazdasági tudomány doktora” akadémiai tudományos fokozatot is. Nyugdíjasként még Kaposváron oktatott környezet-gazdaságtant az ottani doktori iskola hallgatóinak. Türelemmel viselt hosszú, súlyos, már gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben hunyt el. Hamvait a soproni Szent Mihály temető kolumbáriumában helyezték el. Ezen al-

kalommal az egykori évfolyamtársak nevében dr. S. Nagy László erdőmérnök, a környezetvédők társadalma részéről dr. Juhász István, az MTESZ Központi Környezetvédelmi Bizottságának alelnöke búcsúztatta.

*

Galavics László arany okleveles erdőmérnök Vácott hunyt el. Lövön született 1927-ben, diplomáját pedig 1950-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása gyakorlatilag teljesen Váchoz kötődött. Volt erdőrendező a váci erdőrendezői kirendeltségen, majd az egykori Börzsönyi Áll. Erdőgazdaság műszaki osztályán dolgozott. Munkahelyének az 1969/70-es átszervezés nyomán történt megszűnését követően a Váci Városi Tervező Iroda tervezőmérnökeként talált megélhetést magának nyugállományba vonulásáig. A Vác-alsóvárosi temetőben helyezték végső nyugalomra.

*

Járasi József aranyokleveles erdőmérnök hosszabb betegeskedés után Vácott hunyt el 78 éves korában. Ipolytarnócon született 1930-ban, oklevelét 1953-ban szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutását a Vértesben kezdte el, de zömmel a Börzsöny, pontosabban a Naszály-hegy és térsége erdeihez kötődött, mivel a kosdi, majd a váci erdősziget vezetője volt huzamos ideig. Évekig dolgozott a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium Statisztikai és Gazdaságelemző Központjában (STAGEK) is, ahol kiemelkedőek voltak a vadgazdálkodással és vadászattal kapcsolatos elemzései. Más fiának korai tragikus halála lélekben megtörte és a szakmai közéletől teljesen visszavonultan élt váci otthonában haláláig. Hamvait végakaratainak megfelelően fia sírjában helyezték el a kisváci temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint, széles körű részvételtől kísérvé.

*

Dr. Kollwenz Ödön rubinokleveles erdőmérnök, vasdiplomás jogász valószínűleg az erdőmérnökök doyenjeként

távozott csöndes békességgel sorainkból Pécsen, életének 96. évében.

Hosszú élete mozgalmas volt. Oklevelének 1935-ben, Sopronban történt megszerzése után volt magánuradalmi erdőrendező, alföldfásító, majd Kárpátalján erdőgondnok és vasútüzemvezető. 1945-ben a Mecsekbe került, 1949-ben pedig a közép-fokú szakoktatás területére. (Ennek történetével és időszaki kérdéseivel több értékes tanulmányában foglalkozott a későbbiekben is.) Amikor az erdőszeti technikum Sopronba költözött, visszatért a Mecsekbe, ahol főleg az erdőművelés és az erdőművelési munkák gépesítésének területén szerzett magának országos hírnevet.

Egyik úttörője volt az erdőszeti filmzésnek. 1963-ban egyik alapító tagja volt az OEE Erdészettörténeti Szakosztályának és számos értékes tanulmányt produkált ezen a téren. Egyébként is termékeny szakíró volt: három könyvet írt, négy könyvnek társszerzője és több mint száz szakcikk írója.

1972-ben egyetemi műszaki doktori címet, 1982-ben kandidátusi fokozatot szerzett. Egy időben tagja volt az MTA Erdészeti Bizottságának, továbbá az MTA Pécsi Akadémiai Bizottságának.

Eredményes munkásságáért az OEE 1993-ban Bedő Albert Emlékéremmel, 2001-ben tiszteletbeli tagsági díszoklevéllel tüntette ki. 1973-ban vonult nyugállományba, de tudományos tevékenységét ezután is folytatta szinte haláláig. A pécsi központi temetőben helyezték végső nyugalomra. Temetésekor dr. Pethő József, az OEE elnöke búcsúztatta.

*

Dr. Komjáthy Ferenc okl. erdőmérnök, környezetvédő és tájtervező szakmérnök váratlan elhunytáról előző lapszámunkban már adtunk rövid hírt. Győrben 1940. február 13-án látta meg a napvilágot. Középiskoláit is szülővárosában végezte, oklevelét pedig 1963-ban szerezte meg Sopronban. Rövid geodéziai munkálkodás után 1965-ben került vissza szűkebb pátriájába, a Kisalföldre, ahol, mint

mélyépítési előadó, erdészeti műszaki vezető és erdészvezető dolgozott 1977-ig. Ekkor nevezték ki a Kisalföldi Áll. Erdőgazdaság vezérigazgatójává és ebben a vezetői beosztásban dolgozott 1990 októberéig. 1991-től 2001-ben történt nyugállományba vonulásáig a megyei közúti igazgatóság környezetvédelmi előadója volt. Egyetemi doktori címét 1984-ben szerezte meg „Öntözéses erdőgazdálkodás” című disszertációja sikeres megvédésével. A Győr-szigeti temetőben helyezték végső nyugalomra; ez alkalommal dr. Magas László, a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. vezérigazgatója mondott búcsúbeszédet.

*

Kovács Pál arany okl. erdőmérnök váratlan hirtelenséggel halt meg Egerben, családja körében. Abádszalókon született 1932-ben, oklevelét 1957-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása a mátrai erdőkhöz kötődött; vállalati osztályvezetőként vonult nyugállományba a Mátrai Erdészeti és Faipari ZRt. kötelékéből. Elkötelezett híve volt a szakszervezeti mozgalomnak és értékes tevékenységet fejtett ki ezen a téren. Az 1980-as években betöltötte a MEDOSZ Erdészeti Szakosztályának elnöki tisztségét is.

*

Dr. Szontagh Pál erdőmérnök, az ERTI ny. tudományos tanácsadója ugyancsak váratlanul hunyt el szintén Egerben, otthonában, életének 83. évében. Nyírbaktán született 1925. június 20-án, gyémántoklevelét pedig idén szeptemberben kapta volna meg Sopronban a tanévnyitó ünnepség alkalmával, mivel diplomáját 1948-ban szerezte meg. Ezt követően nyolc évig erdőrendezőként dolgozott az Egri Erdőrendezőség állományában.

1956 júniusában pályázat révén lett az Egri Erdővédelmi Állomás vezetője. Innen került az Erdészeti Tudományos Intézet kötelékébe és tudományos munkát végzett egészen 1988 végén történt nyugállományba vonulásáig. Egyik kezdeményezője és létrehozója, majd közreműködője volt az országos erdővédelmi figyelő és jelző szolgálatnak. Erdész entomológusként országos hírnévre tett szert. Egy időben a Magyar Rovartani Társaságnak alelnöke is volt. Úgy tudjuk, hogy az ország legnagyobb

magántulajdonban levő rovargyűjteményét hozta létre hosszú évek kitartó munkájával. Főleg a nyárákat károsító rovarokkal és a tölgykárosító nagylepkékkel foglalkozott.

E témakörökben, 1961-ben egyetemi doktori, 1965-ben kandidátusi, 1981-ben a tudományok doktora fokozatot szerzett. 1984-ben a soproni Erdőmérnöki Kar címzetes egyetemi tanára lett. Mintegy 150 szakcikk és tanulmány írója, több könyv szerzője, illetve társszerzője. Tagja volt az MTA Erdészeti Bizottságának is.

Hamvait az egri minorita templom altemplomában helyezték végső nyugalomra.

*

Vaski László arany okl. erdőmérnök Nagykanizsán hunyt el. 1926-ban a Zala megyei Kávás községben született, diplomáját 1954-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutását az egykori Bajai Áll. Erdőgazdaság bédai, majd karapancsai erdészeténél kezdte el, de 1957 végén visszatért Zalába. Ott dolgozott erdőgazdasági szakfelügyelőként és kereskedelmi előadóként, majd 1970. január 1-től 1986 végén történt nyugállományba vonulásáig kereskedelmi osztályvezetőként.

*

Prof. Dr. Várhelyi István okl. erdőmérnök, ny. tanszékvez. egyet. tanár Sopronban bekövetkezett halálával küzdelmes, mozgalmas életút ért véget. Nagyborzsönyben született 1925-ben szegényparaszt családban. Az elemi, majd a polgári iskola négy osztályának elvégzése után kénytelen volt munkát vállalni. Az érettségi bizonyítványt magántanulóként, az erdőmérnöki oklevelét pedig levelező tagozaton tudta megszerezni 1961-ben. Esti tagozaton szerezte meg a közgazdász diplomát is a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem mérnök-közgazdász tagozatának ipar szakán 1966-ban. Rövid tudományos munka után a Nyugat-magyarországi Fűrészek igazgatója lett. Egyetemi doktori címét 1972-ben szerezte meg.

1973-ban került az Erdészeti és Faipari Egyetemre docensként. 1982-ben megszerezte a közgazdaságtudományok kandidátusa fokozatot és ennek alapján az egyetemi tanár kinevezést. Tanszékvezetőként nagy szaktudása birtokában

gondoskodott arról, hogy az erdő- és a faipari mérnök-hallgatók a legkorszerűbb politikai gazdaságtani és üzemtani ismereteket kapják. Nyugdíjasként is részt vett az egyetemi oktató és kutatómunkában. Alapító tagja volt az MTA Veszprémi Akadémiai Bizottság Mező- és Erdőgazdasági Munkabizottságának, azután éveken át elnöke, majd örökös tiszteletbeli elnöke. A soproni Szent Mihály temetőben temették el.

*

Zilahy József arany okl. erdőmérnök, ny. egyetemi adjunktus haláláról sajnos csak jelentős késéssel értesültünk, véletlenszerűen. Erdélyben az egykori Alsó-Fejér vármegyében fekvő Tövis nagyközségben született 1922. július 31-én, munkás családban. Érettségi után 1941-ben iratkozott be a soproni Erdőmérnöki Karra. Ezt követő éveiről azonban hézagok a rendelkezésre álló adatok. Valószínűleg eleget tett tanulmányi kötelezettségeinek, de mérnöki oklevelét csak 1951-ben szerezte meg. Közben már dolgozott a soproni Tanulmányi Áll. Erdőgazdaságnál, továbbá a Kisalföldi Áll. Erdőgazdaságnál. Végleges munkahelye az Erdőmérnöki Főiskola lett, ahol 1953. szeptember 1-vel kezdett el dolgozni igazgatási vonalon és ezt a munkát végezte négy éven keresztül. 1957. szeptember 1-vel lett adjunktus az Erdőrendezéstani Tanszéken és ott dolgozott 1987. november 15-én történt nyugállományba vonulásáig. Azonban még ezt követően is tevékenykedett 2001. végéig az egyetem központi könyvtára és levéltára keretében. A debreceni köztemetőben helyezték végső nyugalomra.

Dr. Király Pál

Egy erdő portréja

Lapunkban is hírt adtunk arról, hogy az 1883-ban alapított, s jelenleg Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium elnevezéssel működő ásatthalmi tanintézetünk a múlt évben egy kulturális létesítménnyel, mégpedig egy könyvtárhelyiséggel gyarapodott. Ebben a kis ismeretünkben viszont már egy olyan szellemi produktumról tájékoztatjuk olvasóinkat, amely azt bizonyítja, hogy az intézmény nem csak a létesítményi fejlesztés útját járja folyamatosan. Hanem a magyar erdészetnek-erdészettudománynak változatlanul jelentős centruma is a dél-alföldi térségben, ahol a szakképzést és nevelést magas színvonalú tudományos munka alapozza meg. S ami a tantermekben folyik, az tulajdonképpen csak a tudás „jéghegyének a csúcsa”.

*

Ez a produktum egy szép és testes, 352 oldalas könyv, amely „Az ásatthalmi tanulmányi erdő” címet viseli. Tizenkét szerző munkája, amit szerkesztőként Andrési Pál erdőmérnök-tanár ötvöztet kötetté (maga is a mű egyik szerzője és fotográfusa).

Szakképzett erdészeknek főlegesen volna magyarázni a tanulmányi erdő fontosságát, az oktatómunkában betöltött nélkülözhetetlen szerepét. Nem tudunk olyan oktatási intézményünkről, amelyik ne rendelkezne vele. Ámde olyanról sem tudunk, amely olyan alaposan és részletességgel mutatná be annak összetevőit, mint a most szóban forgó kötet. Az ásatthalmiak úttörő munkát végeztek ebben a tekintetben és mindjárt elsőre kitűnő, követhető példát állítottak mások számára is.

*

Felépítését tekintve a könyv négy fő fejezetre tagolódik.

1. Történeti áttekintés.
2. Ökológiai viszonyok.
3. Fafaj ismertető.
4. Kutatások, kísérletek.

Ezekhez kapcsolódik még 16 oldal színes képtábla, valamint 67 oldalnyi táblázat-melléklet.

A történeti áttekintés az őskortól kiindulva hat korszakra bontva mutatja be az erdő történetének alakulását napjainkig. Ez a kitűnő írás különös jelentőséget kaphat a következő években, amikor valószínűleg szükség lesz az ország 57 erdészeti tájegysége erdészettörténetének megírására, s ehhez a fölöttébb nagy munkához szolgálhat egyik tanulságos mintául. Mégpedig abban a tekintetben, hogy a munka parttalanságának, a múltban való elkalandozásnak elkerülése érdekében mely tényezőket érdemes bemutatni a jelenleg található erdőkép kialakulása szempontjából.

*

Az ökológiai viszonyokat taglaló fő fejezetben különösen érdekesek és időszerűek a klímaváltozásnak az ásatthalmi erdőkre gyakorolt hatását, valamint a talajvízszint változásait bemutató alfejezetek; általában a hidrológia és a talajfejlődés lehetséges irányait fejtegető alfejezetek.

A „Fafaj ismertető” című fő fejezet a könyv legerjedelmesebb része. Ebben olyan 22 fafajt mutat be négy szerző, amelyek idős példányai még jelen vannak az erdőben. Valamennyi fafaj azonos módon kerül bemutatásra: a faj rövid ismertetése; a Szeged környéki homokfásításokban betöltött szerepe; története és szerepe a tanulmányi erdőben; egészségi állapota; mintatörzsének elemzési adatai.

*

A „Kutatások, kísérletek” című fő fejezetből megismerhetjük ezeknek a tudományos munkálatoknak az 1899-ig visszanyúló érdekes történetét. Ne feledjük, hogy az egykori M.kir. Erdészeti Kísérleti Állomás négy külső állomása közül 1920 után csak az ásatthalmi szakiskola bázisán működő maradt meg.

Külön alfejezet foglalkozik az 1964-ben beindított erdeifenyő hosszú lejáratú ültetési hálózati kísérletekkel, továbbá a száraz homoki termelőhelyeken végzett gyökérfeltárások tapasztalataival. Utóbbiak különösen megbecsülendők, mivel csak igen nehéz mun-

kával végezhetőek el, s az eredmények rajzálás rögzítése is nem csekély ügyességet és sok mérési munkát igényel. Ugyancsak nagy munkát tükröznek a mintatörzs elemzések adatainak grafikonos feldolgozásai is.

*

Eddig a könyv váza. A kötet azonban nem csak ebből áll. Hanem rengeteg (jelentős részben már dokumentum-jellegű és -értékű) fénykép, továbbá grafikon, diagramm, táblázat és térképvázlat teszi szemléletessé, könnyen gyorsan megérthetővé. E tekintetben kiemelkedőek a színes táblák kiváló minőségű fényképfelvételei.

Ötletes és hangulatos megoldás a szerkesztő részéről, hogy a fő fejezetek mindig az országos hírű „Ruzsafa”, másként Rózsa Sándor nyárfájának különböző történelmi korokból származó fényképével kezdődnek. A méltóságot sugárzó famatuzsálem egyre hatalmasabbá váló méretei a fotósorozaton keresztül jól érzékeltetik az idő múlását.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül a kötetben több helyen is található, érdekes és gazdag irodalom-, illetve forrásjegyzéket sem, amelyek további búvárkodásra csábítják a kíváncsi, kutató elmét.

*

Tudjuk: még sok mindent volna érdemes és szükséges megemlíteni a pompás kötet bőséges anyagából, ám ennek terjedelmi korlátai vannak. Befejzésül azzal zárjuk, amit a kötet egy másik ismertetője, Puskás Lajos erdőmérnök írt a „Fagazdasági Híradó”-ban megjelent kitűnő kis recenziójában:

„A teljes kiadványt áthatja az alkotó csoport együvé tartozása, közös gondolkodása, a táj iránti ragaszkodása és szeretete, ami talán nem is csoda, hiszen többségük ma is itt dolgozik, vagy itt tanul, vagy más érzelmi szál köti e vidékhez.”

Hát igen: *könyvet nem csak ésszel, hanem szívvel is kell írni!*

Dr. K. P.

Eseményekről röviden

Anyagtörklődés miatt a következőkben csupán néhány mondatban hívjuk fel a figyelmet a közelmúlt néhány eseményére. Reményeink szerint egyesek bővebb kifejtésére következő lapszámunkban még vissza tudunk térni, mert információtartalmuk ez alatt az idő alatt nem veszít lényegesen értékéből.

*

Könyvtáratavítás. Az ásoththalmi Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium fennállásának

125. évfordulóját új könyvtárhelyiség létesítésével ünnepelte meg, amelyben korszerű elhelyezést kapott az iskola patinás 5.000 kötetes szakkönyvtára. (Az eseményről részletes beszámoló olvasható az „Erdészeti Lapok” 2008. februári számának 58. oldalán.)

*

C + D kiállítás. A HUNGEXPO Budapesti Vásárcsopont területén bonyolították le a 8. Közép-európai védelmi felszerelés és repülési szakkiallítást, amelyen a HM erdőgazdasági részvénytársaságok is részt vettek, s ahol erdészeti szempontból is számos hasznos gép, eszköz és használati cikk volt megtekinthető.

*

A XXXII. Agrár-műszaki kutatási és fejlesztési tanácskozást Gödöllőn a Szent István Egyetemen bonyolították le. Volt erdészeti-faipari, valamint megújuló energiák szekciója is. Előbbit — hagyományos módon — a NyME-EK Erdészeti-műszaki és Környezet-technikai Intézete szervezte.

*

„Szép magyar térkép” címmel a 13. alkalommal bonyolították le a megtisztelő cím elnyerésére irányuló pályázatot, a 2007-ben megjelentetett térképek-

re irányulóan. A pályázatra benyújtott 72 db térképalkotás április 30-ig tekinthető meg az Országos Széchenyi Könyvtárban, a budai Várban.

*

FeHoVa. A 15. alkalommal bonyolították le március végén a nemzetközi fegyver-, horgász és vadászati kiállítást a BNV területén, amelyen az állami erdőgazdasági részvénytársaságok színvonalas standokkal képviseltették magukat.

*

Akadémiai tanácskozások. Az MTA Elnökségi Környezettudományi Bizottsága hosszú idő után ismét erdészeti témákat tűzött tanácskozásának napirendjére. Az MTA Erdészeti Bizottságának ülésén pedig az un. Danszky-féle zöld könyvek tervezett megújított kiadásának és az erdőtörvény módosításának egyes elvi kérdéseit vitatták meg.

*

Erdészeti-faipari kiállítások A HUNGEXPO Zrt. június 11-14-én rendezi meg a Ligno Novum-Wood Tech asztalos, faipari és erdészeti szakkiallítást a Budapesti Vásárcsopont területén (Albertirsai út 10.). Ugyanott lesz szeptember 10-14-én az őszi Budapesti Nemzetközi Vásár.

A Sopron Holding Zrt. szeptember 11-13-án bonyolítja le az Inno-Ligno Sopron Erdészeti és Faipari Kiállítást és Szakvásárt a városi MKB Arénában.

k. p.

Címképünk: kohász szobor a soproni botanikus kertben. Tudósításunk a 6. oldalon olvasható. (Fotó: ForestPress, Zétényi Zoltán felvétele.)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XVIII. évfolyam 1. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025
E-mail: efdsz@mailbox.hu

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Fritsch Ottó,
Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)
Németh Szilveszter

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv-és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-331-3042
cerbi@cerbi.hu ; grafika@cerbi.hu
Felelős vezető:
Schmidt Gábor ügyvezető igazgató
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

-15% -ig
kaphat kedvezményt
a 4665 sz. VIP kártya és a tagsági
igazolvány bemutatása ellenében
(kivéve az alkalmi árakat és az akció árakat)

- Innovatív fénydesign
- egyedi kívánságok
- pólóvegek és ernyők
- ezer fényfotót
- saját formatervezés
- szaktanácsadás

rendelkezésre áll

MOLECZ/FÉNY
ART DESIGN KFT

600
világítási újdonság
folyamatos akciók

MOLECZ FÉNY Budapest
H-1113 Budapest,
Karolina út 17.
Tel.: 0036/1/385 22 12
Fax: 0036/1/385 16 42

www.orion.co.at

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XVIII. évfolyam 2. szám, 2008. július

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Akadémiai tanácskozások

*

Véget ért a kettőszázadik...

*

Szlovák kollégáink
látogatása

*

Mozzanatok a FAGOSZ
életéből

*

A MTESZ
gyémántjubiléuma

*

Egy csöppnyi Afrika a
Balaton mellett

*

Emlékezés Mészáros
Károly professzorra

*

STIH-esek erőpróbája
Budakeszin

*

Nyugdíjasoknak -
nyugdíjasokról

*

"Fejet hajtunk"

Akadémiai tanácskozások

Az MTA Agrártudományok Osztályának *Erdészeti Bizottsága* Prof. Dr. Mátyás Csaba akadémikus elnöklete alatt Budapesten, az Akadémia Rossevelt téri székházában tartotta ülését.

A Bizottság elsőként részt vett az MTA Elnökségi Környezettudományi Bizottsága által szervezett tanácskozáson, amely – hosszú idő után – *erdészeti témákkal* foglalkozott:

1. A természetközeli erdő és a fenntartható erdőgazdálkodás.
2. A klímaváltozás erdőgazdasági összefüggései és az erdők tartamos fenntartása.
3. Mérhető-e a fenntarthatóság (tartamosság)?
4. A biomassa (dendromassza) hasznosítása; energia erdők, energetikai faültetvények.

A tanácskozást Láng István, az MTA rendes tagja vezette. A meghívott erdészeti előadók részéről négy tájékoztató előadás hangzott el.

*

Prof.Dr.Dr.hc. Sólmos Rezső arany okl. erdőmérnök, az MTA rendes tagja „*A természetszerű erdő és a tartamos/fenntartható erdőgazdálkodás*” című előadásában arra koncentrált, amit a környezetvédők a cím alapján várhattak tőle (az előadás egyébkénti sokrétűsége mellett). Az erdőgazdálkodás fenntarthatóságának mai definícióját úgy adta meg, hogy az egyenlő az ökológiai tartamossággal kiegészített hagyományos (fa- + pénzhozam) erdészeti tartamosság fogalmával.

Akadémikusunk hiányolta viszont a „természetközeli-ség” korrekt és egységesen elfogadott fogalom-meghatározását.

Ahogy mi Sólmos Rezsőt ismerjük: nem fog sokáig várni arra, hogy kísérletet tegyen ennek a definíciónak a megalkotására. Annál is inkább remélhető ez, mert az utóbbi másfél-két évtizedben kevesen foglalkoztak olyan intenzíven az erdők természetközeli-ségének problematikájával, mint éppen ő.

Ugyancsak érdekes volna, ha alkalomadtán bővebben kifejtené azt a fogalmat is, ami előadásában többek között elhangzott: *spirituális ökológia*.

Rokonszenves lehetett a részt vevő környezetvédők számára Sólmos Rezső előadásának zárogondolata, kulcsszava is a témakörrel összefüggő gondolati gazdagságában (amit már nem először hallhattunk tőle): *harmónia!*

*

Fölöttébb fontos és időszerű témát fejtegetett Führer Ernő Ph.D., c. egyetemi tanár, az ERTI főigazgatója is „*A klímaváltozás erdőgazdasági összefüggései és az erdők tartamos fenntartása*” című előadásában.

A főigazgató ennek keretében a termőképesség, a szervesanyag-produkció és az éghajlati elemek összefüggéseit elemezte, súllyal a szén természetes körforgására, az erdő, a fa szerepére a légkör szén-dioxid szintjének csökkentésé-

ben. Bemutatta, hogy az erdeink fáiban, a földfeletti és a földalatti dendromasszában lekött kb. 377 millió tonna szén miként differenciálódik a különböző erdőtürsulásokban. Véggövetkeztetése világos volt: az erdők irtásának maga az erdő nem csak elszenvedője, de ez az ökológiai katasztrófa fölöttébb erősíti a klímaváltozás egyébként is kedvezőtlen tendenciáját.

*

Szintén nagyon érdekes volt Somogyi Zoltán Ph.D., az ERTI tudományos igazgatójának „*Mérhető-e a fenntarthatóság (tartamosság)?*” című előadása. Rámutatott, hogy nagyon bonyolult rendszer fenntarthatóságáról van szó a természet esetében, amelyet csak rendszerszemlélettel lehet megközelíteni és kezelni. A fenntarthatóság értékelésének elvi alapjai még kidolgozatlanok. Figyelmet érdemelt azonban, hogy a témával kapcsolatban Somogyi Zoltán az erdőben való gondolkodás helyett a *tájban való gondolkodást* tartja elsődlegesnek és a táj szintjén való több indikátor meghatározását. Érdekes, új fogalomként idézte a nemzetközi szakirodalomból az „*ökológiai lábnyom*” fogalmát, amit remélhetőleg még lesz módunk lapunk hasábjain bővebben kifejteni.

*

Dr. Rédei Károly DSc, egyetemi magántanár, az ERTI főigazgató-helyettese „*A biomassa /dendromassza/ hasznosítása – energia erdők – energetikai faültetvények*” című kitűnő előadását, úgy véljük, szakmabeliek számára nem szükséges részleteiben ismertetnünk. Az elméletileg igényes, ugyanakkor racionálisan gyakorlatias előadó „helyértette” az erdőgazdálkodást azok szemében, akik idealisztikus mértékben hajlandók elrugaszkodni a valóságtól: attól, hogy az *erdészet elsősorban nemzetgazdasági ágazat*, amelynek azonban kétségtelenül bizonyos természet- és környezetvédelmi igényeket is ki kell elégítenie. Az a vélemény azonban egyaránt szólt szakmán kívülieknek és szakmabelieknek, miszerint: *a tartamosságot nem lehet csupán a fakitermelés és az évi folyónövedék egybevetéséből megítélni*.

*

Az előadásokat hozzászólások követték, amelyek során – státusának megfelelően – ki ennek, ki annak a részletnek az irányából közelítette meg a témát. Ami valamennyi felszólalásból így, vagy úgy, de kicsendült: az erdészet és az erdőgazdálkodás tartamosságának feltétele az előnyomuló globális piacgazdaság veszélyeitől. Közben Vida Gábor akadémikus egy értékes meghatározási is adott: *az a tartamos erdőgazdálkodás, ahol a természeti tőke, vagyis a biodiverzitás és a talaj termőereje nem csökken*.

*

Az elnöklő Láng István akadémikus a vitát azzal „zárta le”, hogy a vita folytatódni fog. Sok még a tisztázandó kér-

dés, a kutatási feladat, mondotta; az erdészeti kutatások viszont elhanyagolt állapotban vannak.

Az akadémikus arra buzdította az erdészeket, hogy képviseljék agresszívebben a szakmát és kapcsolódjanak be olyan programokba, mint a kormány cselekvési programja, a nemzeti környezetvédelmi program, a fenntartható fejlődés nemzeti stratégiája, klímaváltozás és biztonság, vidékfejlesztés, energiapolitika stb.

Ez után az ülés után – amint arra előljáróban már utaltunk – az MTA Agrártudományok Osztályának Erdészeti Bizottsága tartotta meg saját ülését Mátyás Csaba akadémikus elnöke alatt.

Ennek az ülésnek a bizottsági belső ügyeken túlmenően lényegében egy közérdeklődésre számot tartható program-pontja volt: *az Erdőtörvény tervezett módosítása*. A témáról Lapos Tamás erdőmérnök, az FVM Természeti Erőforrások Főosztályának vezető-helyettese és egyben osztályvezetője tartott exozét.

*

Lapos Tamás elmondta: annyi változás történt már az életben és annyi változtatás a törvényben 1996 óta, hogy arra a véleményre jutottak, új törvényt kell alkotni. Bár az ülés idejéig még nem dőlt el véglegesen, hogy törvény készüljön-e, vagy pedig csak újabb módosítás?

A munka 2005 decembere óta folyik. Történelmi előzményként Kaán Károly egykori, de ma is megszívlelhető erdőgazdaság-politikai műveit is felhasználták. Már bizonyos egyeztetések is történtek a tervezet kapcsán, amikor is azt a figyelmet érdemlő kritikát kapták, hogy a tervezet túlságosan igazgatás-centrikus.

*

E sorok írója – élve a meghívottak tanácskozási jogával – azt javasolta, hogy *az Erdőtörvény időállóságát kellene fokozni*. A jelenleg érvényben lévő törvény érvényességi tartamát kb. 35-40 évnek szánták előkészítői, ám egy bő évti-

zed eltelte után máris új törvényt kell készíteni. Az időállóság érdekében ezért célszerű minél több vitatható, „puhább” anyagrészt a miniszteri végrehajtási rendeletbe beépíteni, hogy ne kelljen magát a törvényt tízévenként az Országgyűlés elé vinni, újraalkotni. *A stabilitás hiánya aláássa magának a törvénynek a tekintélyét.*

Az erdészeti politika és az Erdőtörvény egymás közti viszonyáról – amit Sólymos Rezső akadémikus vetett fel a hozzászólások során – Király Pál azt mondta: jó jel, hogy a mai törvényelőkészítők a kaánkárolyi gyökerekig nyúlnak vissza munkájuk során. Az mindig jó, ha egy *eszmei folyamatosság* érvényesül ezekben a generációkon átfelvonó ügyekben. Ennek érdekében érdemes a múltból mindazt beépíteni a szakpolitikába és az arra épülő törvénybe, ami ma és holnap is használható érték, s nemcsak hagyomány.

*

Azt is figyelembe kell venni, hogy mai korunk nem az ércbe öntött - köbe vésett politikák korszaka, hanem *programpolitikák idejét éljük*. Egyik politikai program a másik után zúdul ránk, már számon tartani is alig tudjuk őket. Némelyiket alighogy bejelentették, máris hamvába hullt.

Szakmánknak viszont van egy jó Nemzeti Erdőprogramja, amelyet „jó fejek” az Erdőmérnöki Karon dolgoztak ki hosszú évek megfeszített munkájával. Számos egyeztetésen ment át szakmán belül is, szakmán kívül is, a politika berkeiben is, mígnem eljutott a teljes konszenzusig. A nemzetközi tapasztalatoknak és normáknak, az EU elvárásainak is megfelel. Ne tegyük be tehát már most az archívumba, hanem *legyen olyan ez a programunk, amelyet következetesen végre is hajtunk*.

Az MTA Erdészeti Bizottsága ezzel a javaslattal egyhangúlag egyetértve, befejezte a napirend tárgyalását.

A bizottság végül egyperces néma felállással megemlékezett a közelmúltban *elhunyt* két tagjáról: dr. Dobos Tibor DSc és dr. Szontagh Pál DSc erdőmérnökökről.

Dr. K. P.

Az ÉSzT új vezetői

Szakszervezeti konföderációnk, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés /ÉSzT/ a közelmúltban lebonyolított rendkívüli kongresszusán új vezetőséget választott.

A régi elnök, dr. Vigh László a szervezet tiszteletbeli elnöke lett. Az új elnök dr. Kuti László /Tudományos Dolgozók Szakszervezete/. A négy alelnök a következő: dr. Berki Zoltán, Buzásné Putz Erzsébet, dr. Kis Papp László és Schneider Istvánné. A végrehajtó bizottság elnöke Illés József, tagjai pedig Kóbor Attila és Szabó Zoltán.

Dudás Péter
az EFDSz alelnöke

Akadémiai tisztújítás

A Magyar Tudományos Akadémia tisztújító közgyűlése titkos szavazással három évre megválasztotta a szervezet vezető tisztségviselőit. Elnök: Pálincás József. Alelnökök: Dudits Dénes (élettudományok), Kroó Norbert (természettudományok) és Maróth Miklós (társadalomtudományok). Főtitkár: Németh Tamás; helyettese Csépe Valéria. Az elnökség választott tagjai: Hámosi József, Lovász László és Török Ádám.

Erdészeti Bizottságunk az Agrártudományok Osztályának keretén belül működik, amelynek Prof.Dr. Solti László, az MTA lev.tagja, a gödöllői Szent István Egyetem rektora lett az elnöke; helyettese Barabás Beáta, az MTA lev. tagja (Martonvásár).

A HÖÖK elnöke

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája ismét a szervezet elnökévé választotta 2010 végéig szóló hatállyal a jelenlegi elnököt, Miskolczi Norbertet. A régi-új elnök a HÖÖK kiemelt feladatának tartja a hátrányos helyzetű, valamint a költségtérítést fizető hallgatókkal való foglalkozást, fokozott törődést.

Sportnapok

Szakszervezetünk a XIII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat augusztus 21-23-án bonyolítja le Nagykanizsán, a Zalaerdő ZRt. operatív közreműködésével, hat sportágban. Lapzártánkig a jelentkezők száma meghaladta az 500 főt.

Véget ért a kettőszázadik ...

Sopronban új helyen, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara Erzsébet-utcai épületének aulájában bonyolították le az Erdőmérnöki Kar tanévzáró-diplomaosztó ünnepi kari tanácsülését, ami nagyjából a korábbi alkalmakkor már megismert forgatókönyv szerint zajlott le.

Az egyetemi zászlók és az elnökség fanfárhangoktól kísért ünnepélyes bevonulása után a termet zsúfolásig megtöltött megjelentek közösen elénekelték a Himnuszt. Majd Prof. Dr. Faragó Sándor intézetigazgató egyetemi tanár, az egyetem rektora üdvözölte az ünnepség résztvevőit.

A rektor felhívta a végzős hallgatók figyelmét arra, hogy ez a tanévzáró nem csupán egyike a tanévzárók egymást követő hosszú-hosszú sorának. Hanem jeles alkalom: éppen a 200. tanév ért véget a Kar történetében! S ez a körülmény különösen kötelezi a most végzetteket az elődök követésére, az ősi selmeci-soproni hagyományok megőrzésére és szakjaik szolgálatára. (A „szolgálat” szót kétszer is hangsúlyozta a rektor.) Intette a fiatalokat, hogy forduljanak baráti bizalommal egymáshoz majd az életben is és soha ne szakadjanak el az Alma Matertől.

Faragó Sándor beszéde végén megköszönte tanártársainak az állami akkreditációs bizottság által is kitűnőnek minősített oktató-nevelő munkájukat, majd Wass Albert „Kard és kasza” című művéből merített szép idézettel zárta köszöntőjét.

*

Ünnepi beszédet Prof. Dr. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja mondott. Az elmúlt tanév eseményeire visszatekintve, először megemlékezett az év során elhunyt három egykori professzorukról: Bencze Lajosról, Dobos Tiborról és Herpay Imréről. Beszédének középpontjában azután azok a problematikus fejlemények álltak, amelyek az erdőmérnök-képzés eddigi hagyományos (lineáris) rendszere körül kibontakoztak a kétlépcsős un. bolognai rendszernek az állami oktatási politika által felfűzött tervezett bevezetése kapcsán. Amint mondta, ezzel kapcsolatos aggodalmak máris beigazolódtak. Ugyanígy az ország különböző helyein a szakterületünkbe vágó, minőségi színvonalcsökkenést maguk után vonó szakképzésekkel kapcsolatban is, ami a dékán meglátása szerint már központi szabályozást kívánna.

Az ifjúsághoz fordulva, Náhlik András beszédének befejezéseként megerősítette a rektor kijelentését: az Alma Mater kapuja mindig nyitva áll a visszatérni vágyók előtt.

*

Szépirodalmi igényességű, csiszolt, bensőséges hangulatú, szép beszéddel fordult a jelenlevőkhöz Szövényi Zsolt, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Felsőoktatás-igazgatási Főosztályának vezetője. A hársfának az édes illatú tavaszi virágzásától kezdve a terméskötésen és -szóráson át az őszi lombhullásig tartó szakadatlan változásán szemléltette, hogy az élet is állandó változás, amelyben csak maga a fa jelzi az állandóságot. Az embert az különbözteti meg a fától, hogy a változás közben képes önmaga átértékelésére.

A diploma elnyerése is egy nagy változás az ember életében, amit követnie kell önmagunk átalakításának az élet következő szakaszára, az új életszakasz új feladatainak megoldására.

*

Szövényi Zsolt intette a fiatalokat a múlt ismeretének, a hagyományoknak és a komplex erdőmérnöki szemléletnek a megőrzésére. Nem elég a sok tudás, mondta, közben látni kell a horizont teljességét is. A főosztályvezető, amint szép hasonlattal kezdte, azzal is fejezte be beszédét. Az úrhajósok szerint a Föld – amely az ógörög mitológiában Gaia, az éltető Földanya istennő – az úrból tekintve egy gyönyörű kék égtest. Ennek a gyönyörű istennőnek a szép zöld ruhája a bioszféra. Az Erdőmérnöki Karon most végzett fiataloknak (is) az a feladatuk, hogy ezt a szép zöld ruhát gondozzák.

*

Prof. Dr. Varga Szabolcs intézetigazgató egyet. tanár, az Erdőmérnöki Kar oktatási dékánhelyettese az ünnepi beszédek elhangzása után jelentést tett a kari tanácsülésnek, hogy az egyes szakokon hány hallgató tett eredményes záróvizsgát. Majd a végzettek nevében Szokolovszki Géza erdőmérnökjelölt terjesztette elő kérelmüket az oklevél kiadására, amire természetesen pozitív választ kapott.

Ezt követően Varga professzor kivette a mérnöki esküt a jelöltektől, majd Náhlik dékán okleveles mérnöknek stb. nyilvánította őket (mindenkit az általa elvégzett szak alapján megillető titulus szerint), s kézfogás kíséretében átadta a diplomát, illetve a tanúsítványt az egyenként elébe járulóknak.

A tanúsítvány egy új okmánykategória. Oklevél helyett egyelőre azok kapták, akik mindenféle vizsgakötelezettségüknek eleget tettek, csak még idegen nyelvből nem tudták a kötelezően előírt bizonyítványt felmutatni.

*

Schmidt Péter, a második évfolyamot most elvégzett erdőmérnök-hallgató vett búcsút a végzettektől a többi hallgató nevében egy szellemes, finom humorral is motivált, ám a végén váratlanul szinte bibliai komolyságra fordult beszéddel. („Van köztetek egy, aki elsőként megy majd el örökre és van egy, aki majd az összes többit túlélve, utoljára.”)

Az immár friss diplomások nevében Szokolovszki Géza köszönte meg az oktatói karnak mindazt, amit kaptak soproni tanulmányaik során, majd feltűzte a Kar zászlajára az évfolyam emlékszalagját.

*

A tanévzáró (esetleg tanévnyitó) ünnepi tanácsülés megítéző nyilvánossága szokott hagyományos módon alkalmat nyújtani a különböző egyetemi elismerések, kitüntető tanúsítványok-címek átadására is. Így történt ez a mostani alkalommal is. Erről azonban már csak tömör rövidséggel tudósítunk.

„Dr. habil.”, vagyis habilitált doktori címet kapott dr. Bidló András, dr. Gribovszki Zoltán, dr. Jánoska Ferenc, dr. Király Botond Gergely és dr. Péterfalvi József egyet. docens, valamint dr. Szinetár Csaba főiskolai tanár. (A cím önálló egyetemi előadások tartására jogosítja fel viselőjét.)

Az egyetem doktori tanácsának döntése alapján Faragó rektor a következő 17 személyt fogadta Ph.D. doktorrá: Benkő Pál, Hegedűs Attila, Jung László, Király Géza, Kondorné Szenkovits Mariann, Markó Gergely és Nagy Dániel okl. erdőmérnök, Kalicz Péter, Koronikáné Pécsinger Judit, Spaits Tamás és Takács Viktor okl. környezetmérnök, Király Angéla okl. biológus, Nagy Szabolcs Péter okl. agrármérnök, Pozsgainé Harsányi Mónika és Visiné Rajczy Eszter okl. vegyészmérnök, Puskás Lajos okl. tájépítésmérnök, valamint Takács András Attila biológia-kémia szakos középiskolai tanár.

Címzetes egyetemi tanár címet kapott Prof.Dr. Gail (Keith) Douce professzor (University of Georgia) és dr. Müller Iván (Neuchatel). *Címzetes egyetemi docens* címet kapott: dr. Gál János állatorvos (Szent István Egyetem) és Pintér István erdőmérnök (FVM-TEF). *Professor Emeritus* kitüntetésben részesült Prof.Dr. Marosvölgyi Béla ny. egyet. tanár, a mez.gazd. tudomány doktora (NyME). Több egyetemi oktató, dolgozó és hallgató kapott még különféle egyetemi kitüntetést (címet, dicséretet, jutalmat).

Az Erdőmérnöki Kar 200. tanévének ünnepélyes bezárása az Erdészhimnusz közös eléneklésével ért véget.

Közérdekű információ, hogy a *Kar Dékáni Hivatalának új vezetője Koch Róbertné*, ő volt a tanévzáró narrátora is. Elődje, dr. Varga Viktória értesülésünk szerint a termelő szférában helyezkedett el.

Dr. Király Pál

Vezetőségváltás a Faipari Mérnöki Karon

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának tanévzáró ünnepségén június 25-én – mandátumának lejártával – búcsúzott a kar eddigi dékáni vezetése: Prof.Dr.Dr.hc. Molnár Sándor dékán, Prof.Dr. Varga Mihály általános dékánhelyettes, Prof.Dr. Tolvaj László oktatási dékánhelyettes, valamint Prof.Dr. Kovács Zsolt kutatási és nemzetközi dékánhelyettes.

Az ünnepségen Prof.Dr. Takács Péter oktatási rektorhelyettes bejelentette, hogy Molnár Sándort az Európai Fatudományi Akadémia a tagjává választotta, s ebből az alkalomból gratulált neki. Egyben megköszönte hét évig folytatott vezetői tevékenységét, mellyel sikeresen menedzselte a Faipari Mérnöki Kart. Molnár Sándor elmondta, hogy megbízatásának ideje alatt a kar működéséhez mindig sikerült stabil körülményeket teremteni. A kar helyzete most is szilárd, nyugodt lelkiismerettel adja át az új vezetőségnek.

Ezt követően Takács Péter átadta a dékáni kinevezést, Molnár Sándor pedig a dékáni láncot az új dékánnak: dr. Jereb László professzornak. A kar további új vezetői: dr. Alpár Tibor egyet. docens, gazdasági dékánhelyettes; dr. Bejő László egyet. docens, oktatási dékánhelyettes.

Prof.Dr. Jereb László, az új dékán úgy nyilatkozott, hogy folytatni szeretné elődei munkáját:

– Sajátosan soproni légkörű kart szeretnénk építeni, a faipar, az informatika és a művészet szakterületeinek összekapcsolásával. Az a célunk, hogy a kar, az egyetem és a város elismertségét tovább növeljük. Fontosak számunkra az elődök által lerakott alapok, és mindent el fogunk követni azért, hogy sikeresen építsünk erre az alapra.

Csiha Tünde Noémi
NyME Kommunikációs Iroda,
Sopron

Új diplomások

Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán a most zárult 200. tanév végén 32 fiatal kapta meg erdőmérnöki oklevelét, illetve tanúsítványát (ebből nő 6 fő, 19 %). A végzettek (oklevél vagy tanúsítvány) létszáma a többi szakokon a következőképpen alakult.

Okl. környezetmérnök 19 fő (nő 14 fő, 74 %). Okl. környezetkutató 8 fő (nő 100 %). Természetvédelmi mérnök 42 fő (nő 19 fő, 45 %). Vadgazda mérnök 36 fő (nő 5 fő, 14 %). Erdészeti növényvédelmi szakmérnök 17 fő (férfi 100 %). Környezetirányítási szakértő 19 fő (nő 14 fő, 74 %). Összesen 173 fő (ebből nő 66 fő, 38 %).

A Faipari Mérnöki Karról csak annyit tudunk, hogy a valétából meghívója alapján 77 fő jutott el a valétálásig (ebből 11 nő, 14 %); a Közgazdaságtudományi Karon pedig 74 fő (ebből 57 nő, 77 %).

K. P.

Szlovák kollegáink látogatása

A közelmúltban hivatalos látogatáson hazánkban járt Ing. Borislav Majtan, a Szlovák Erdészeti, Faipari, Papíripari és Vízügyi Szakszervezeti Szövetség elnöke. Kíséretében volt Anton Bystron kolléga, a szövetség erdészeti szekciójának titkára.

A vendégek hivatalos megbeszéléseket folytattak az EFDSz vezetőivel szakszervezeteink együttműködéséről, különös tekintettel az EU-tagság következtében beállt új helyzetre.

A megbeszéléseket szakmai program követte. Ennek során meglátogatták az Ipoly Erdő ZRt. Kemencei Erdészetét, ahol Kiss Lászlónak, a részvénytársaság vezérigazgatójának kalauzolásával ismerkedtek a Börzsöny erdeivel, az ott folyó erdőgazdasági munkákkal.

Ezt követően Tatabányán dr. Széles Attila, a Vértesi Erdő ZRt. vezérigazgatója fogadta a vendégeket, akik megtekintették a sikárosi fűrészüzemet, valamint a részvénytársaság kezelésében

levő pusztavámi ökoturisztikai centrumot.

A látogatás a kölcsönös együttműködési szándék jegyében zajlott le és jól szolgálta, tovább erősítette a szervezeteink közötti hagyományos kollegiális, jó viszonyt.

Herczeg Miklós
az EFDSz főtitkára

Horvátországi sportnapok

A Horvát Erdészeti Szakszervezet ebben az évben is megrendezte hagyományos nemzetközi sportnapját, mégpedig az Isztriai-félszigeten fekvő Umag tengerparti városban, hét országból érkezett mintegy 1.500 versenyző (!) részvételével. Mivel éltünk a szíves meghívással, közöttük volt az EFDSz hét fős csapata is.

Meleg fogadtatás után csodálatos környezetben és nagyszerű rendezés mellett több mint tíz sportágban zajlottak a versenyek.

Csapatunk a sakk és a trapplövészet versenyszámban indult. Sakkban 16 csapat közül az I. helyezést érte el a

Papp Nándor – Németh József – Németh Diána – Barta László összetételű csapat.

Lövészetben a Kohajda Csaba – Tiffinger Tamás kettősünk a középme-

zőnyben végzett. Mivel a versenyben három fős csapatok teljesítményét értékelték, számunkra sajnos nagyon érezhetővé vált az egy fő hiányzó versenyzőnk kieső teljesítménye.

A rendezvényen lehetőségünk nyílt arra is, hogy megbeszélést folytassunk a szomszédos országok, valamint Lengyelország szakszervezeti vezetőivel a további együttműködésről.

Az eredményhirdetés után remek hangulatú zenei est zárta a programot, majd a viszontlátás reményével elbúcsúztunk kollégáinktól.

Barta László
az EFDSz elnöke

Korunk velejárója, hogy egyre több szakmai információ átadásának formája már nem a jó öreg Gutenberg által feltalált papírra nyomtatott írás, hanem a Digital Video Disk, vagyis a polikarbonát lemezre "nyomtatott" optikai adathordozó, a digitális sokoldalú lemez, röviden: a DVD. Most csupán címük megemlékezésével hívjuk fel a figyelmet három ilyen vékony korongocskára; részletesebb ismertetésükre később tudunk visszatérni. A budapesti Kommunikáció-Natura Bt. készítette a Gemenc ZRt. támogatásával a "Szarvasbögés. Vaddisznóhajtas. Gemenci

vadászatok." című 43 perc időtartamú filmet a címben jelzett témakörben.

Az Erdészeti Tudományos Intézet az Országos Erdészeti Egyesület debreceni vándorgyűlésének tiszteletére adta közre az "Erdészeti Kutatások" ünnepi különszámát, amelynek címe egyben a vándorgyűlés jelmondata is volt: "Kutatással az erdőért".

Ugyancsak az ERTI készítette "Az Erdészeti Tudományos Intézet arborétumai" című lemezt, amely a gödöllői, a kámonai, a püspökladányi és a sárvári arborétumot mutatja be.

Meghalt Szenvedi Ibolya

Fájdalmas vesztés érte szakszervezetünket. Budapesten életének 59. évében kórházi kezelés során váratlanul meghalt központunk titkárnője: *Szenvedi Józsefné szül. Hujber Ibolya*.

Dolgozói pályafutásának nagy része, 25 év a szakszervezeti mozgalomra esett. S ez is jellemezte őt: nem úgy, mint egy fizetett adminisztratív alkalmazott, hanem mint egy elkötelezett mozgalmi aktivista végezte a rábízott feladatokat. Körültekintő gondossággal bonyolította le az adminisztrációt; kemény kézzel tartotta a pénzgazdálkodást a rendelkezésre álló keretek között; határozottan intézte a Híradónk előállításával kapcsolatos ügyeket is.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének megalakulása óta volt a munkatársa – mondhatni, mindegyike. Minden ügyet, minden határidőt fejben tartott. Bátran fordulhatott hozzá bárki (főként vállalati-intézményi bizottságaink titkárai), gyorsan és határozottan intézkedett, minden problémára talált megoldást. Olyan nagyszemélyeink szervezéséből is derekasan ki-

vette a részét, mint pl. az Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok.

Részesen volt a szakszervezetünk és más társintézmények közötti kapcsolatok – gyakran kényes feladatot jelentő, sok tapintatot és diplomáciai érzéket kívánó – ápolásának, beleértve külföldi partnereinket is. Mindig gondos alapos-sággal készítette elő, majd dokumentálta az elnökségi és bizottsági üléseket, s

más megbeszéléseket, az országos titkári értekezleteket.

Köztisztelőnek, szeretetnek, népszerűségnek örvendett mindazok körében, akik ismerték, mert ő is meleg szívvel, és figyelemmel, empátiával fordult mindig az emberek felé. Személyében értékes munkatársat, kiváló kollégát veszített el mozgalmunk.

Ibolyától szakszervezetünk halottjaként vettünk búcsút Budapesten, a Fiumei-úti Magyar Nemzeti Sírkert ravatalozójában, amikor is Herczeg Miklós főtitkárunk elhelyezte a kegyelet virágait hamvai mellett.

Dr. K. P.

Erdőművelő közmunkaprogram 2008.

A NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt. Baktalórántházi és Gúthi erdészete adott otthont a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által támogatott állami erdőművelő közmunkaprogram - sajtótájékoztatóval egybekötött - országos megnyitójának.

A megnyitón részt vett dr. Sándor László, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Közmunka Tanácsának elnöke; Benedek Fülöp, az MNV Zrt. agrárportfólióért felelős vezérigazgató-helyettese; Horgosi Zsolt, az MNV Zrt. erdőgazdasági ügyvezető igazgatója; a Honvédelmi Minisztérium képviselőjében Oláh János dandártábornok; Dékány András, az FVM főosztályvezetője; továbbá Miskó Istvánné, az Észak - alföldi Regionális Munkaügyi Központ főigazgatója, Herczeg Miklós, az EFDSZ főtitkára.

Az április elején elindított, héthónapos program célja, hogy regisztrált álláskereső, aktív korú, nem foglalkoztatott - ezen belül a rendszeres szociális segélyben részesülők 25%-a - jusson közmunkához a hazai erdőkben. Kiemelt célcsoportot jelentenek a hátrányos helyzetű térségekben élő tartós munkanélküliek.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium, az FVM és a HM idén 920 millió fo-

rintot költ erdőművelési közmunkaprogram támogatására: húsz állami tulajdonú erdőgazdaságnál összességében közel 2200-an jutnak munkához. A program összköltsége 2 milliárd 30 millió forint.

A NYÍRERDŐ programjának teljes költségvetése megközelíti a 365 millió forintot. Ebből 152 millió forint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatása, közel 140 millió forint pedig a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt.-től származik. A Nyírségi Erdészeti Zrt. 20%-os önerő biztosításával, vagyis 73 millió forinttal járul hozzá a költségekhez.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyék 60 ezer hektár állami tulajdonú erdeit kezelő NYÍRERDŐ Zrt. minden erdészete alkalmaz közmunkásokat. A két megyében 58 településről kerül ki a 400 munkavállaló. Hajdú-Biharban 208 közmunkás dolgozik, a legtöbb Berektyóújfaluból, Vámspécéről és Hajdúhadháza-ról jönnek. A 192 szabolcsi közmunkás között tiszaberceliek, tiszadobiak, nyírbéltiek vannak különösen nagy számban. A társaság vállalta azt is, hogy a program lezárulta után 40 embert három hónapon keresztül tovább foglalkoztat.

A programban részt vevők feladatai között erdészeti feltáró utak, sétatutak, turistautak, tanösvények karbantartása; akácok, nyárasok nyesése; vágástakarítás és szemétyűjtés is szerepel. Munkához jutnak a különféle csemetekertekben, elvégzik a közjóléti eszközök felújítását, és általános erdőművelési tennivalókat is ellátnak.

A NYÍRERDŐ közmunkásai közül 60 fő vehet részt erdőművelő-, motorfűrészkezelő vagy kigépkézelő képzéseken, amelyeken az erdőgazdálkodásban hasznosítható végzettséget, és ismereteket szerezhhetnek. A pályázat kiírói ezzel szeretnék javítani az állástalanok esélyeit a munkaerőpiacon, segíteni őket abban, hogy a program befejeztével könnyebben találjanak maguknak munkát.

Napi nyolc órás munkájukért a minimálbérnek megfelelő 69 ezer forintba jogosultak havonta. Ezen felül havi 6 ezer forint értékben étkezési utalványt, munka- és védőruhákat valamint a hetedik hónap végén 30 q tűzifát kapnak.

Dr. Halmágyi János

humánpolitikai osztályvezető

Nyírerdő Zrt.

Mozzanatok a FAGOSZ életéből

A *Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség* (FAGOSZ) az idei közgyűlését, valamint azt követően a XXXIV. Fakonferenciáját a Club Tihany Hotelben, un. „érettségi bankettjét” pedig Budapestem a HUNGEXPO NyRt. konferenciaközpontjában bonyolította le. Valamennyi rendezvényen Horváth Ferenc erdőmérnök, a szövetség elnöke, főállásban a Zalaerdő ZRt. termelési igazgatója elnökölt.

A közgyűlés

Az idei közgyűlés során elsőként Mőcsényi Miklós főtitkár tartott beszámolót a legutóbbi közgyűlés óta végzett munkáról. Ebből szakszervezetünket érintő téma volt az *ágazati kollektív szerződés* megújítása, amelynek a főtitkár tájékoztatása szerint a jövőben „többszámú kollektív szerződés” lesz a megnevezése.

Prof.Dr.hc.Dr. Molnár Sándor DSc. a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának dékánja tájékoztatta a jelenlevőket a Nyugat-Magyarországi Egyetemről, valamint a *LignoNovum – WoodTech*, illetve a *soproni innoLignum* szakmai kiállítások jövőbeli megrendezésének rendjéről.

Szakszervezetünknek dr. Király Pál előterjesztésében tett kezdeményezése alapján a közgyűlés egyhangúlag úgy határozott, hogy az EFDSz és a FAGOSZ, mint hivatásos munkavállalói, illetve munkáltatói érdekképviselési-érdekvédelmi szervezet együttes lépést tesz az eddigi egységes erdőmérnök-képzési rendszer további fenntartásával kapcsolatban. A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége, valamint az Országos Erdészeti Egyesület jelen volt képviselői a helyszínen bejelentették, hogy a tervezett intézkedéssel egyetértének és támogatják azt.

A közgyűlés után – megnövekedett létszám mellett – kezdetét vette a FAGOSZ szokásos félévi, immár XXXIV. Faipari és Fakereskedelmi Konferenciája.

A XXXIV. Fakonferencia

A felfokozott érdeklődés oka az volt, hogy a meghirdetett program szerint első előadóként Tátrai Miklós, a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó ZRt. vezérigazgatója adott volna tájékoztatást az egységes állami erdővagyonkezelés koncepciójáról és az állami erdőgazdálkodás szervezetében várható változásokról.

Ugyanis már hónapok óta kereng a szakmában a szóbeszéd az állami tulajdonú erdőgazdasági részvénytársaságok hálózatának átszervezéséről, nagyarányú összevonásokról, nagy vagyongazdálkodó holdingba tömörítésükről, sőt az állami erdők privatizálásának részleges megkezdéséről.

„Nem zörög a haraszt, ha nem fűjja a szél” alapon tehát mindenki egy autentikus és nyílt tájékoztatásra számított ezekkel a hűsba vágó kérdésekkel kapcsolatban a vezérigazgató részéről. A késő délutáni órákban helyettese, Benedek Fülöp jelent meg, kimentve főnökét, annak elfoglaltságára hivatkozva.

Előadásának lényegét rövidre fogva, a vezérigazgató-helyettes azt mondta, hogy 2008-ban valószínűleg nem lesz érdemi szervezeti változás az állami erdőkezelő társaságok körében, csak bizonyos előkészítések történnek majd. Így pl. a társaságoknak pontos vagyontárgyleltárt kell majd készíteniük, mégpedig nemcsak az erdő- és földingatlanokra, hanem az építményekre is kiterjedően. Utóbbiak szerteágazó csoportjából egyetlen „műfajt” emelt ki konkrét példaként: a vadászházakat.

Pontos ingatlanleltár kell

A szünetben a résztvevők körében észlelt gyanakvó pusmogásokból azt a következtetést vontuk le, hogy Benedek Fülöpnek ez a közlése inkább olaj volt a tűzre, mintsem hogy megnyugtató volna a háborgó kedélyeket. Mert minek egy újabb ingatlanleltár, hallottuk, amikor a vagyongazdálkodási szerződés amúgy is tartalmazza a társaságok által kezelt földterületek kimutatását? A feladat megjelölése legott azt juttatta mindenki eszébe, hogy a privatizálás első és legfontosabb lépése egy pontos kimutatás az áruba bocsátandó, megvételre felkínált vagyontárgyról. S miért egyedül éppen a vadászházakat emelte ki, nevesítette meg a vezérigazgató-helyettes? Talán csak egy mellékesen odavetett példa volt, vagy nagyon is sokatmondó elszólás?

Nem lesz több faüzem-eladás

A jelenlevők már nagyobb megnyugvással vették tudomásul Benedek Fülöpnek azt a kijelentését, hogy az MNV ZRt. már nem szándékozik eladni több állami fafeldolgozó üzemet.

A vezérigazgató-helyettes végül ismertette az állami erdő- és vagyongazdálkodásnak az MNV ZRt. által kidolgozott irányelveit, feladatait. (pl. a közcélú és közérdekből elvégzendő feladatok meghatározása és finanszírozása; az erdőterület bővítése; az erdőszeti részvénytársaságok egységes elszámolási rendszere; a valós vagyon számbavétele stb.)

Fakereskedelmi prognózis

További két szakelőadás is elhangzott a fakereskedelmi konferencia keretében.

Mizik András, az Ipoly Erdő ZRt. kereskedelmi munkatársa azt a prognózis-kísérletet ismertette, amelyet a kemény sarangolt választékok várható piaci helyzetének alakulására irányulóan állított fel.

A téma fontosságát megadja az a körülmény, hogy ennek a választékcsoportnak az aránya az utóbbi négy-öt évben kb. 50% volt az összes fakitermelés-

sen belül. Jelentős mennyiséget exportálnak is belőle.

Ezeknek a választékoknak a termelése jelenleg kifizetődő. Az elmúlt években a kemény lombos tűzifa ára 70%-kal emelkedett, sőt kiskereskedelmi ára 84 %-kal nőtt. Ez az áremelkedés jelentősen meghaladta mind az ipari, mind a lakossági áremelkedést és irányzata továbbra is folytatódik.

A növekvő lakossági és közösségi tűzifa-fogyasztás kielégítésének forrása egyre inkább a magánerdő lesz, de tűzifa-behozatalunk is folyamatosan nő.

A szakember figyelmeztet

A hőerőművek vélhetően nem fogyasztanak majd az eddiginél több fát és új erőművek építése sem várható 2010-ig.

A választékcsoport további három összetevőjének az ára is emelkedett az elmúlt öt évben: a papírfáé, a forgácslapfáé, de különösen a kemény farostfáé.

Mizik András azonban intett prognózisában: emlékezzünk arra, hogy *ezeknek a választékoknak az esetében öt-hat évente ciklikusan vissza-visszatérő árlemorzsolódás szokott jelentkezni.*

Az előadásokhoz kapcsolódó hozzászólások során felvetődött a gondolat: mi lenne ha erdőgazdasági részvénytársaságaink építenének saját fatüzelésű hőerőművet? Möcsényi Miklós főtítkárral ezzel kapcsolatban legott emlékeztetett arra, hogy a HM Budapesti Erdőgazdaság ZRt. már épített is egy ilyen kísérőművet Szentendrén. Egy vélemény (dr. Apostol Tamás) szerint pedig a fa ára már elérte maximumát. (Tegyük ehhez mi hozzá: még nem tudni, hogy a világpiaci szénhidrogén-árrobbanásnak hogyan alakul a folytatása.)

Az akác faanyag hőkezelés nemesítése

Fontos témát fejtegetett a következő előadás is: az akác fájának üzemi méretű gőzölésével kapcsolatos tapasztalatokat, amelyeket Forgács László, a Nyírerdő ZRt. Nyírbátori Fafeldolgozó Üzemének igazgatója ismertetett.

Mindnyájan ismerjük azokat a nézeteket, amelyeket egyes természetvédők, de az erdészeti fafajpolitikával foglalkozók részéről is elhangzanak az akác termelésével kapcsolatban. Am régi igazság, hogy a filozófia ott végződik, ahol a fogfájás kezdődik. Ezért az akác-

ra némiképpen másként néznek azok, akiknek ebből kell megélniük. Márpedig az Északkelet-Magyarországon dolgozó szaktársaink ebben a helyzetben vannak. Már ti. abban, hogy a nyírségi homokon megtermelt fából a lehető legnagyobb értéket hozzák ki. Ez viszont már nem csak vállalati érdek, hanem közérdek is

A nyírbátori autokláv

Forgács László elmondta, hogy *az akác a reneszánszát éli*; az akácárnk ára 2000 óta folyamatosan emelkedik. A részvénytársaságnak évente kb. 10.000 m³ akácanyag hasznosítását kell megoldania.

Ennek érdekében állították üzembe a múlt évben *Nyírbátorban* azt a *magasnyomású gőzölő autoklávot*, amely évi 2.000 m³ akác faanyag hőkezelésére nemesítésére alkalmas.

A kezelés során az akácfa sárgás színe teljes mélységében kellemes kávébarna színűre válik. Egyidejűleg közismert keménysége is felpuhul, ami kedvező a további mechanikai, fűrészüzemi megmunkálás szempontjából.

A nyírbátori üzemben a túlnyomóság gőzölő mellett működik egy Linck és egy Pini-Kay keretfűrészgép, s több más famegmunkáló gép, valamint egy 50 és egy 100 m³ kapacitású Nardi szárítóberendezés is.

Az üzemigazgató tájékoztatása szerint egyik komoly problémájuk: az akácra jellemző, a fa belsejének közepe táján jelentkező *korhadás*.

A FAGOSz szolgáltatásai

A konferencia sorrendben utolsó előadójaként Möcsényi Miklós főtítkárral adott tájékoztatást, hogy milyen szolgáltatásokat kínál a FAGOSz által működtetett *FATÁJ-online* faipari-erdészeti szaklap. Továbbá a jelenlevők kezéhez vehették a *2008. évi erdészeti és faipari cím- és terméktárat* is mind nyomtatott kivitelben, mind CD-lemezen. A jegyzéket a január 1-i állapotra aktualizálva most is Tóth János erdőmérnök állította össze gondos, pontos munkával.

„Születésnap-érettségi bankett”

A FAGOSz gyakorlatilag egyidős a rendszerváltással. 1990. június 14-én alakult meg 37 taggal a gazdasági érdekképviselőkről szóló jogszabály alapján. A szövetség vezetői úgy gon-

dolták, hogy a felnőttkorba lépésről illik egy kissé ünnepélyesebb konferencia keretében megemlékezni. Erre az „érettségi bankettnek” nevezett rendezvényre a BNV területén, a HUNGEXPO NyRt. székházának konferenciatermében került sor (mivel ezt követően a résztvevők megtekintették az első alkalommal Budapesten lebonyolított LignoNovum-WoodTech szakkonferenciát). A „bankett” résztvevői a tagszervezetek képviselői, a partnerszervezetek képviselői, valamint a korábbi és mai tisztségviselők voltak.

A konferencián Horváth Ferenc elnök és Möcsényi Miklós főtítkárral adott történeti áttekintést az elmúlt 18 év történetéről, a szövetség tevékenységéről, eredményeiről és az esetenkénti sikertelenségekről.

Az egykori „osztályfőnökök”

vagyis elnökök is jelen voltak (a betegség miatt távollevő Cserép János kivételével), akik elmondták az elnökségük idejéhez fűződő fontosabb eseményeket, emlékeiket: dr. Alpár Tibor, dr. Ébli György, Czebei Sándor, (Cserép János), Nádas Gyöngyi és Fekete Lajos.

Köszöntötték az alkalomból a szövetséget a partnerszervezetek képviselői is. Közöttük Szakszervezetünk főtítkárra, Herczeg Miklós is, aki kiemelte az *ágazati kollektív szerződés* 1992-ben közös munkával történt létrehozását és mindmáig való fenntartását, időről időre történő megújítását. *Hangsúlyozta a szakmán belüli összefogás, az együttműködés elsőrendű fontosságát* (ami az utóbbi években kissé meggyengült), mert közéleti súlyra csak így tehet szert kis nemzetgazdasági ágazatunk.

Minden felszólaló – Herczeg Miklós is – méltatta és megköszönte Möcsényi Miklósnak azt az odaadó és eredményes munkásságát, amelyet a szövetség főtítkáráként annak megalakulásától mindmáig 18 éven át kifejtett a FAGOSz és a szakma érdekében.

Möcsényi Miklós viszont a szövetség titkársága korábbi és mai munkatársainak – elsősorban Molnár Jánosné egykori szervező titkárnak és Tóth János mai szakmai titkárnak – a munkáját méltatta.

A megemlékező konferencia – „érettségi banketthez” illően – szolid állófogadással zárult.

Dr. Király Pál

Egy csöppnyi Afrika a Balaton mellett

Kereken húsz éve már annak, hogy dr.h.c.dr. Nagy Endre, a nemzeti hírnévnek örvendő nagy *Afrika-vadász* 1988-ban megnyitotta annak a pompás kis múzeumnak a kapuját a közönség számára, amelyet több évtizedes afrikai, tanzániai vadászati-vadgazdálkodási munkásságának emlékeiből létesített *Balatonedericsen*, a Balaton partjának közelében.

Sajnos, Nagy Endre 1994 óta nincs már az élők sorában. Itt van viszont alkotása, a múzeum, amelyet felesége, dr. Nagyné Beretz Katalin gondoz meleg szívvel és szakadatlanul fejleszt nagy körültekintéssel, s lankadatlan kitartással férjének tervei szerint, az ő elgondolásainak szellemében.

Azt, hogy mit láthat ma a látogató a múzeumban és a hozzá csatlakozó állat-

Az egykori Vajda-kúria ad ma otthont a rendkívül értékes gyűjteményeknek.

kertben, magának Katalin asszonynak, a minden barátja és ismerőse által szeretve tisztelt Katikának szíves és szakértő kalauzolója mellett ismerhettük meg, s mutathatjuk be Tisztelt Olvasóinknak.

Az alapító emlékműve

A látogatót mindjárt a létesítmény – a legendás *Csalit*-bejáratával szemben az alapító, dr. Nagy Endre (1913-1994) életnagyságú, egész alakos pompás bronzszobra fogadja. Az emlékművet felesége állíttatta 2007-ben saját költségén (nyilván nem kevés pénzbe került). Az alkotó, Marton László Kosuth-díjas szobrászművész vadászöltözékben, fején kalappal örökítette meg Nagy Endrét, aki bal kezében puskát tart, jobb kezét pedig lábánál ülő hűségese vérebe szeretettel érinti meg orrával.

Felesége és mindazok szerint, akik életében ismerték Nagy Endrét, a szobor arca élethűen, jól sikerült.

A fehér mészkőből készült posztamenten olvasható egy nagyon tömör jellemzés: „*Dr. Nagy Endre, Afrika vándora, magyar tájak szerelmese.*”

Sajnos, nem időzhetünk sokat amellett, hogy ki volt ez a hányatott, kalandos életű férfi. De talán ez nem is szükséges, mert az érdeklődő erről sokkal bővebb felvilágosításhoz juthat abból a lebilincselően olvasmányos, pompás könyvből, amelyet felesége írt róla „*Puskák - pajzsok - fohászok*” címmel, s amelyet 2001-ben jelentetett meg a Zeus Könyvek Kiadó. (A könyv a múzeum pénztáránál beszerezhető, a mai könyvkereskedelmi viszonyokhoz képest igen mérsékelt, 2.400 forintos áron.)

De haladjunk tovább! A szobor mögött egy műanyagból készült, felfújható hatalmas zsiráf áll a fák között, amely a központi figurája a gyermekek szórakozására épített „Dühöngő”-nek. Majd egy favázas épület következik: a Timbuctu Vizipipa-Kávéház, ahol remek kávé- és teakülönlegességeket lehet fogyasztani, s egyben érdekes, szép afrikai népművészeti alkotásokat, dísz tárgyakat is lehet vásárolni, szintén mérsékelt áron.

Ezeket a szervizlétesítményeket elhagyva, eljutunk a múzeum épületéhez.

A múzeum épülete

Nem csak a könyveknek, de az épületeknek is megvan a maguk sorsa. Amint Katika asszonytól megtudtuk, ez a szép kis kúria, amely az egész létesítmény szíve, 1945 előtt a nagypapáé, vitéz Vajda Lajosé volt, aki a környező kb. 100 kat. holdon mintaszerű gazdálkodást folytatott. 1949-ben azonban a birtokot az épülettel együtt „szocializálták”, s a családnak el kellett hagynia a meleg kis fészket. A következő évtizedekben azután ez is a több száz vidéki magyar kastély és kúria sorsára jutott...

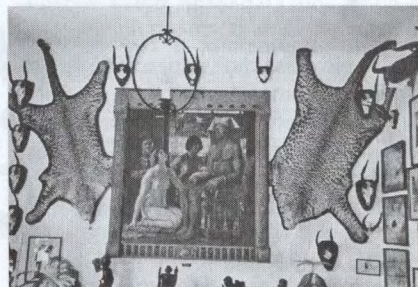
Nagy Endre a családi kapcsolatok révén jól ismerte a kúriát, mert valaha a közelében is laktak, továbbá pompás tájképi környezetét. Ezért, amikor a '80-as évek elején Afrikából a hazatelepülésre készült, és helyet keresett gyűj-

teményeinek, választása erre a helyre esett. Erőfeszítéseit siker koronázta, mert állami engedéllyel visszavásárolhatta az erősen leromlott állapotban levő épületet a család számára. Szépen felújította, kiegészítette és berendezte, körülbelül úgy, ahogyan azt a következőkben látni fogjuk. Ő maga még tíz évig élt itt.

Nagy Endre emlékhelye

A múzeum öt helyiségből áll és szinte minden négyzetcentimétere be van rendezve, de nagy ízléssel, anélkül, hogy a telítettség, a kellemetlen zsúfoltság benyomását keltené.

A bejáratától balra, az első szobában Katika asszony a férjének egy *kis emlékhelyét* alakította ki. Egy nagy állóvitrinben Nagy Endre vadász-felszerelési tárgyai láthatók: puskák, vadászkürt, oldaltáska, köpeny, kalap és bakancs, szarvasbőgő tülkök, hátizsák, összecusukható vadászszék.

Belső interiőr a múzeumban.

A vitrin mellett sok-sok könyv jelzi, hogy a ház lakója nemcsak a vadászatnak volt nagymestere, hanem egy igen művelt, színes egyéniség is volt. Egy másik vitrinben személyi okmányait, kiállításait helyezték el. Az előszobaszerű összekötő folyosón, egy jókora fotóablón eredeti fényképek engednek közelebbi bepillantást Nagy Endre életébe, családtörténetébe.

Afrikai vadászati és néprajzi gyűjtemény

Nagyon nehéz leírni, szóban visszaadni azt a tárgygazdagságot, ami a múzeumban látható. A kiállított tárgyak zömét természetesen afrikai vadásztrófeák teszik ki; agyarak, szarvak, állathörök,

állatpreparátumok. Az óriási kafferbivaly szarvak, a leopárd- és oroszlánbőrök, az elefántagyarok, az orrszarvútü-lők, a számos varacskos disznó agyar jelzi, hogy Nagy Endrének nemcsak az esze, de a szíve is ugyancsak a helyén volt, amikor a veszélyes nagyvadnak ezekkel a kapitális példányaival szembe kellett néznie. (Nem mindig passzióból, mert hivatásos vadász és vadgazda volt pályafutásának nagyobbik részében, akinek állatkertek és múzeumok megbízásából állatgyűjtéssel és vadbefogással is kellett foglalkoznia.)

A múzeum trófeagyűjteménye oly gazdag, hogy még az épület külső fal-felületein is kénytelenek voltak belőlük számosat elhelyezni, a tornácon és az eresz alatt. S ugyancsak a szabadban áll a Balaton párás messzeségébe vesző tekintetével az egy lábon pihenőállásban álló büszke *maszáj harc*os pompás fém-szobra.

A tárgyak másik csoportját *afrikai néprajzi és népművészeti alkotások* képezik, de a trófeáktól nem elkülönítve, hanem azokkal egységet alkotva, szép elrendezésben. Fából és égetett agyagból készült szobrok, lándzsák és dárdák, pajzsok, dobok, edények, művészi fafa-ragások, különféle egyéb használati tár-gyak tartoznak ebbe a körbe.

Harmadikként a *lakberendezési tár-gyak* említhetők meg, de szintén nem el-különítetten, hanem az előzőkkel har-monikus egységben vegyítve és nem egyszer azok kombinációjaként. Min-denki megcsodálja például azt a sötét tónusú egzotikus fából készült társalgó garnitúrát, amelynek foteljei ele-fánt-mellsőt mintáznak (valódi agyarak-kal szerelten), egy remekművű, lapján elefántmotívumú fafaragással díszített kis kerek asztal körül elhelyezve.

A falakon számos szép kép látható a trófeák mellett vagy között. Ilyen példá-ul az a remek grafika-sorozat, amely a legveszélyesebb nagyvad, a kafferbi-valy vadászatának egyes mozzanatait örökíti meg. Sokak fantáziáját mozgatja meg az a szép festmény is, amelyen egy fehér és egy barna bőrű női akt térdel a trónusán mereven trónoló fáraó előtt, csábos testtartással igyekezve felmele-gíteni a nagyúr méltóságteljes, tartózko-dó hidegségét.

Szívesen szemlélődnénk még to-vább a gyűjtemény érdekesnél érdeke-sebb tárgyai között, ám hátra van még a létesítmény szabadterti része: a vadas-park, vagy ha úgy tetszik, az *állatkert*.

Mindjárt a kúria mellett jókora, erős palánkkal elkerített terület húzódik, benne egy nagy bombatölcsér-szerű vi-zesgödörrel, ami dagonya. Ez nélkülöz-hetetlen tartozéka az itt lustálkodó, csöndben kérődző bivalyoknak, ame-lyekből jelenleg hét darab látható.

Maszáj falu, gyermek-szafari

A bivalycsorda szálláshelyétől balra néhány kör alaprajzú, tapasztott patics-falú, hevenyészett tetejű kunyhó áll. Ez egy tanzániai *maszáj falu* mása. Lako-sait a kunyhók előtt elhelyezett, élet-nagyságú emberalakok, maszáj nők szí-nes fotója jelképezi.

A maszáj falu szélén egy kicsiny dombocskát alig venne észre az avatat-lan látogató, ha Katika nem hívná fel rá a figyelmet. *Éppen itt van Fejér megye és Veszprém megye határának találko-zási pontja.*

A határdombon túl sűrű, buja aljnő-vényzetű kis akácos erdő áll. Az erdőcs-kébe vezető ösvény bejárata mellett életnagyságú, hatalmas zsiráf-fotó és felirat jelzi, hogy itt van a *gyermek-szafari*. Valóban, szinte egy dzsungel-ben érezzük magunkat az embermagas-ságú bozótban, ahol a bejáró ösvény ka-nyarulataiban egy-egy vadállat, vagy egy maszáj ember hirtelen elénk bukka-nó életnagyságú fotója hökkent meg bennünket. Hogy az illúzió még telje-sebb legyen, van itt egy kis magasles is, aminek a megmászását a gyerekek per-sze nem hagyhatják ki.

*A tanzániai Meru-hegyre emlékeztette Nagy Endrét a létesítmény tájképi hát-terét jelentő Györöki-hegy.
A kép előterében a bivalycsorda.*

A sűrűségben meghúzódik még két építmény, amely nem szerves tartozéka a gyermek-szafarinak, de *gazdaságtör-téneti érdekesség*. A betonbunkerre em-lékeztető, alacsony, lapos tetejű, félíg földbe süllyesztett két építmény *belül*

üvegcsempékkel bélelt bortároló tartály volt valaha, amelyekbe fölülről töltötték be a bort. Messzi földön nem látni már hasonló borászati technikai emléket.

Az állatkert

A gyermek-szafáriból a maszáj falu-ba visszatérve és azon áthaladva, *állat-tartó karámokhoz, kifutókhoz jutunk*. Látható itt afrikai törpemarha, vietnami csüngőhasú disznó, namíbiai fekete kecske, jávorantilop, zebra, strucc, két-púpú teve és póniló, összesen mintegy 100 darab állat.

A látogatók élményeit gazdagítja, hogy a gyermekek a pónikon lovagol-hatnak, a nagyobbak pedig a tevéken te-vegelhetnek; s no persze, közben fény-képezkedhetnek. Általában szemmel látható, hogy a létesítményben, de külö-nösen az állatkert berendezésében és fejlesztésében *nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek, fiatalok fogadására*, érzel-mi megragadására, ismereteik bővítésé-re.

Az állatkert egyik specialitása *Hululu*. Vagyis a szuvenirbolt végén levő tágas madárröptető valamelyik ágán bölcsekedve merengő hatalmas bagoly: egy *tejuhu*, amelyet még Nagy Endre hozott magával Afrikából és amely jelenleg már 39 éves.

Folyamatos fejlesztés, önerőből

– Van-e valamilyen terve a múzeum és az állatkert fejlesztésére? – kérdem búcsúzáskor, kiindulópontunkhoz, az alapító szobrához visszatérve dr. Nagyné Beretz Katalint, ennek a csipet-nyi afrikai birodalomnak a főnöknőjét.

– *Folyamatosan fejlesztünk*. Az is-tállók, továbbá részben a karámok, kifu-tók is már férjem halála óta épültek. Most egy majomház létesítésén dolgo-zunk. Egy kilátó építését is tervezem a *Csalit tájképi háttérül szolgáló, a tan-zániai Meru-ra emlékeztető gyönyörű erdős-sziklás hegy* lábánál, nem messze a nemrég felfedezett györöki cseppkö-ves barlangtól. S mindez: *teljesen ön-erőből*, bármiféle külső, állami vagy más támogatás nélkül saját költségem-re történik, amint a gyűjtemények fenntar-tása is. –

Elbúcsúzom a magas, sudár termetű, méltóságot sugárzó, elegáns hölgytől, akiről első látásra senki nem gondolná,

hogy milyen hatalmas akarattal, szívóssággal gondolja és építi tovább férje hagyatékát, mindnyájunk javára.

Mert a balatonedericsi Afrika Múzeum páratlan létesítmény hazánkban, a magyar kultúrának egy sajátos gyöngyszeme. Annyi mindenre költünk el rengeteg közpénzt, amiről azután nem is tudjuk, hogy mivé lett. Az ilyen valódi értékek megsegítésére azonban gyakran nem jut egyetlen forint sem a nagy közös kasszából. Pedig itt jó helyre kerülne.

A portán még megveszem a létesítményt gyönyörű fotókon bemutató, mindössze néhány hete megjelent szép

prospektust, amelyből tudósításom címet is merítettem. Javaslom az ott járóknak, hogy ne sajnálják erre azt a 800 forintot, amibe kerül. Mint ahogyan javaslom, hogy keressék fel minél többen ezt a csöppnyi Afrikát. Főleg ha a Balatonon nyaralnak, ne hagyják ki a programból semmiképpen. Április 1-től október 31-ig látogatható, naponta 9-től 17 óráig. Nem bánják meg!

Dr. Király Pál

„Dr. Nagy Endre, Afrika vándora, magyar tájak szerelmese.” A Marton László, Kossuth-díjas szobrászművész által alkotott életnagyságú és élethű, szép szobor, amiként fogadja, úgy búcsúztatja is a múzeum és állatkertjének látogatóit. (A képek Köveskúti Györgyné felvételei.)

A MTESz gyémántjubileuma

„A Magyar Műszaki Értelmiség Napja” alkalmából rendezett programsorozat keretében ünnepi üléssel emlékezett meg a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége (MTESz) fennállásának 60. évfordulójáról (1948-2008). A rendezvény helyszíne Budapesten a MTESz Kossuth Lajos téri székházának nagy konferenciaterme volt és dr. Gordos Géza, a szövetség elnöke vezette.

Az ülésen a hazai műszaki-tudományos élet reprezentánsai, egyesületi vezetők mellett közéleti személyiségek is részt vettek, s több üdvözlés és előadás hangzott el. Utóbbiak közül kettőt emelünk ki: dr. Pártos Ferenc, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) elnöke, valamint Prof. Dr. Németh József műegyetemi tanár, a MTESz Tudomány- és Technikatörténeti Bizottságának elnöke előadását.

*

Az NKTH elnöke rámutatott a mérnökök fontos társadalmi szerepére, mivel a XXI. század a technológia százada (bio-, nano-, információ-technológia stb.) és mindez a mérnökök területe.

Sajnos, míg valaha a magyar mérnökök a világ élvonalához tartoztak, addig ma már hazánk a leszakadó országok csoportjában van. De már az USA is kongatja a vészharangot, mivel a műszaki haladás súlypontja Ázsiába tolódik át. A 100 ezer lakosra jutó friss műszaki diplomások száma ma már Indiában a legmagasabb (évente összesen 200.000 fő.)

*

Mi a teendők ebben a helyzetben? – tette fel a kérdést Pártos Ferenc. Talán a legnagyobb problémánk ezen a téren (is) a tökehiány. Ezért gondosan ki kell választani fejlesztési céljainkat (lehetőleg a csúcstechnológiák körében) és ezekre kell koncentrálni korlátozottan rendelkezésre álló forrásainkat. Egyidejűleg több ipari és kereskedelmi tőkét kell bevonni a K + F munkába.

Számolnunk kell azzal is, hogy a globalizálódó világban a fejlesztés hagyományos nemzeti kereteit funkcionális régiók fogják felváltani.

A szövetségről és tagegyesületeiről szólva azt mondta Pártos Ferenc, hogy a tudományos-technikai forradalomban a civil szervezetek fontos szerepe a társadalom „felélesztése”. Népszerűsíteni kell a tudományos kutatást, a fiatalok elé pedig pozitív jövőképet kell állítani a műszaki pályákkal kapcsolatban.

*

Dr. Németh József professzor „Örökség és megújulás” című előadásában tömör áttekintést adott a MTESz hatvan éves történetéről.

Saját véleményünk szerint a téma nem könnyű, mert a szövetség 1948. június 29-i megalakulása idején a hatalomért folytatott kíméletlen harcot már megnyert Rákosi-rendszer hozta létre a szervezetet saját értelmiségi politikájának jegyében és annak szolgálatára – az 1945 előtt értelmiségi szervezetek nagy részének felszámolása után. Helyesen fogalmazott tehát Tolnay Lajos, a testvéri Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) elnöke felszólalásában, amikor azt mondta: nem a megalakulást, hanem a hatvan év eredményeit ünnepeljük most.

*

Szakszervezeti lap lévén, Németh professzor előadásából azt emeljük ki, hogy a MTESz létrehozását az 1945 januárjában megalakult Magyar Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezete (MMTSzSz), elsősorban Zentai Béla főtitkár egyengette. Az ügynek döntő lökést az MMTSzSz II. kongresszusának határozata adott, 1948. június 27-én, melynek nyomán két nap múlva Budapesten, az Új Városháza üléstermében lezajlott a MTESz alakuló ülése.

Mi tesszük hozzá az előbbiekhöz, hogy az egész folyamatnak előre kidolgozott forgatókönyv-íze van. E szerint a politikai forgatókönyv szerint az MMTSzSz-t is nemsokára utolérte a „szabad” szakszervezetek akkori általános sorsa: 1949. május 31-el be kellett fejeznie működését, megszűnt létezni.

Az Országos Erdészeti Egyesület a szövetséget megalapító 14 tagegyesület egyike volt, ezek között nagyságát tekintve akkori 1.100 fős létszámával a harmadik, 1866-os alapításával pedig a második legrégibb szervezet.

*

A gyémántjubiléumi ülésen kitüntetések is átadtak a szövetségi munkában kiemelkedő érdemeket szerzett személyeknek.

MTESz Díjban négy személy részesült. Köztük volt dr. S. Nagy László aranyokl. erdőmérnök, a MTESz egyik alelnöke, az OEE Szeniorok Tanácsának elnöke. Kb. hatvanan kapták meg a MTESz hatvan éves jubileumi emlékérmét, köztük a következő erdőmérnökök; dr. Kovács Jenő, dr. Madas András, dr. S. Nagy László, dr. Szőnyi János.

Dr. Nagy Ferenc szerkesztésében és a Better Kiadó gondozásában megjelent „A hatvan éves MTESz jubileumi évkönyve” című 160 oldalas kötet is az évforduló alkalmából. (Dr. Németh József professzornak a MTESz történetét tárgyaló kötete az 50 éves jubileum alkalmával 1998-ban jelent meg.)

Dr. K. P.

Emlékezés Mészáros Károly professzorra

Emléktábla avatás - koszorúzás- emlékülés Sopronban

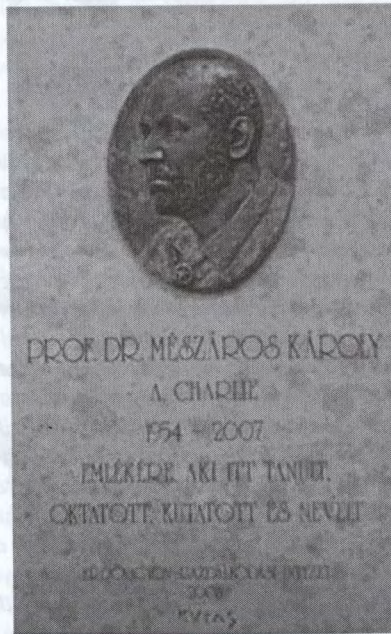
A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán, az Erdővagyon-gazdálkodási Intézet (EVGI) Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszéke tavasszal felhívást tett közzé, ami szerint a 200 éves erdészeti felsőoktatás ünnepség-sorozatába illeszkedően az erdőgazdasági politika oktatásának 85., az EVGI megalakulásának tizedik és sorrendben utoljára említve, de a leg hangsúlyosabb alkalmából: Prof.Dr. Mészáros Károly (1954-2007) intézetigazgató egyetemi tanár halálának egy éves évfordulójára meghirdették az „I. Erdész-közigazgász Találkozót, Mészáros Károly Emlékülést”.

A gazdag programot nyújtó rendezvény Sopronban, az Erzsébet-kertben levő új egyetemi oktatási épületben zajlott le. Ugyanott leplezték le Mészáros professzor emléktábláját is.

*

Megható volt az a kegyeletteljes hangulat, amelyet az egész rendezvény alatt érezhettek a nagy létszámban megjelent résztvevők. Az emléktábla avatás, továbbá a koszorúzás a professzornak a bánfalvai hősi temetőben levő sírjánál – az erdészahagyományokhoz illő emlékezés volt.

Prof.Dr. Lett Béla, az EVGI megbízott vezetője emléktábla avató beszédében értékelte Mészáros Károly szakmai,

oktató, kutató és nevelő tevékenységét, s kimagasló emberi erényeit.

Baráti hangvétellő megemlékezésében Prof.Dr. Faragó Sándor, az egyetem rektora ki-kikötött annál a gondolatnál, hogy egy év távlatában is – a legkülönbözőbb esetekben – csak abba a nagy űrbe ütközik az ember, amit Mészáros Károly maga mögött hagyott azal, hogy korai, váratlan halála miatt nem tudott kiteljesedni élete, munkássága.

Kutas László szobrászművész, az emléktáblán látható dombormű alkotója megköszönte a nehéz, ám szép feladatot. Mély átérzéssel ecsetelte művészi vívódásait, amelyek arra ösztökölték, hogy műve méltó legyen ahhoz, akire ennek láttán emlékezni akarunk.

*

Az emlékülés megnyitóján Prof.Dr. Faragó Sándor, Prof.Dr. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja és Prof.Dr. Franz Schmitthüsen, a svájci környezetvédelmi minisztérium tanácsosa szölt a résztvevőkhöz. Valamennyien kiemelték Mészáros Károlynak az erdészeti politika és ökonómia oktatásában elért elvülhetetlen érdemeit. Prof.Dr. Horváth Béla, az ERFARET igazgatója pedig arra emlékeztette a jelenlevőket, hogy ez az új Erzsébet-kerti oktatási épület is nagyrészt Mészáros Károly ötletének, kitartó szervező munkájának köszönhető.

A kétnapos konferencián az erdészeti jog és politika, valamint az erdészeti ökonómia témakörökben hangzottak el előadások, hozzászólások szakmánk jeles képviselőitől és az államerdészeti irányításban dolgozó vezetőktől. Az előadásokban nem csak az egyes tudományágak szűkebb területére, a címben megjelölt témára szorítkoztak az előadók, az erdészetet foglalkoztató időszerű kérdések is szóba kerültek.

(Folytatása a 14. oldalon)

Bedő Albert díszdoktori elismerése

Asóthalmi erdészeti szakiskolánk 125 évvel ezelőtti megalapítóját és 1962 óta névadóját: kálnoki Bedő Albert erdőmérnököt a magyar erdészet legnagyobb alakjaként tiszteli a szakma. Erdészként, köztisztviselőként, tudósként, közéleti emberként egyaránt kiemelkedőt alkotott. *Korszakalkotó tevékenységét már életében magas kitüntetésekkel ismerték el* mind itthon, mind nemzetközi szinten (az MTA lev. tagja, az OEE tiszteletbeli tagja és tb. elnöke, az Osztrák Birodalmi Erdészeti Egyesület és a Horvát Erdészeti Egyesület tb. tagja, osztrák császári Lipót Rend, francia Becsületrend, japán császári Felkelő Nap Rend stb.).

Elismerései közül azonban kevésbé ismert, hogy *a kolozsvári Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetem 1896-ban díszdoktorává fogadta.*

Az egyetem 1920 óta szegedi székhellyel működik. Könyvtárában sikerült felkutatni azokat az irodalmi forrásokat, amelyek ezt a tényt igazolják. Ezért érdemes az erdészeti szakirodalomban is felhívni a figyelmet Bedő életének erre a jelentős mozzanatára.

*

A megtisztelő tudományos címet az egyetem tanácsa a honfoglalás ezredik évfordulója, a Millennium alkalmából adományozta több erre érdemesnek tartott személyiségnek, közöttük Bedő Albertnek. Átadására, a doktoravatási ceremóniára pedig a millenniumi emlékünepség megtisztelő, széles körű nyilvánosságát használta fel, amire 1896. május 31-én, vasárnap délelőtt került sor a kolozsvári Vigadó dísztermében.

Érdekes olvasmány az ünnepség lefolyásának részletes leírása, a korabeli tudósítás nyelvezete. Íme ebből egy kis részlet: „Az ünnepély napján az egyetemi tanács az egyetem központi épületében gyülekezett (díszmagyarba öltözve) s ott a rector s a karok dékánjai feltették

az Ő felsége legmagasabb kegyéből az egyetemnek legújabbban adományozott s most legelőször használandó díszjelvényeket (aranylánczokat); a pedellusok felöltötték a díszruhákat és elővették a díszbotokat ... Az ünnepélyre fényes és nagyszámú közönség és az egyetemi ifjúság majdnem teljes számmal jelent meg.”

*

Az ünnepségen több tudományterület díszdoktorait avatták; így a jogtudományok, az államtudományok és a bölcsészettudományok tb. doktorait is. *Bedő Albertet öt társával együtt a matematikai és természettudományi kar tiszteletbeli doktorává választották meg.* Erről a bennünket legközvetlenebbül érdeklő mozzanatról a következőket írta a korabeli tudósító.

„Dr. Kánitz Ágost a math. és természettud. kar millenniumi tiszteletbeli doktoraiként a következőket proklamálta:

Nagyságos Egyetemi Rector Úr!

Tisztelt Egyetemi Millenáris Díszülés!

Ő császári és apostoli királyi felségének 1896. évi május hó 6-án Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedtetett, hogy a kolozsvári m. kir. Ferencz József tudományegyetem matematikai és természettudományi kara a magyar állam ezeréves fennállásának ünnepélye alkalmából a tudomány, közszolgálat és a közélet terén kimagasló egyes férfiakat, szerzett elévülhetetlen kiváló érdemeik elismeréséül és jutalmául a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktoraivá avathassa, van szerencsém tisztelettel e díszgyűlés tudomására hozni, hogy a matematikai és természettudományi kar folyó évi április hó 4-én tartott X-ik rendk. ülésében hozott egyhangú határozatával József főherczeg Ő császári és királyi Fenségét, Nagyméltóságú Holán Ernő urat, valóságos belső titkos ta-

nácsost és nyugalmazott altábornagyot, Méltóságos Hieronimy Károl urat, valóságos belső titkos tanácsost, Méltóságos Gróf Széchenyi Béla urat, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti és igazgatótagját, Méltóságos Bedő Albert urat, földmívelésügyi ministeriumi államtitkárt és végül Méltóságos Bielz Albert királyi tanácsos és nyugalmazott tanfelügyelő urat a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktoraivá választotta meg.”

*

1922-ben a Szegedre költözött egyetem almanachjában közli a korábbi évtizedek tiszteletbeli doktorainak névsorát. *Bedő Albert magas elismertségét jelzi, hogy az egyetem matematikai és természettudományi kara 1923-ig összesen 23 tiszteletbeli doktori címet adományozott.* Sorrendben az első 1874-ben Brassai Sámuel egyetemi tanár volt. A kitüntetettek között szerepel Koch Antal, dr. Markusovszky Lajos és Méhely Lajos is.

Befejezésül megköszönöm dr. Rác Bélánénak, a Szegedi Tudományegyetem főkönyvtárosának értékes segítségét.

Felhasznált irodalom:

– Beszéd, melyek 1896. márczius hó 1-én Filep Gyula doktornak „sub auspiciis regis” megtartott felavatási ünnepélyen és 1896. május hó 31-én a kolozsvári m.kir. Ferencz József Tudományegyetemnek Millenniumi díszgyűlésén tartottak. Kolozsvár, 1896. – 27-35. és 76-80. p.

– A magyar királyi Ferencz József Tudományegyetem Almanachja az 1921-22. tanévre.

Szeged, 1922. – 52-53. p.

Közreadja:
Andrési Pál
Ásóthalom

(Folytatás a 13. oldalról)

Ez a szűkre szabott híradás nem alkalmas arra, hogy az emlékülésen elhangzottakat részletesen ismertesse. Az érdeklődők az Erdőmérnöki Kar, a ForestPress, az OEE honlapokon, továbbá a www.erdogazdalkodas.hu internet oldalon megtalálják mindenre kiterjedő tá-

jékoztatást, az előadások, a felkért hozzászólók anyagait.

A konferencia eredményes, hasznos munkát végzett. Reméljük, hogy még sok, Mészáros Károly emlékéhez méltó hasonló rendezvény követi.

Halász Gábor
okl.erdőmérnök

Vándorgyűlés Az Országos Erdészeti Egyesület idei vándorgyűlését a Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centrumában bonyolította le július 11-12-én, az Erdészeti Tudományos Intézet operatív szervezésében, a „Kutatással az erdőért” mottó jegyében. Az eseményről következő lapszámunkban részletesebben is tudósítunk.

STIHL-esek erőpróbája Budakeszin

Már a hetedik alkalommal rendezte meg a biatorbágyi székhellyel működő *Andreas Stihl Kereskedelmi Kft.* a német cégnek – az egész világon elterjedt – gépeivel dolgozók számára a *STIHL Országos Fakitermelő Versenyt*.

A nagy erőpróba helyszíne, miként a múlt évben, most is a Pilisi Parkerdő ZRt. területén, Budakeszi és a főváros határától mindössze néhány száz méterre levő tágas Szilfa-tisztáson volt, gépkocsival és tömegközlekedési eszközzel (némi gyaloglással) is könnyen, gyorsan megközelíthető helyen.

Hat versenyszám, 32 csapat

A következő hat versenyszámból állt a program: kombinált darabolás, gallyazás, választékolás, darabolás, hasítás, sarangolás – ebben a kötelező sorrendben; végül vezetőlemez szerele.

A versenyen az ország legkülönbözőbb részeiből érkezett 32 csapat vett részt, csapatonként négy fővel, tehát összesen 128 versenyző. (A múlt évi versenyen 40 csapat mérte össze képességeit.)

Az időjárás igen kedvező volt: derült, szélcsendes, napos idő, + 30 C körüli max. hőmérséklettel.

Nyolc, egyenként 12,5 x 11 méteres pályán folyt egyidejűleg a verseny, de két fordulóban. A fakitermelő munkára előírt egyéni védőfelszerelés használata kötelező volt és be kellett tartani az Erdészeti Biztonsági Szabályzatot.

Csak Stihl-gyártmányú motorfűrészszel lehetett versenyezni, de szabadon választott vezetőlemez- és láncfípussal.

Családias volt a hangulat

Hála a kellemes időjárásnak, érdeklődőkben, nézőközönségben sem volt hiány. Sokan jöttek családotól, gyermekekkel. Sőt, a rendezvénybe a nézők is bekapcsolódhattak, mégpedig a IV. Hobbikertész Biatlon és Országos Fűnyíróverseny, valamint Talicskatorló Verseny itt lebonyolított harmadik fordulóján keresztül. Ehhez a Stihl-gépek bemutatója mellett a kereskedelmi cég

által forgalmazott Viking kertápoló gépek bemutatója is csatlakozott.

Az egész rendezvény vidám, bensőséges, családi hangulatát fokozta, hogy a gyerekek számára egy hatalmas ugrálóvár állt rendelkezésre, amit azután alaposan ki is használtak. A felnőttek pedig a tűző napsugarak elől a szintén hatalmas sörátorba húzódtak, ahol sült kolbásszal, főtt virslivel és finom italokkal verheték el éhüket-szomjukat. Ehhez a tüzes, pattogós sramlizenét a taksonyi Szigeti Fiúk Zenekara szolgáltatta.

Az egész verseny moderátora a kiváló Lórá Barnabás volt, aki nemcsak folyamatosan tájékoztatta a közönséget a pályán végbemenő eseményekről, hanem szellemes, mókás hézagöltő szövegeivel pörgette is az idő múlását, nem hagyván alkalmat a verseny technikai szüneteiben az unatkozásra. A motorfűrész zúgásának-búgásának sokszínűségét pedig olyan élethűen utánozta – a beindítás felhörkenéseitől kezdve a teljes gázon való észvesztő sivitáson át a leállás megnyugvó-elhaló hangjaiig –, hogy azon talán még maguk a motorfűrészek is elcsodálkoztak.

Sok csodálója volt Mónus Béla Gránátalma-díjas népművésznek is, aki egy speciális, ún. *carving-lemez*es Stihl-motorfűrészszel egy szép erdészportrét faragott ki egy vastag tölgyrönkből.

A carving angol szó ebben az esetben olyan speciális kurta kis vezetőlemez jelent, amelynek a vége nem a szokásos körív-, hanem lekeskenyedő csonkakúp alakú, és kifejezetten fafaragók számára gyártják. Mind benzin-, mind villanymotoros fűrészhez csatlakoztatható.

Gondos szervezés, nemzetközi színvonal

A technikai feltételeket a versenyhez, miként a korábbi alkalmakkor, úgy most is a Pilisi Parkerdő ZRt. Budapesti Erdészete szolgáltatta.

Dr. Boda Zoltán erdőmérnök, erdészeti vezető és csapata gondos, körültekintő, megbízható munkát végzett, aminek köszönhetően a verseny gördülékenyen, problémamentesen zajlott le. Ez bizony ekkora versenyzői létszám és ennyi versenyszám mellett valóban elismerésre méltó teljesítmény volt, miként magának az egész versenynek a megszervezése. Persze, kivette ebből a részét maga a Stihl Kereskedelmi Kft. apparátusa is.

Bízást állíthatjuk (rendelkezünk az ehhez szükséges összehasonlítási alappal), hogy ez a verseny mind méretét, mind lebonyolítását tekintve nemzetközi színvonalú volt és a motorfűrész szakmunkások bármelyik világversenyén megállta volna a helyét. (Talán még megéljük egy ilyen világversenynek újbóli magyarországi megrendezését is.)

Értékelés és az eredmények

A Stihl-versenyek értékelési módszere sajátos. Ennek részleteibe nem mélyedhetünk, csak a lényeg adjuk közre.

Az értékelés összpontszám alapján történik. Ezt a fő versenyszámban elért és a szerelés versenyszámban elért legjobb időeredmény összege adja, amihez hozzáadódik a büntető pontoknak megfelelő idő. Az a csapat győz,

amelynek kevesebb az összpontszáma (ideje).

A jó szervezésnek köszönhetően a délelőtti 10 órakor kezdődött verseny a délutáni órákban sikerrel befejeződött. Így Bakon Gábor erdőmérnök, az A.Stihl Kereskedelmi Kft. üv. igazgatója átadhatta a díjakat az első öt helyezettnek: 150.000-30.000 Ft. közötti vásárlási utalványt a benevező Stihl-szakkereskedésben beválthatóan és oklevelet.

A helyezést elért első öt csapat az alábbi (a csapat neve után zárójelben az elért pontszám és a csapattagok neve).

1. Patent 3H Kft.-III. Bicske; (187 pont. Lábodi Géza, Lábodi Csaba, Szűcs János, Bogdán Róbert.)
2. Patent 3H Kft.- II. Bicske; (204 pont. Szabó Ferenc, Forgács János, Szabó Zoltán, Szabó Szilárd.)

3. Fornax 97 Kft. Vác; (222 pont. Belencsák Tibor, Glózik Gábor, Belencsák István, Szabóki Norbert.)

4. Karádi Gazdabolt Kft. Karád; (226 pont. Kaposi Zoltán, Kaposi László, Kovács Tibor, Rigó Ferenc.)

5. R-Agricol Kft. Pécs; (228 pont. Rittlinger Róbert, Geszthelyi Károly, Solymos Tibor, Sztojka József.)

(A képek Varga Ervin erdősztechnikus felvételei)

Dr. Király Pál

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

A Nyugdíjasok Országos Képviselő (NyOK) elnökségének május 29-i ülésén a megbeszélés tárgyává vált, hogy Orbán Viktor, a FIDESZ elnöke április 30-án Balatonszörén szűkebb körben kijelentette: kormányra jutása esetén befagyasztaná a nyugdíjakat.

Ez a kiszivárgott kijelentés a nyugdíjasok körében nagy megdöbbenést keltett. Ezért a NyOK elnöksége a következő nyugdíjszakmai állásfoglalást fogadta el.

Nyugdíjszakmai állásfoglalás

„A jelenlegi törvények szerint a nyugdíjak évenkénti emelése a svájci indexálás (50 % kereset + 50 % infláció) alapján történik, amelyet kiegészít az évenkénti korrekciós nyugdíjmelés és a 13. havi nyugdíj, így biztosítva a nyugdíjak reálértékének növekedését. Ugyancsak törvény mondja ki a 65 éven felüliek ingyenes utazási kedvezményét. Támogatva az Országos Idősügyi Tanács 2008. május 28-i állásfoglalását, tiltakozunk minden olyan megnyilvánulás ellen, amely az előzőekben felvázolt törvényes jogainkat sérti.”

A Nyugdíjasok Országos Képviselő elnökségének ezt az állásfoglalását eljuttattuk mind a négy parlamenti pártnak, a Miniszterelnöki Hivatalnak, valamint valamennyi országgyűlési képviselőnek.

Előrehozott korrekció, nyugdíjmelés

Több nyugdíjasunk azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy tisztánlátásuk érdekében ismertessük a májusi nyugdíjmelés mikéntjét. Kérdezik továbbá, hogy ez helyettesíti-e a szokásos novemberi nyugdíjkiegészítést?

A kormány márciusi ülésén döntött úgy, hogy soron kívül – május hónapban – pótlólagos nyugdíjmelésben részesülnek a nyugdíjasok, tekintettel arra, hogy a 2008. évre szóló, tavaly novemberben készült 4,8 százalékos inflációs prognózist most 5,9 százalékra növelte, a bruttó keresetek növekedését pedig 5,4 százalékról 7 százalékra módosította. Ezzel egy időben az Európai Bank és a Magyar Nemzeti Bank is korrigálta ennek megfelelően előrejelzéseit. A tavalyi előrejelzések alapján januárban 5 %-kal emelkedtek a nyugdíjak. A várható infláció és a nettó keresetkiáramlás – figyelembe véve a svájci indexálást - 2008. január 1-től visszamenőleg plusz 1,1 %-os nyugdíjmelést igényel. Ezt kapták meg november helyett májusban a nyugdíjasok. (Így nem a nyugdíjasok előlegezték meg novemberig a magasabb inflációt és

bérmővekedést.) Így összesen 2,7 millió nyugdíjban és 400.000 nyugdíjszerű ellátásban részesülő ember kapott májusban 1,1 százalékos, fejenként átlagosan 800 forint emelést januárig visszamenőlegesen. Ennek éves kihatása 32 milliárd forint.

Mindez ugyanakkor nem zárja ki, hogyha novemberben a számítások a vártnál is magasabb inflációt és bérmővekedést mutatnak, újabb kiigazításra kerüljön sor.

A januári, illetve májusi nyugdíjmelés nyomán átlagosan 4.500 forinttal magasabb nyugdíjat kapnak az idősek (5,0 + 1,1 %). Az öregségi nyugdíj átlagos havi összege 86.000 forintba emelkedett, így 2008-ban a nyugdíjmelésre 170 milliárd forintot fordított a kormány.

Hogyan adóznak a tovább dolgozó nyugdíjasok?

A nyugdíj maga adóterhet nem visel; nem adóköteles, ha más jövedelem nincs. A nyugdíjból csak annak kell adóznia, aki kiegészítő tevékenységet űz, vagyis munkát vállal a nyugdíj mellett.

Ebben az esetben az adóalapot a nyugdíj és a szerzett jövedelem együttesen adja. A személyi jövedelemadót (szja) a két jövedelem összege alapján a szja táblában megadott kulcs szerint kell kiszámítani. Az így kiszámított adót azonban csökkentik a nyugdíj összegének adótábla szerinti adója; vagyis ezt le kell vonni a kiszámított adóösszegekből.

Mivel a szja-tábla évi 1,7 milliónál vált 18-ról 36 %-os kulcsra, a nyugdíj plusz a kereset összevont összege ekkora éves jövedelemszintig 18 %-os kulccsal, a maradék pedig 36 %-os kulcs szerint adózik.

Az adón túlmenően azonban még járulékfizetési kötelezettség is terheli a munkát vállaló nyugdíjast. Április 1-től ugyanis már nemcsak a 4 százalékos egészségbiztosítási járulékot kell fizetnie a bére után, hanem a 8,5 százalékos nyugdíjjárulékot is.

Némi ellentételezést jelenthet azonban, hogy a járulékfizetéssel további „nyugdíjjogokat” lehet szerezni. Így minden munkában eltöltött nyugdíj év – az éves rendszeres emelésen felül – a járulékalapot képező kereset 0,4 százalékkal növeli a nyugdíj összegét.

Varga György

a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Kittenberger-megemlékezések

Elhunytá óta valószínűleg nem esett annyi szó Kittenberger Kálmánról, a nagy Afrika-kutatóról és -vadászról, mint ebben az évben, halálának 50. évfordulója alkalmából. Úgy látszik, ez az év valóban Kittenberger-émlékévre sikerült az erdészek és vadászok körében.

Budapesti rendezvények

Előző lapszámunkban mi is beszámoltunk az emlékkoszorúzásról, amelyet még januárban rendeztek Budapesten a Farkasréti-temetőben levő sírmlékénél. Továbbá arról az emlékülésről is amelyet március 27-én bonyolítottak le a Magyar Tudományos Akadémián.

Még ugyanazon a napon nyitották meg a HUNGEXPO Vásárcsopont területén a Fegyver-, Vadász- és Horgász Kiállítást is (Fe-Ho-Va), amelyen ugyancsak hangulatos, szép kiállítást rendezett a Magyar Természettudományi Múzeum a három nagy vadász és természetkutató: Kittenberger Kálmán (1881-1958), Molnár Gábor (1908-1980) és gróf Széchenyi Zsigmond (1898-1967) emlékére. (Molnár Gábor relikviáinak bemutatásából az Ajkai Városi Múzeum is derekasan kivette a részét.) Ez a kiállítás azután több helyen is megfordult az országban. Így pl. Várpalotán is, a Vadászati Kulturális Egyesület által május 24-én ott lebonyolított majálison „a Vadászati Kultúra Napján”.

Folytatás Léván

A rendezvénysorozat „Kitti bácsi” szülővárosában, Léván folytatódott (ma Szlovákia, Levice). Ott emlékestet rendezett a Reviczky Társulat és a Léva környéki vadászok baráti köre. Ezen három előadás idézte fel K.K. életének különböző fázisait (Motesiky Árpád – Verebély, SK; dr. Baka Attila, Komarno, SK; Petrovics László, Nagymaros).

Kittenberger Kálmán Napok Nagymaroson

Az i-re a pontot a nagymarosi Kittenberger Kálmán Napok tették fel június 7-én.

A Nagymarosra érkezettek a Fő-téren, az Ipoly Erdő ZRt. Nagymaros

rosi Erdészetének szépen parkosított környezetű, felújított, modern stílusú épülete előtt az Újvári Gábor karnagy által vezényelt Dunakanyar Fűvősegyüttes vérpezsdítő zenéje fogadta. (A vérpezsdítésre szükség is volt a borongós-hűvöses időben.)

Az ünnepi megemlékezés a helyi cserkészcsapat (amely K.K. nevét viseli) zászlójának Kittenberger mellszobrához való felvonulásával kezdődött, az egyenruhás fiatalok díszőrségétől kísérve. Majd az Országos Magyar Vadász-kamara három fős vadász-kürt-együttesének szignálja jelezte az ünnepség kezdetét.

A Himnusz közös eléneklése után Petrovics László, a város polgármestere üdvözölte a megjelenteket (közöttük a Szlovákiából érkezett vendégeket is), név szerint pedig Pintér Istvánt, az FVM Természeti Erőforrások Főosztályának vezetőhelyettesét, Prof.Dr. Faragó Sándort, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektorát, Bánffy György színművészt, az OMVK volt elnökét és Kopeczky Lajost, aki az ünnepség narrátorának szerepét töltötte be.

„Kitti bácsi” méltatása

A polgármester felidézte Kittenberger Kálmán életének egyes mozzanatait, s megemlítette az emlékmúzeuma létrehozására irányuló szándékot is. „Kittenberger Kálmán példája alapján neveljük az ifjúságot.” – mondotta beszéde végén Petrovics László.

A köszöntő után Melisek Máté tanuló érzéssel előadott szép szavaiat következett, Eötvös József „Búcsú” című verse.

Az ünnepi beszédet Bánffy György mondotta el a tőle megszokott színes-

séggel, pompás orgánummal előadva. K.K. mozgalmas, sokszor viszontagságos életútjának, gazdag munkásságának felvázolását irodalmi – főleg Fekete István K.K. életrajzából merített – idézetekkel, valamint K.K. személyiségéhez, jelleméhez kapcsolódó saját gondolataival tette még színesebbé.

Közbevetve megjegyezzük: érdekes megfigyelni, hogy K.K., ez a zárkózott, csaknem rideg természetű, puritán ember kivétel nélkül mindig mint mélyen érző, meleg szívű és kristálytisztá jellemű, emelkedett szellemiségű ember jelenik meg a visszaemlékezésekben, aki ezeknél a tulajdonságainál fogva méltósággal tudta elviselni az őt ért méltánytalanságokat, sorscsapásokat is.

Az emlékbeszédet követően az országos és helyi állami és vadászati-társadalmi szervezetek képviselői elhelyezték a kegyelet koszorúit a szobor talapzatánál, a fűvősegyüttes szép zenei aláfestésétől kísérve.

Kiállítás a Nagymarosi Erdészet épületében

A résztvevők sokasága ezután az Erdészet udvarába húzódott, ahol Lengyel László, az Ipoly Erdő ZRt. közönségkapcsolatok szervezője és Gácsi Viktor, a Nagymarosi Erdészet vezetője üdvözölte a megjelenteket, majd Prof.Dr. Faragó Sándor, a NyME rektora mondott kiállításmegnyitó beszédet. A rektor is alaposan elemezte K.K. vadászati és zoológiai, s nem kevésbé szakírói és (Nimród-) lapszerkesztői munkásságát.

Ismét közbevetve: Fekete István valaha megírta ugyan élvezetes K.K. életrajzi regényét. Ám nagyon indokolt és hasznos lenne, ha ezek a beszédek (Budapest, Léván, Nagymaros), mint számos információt tartalmazó értékes és szép előadások egy kis kötetbe összegyűjtve kézbe vehetők lennének, legalább a jubileum alkalmából és megmaradnának az utókor számára is.

Az épületet jelképesen lezáró nemzetiszínű szalag átvágása után lehetőségünk nyílt az egyik helyiségben elhelyezett K. K. emlékszoba kiállítási tárgyainak megtekintésére. K.K. íróasztala és karszéke, rádiója, sétabotja, né-

hány afrikai tróféja és népművészeti tárgyak, könyveinek címloldal-másolatai, levelek, fotók s más dokumentumok, és egyéb relikviák alkotják a kiállítást, amelyet itt fenntartott *állandó kiállításnak* szánunk mindaddig, amíg a már említett önálló K.K. emlékmúzeum létre nem jöhet.

Az ünnepség végén Bánffy György szavalta el a Szózatot.

Kiállítás a művelődési házban

Az erdészen túlmenően a városi művelődési házban is rendeztek szép kiállításokat K.K. emlékére.

A nagyteremben Dömötör László által készített hat darab méretes tabló adott tömör áttekintést – szöveggel és képpel – K.K. életútjának fontosabb

szakaszairól. A falakat mai Afrika-vadászok (főleg Szabó Károly) által rendelkezésre bocsátott tróféák és állatpreparátumok fedték. Vitrinekben pedig fegyvertörténeti kiállítás és muníciógyűjtemény volt látható.

Másik két terem falait a helyi Kittenberger Kálmán Általános és Művészeti Iskola fiataljainak festményei, tusrajzai, grafikái borították el, amelyek közül nem egy és nem kettő ígéretes tehetségről árulkodott. Egy teremben pedig azokból a gyönyörű *színes fényképekből* mutattak be egy kollekciót, amelyeket az erre az alkalomra kiírt pályázatra beérkezett művekből válogattak ki.

*

Nem áll módunkban tovább részletezni a 2008. évi nagymarosi Kittenberger Kálmán Napok valamennyi rendezvényét. Talán az eddigiek is alkalmasak annak érzékeltetésére, hogy K.K. halála után fél évszázaddal is nagy tiszteletnek és megbecsülésnek örvend mind egykori szűkebb pátriájában, mind az egész vadásztársadalom körében, sőt még azon túl is.

Az idő, az utókor könyörtelen pártatlansággal méri meg az emberi nagyságot és csak a legnagyobbak maradnak fenn a rostán. Kittenberger Kálmán fennmaradt és példaképként áll a következő generációk előtt.

Dr. Király Pál

„Fejet hajtunk”

Tudtuk, hogy készül – hiszen lapunkban mi is kértük egy felhívásban tagtársainkat, hogy adatszolgáltatással segítsék a szerző: Fácányi Ödön munkáját. Tehát vártuk már nagyon megszületését, s íme: már kézbe vehető a pompás mű, amely a „Fejet hajtunk” címet viseli.

Tartalmát elmondja alcíme: *Vadászati emlékhelyek Magyarországon*. Ebből azután már kikövetkeztethető a címadás is: tisztelgés, főhajtás ez a könyv mindazok előtt, akik a magyar vadászatnak a mához vezető útját munkájukkal, vagy esetleg akár életük feláldozásával kikövezték.

*

E nemes szándék méltó megvalósítása ez a *gyönyörű kötet*. A szerző a könyv szerkezeti felépítése szempontjából azt a megoldást választotta, hogy *megyéenkénti csoportosításban* tárgyalja az ott található vadászati emlékhelyeket. Nagy értéke, hogy szinte valamennyi emlékhelyet: táblát, kopjafát, épületet, szobrot, emlékkövet, forrásfoglalást és az emlékhelyek több más műfaját *színes fényképen mutatja be, s ahhoz kapcsolja a szükséges tudnivalókat*. Néhány régi fekete-fehér dokumentumfotó a sok színes kép között

csak fokozza a kötet hangulatát. Mindezt az is, hogy a könyv fejezeteit képező megyenevek alatt azok címere látható színesben; hátoldalukon pedig vadászati tárgyú műalkotások fotója.

*

Persze, a köztöködő kicsinyesség mindig fennakadhat olyan témákon, hogy pl. egy szarvast ábrázoló szobor (mint amilyen a borítón látható nagyszerű szarvasbika-csoport is) minősülhet-e önmagában vadászati emlékhelynek, ha egyébként nem is annak szánták? Másként kérdezve: egy vadászati tárgyú köztéri képzőművészeti alkotás, mint díszítő motívum, automatikusan emlékhelynek is minősül? Avagy a vadásztróféákkal dekorált vadászházak úgyszintén, csak azért, mert régiek és esetleg számos vadász fordult meg falai között?

*

Úgy véljük, Fácányi Ödön is, és az adatgyűjtésben közreműködött azon számos személy, akiknek nevét mindjárt a könyv elején felsorolta, helyesen járt el, amikor ezt tette. Az emlékhely-gyűjteménynek, kvázi katalógusnak ugyanis van egy olyan meghirdetett funkciója is, hogy hozzájáruljon

azok megőrzéséhez, fenntartásához. S eme szempont miatt egy-egy ilyen érték inkább kerüljön be kétszer a gyűjteménybe, mintsem, hogy egyszer kimaradjon.

*

A 280 oldalas könyvet a Nimród Vadászújság és az Országos Magyar Vadászkamara jelentette meg, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szervezési és anyagi támogatásával. Finom műnyomópapíron készült, jól olvasható, szép tipográfiával. Az érdekes, szép ábrákhoz kitűnő stílusban megírt, Fácányi Ödöntől megszokott olvasmányos szöveg társul. Használatát a könyv végén elhelyezett *alfabetikus személy-, név- és emlékhelymutató* teszi könnyűvé. Beszerzését ajánlhatjuk mindazoknak, akik szeretik a természetet, a vadászatot, s a szép, érdekes és értékes könyveket.

Dr. K. P.

Vadászat és természetvédelem

Érdekes és időszerű ankétot rendezett az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ (OMGK) Budapesten, Attila úti székházának Tessedik Sámuel termében „Vadászat és természetvédelem” címmel. Szervezője Tamás Enikő, „Az Európai Unió Agrárgazdasága” című havi folyóirat főszerkesztője, valamint Wallendums Péter, a szintén havonta megjelenő „Magyar Vadászlap” főszerkesztő-helyettese volt. Wallendums úr egyben a Vadászati Kulturális Egyesület alelnöke is.

A Csontos-vadászkürtduó szignálja után Lükőné Őrsi Gabriella, az OMGK főigazgatója köszöntötte a résztvevőket, majd három előadás hangzott el.

*

Wallendums Péter „A vadászat szerepe napjainkban” c. előadásában ennek a tevékenységnek a komplexitását mutatta be visszamenőleges történelmi távlatba ágyazva. Majd főleg a mai vadászat indokait fejtegette. Ilyen például a genetikai ok, az ember ősi zsákmányszerzési ösztöne. Továbbá az ökológiai magyarázat, vagyis az a körülmény, hogy a nagyvadnak gyakorlatilag nincs természetes ellensége hazánkban (a róka csak az ivadéka és az őzre veszélyes).

Fontos a vadászat kulturális és hagyományteremtő - hagyománymegőrző funkciója is. Az sem tagadható, hogy bizonyos esetekben motiválja a vadászat szándékát annak gazdasági vetülete és az, hogy a társadalom egy részében státusszimbólumnak számít. Jó

meglátása volt az előadónak, hogy a vadászat: jellemformáló tevékenység.

*

Kanizsay Gábor, a fonyódi székhellyel működő Hunnia Vadgazdálkodási Kft. ügyvezető igazgatója azt mutatta be, hogy a vadászat: piac – akár rokonszenves ez a tény, akár nem. Mégpedig kimutathatóan a XIX. század vége - a XX. század eleje, vagyis már kb. egy évszázad óta. Ezért ebben a tevékenységi körben is, mint a piac életében általában, a közvetítő kereskedelem, ami konkrétan a vadászközvetítést jelenti, már nélkülözhetetlen szerepet játszik. A piaci termelőknek, vagyis a vadgazdáknak a vadászközvetítő irodákkal szembeni esetenkénti ellenérzései abból származnak, hogy érzésük szerint a közvetítők a vadgazdálkodásban képződő haszon nagyobb részét fölőzik le, mint amennyi korrekt alapon megilletné őket. Ez azonban a piac életében nem csupán a vadásztatással kapcsolatban van így, hanem gyakran tapasztalható jelenség.

Érdekes információ volt Kanizsay Gábor részéről az a közlés, hogy egy prospektust állítottak össze, amely a vadászközvetítés szempontjából szóba jöhető összes magyarországi vadászház legfontosabb adatait tartalmazza.

*

Prof.Dr. Csányi Sándor, a gödöllői Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karának dékánja és Vadvilág Megőrzési Intézetének igazgatója sorrendben utolsóként tartott előadást „Mennyire tervezhető a vadgazdálkodás?” címmel. A profesz-

zor szerint ha nem lenne tervezett a vadászat – akkor szerencsejáték lenne. A vadgazdálkodás tervszerűsége iránti igény hazánkban egyáltalán nem új keletű. Már legalább egy évszázados múltja van, amit a Földművelésügyi Minisztériumnak 1912-ben kiadott erre irányuló utasítása (is) igazol.

*

Csányi professzor tartalmilag sokrétű, tényadatokban bővelkedő, vetített-képes előadásának akárcsak vázlatos rekonstruálására sem vállalkozhatunk rövid híradásunk keretében. Csupán megemlíjük egyik érdekességként, hogy a tartamos vadgazdálkodás feltételeinek felvázolása során rámutatott, hogy a „tartamosság” fogalmát az erdészek vezették be a gazdasági életbe és gazdálkodásuk alapelve régi idők óta. Az, hogy ennek helyébe a „fenntarthatóság” kifejezés lépett az utóbbi másfél-két évtizedben, csupán annak tulajdonítható, hogy a témához nem értő emberek szolgálai módon fordították le az angol nyelvből az idevágó kifejezést.

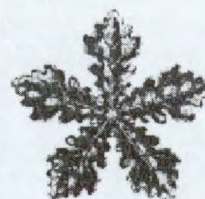
*

Rövid vitafórum követte az előadásokat, majd az ankét Tamás Enikő zárásával véget ért.

Az ankét alkalmával a résztvevők megtekinthették és meg is vásárolhatták Eördögh Katalin ötvösmester szép vadászékszereit és más munkáit, továbbá az ankéton részt vett Muray Róbert festőművész ugyancsak gyönyörű vadászati-természeti tárgyú festményeit, rézkarcait, reprodukcióit; s volt vadászati könyvek kiállítása és vására is.

Dr. K. P.

forestpress
erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Dr. Barányi László

(1931-2008)

A kecskeméti megyei kórházban gyógykezelés során kondíciójának váratlan rosszra fordulása következtében 77 éves korában elhunyt dr. Barányi László Bedő-díjas arany okleveles erdőmérnök, ny. erdőgazdasági igazgató.

Albertiben (Pest megye) született 1931. december 24-én. Apja tisztviselő, anyja pedagógus volt. Érettségi után 1950-ben beiratkozott a soproni Erdőmérnöki Karra, ahol oklevelét 1954-ben szerezte meg.

Szakmai pályafutása gyakorlatilag teljesen a Duna-Tisza közéhez, a Kiskunsághoz kötődött 1955. október 1-től. Volt erdészeti szakelőadó, erdészetvezető, vállalati főmérnök. 1968-ban nevezték ki a Kiskunsági Erdészeti és Faipari ZRt. jogelődjének az igazgatójává. Ebben a beosztásban dolgozott 22 éven át, a rendszerváltáskor történt nyugállományba vonulásáig.

*

Vállalatirányítói munkásságának ideje alatt nagyarányú erdőtelepítés és fásítás ment végbe erdőgazdaságának területén; technológiájának fejlesztésében meghatározó szerepe volt, például a bolgár gyártmányú láncfalpas kistraktorok széles körű alkalmazásában, (Nem véletlenül került éppen Kecskeméten felállításra 1975-ben az egymilliomodik hektár erdősisítés emlékműve.) Egyetemi doktori címét is a Duna-Tisza közti nagyüzemi fenyőtermelés témakörében készített disszertációja alapján nyerte el 1982-ben. De nagy fejlődésen ment át a fafeldolgozás, a vadászat és a közjóléti erdőgazdálkodás is a térségben igazgatói munkásságának ideje alatt (pl. bugaci fűrészüzem, Kecskemét-csalánosi parkerdő, Lakitelek-tőserdői közjóléti objektum).

Maradandó, nagy alkotása volt a bugaci Alföldfásítási Múzeum létrehozása 1984-ben.

*

Ifjú kora óta szenvedélyes vadász volt (soproni egyetemista korában nem véletlenül volt „Vadölő” a vulgója). Nagy álmait azonban már nyugdíjasként tudta valóra váltani ezen a téren: három

alkalommal volt vadászúton Afrikában Namíbiában, továbbá egy alkalommal Kanadában Brit-Kolumbiában (s amit mindig hangsúlyozott ezzel kapcsolatban: a saját költségén).

*

Érdekes, sokoldalú szellemi alkatára jellemző, hogy háromszor járt Isztambulban a bizánci kultúra közvetlenebb tanulmányozása, kétszer pedig az Osztrák Alpokban a havasok növény- és állatvilágának jobb megismerése céljából.

Ugyancsak személyiségének sajátosságát tükrözi életfilozófiájának írásban is rögzített következő summázata.

„Két végtelen dolog létezik: 1. Világmindenség. 2. Az emberi hülyeség. Az első pont talán nem is igaz.

Mindenki járja az életben a maga útját és tanuljon abból, de leginkább mások hülyeségéből; a lényeg, hogy dolgozzon az emberekért.”

*

Hamvait széles körű részvételtől kísérve a kecskeméti köztemetőben helyezték el az evangélikus egyház szertartása szerint. Temetésekor a KEFAG ZRt. részéről Prof. Emer. Dr. Bondor Antal Ph.D., az igazgatótanács elnöke és egykori soproni évfolyamtársa, továbbá Beliczai István erdőmérnök, egykori munkatárs, a vadásztársak nevében pedig Szenek Zoltán, az Országos Magyar Vadászkamara Bács-Kiskun megyei szervezetének titkára mondott búcsúbeszédet.

Dr. K. P.

Címképünk: dr. h.c. dr. Nagy Endre szobra fogadja a látogatókat az általa alapított balatonedericsi Afrika Múzeum bejáratánál. A szobor mellett felesége, dr. Nagyné Beretz Katalin, a múzeum mai gazdája, gondozója és fejlesztője, férje szobrának állíttatója. "Egy csöppnyi Afrika a Balaton mellett" című tudósításunk lapunk 10-12 oldalán olvasható. (A fénykép Köveskúti Györgyné felvétele.)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XVIII. évfolyam 2. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025
E-mail: efdsz@mailbox.hu

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Fritsch Ottó,
Gilicze Péter,
Herczeg Miklós (elnök),
Németh Szilveszter.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-331-3042
cerbi@cerbi.hu ; grafika@cerbi.hu
Felelős vezető:
Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Edmond Blanc Diploma

A Nemzetközi Vadvédelmi és Vadászati Tanács (C.I.C.) közgyűlése a gödöllői Szent István Egyetem VadVilág Megőrzési Intézetének a C.I.C. Edmond Blanc Diplomáját adományozta az Országos Vadgazdálkodási Adattár létrehozásáért és 1993 óta folyó alkalmazásáért, működtetéséért. Az adattár a vadgazdálkodási üzemtervek elkészítésének nélkülözhetetlen forrása. Az

oklevelet Prof. Dr. Csányi Sándor, az intézet igazgatója, egyben a SZIE Mezőgazdaság- és Környezettudományi Karának dékánja vette át a C.I.C. 55. közgyűlése alkalmával.

(Forrás: „Szent István Egyetem”,
2008/Május.)

k.p.

XVIII. évfolyam 3. szám, 2008. október

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Díszünnepek Sopronban

*

Zamárdiban tanácskoztak
titkáraink

*

Folyamatos erdőborítás...

*

Egy szép könyv –
sokrétű tartalommal

*

„Herkimer gyémánt,
több mint kvarc”

*

Vándorgyűlés Debrecenben

*

A XIII. Országos Erdészeti és
Faipari Sportnapok

*

Szél alatt-hátszélben

*

Erdésztechnikusok
emlékeznek

*

Az elmúlt nyár halottai

Erdőmérnöki Karunk bicentenáriumi díszünnepsége

Felemelő hangulatú, gondosan előkészített, *szép díszünnepséggel emlékezett meg Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara az alapításának-fennállásának 200. évfordulójáról* (1808-2008). A helyszín a NyME Közgazdaságtudományi Kara Erzsébet-utcai épületének aulája volt. Ennek ügyes berendezésével elérték, hogy a jelentős számú meghívott zsűfoglalás nélkül el tudott helyezkedni a nem igazán ilyen méretű rendezvényekre tervezett teremben.

Az egyetemi és a kari zászló, valamint az elnökség bevonulása, majd a Himnusz közös elnéklése után Prof. Dr. Náhlik András, a Kar dékánja üdvözölte a megjelenteket. Köztük az erdőmérnök-képzéssel (is) foglalkozó több külföldi egyetem küldötteit (Göttingen, Bécs, Brassó, Zólyom, Moszkva, Madrid stb.), a IUFGO képviselőjét, a NyME társkarai és a Miskolci Egyetem vezetőit, Selmecbánya alpolgármesterét és Sopron polgármesterét, a történelmi egyházak, társadalmi szervezetek stb. képviselőit.

Ezt követően két igen szép, csiszolt, érzelmekkel és gondolatokkal mélyen áthatott ünnepi beszéd következett.

A dékán ünnepi beszéde

Náhlik dékán a *tudományosság, a hazafiság, a hagyománytisztelet és a fejlődés* fogalomkörébe csoportosítva tekintette át a Kar kétszáz éves történetének fejleményeit. (Akire már hárult hasonló feladat, az tudja igazán értékelni az ilyen bravúros szónoki teljesítményt.)

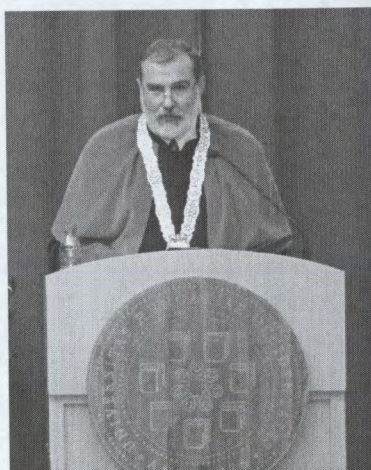
Tisztelettel emlékezett meg a Kar egykori oktatóiról, neves professzorairól, akik közül nem egy nemzetközi tudományos tekintélynek örvendett. S akiknek köszönhető, hogy az erdőszet a XIX. században un. ősfoglalkozásból modern szakmává vált és akiknek a neve ma már egyben a magyar erdőszet klasszikusainak a neve.

A hazafisággal kapcsolatban emlékeztetbe idézte 1848, 1919, 1921 és 1956 évszámát, amikor is a hallgatóság

fényes tanújelét adta a hazához való áldozatos, tettekben megnyilvánuló ragaszkodásának.

A hagyománytisztelet tényeit részleteznünk nem kell, hiszen a gyökereikkel a XVIII. századig visszanyúló selmeci-soproni diákhagyományok ma már kimagaslóak és híresek az egész országban. S bár volt idő 1948 után, amikor ápolásuk, gyakorlásuk súlyos vétségnek számított, ma a régi fényükben élnek-virulnak ismét.

A fejlődésről szólva a dékán emlékeztetett arra, hogy a Kar fennállása során 14 nagy átszervezést élt meg (néhányakkal kapcsolatba úgy fogalmazhatunk: élt túl), de mindig megtalálta a továbbhaladáshoz szükséges lépcsőfokot. A fejlődés említése módot adott a dékánnak arra is, hogy a múltból áttérjen a Kar jelenére és néhány kívánságát is megfogalmazza a jövőre vonatkozóan. Ezek közül kiemelkedő a hagyományos ötéves osztatlan képzés rendszerének visszaállítása és országon belül az egycentrumú, soproni képzés fenntartása. Továbbá: a szakma kerüljön méltó helyére és maradjon fenn továbbra is a Karral az a szoros kapcsolata, ami eddig is jellemezte.

„E nuce fit corylus ...”

Következőként Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora mondott ünnepi beszédet. Bevezetésül a Kar első professzorának, dr. Wilckens Henrik Dávidnak szál-

lógivé vált kezdősorait idézte annak „Forstkunde” című előadási jegyzetéből:

„E nuce fit corylus, ex glande ardua quercus;

Exiguum nihil esse putes, quod crescere possit.”

Magyarul:

„Magból lesz a mogyoró, makkból a büszke égető tölgy; Jelentéktelen semminek hinnéd, mi fává terebélyesedik később.”

Profétikus szavak, mondta a rektor. Mert íme, az 1808-ban Selmecen elvetett kis makkból napjainkra valóban hatalmas, már kétvesszázados tölgy lett, amelynek tövéből már sarjak is törtek elő (a különböző szakok, a Faipari Mérnöki Kar, a Geoinformatikai Kar és az ezeken belüli szakok). Ami pedig a jövőt illeti: a tölgyek akár ezer évet is megélhetnek és ez alatt rengeteg makkot hullathatnak. A Kart megtartó erők sorában méltatta a hallgatóság szerepét, a selmeci-soproni szellem hallatlan erejét.

A dékánhoz hasonlóan a rektor is érintette beszédében a jelent is. Utalt azokra az alaptalan vádaskodásokra, amelyek egyes természetvédők részéről az erdőszettel szemben elhangzanak. „Nálunk jobban nem szereti és nem védi az erdőt senki sem” – mondotta, és azt kívánta, hogy az ünnep adjon lelkiert napi munkánk folytatásához. Végül meghatóttan mondott köszönetet a sorsnak, hogy mint a Kar korábbi dékánhelyettesének, dékánjának és intézetigazgató tanárának, most pedig az egyetem rektorának, éppen neki jutott osztályrészül, hogy ő mondhatott méltatást a tiszteletre méltóan magas évforduló alkalmából.

Állami szervek üdvözlétei

Az ünnepi beszédek elhangzása után köszöntésekre került sor a meghívott vendégek részéről.

Simon József szakállamtitkár, az Országgyűlési Iroda kabinetfőnöke dr. Szili Katalinnak, a parlament elnökének üdvözlését tolmácsolta, aki programváltozása miatt nem tudott személyesen részt

venni az ünnepségen. Az elnökszóny üdvözlétének reménykeltő része volt az, amelyben erdömérnök-képzésünk soproni székhelyének egyedülként való megőrzése melletti véleményének adott hangot. Az államtitkár beszéde végén átadta Náhlik dékánnak az Arany Parlament Emlékérmét.

Prof. Dr. Pálkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke megemlékezett arról a tényről, hogy a Kar több kitűnő professzora volt már eddig is tagja az MTA testületének a XIX. század óta. Elgondolkodtatónak tartotta, hogy milyen bölcsék voltak kétszáz évvel ezelőtti elődeink, amikor megteremtették a felsőfokú erdészképzést. Ennek jelentősége most, a XXI. században, a természet- és környezetvédelem felívelése idején mutatkozik meg igazán. A Kar történetében úgy tükröződik a nemzet elmúlt kétszáz évének a történelme, mint cseppben a tenger, mondotta az akadémia elnöke. Sopron városa is tudja, hogy a "Civitas fidelissima" címét jórészt az 1918/19-ben ide költözött főiskolásoknak köszönheti.

Sirman Ferenc, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium – többek között az erdészeti, valamint oktatási-kutatói ügyekért is felelős – szakállamtitkára azt emelte ki üdvözlőte keretében, hogy az erdészet a képzésnek (is) köszönhetően meg tudott felelni az elmúlt két évszázadban a társadalom erdővel kapcsolatos elvárásainak. Felelősségünk az, hogy továbbra is meg tudjunk felelni, mert az erdők ügye ma már szakmai ügyből közügyé vált!

Szövényi Zsolt, az Oktatási és Kulturális Minisztérium felsőoktatási főosztályvezetője szép irodalmi hasonlattal: Wass Albertnek 1943-ban írt "Zsoltár és

trombitaszó" című művével érzékeltette Karunk kétévszázados fennmaradásának "titkát". A zsoltár a megmaradást fejezi ki, a trombitaszó pezsdítő, ütemes hangja pedig a szakadatlan előrehaladást, az erre való készíttést. E két hangnak az életben mindig együtt kell szólnia, mert csak így lehet megmaradva haladni (vagy, ha úgy tetszik, haladás közben is megmaradni). Karunk életét is ez az összhang határozta meg és tartotta meg két évszázadon keresztül. (Figyelmet érdemelt, hogy a főosztályvezető beszéde közben a bolognai folyamatot "bolognai hangzavarnak" nevezte.)

Sopron, Miskolc és Fehérvár üdvözlője

Dr. Fodor Tamás, Sopron polgármestere nagynevű előde, néhai dr. soproni Thurner Mihály emlékét idézte fel, akinek köszönhető, hogy a selmeci főiskola a Felvidékről 1918-ban történt elmenekülése után a városban új otthonot lelt, Sopron pedig egyetemi város lett. Az elmúlt kilencven év tanulsága, hogy egyetemnek és városnak mindig együtt kellett működnie és ezt kell tenni továbbra is.

Prof. Dr. Patkó Gyula, a Miskolci Egyetem rektora bányász és kohász testvéreink üdvözlését hozta az emlék-ünnepségre. A két ősi kar leválasztásáról és Miskolcra költöztetéséről éppen 60 éve döntött az akkori politika és 50 éve fejeződött be a Sopronból történt elköltözésük. A közös gyökerek azonban mindkét helyen tovább élnek, a selmeci szellemiség továbbra is összeköti a három egyetemi kart, oktatókat-hallgatókat egyaránt.

A rektort követően ezt a gondolatot hangsúlyozta a Miskolci Egyetem földtudományi és anyagtudományi karának, vagyis a bányász és a kohász karnak a dékánja is. Prof. Dr. Jereb László, a Faipari Mérnöki Kar dékánja ezt megtoldotta azzal, hogy erdészek és faiparosok további közös összekötője: a fa. Prof. Dr. Mélykúti László, az ősi törzs egyik sarjának, a NyME székesfehérvári Geoinformatikai Karának dékánja pedig egy másik összekötő elemre utalt: arra, hogy a földmérés kezdetektől fogva mindig nagyon fontos szerepet játszott az erdömérnökök kiképzésében, munkájukban.

További laudációk

Ezt követően egyes külföldi delegátusok üdvözlő beszédére került sor (Göttingen, Vancouver, Zólyom, Brassó, Bécs). Majd a Sopronban végzett öregdiákok nevében dr. Illyés Benjámin, a vancouveri University of British-Columbia egykori soproni divízióján végzett öregdiákok nevében pedig dr. hc. dr. Gratzner Miklós erdömérnök mondott üdvözlőt. Utóbbi bejelentette, hogy ajándékként 10 millió forint ösztöndíjalapot hozott, amit még ebben az évben felemelnek 25 millióra. A mai hallgatóság nevében Kovács Ferenc ötödéves erdömérnök-hallgató üdvözlötte az Alma Matert.

(Fotók: ForrestPress; Zétényi Z.)

Az üdvözlések elhangzása után Náhlik dékán emlékplakettet adott át a külföldi vendégek, valamint egyetemi oktatók, dolgozók és más személyiségek részére. A plakettet Kutas László szobrászművész készítette; plastikperselybe foglalt érme-változatát minden jelenlevő is megkapta.

Közbevetve megjegyezzük, hogy a megemlékezés hangulatát, ünnepélyességét nagyban fokozták Nagy Csaba történelmi tárogatószámai, s közben elhangzó szavakat, zongora- és énekszámokat. Az egymást követő események zökkenőmentes, pontos levezénylése pedig a konferansziének: Koch Róbertnének, a Kar Dékáni Hivatala vezetőjének gondos munkáját dicséri.

Zászlószentelés

A díszünnepség utolsó mozzanataként a Kar új zászlájának felszentelésére került sor, amelyet éppúgy, mint az előzőt, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, valamint az Országos Erdészeti Egyesület együttesen ajándékozta. A szép új zászlón dr. Tolnai Lajos, az OMBKE elnöke, dr. Pethő

József, az OEE elnöke, továbbá a zászlóanyai tisztséget elvállalt, de megjeleni nem tudó dr. Szili Katalin parlamenti elnöksasszony helyett személyi titkára, Ottó István helyezte el emlékszalagját és átadta a dékánnak. A református, az evangélikus és a római katolikus egyház lelkesze pedig megszentelte a lobogót.

A bensőséges hangulatú, szép ünnepség az Erdészhimnusz közös elének-lésével ért véget.

Utószó

Misem áll távolabb tőlünk, mint ennek az ünnepi hangulatnak az utólagos

elrontása, de nem állhatjuk meg, hogy meg ne jegyezzük mi is (mert egyik-másik jelenlevő is megjegyezte): dr. Kránitz László országgyűlési képviselő (MSzP) úron kívül a politikai és állami közélet ügyben illetékesnek tekinthető más reprezentánsai közül senki nem tartotta érdemesnek, hogy a magyar kultúra egyik nemzetközi hírnévnek örvendő, patinás intézményének ezen az igazán nem mindennapi, hanem bicentenáriumi díszünnepségén megjelenjen. Úgy látszik, hogy a szeptemberi szánalmas kis politikai taktikázások-huzakodások közepette nem maradt erre idejük és figyelmük. De talán jobb is így; tisztább, frissebb maradt a terem levegője.

A magunk részéről osztozunk Prof. Dr. Faragó Sándor rector magnificus meghatottságában, amiért a sors azon kitüntettje lehettünk, hogy sok ezer erdőmérnök elődünk közül megérhettük ezt a ritka jubileumot és részesei lehettünk megünneplésének. S az ünnepi ülés felszólalóihoz ezen az úton csatlakozva szívből kívánjuk:

"Vivat Academia! Vivat Facultas Ingeniariorum Rerum Saltuariorum! Vivant Professores! Jó szerencsét, üdv az erdészeknek!"

Dr. Király Pál

Zamárdiban tanácskoztak titkáraink

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványtól nyert pályázati összegnek köszönhetően vállalati és intézményi bizottságaink titkárainak országos tanácskozását Zamárdiba kihelyeztetten tudtuk lebonyolítani, az MgSzH Továbbképzési és Oktatási Kabinetjében (a szakmában régen közismertebben: az erdészeti üdülőben). A határozatképes tanácskozást Barta László, Szakszervezetünk elnöke vezette.

*

A résztvevő kollégák elsőként néma felállással kegyelettel emlékeztek meg központi titkárságunk közelmúltban elhunyt vezetőjéről, Szenvediné Hujber Ibolyáról, akinek sajnálatos, váratlan haláláról előző lapszámunkban mi is megemlékeztünk. Majd Herczeg Miklós főtitkárunk bemutatta a titkár kollégáknak Szenvediné utódát: Szűcsné Gaskó Éva erdőszteknikuszt, az Erdészeti Tudományos Intézet ny. vezető technikusát, aki hétfőtől csütörtökig részmondókaidőben, 8.30 - 12 óra között látja el budapesti, Jókai téri központunkban a titkári teendőket.

*

Barta László nagy elismeréssel emlékezett vissza a XIII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokra, a Zalaerdő ZRt. ezzel kapcsolatos kitűnő szervező munkájára, amiért ismételtelen köszönetet mondott a vállalat vezetésének és kollektívájának. (A Sportnapokkal kapcsolatos részletesebb tudósításunk e lapszámunk más részében olvasható.)

Bizonyos kritikai hangsúllyal megjegyezte azonban – tanulságul a jövőnek –, hogy a Sportnapokon titkáraink közül kevesebben vettek részt, mint amennyi elvárható lett volna.

Ezt követően került sor a tanácskozás fő napirendi pontjára: a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány működésének ismertetésére, aminek Dudás Péter, Szakszervezetünk alelnöke volt az előadója. Hosszú, részletes előadásának csak vázlatát tudjuk szemelvénytyszerűen visszaadni.

*

Az Alapítvány 1992-ben jött létre közhasznú civil szervezetként, hat szakszervezeti konföderáció és a kormány közreműködésével. 1998-ban bocsátotta ki először azt az értékpapírt, amely Üdülési Csekk néven vált közismertté.

Mi az Üdülési Csekk? Monetáris jellegét tekintve egy névre szóló, át nem ruházható, de bizonyos szolgáltatásokra konvertálható értékpapír. Rendeltetését tekintve pedig tulajdonképpen a szociális támogatásnak egy speciális formája, természetbeni juttatás, amely eredetileg azt a célt szolgálta, hogy a szerény anyagi helyzetben levő dolgozó ember, vagy nyugdíjas is hozzájuthasson a pihenés, a regenerálódás-rekreáció lehetőségéhez. Bizonyos arányú önrész vállalása mellett munkáltatói, szakszervezeti stb. adományozás, esetleg pályázat útján lehet hozzájutni.

*

Az Üdülési Csekknek ez az eredeti, rekreációt elősegítő funkciója az elmúlt évtized során kibővült. Ma már felhasználható fizetőeszközként utazási, sport és szabadidős, kulturális szolgáltatások igénybevételére, Hungexpo belépőjegyek megvételére, étkezések ellenértékének kiegyenlítésére és több más meghatározott célra. Azoknak a helyeknek a jegyzékét, ahol névértékben fizetőeszközként elfogadják, sőt a tulajdonosa, illetve annak közeli hozzátartozója számára esetleg valamely kedvezményt vagy plusz szolgáltatást is biztosítanak, ma már egy testes, 555 oldalas „Üdülési Csekk katalógus” című katalógus tünteti fel megyénkénti + Budapest bontásban, ezen belül szolgáltatási kategóriánként. Több mint 8.000 elfogadó hely szerepel a kötetben. A címlista a „www.udulesicsekk.hu” honlapon is megtalálható.

Ezek az elfogadóhelyek a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvánnyal, illetve annak háttérintézményeként működő Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft.-vel szerződéses viszonyban állnak.

Az értékpapír csak belföldön használható fel, a kiváltásától számított egy éven belül (és egy órával sem később)! Visszaváltani nem lehet, a határidő lejártja után a benne rejlő pénz elvesz a tulajdonos számára. A lejárat idejét a csekkben feltüntetik. Persze „elveszhet” másként is, vagyis eltulajdoníthatják. Ezért kiváltása után célszerű az okmány sorszámát azonnal feljegyezni és eltulajdonítás, vagy esetleges elvesztés ese-

tén a *letiltása* iránti intézkedést azonnal megtenni.

*

Mivel az Üdülési Csekk a szja-törvény értelmében eddig a *minimálbér mértékéig 100 %-ban adó- és járulékmentes* volt, a vállalatok, szövetkezetek, intézmények stb. szívesen adták dolgozóik részére természetbeni juttatásként keresetkiegészítésként. A *nyugdíjasok* közül jelenleg csak azok kaphatják, akiknek a havi nyugdíja nem haladja meg a 75.000 forintot.

Szociálisan rászorulókat *pályázati úton* is hozzájuthatnak az Üdülési Csekkhez. A pályázathoz az erre a célra rendszeresített formanyomtatványt kell felhasználni és célszerű még az év elején, február 1 - április 15. között benyújtani. Nyugdíjasoknak a pályázathoz mellékelniük kell a NyUFIG által az év elején kiküldött nyugdíjmegállapítási értesítés fénymásolatát. További részletes tudnivalók a már említett honlap mellett a 06/1/248-2150 telefonszámon is megérdeklődhetnek,

*

Következő előadóként Varga György, Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottságának elnöke egyrészt még hasznos kiegészítéseket fűzött Dudás Péter tájékoztatójához nyugdíjas szempontból (amelyeket az iméntiekbe beépítettünk). Másrészt pedig aktuális nyugdíjpolitikai problémákat tekintett át, úgy is, mint a Nyugdíjasok Országos Közössége, a NyOK elnökségének az átlagosnál jóval informáltabb tagja.

Varga György megállapította, hogy az utóbbi hónapokban nagy közéleti nyüzsgés volt tapasztalható a nyugdíjasok ügyeivel-problémáival kapcsolatban, aminek azonban nagyobb volt a füstje, mint a lángja. Ami fontos konkrétum: a *kormány négyéves nyugdíjkorrekciós programja tovább folytatódik* az erről szóló törvénynek megfelelően. A társadalom mélyében azonban súlyos perspektivikus gondok érlelődnek a nyugellátás jövőjével kapcsolatban, amelyek megelőzésén már most gondolkodniuk kell a felelős vezetőknek.

*

Ezt követően Herczeg Miklós főtitkár előterjesztése alapján a titkárok megtárgyalták a Magyar Mező- és Er-

dőgazdasági Érdekképviselői Szövetséghez (MAÉT) történő esetleges csatlakozásunk ügyét. A MAÉT 2001-ben alapított és 2006-tól közhasznú szervezetként működő szövetség, amelynek jelenleg 11 tagszervezete van. Budapesti központtal működik, elnöke Telegdy Pál okl. erdőmérnök.

A testület úgy látta, hogy az EFDSz csatlakozása a MAÉT-hez jelenleg nem időszerű, de figyelemmel kíséri annak tevékenységét.

*

A főtitkár felhívta a kollégák figyelmét arra a publikációra, amelyet a „Civilek az Erdőért” elnevezésű mozgalom adott közre az országban nagy példányszámban, Csákváron rendezett tanácskozását követően, és idézetekkel illusztrálta, hogy milyen valótlan, s az erdészeket méltán sértő kijelentéseket tartalmaz.

Ezután Barta László előterjesztése alapján Szakszervezetünk egyes vagyongazdálkodási kérdéseit tárgyalta meg a titkárok, különös tekintettel központi titkárságunk hosszú távon is biztonságos elhelyezésére. A téma további folyamatos és ütemes gondozására a tanácskozás háromtagú alkalmi munkabizottságot küldött ki.

Barta László a továbbiakban a Magyar Kereskedelmi Bank Nyugdíjpénztárának működéséről adott tájékoztatást, amely az erdészeti és faipari nyugdíjpénztár funkcióját is ellátja. Az első félévi magas infláció ennél a banknál is hozamvesztéssel járt, de mindazonáltal befektetései szilárdak, s a bank a második félévre az első félévi csorba kiköszörülését ígéri.

*

Sorrendben utolsó, de fontos témája volt a titkári értekezletnek a *jövő évi vezetőségválasztások* előkészületeinek megbeszélése. Herczeg Miklós bejelentette, hogy tovább nem tudja vállalni a főtitkári tisztség ellátását.

A következő titkári tanácskozáson már dönteni kell majd a kongresszusi jelölőbizottság vezetőjének és személyi összetételének dolgában. *Február közepéig le kell bonyolítani az alapszervezeti választásokat, március végén - április elején pedig a kongresszust* és megválasztani Szakszervezetünk új vezető tisztségviselőit. Ezt megelőzően a jelölő

bizottságnak természetesen alaposan tájékozódnia kell a tagság, a titkárok és a munkahelyi vezetők körében is a személyi jelölések ügyében. Ahol alapszervezeti szinten az utóbbi másfél-két évben történt titkárválasztás, ott ezt most felesleges megismételni.

*

Befejezésül ezen az úton is *köszönetet mondunk* a zamárdi MgSzH Továbbképzési és Oktatási Kabinet konyhai és egész személyzetének, élén Takácsné Csorba Zsuzsa kabinetvezető asszonynak a kitűnő és szívélyes vendéglátásért, valamint a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány illetékeseinek, amiért lehetővé tették ennek a kihelyezett ülésnek a megrendezését. Mindez együtt teremtetett meg tanácskozásunknak azt a kellemes és kollegiális atmoszféráját, amely nemcsak sikeressé, de emlékezetessé is tette titkáraink zamárdi országos értekezletét.

Feljegyezte:
dr. Király Pál

Új kiadványok

Öt német szerző munkáját foglalja össze a Franz Schmithüsen által szerkesztett „Vállalkozói magatartás az erdőgazdálkodásban és a fafeldolgozásban. Üzemgazdasági alapok és menedzsment folyamatok” című kötet. Terjeszti a soproni Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont (ERFARET), továbbá a NyME Erdőmérnöki Kar Erdővagyongazdálkodási Intézete (ára 10.000 forint).

A Soproni Tudós Társaság adta ki Gömöri János szerkesztésében „Az erdő és a fa régészete és néprajza” című könyvet. Megvásárolható a FAGOSznál (ára 4.000 forint).

A Magyar Hivatalos Közlöny Kiadó a „Magyar Közlöny” különszámaként jelentette meg „A vadászattal, vadgazdálkodással, vadvédelemmel és löfegyverekkel kapcsolatos jogszabályok gyűjteménye” című kiadványát. Ára nyomtatott változatban 2.490 Ft., CD-lemezen 2.400 Ft. (Utóbbi változat bírósági állásfoglalásokat is tartalmaz.)

A Ventus Libro Kiadó jelentette meg Nico Vermeulen „Fák és cserjék enciklopédiája” című könyvét, amelynek ára a könyvesbolti forgalomban 4.500 forint.

(K.P.)

Folyamatos erdőborítás - természetes felújítás - szálalóerdő

Az ember számára ősidők óta alapvető fontosságú a „folyamatosság” érzése. Egykor feltehetően az emberek többsége tudhatta, hogy miként élhet harmóniában és fenntartható módon együtt a természettel. Igaz ugyan, hogy az ókortól napjainkig számos esetről tudunk, amikor mérhetetlen erdőpusztítással sértették meg ezt a harmóniát és nem tanultak a súlyos következményekből. Az ókori Mezopotámiában történt első erdőirtásról szól a Gilgames eposz, amelynek a következménye ennek a birodalomnak az összeomlása lett. Hasonló volt a helyzet a görög, majd a római birodalom sorsát illetően. A féktelen erdőirtás, a „folyamatosság” megszűnése lett összeomlásuk egyik okozója.

Több száz éves múltja van

az erdészetben a tartamosságnak, amely a fenntarthatóságnak és ehhez kapcsolhatóan a folyamatosságnak is az „előfutára” lehetett. A fenntarthatóságnak a tartamossághoz viszonyított többlete az „ökológiai tényezők” kedvező fenntartása, amelynek az egyik legeredményesebb módja az erdők természetes felújítása.

Örvendek, hogy napjainkban ismét felerősödött a természetes felújításra való törekvés, ami a legősibb megoldása egy másik igen lényeges tényezőnek, a „folyamatos erdőborításnak”. Ez a kifejezés csak az utóbbi időszakban nyert polgárjogot az erdészeti gyakorlatban.

Örvendek az is, hogy egyre jobban terjed maga a fel-fogás, hogy az erdő az adott területen „örök” lehet, tehát folyamatos legyen az erdővel való borítottság. Ez az erdészeti szakemberek többségének az egyetértésével találkozunk. A szakirodalom tanúsága szerint sok-sok évtizedre nyúlik vissza ez az egyetértés.

Úgy tűnik, néhányan elfelejtik ezt, pedig a múltra visszaneézni nagyon üdvös dolog. Sütő András egyik írása szerint nagy baj van akkor, amikor a havasokon járva visszaneéz az ember a megtett útra és már belepte a hó útjának nyomait.

Szeretnék emlékeztetni

nagyon röviden a természetes felújítás gazdag múltjára, történetére a magyar erdészetben. Elegendő utalni arra, hogy az erdészeti kutatás megindításakor Vadas Jenő, majd Roth Gyula kezdeményezésére a természetes felújítás, sőt később a szálaló erdő is kiemelt téma volt. Írásaikban a legelső helyen szerepel ennek a felújítási módnak a szorgalmazása.

Érdemes átlapozni az 1949-ben megjelent, az Áll. Erdőgazdasági Üzemi Központ által kiadott „Erdőművelési Utasítás”-t. Ebben kiemelik: a természetes, magvetésből keletkező felújításra át kell térni mindenütt, ahol ez lehetséges. A mesterséges felújítás szükségmegoldás ott, ahol a felújítást nem végzi el helyettünk a természet. (1-2, 7-9. oldal.)

Ezt követően napjainkig szinte alig múlt el esztendő, amikor valamelyik központi irányelvben ne szerepelt volna a

természetes felújítások szorgalmazása. 2000-ben megjelent „Erdőfelújítás és nevelés a természetközeli erdőgazdálkodásban” című könyvemben is ez szerepel, a felújítások módjának részletezésével.

Sok-sok felhívás, útmutató

és egyetértés ellenére a magról való, megfelelő minőségű természetes felújítás aránya alig haladja meg évente a 15 %-ot. Újabban növekszik ez az arány, bár erdőjárásaim során úgy tűnik, hogy ennek a növekedésnek a háttérben az újulat fafajösszetételének és minőségének a kevésbé szigorú elbírálása is állhat. A gyenge minőség helyenkénti ténye nyomán sokszor felmerül bennem a kérdés: az általános szimpátia ellenére miért nem sikerül nagyobb arányban jó minőségű természetes újulatra szert tenni? Ilyenkor eszembe jut többek között elődeink intelme: „... mindenütt, ahol lehetséges”. Nyilván az anyaállomány fafajösszetétele, az alkalmazott módszerek, a gondos munka és az ápolási problémák döntő jelentőségűek, de meghatározók az „ökológiai adottságok” is.

Támogatni érdemes és kell a *Pro Silva* (PS) mozgalom ide vonatkozó célkitűzéseit, amelyeknek igazából hazai és nemzetközi viszonylatban megvannak az előfutárai. Az un. lékek és hasonló faállomány-bontások láttán egy-egy bemutató alkalmával úgy elcsodálkoznak egyes résztvevők, mint-ha ezekről a témákról soha nem hallottak volna. Ilyenkor jut eszembe a gyakorlati szakoktatás is: vajon hol és miket látott a tanintézeti tanuló, vagy a hallgató e témakörben, hogy ennyire kell ámulva csodálkoznia? Ezzel együtt sokszor eszembe jutnak az e témakörrel kapcsolatos kutatások. Kétségtelen, hogy az eddigieknek is többet kellene a kutatásnak a természetes felújítások variációval foglalkoznia. Sajnálatos, hogy a kutatás leépítése miatt erre alig van kilátás.

A kutatások bizonyító ereje,

a különböző kísérletek eredményei sajnos hiányoznak a napjainkban újszerűnek hirdetett módszereket illetően is. Sok az olyan állítás, amelynek hiányzik a tudományos megalapozottsága. Örvendek az a néhány kísérlet, amelyről tudunk. Ezek csak hosszabb idő múltán képesek a különböző feltevéseket igazolni. Az erdészetben a kísérletek zöme hosszú lejáratú, ami természetes a fák életkora, a „vágásérettség” akár évszázados ideje miatt is. Amikor elismeréssel méltatjuk a probléma megoldását szolgáló kutatásokat, nyomtatékosan kell rámutatni arra is, hogy számos „ex catedra” kijelentés mögött még nincsenek igazolt eredmények.

Az új módszerekkel, eljárásokkal foglalkozni kell. Ezeket a korszerű kísérlet-elrendezés és kiértékelés szabályai szerint kell végezni. Kiterjesztésükre akkor kerülhet sor, amikor szignifikánsak a javasolt újdonságok eredményei.

Az alapgondolatot,

vagyis a „folyamatos erdőborítás”-ra való törekvést mindezek ellenére jelentőségének megfelelően támogatni kell! A természetes felújítás igazolt módjai jelenthetik a mai korban ehhez a célravezető eljárást. Az utóbbi fél évszázadban a fokozatos felújító vágások terjedtek el. Vagyis amikor az anyaállomány az utolsó növedékfokozó gyérítést követően ismét közel 100 %-a sűrűséget ér el, egyenletes megbontást kap és ezt követően az újulat megtelepedésének a függvényében már csoportos (akár lék alakú is lehet) bontásokra kerül a sor mindaddig, amíg az egész terület fel nem újul. A felújítás fafajától függően 20-40 évig is eltarthat. Az anyaállomány utolsó fáinak a kitermelése után újulat, fiatal erdő borítja a korábbi öreg faállomány helyét. Miért nem nevezzük ezt (is) folyamatos erdőborításnak? Meggyőződésem, hogy az. Persze, ezt nem csak én állítom; szakmai őseink számtalanszor hangsúlyozták, csak más kifejezést használtak.

Fogadjuk el tehát, hogy a 21. század kezdetén a természetes magról való erdőfelújítás valóságos folyamatos erdőborításnak is megfelel. Új kutatási eredmények bizonyító ereje kell ahhoz, hogy ennek a továbbfejlesztésére, az újak kiterjesztésére sor kerüljön.

Nincs arra lehetőség

e helyen, hogy álláspontomat, javaslataimat részletesebben kifejtssem. Erre most ezen írásban nincs is szükség. Szükséges viszont felhívni a figyelmet a témát felölelő erdőműve-

lésre, amelynek a helyzete és gyakorlata a jelenleginél több figyelmet igényel és érdemel.

Fél évszázada: 1958/60-ban kezdtük el az un. „Zöld könyvek” összeállítását, aminek az egyik résztvevője voltam. Ezeket a kitűnő szakkönyveket nem egy szűk körű bizottság, hanem az ország legjobb erdőművelői, szakemberei írták, szerkesztették. Egyetértettem azzal, hogy ezeket tovább kell fejleszteni. Reményem az volt, hogy ez a megújítás az erdőművelés ismételt fellendülését eredményezi.

Sajnos, már az indulás is alapvetően különbözött az egykoritól. Ennek hangot adtam, javasoltam. Hiába. Ez nagyobb gondot nem jelent. Magam úgy könyveltem el, hogy az elkészült és a készülő új könyvek nem a zöld könyvek „utódai”. Hanem olyan szakirodalmi termékek, amelyeket nem az ország erdőművelői, hanem más kiváló szakemberei állítottak állítanak össze. Ez így rendjén is van. Csupán azt szeretném a szerzők figyelmébe ajánlani, hogy az ország táji beosztásának stabilitása több előnnyel jár, mint a tervezett kisebb-nagyobb módosítások. S az esetleg javasolt, újnak tekintett eljárásokat – mint a folyamatos erdőborítás – a témának megfelelő súllyal és körültekintéssel kezeljék. A természetes felújítást pedig tekintsek a folyamatos erdőborítás jelenkori megoldásának, amelyet a tudományos kutatás eredményei alapján lehet tovább fejleszteni, módosítani.

Solymos Rezső

akadémikus

kutatóprofesszor

Egy szép könyv – sokrétű tartalommal

Lapunkban nem először ismertettünk már olyan könyvet, amelyet a Zalaerdő ZRt., annak kultúrát pártoló vezetése adott közre, mégpedig többnyire saját, helyi szellemi erők tollából.

Ez történt most is. Dr. Baráth László okl. erdőmérnök, a részvénytársaság ny. osztályvezető főmérnöke írta is, szerkesztette is azt a 135 oldalas könyvet, amelynek tartalmát nagyjából elárulja címe: „Erdészeti, vadászati emlékek és létesítmények a Zalaerdőnél”. Ismételjük: nagyjából, mert amint mindjárt látni fogjuk, a tartalom jóval bővebb, mint amennyire a címből következtethetnénk. De hát a címben nem lehet és ma már nem is szokás mindent elmondani.

*

Amikor a kötetet fellapozzuk, az első benyomásunk az, hogy nagyon szép. Szép a papírja, szép és jól olvasható a betűzete. Szép az ábrák és a szöveg egymáshoz viszonyított helyzete, vagyis a tördelése.

Szépek az ábrák, amelyek néhány archív kép kivételével mind színesek. A borító képei –Pintér Csaba és Szekeres György felvételei – pedig egyenesen csodálatosak. Az idős zalai bükkerdő zöldes félhomályába belehasító napfény ragyogó sugarai együttesen adják azt a nehezen megfogalmazható esztétikai élményt, amit szokás „az erdő templomának” nevezni. Gyakorlatilag nincs olyan oldal a könyvben, amelyre ne jutna legalább egy kép, de gyakran kettő-három is. Ez a már említetteken túlmenően annak a 12 fotónak az érdeme, akiknek a nevét a kolofonoldalon olvashatjuk. Kerültek felvételek a kötetbe a vállalat archívumából is.

*

Eme külsőn után lássuk azt a belbecsét, amelyről kis ismertető címében azt jeleztük, hogy sokrétű.

Valóban, a tartalom öt fő témacsoportot ölel fel (a bevezető és a záró oldalakon túlmenően).

Az anyag zömét a részvénytársaság területén fellelhető erdészeti és vadászati emlékek, emlékhelyek alkotják. Ismert és kevésbé neves személyek emlékei, akik valamikor valamilyen formában a tájhoz és/vagy a vállalathoz kötődtek. Vagy pedig eseményeké. Kivételük szerint: emléktáblák, megjelölt forrásfoglalások, keresztek, szobrok, kopjafák, emlékkövek, emlékfák, sírok stb.

A szöveges rész leírja, hogy ki vagy mi képezte az indokát az emlékhely létesítésének és hol van. A leíráshoz tartozó színes fénykép pedig bemutatja annak megjelenését.

*

A tartalomnak egy nagy csoportját: a közjóléti és más létesítményeket foglalja magába a másik legnagyobb fejezet. Ez már átmenetet képez az emlékhelyektől azon objektumok irányába, amelyek nem tartoznak szorosan ebbe a kategóriába: épületek, parkerdők, arborétumok, erdei vasutak, pihenőhelyek stb. Ezek

Malomerdő, több mint erdő...

Budapesttől 80 kilométerre, Pusztavámon 2007-ben nyitotta meg kapuját a Malomerdő Panzió és Üdülőház, Ökoturisztikai Központ, ahol gyönyörű erdei környezetben kínálunk sportolási és kikapcsolódási lehetőséget kedves vendégeinknek.

A létesítmény két épületben összesen 42 személy számára nyújt kényelmes szállást. A panzió főépületében két- és háromágyas szobák találhatók, összesen 20 férőhellyel. Üdülőházunkban – amelyet elsősorban turista- és iskoláscsoportok részére alakítottunk ki – további 22 férőhely áll rendelkezésre. Vendégeink ellátásáról kiváló konyhánk gondoskodik, amely a hagyományos konyha és a reformkonyha híveire egyaránt gondol.

A Vértes-hegység felfedezésére gyalog, lovon és kerékpáron is indulhatunk. A 7 kilométer hosszú tanösvény és az erdei környezetben kialakított 18 kilométeres lovaglópálya mellett különböző hosszúságú és nehézségű túrák megtételére vállalkozhatnak a természet szerelmesei. Aki két keréken barangolna be a Vértest, térítésmentesen veheti igénybe a panzió kerékpárjait.

A megfáradt természetjáróknak a sauna, jakuzzi, klubszoba és a móri borvidéken egy borkóstolóval összekötött lovaskocsikázás kínálhat felüdülést.

A családdal érkezőkre is gondolt Malomerdő. Baba-barát szolgáltatásaink mellett a gyermekeket játszótér, futball- és streetball-pálya, valamint állatsimogató várja. A turisták, családi és baráti összejövetelek résztvevői mellett az sem fog a Malomerdőben csalódni, aki az egykori vadászkasztélyt választja üzleti rendezvényének helyszínül. A korszerű eszközökkel felszerelt konferenciaterem alkalmas vállalati tréningek, üzleti tárgyalások, fogadások, előadások és egyéb céges rendezvények lebonyolítására is.

Aki járt már nálunk, az tapasztalta, hogy: Malomerdő valóban több, mint erdő.

További információ:

Rapp Andrea, vadászati és utazásszervezési előadó

30/400-9099

info@malomerdo.hu

www.malomerdo.hu

külön kötetben való bemutatása belátható időn belül nemigen volna megoldható pénzügyi okok miatt. Itt összegyűjtve viszont bemutatásra és megőrkítésre kerülhettek. Okos megoldás.

*

Meglepő, mert szokatlan a „*Neves erdész-vadász családok Zalában*” című fejezet. Ez is a „jobb itt és most, mint sehol és soha” alapon kerülhetett a könyvbe, de szerintünk nem csak úttörő, hanem egyben példamutató módon. Nem vagyunk hívei a személyi kultusznak sem, de valljuk, hogy ideje már szakítani azzal az álszent és korlátolt magyar szemlélettel, ami szerint csak akkor látjuk elérkezettnek az időt egy-egy kitűnő szakértőnk méltatására, amikor már meghalt. Eszünkbe jutnak az '50-es évek, a Rákosi-korszak is, amikor hangoztatott elv volt Sopronban a felvételi vizsga alkalmával, úgymond

„nem hagyunk erdészdynasztiákat kialakulni”. Dr. Baráth László bátran szakított ezzel az ostobasággal. Így kerültek a kötetbe olyan erdész-vadász dinasztiák, mint a Barthos, Fatalin, Hopp, Páll család, akiknek a neve immár elválaszthatatlanul összeforrt a zalai erdők történetével.

*

A már említett öt főfejezet közül az eddig említettek után fennmaradt kettő azokat az erdészeti és vadászati könyveket mutatja be, amelyek a Zalaerdő ZRt. kiadásában, vagy a kiadásában való közreműködésével jelentek meg kb. a rendszerváltás óta, de zömmel az utóbbi években. Öt erdészeti és 12 vadászati könyvről van szó, három könyv pedig vegyes tartalmú (vállalati ismertető, illetve tarokk-könyv).

Csinos lista, amelyet tovább gyarapít a most bemutatott kötet. Ez a szakma

kultúráját és kultuszát öregbítő, pénzál-dozaot is jelentő nagyszzerű mecénási tevékenység is beletartozhat abba a válaszba, amelyet a szakma adhat az olyan bárgyú vádakra, miszerint „az erdészek nem látják a fától az erdőt”.

*

A szakmai kultúráról, gazdag múltunkról szól ez az egész pompás kis kötet, amelynek megalkotásáért és megjelentetéséért csak köszönet és elismerés illetheti mindazokat, akik ennek részesei voltak. Ajánlhatjuk minden szaktársunk figyelmébe, azzal a nem titkolt reménnyel is, hogy talán mintául fog szolgálni – a mecsekiek „Erdi kincseskönyvével” együtt – más részvénytársaságok számára is hasonló mű mielőbbi létrehozásához.

Dr. K. P.

„Herkimer gyémánt, több mint kvarc”

Kis tudósításunk címével azonos mottó jegyében rendezte meg a *Geoda XXIII. Budapesti Nemzetközi Ásványbörzét és Kiállítást* a *Kőország Kft.*, a Magyar Minerofil Társaság és még néhány más közreműködő támogatásával a XIV. kerületi Tatai-úti Vasúttörténeti Parkban.

Milyen tartalmat fedett ez a különös mottó?

Ennek a börzének a sztárja az un. Herkimer gyémánt volt. Ez egy speciális kvarcféleség, amelyre az jellemző, hogy kristályait nem egyenes síklapok határolják teljes hosszukban, hanem a végükön fokozatosan keskenyednek le és így mintegy ékalakot vesznek fel. A lekeskenyedő végű kristályok egymáshoz kapcsolódhatnak (és többnyire össze is nőnek), így érdekes, látványos ágas-bogas formációk jönnek létre.

A Herkimernek vannak kisméretű, borsónyi vagy még kisebb méretű előfordulásai is, amelyek magas fényűek és pl. egy csészényi halmazuk szinte világítva ragyog még szórt fényben is. Ezért a sugárzásáért nevezik gyémántnak és igen látványos. Legjobb tudomásunk szerint a világon eddig *csak az USA-ban, a New-York államban* levő, mintegy 20 ezer lakosú *Herkimer városka* környékének kőzetében fedezték fel. Lelőhelye, említett fénysugárzó hatása és ritkasága alapján nevezték el Herkimer gyémántnak.

*

A börzecsarnokban, mindjárt a bejárat után egy jókora vitrinben ennek az ásványnak szívajdítóan szép példányai fogadták a látogatókat: nagyobb méretű ágas-bogas formációk is, kisebb, különböző szemcsenagyságú „gyémántok” is. Mellettük fényképek mutatták be az amerikai lelőhelyet, valamint gyűjtőjüket: *Pálkás László* urat, a *Kőország Kft. ügyvezető igazgatóját*, gyűjtőmunkája közben, a megfűrt kemény kőzetet fészítővassal bontogatva és boldog arc kifejezéssel szedegetve a zsákmányt. A helyszínen, a Herkimer Diamond Mines-ben külön bányászati múzeum mutatja be az ásvány alkalmasint legsebbe és legkülönlegesebb példányait.

*

Ez a nyár végi *Geoda börze* a legnagyobb méretű a hazai ásványbörzék éves sorában. Öt földrészről jöttek ide három napra az ásványkereskedők és gyűjtők – még Japánból is –, hogy bemutassák pompás szépségű kőveiket, natúr és feldolgozott formában. Az érdeklődő közönség pedig *manapság már tizezres nagyságrendű*. Ez azonban nem tűnik fel, mert az óriási csarnokban (az egykori mozdony fűtőházban, illetve garázsban) nem tud kialakulni zsúfoltság.

Volt itt minden, csábos ékszerektől a dinoszaurusz- és mammut-fogig, keleti jadefaragásoktól és más dísz tárgyaktól a terméсарanyig és gyémántig. Kísérletet sem tehetünk ennek a látvány- és élménygazdagságnak a részletezésére. Csupán azt említjük még meg, hogy miként a múlt évben, úgy az idei alkalommal is a börze másik slágere egy *zepléni ásvány: a Nyíriből származó, bársonyos, csaknem mikrokristályos felületű lila ametiszt volt*. Ennek eddig szintén *csak egy lelőhelye ismert*, egy telér. Nem olcsó, de nem is elérhetetlen az ára. Kapható volt már Herkimer gyémánt is egy külföldi eladónál; a közepes nagyságú darabok ára kb. 10 ezer forinttól indult,

*

Mi azért mentünk ki ismét az idén is a Rákospalota-úpesteri börzére, hogy ismételtel felhívjuk erdész kollégáink figyelmét; *a termőhelytani, azon belül az ásvány- és kőzettani ismeretek szinten tartásának és bővítésének* erre a kitűnő lehetőségére.

Ezt annál is inkább megtehetjük, mert *három országos jelentőségű múzeum is kivonult a börzére* és szép elrendezésben, gondosan feliratozva, térképvázlatokkal stb. is szemléletessé téve mutatott be válogatást új szerzeményeiből.

*

Az ELTE Természettudományi Kar immár 234 éves (!) múltta visszatekintő **Ásvány- és Kőzettárának** elemző jellegű *csaroit-kalcit* kiállítása igen tanulságos volt.

A csaroit a világon egyedül Szibériában, a Csaro-folyó völgyében fordul elő. 1947-ben fedezték fel, de csak

1978-ban jelent meg az ásványpiacon. Bányászatának lehetőségét nemzetközi egyezmény alapján évi 100 tonnában korlátozták. Drágakőnek számít; ékszerek és dísz tárgyak készülnek a sajátos lila, szép anyagból.

Ezzel szemben a *kalcit* egyike a legelterjedtebb ásványoknak Euráziában (bár mindamellett igen változatos és látványos megjelenési formákat produkál). A két ásvány közötti elemző összehasonlítás a következő tényezők egybevetése alapján történt: kémiai összetétel; gyakoriság, illetve ritkaság; képződési feltételek; bányászati lehetőség; felhasználás.

Ilyen összehasonlító elemzések kollégáink is készíthetnek a munkaterületükön előforduló ásványok, kőzetek vonatkozásában.

*

A Magyar Természettudományi Múzeum „Képes kővek” című kiállítása látványos válogatást jelentett a Svájcban élő, de magyar származású *Arnóth József*nek a múzeum számára ajándékozott 2.000 darabos gyűjteményéből. Íme ebből néhány darab: malachit (Namíbia), rommárvány (Firenze), konglomerátum (Tirol), kovásodott riolit (Ausztrália), un. bronzit (Kanada), szeptária (USA).

Ezeknek a kőeknek a szépségét a *siksiszolás* hozta igazán felszínre. Hasonló, nem nagy méretű, de látványos gyűjteményt egy kis munkával, jó megfigyeléssel és esetleg némi pénzzel kollégáink, főleg a kőves hegyvidéken dolgozók is összeállíthatnak munkaterületük közeteiből.

*

A miskolci **Herman Ottó Múzeum** kiállítása is tulajdonképpen ilyen tematikus gyűjtemény volt: a *Székel-föld* vulkáni vonulatából mutatott be új szerzeményeket. Ezek: cinnabarit (Csikszentimre), zunyit és sziderit (Szentegyháza), faopál (Magyarháros) és májopál (Királyfürdő), kalcit (Korond), gismondin (Alsórákos), dobostorta-opál (Magyarhermány), terméskén (Gura Haitii).

(Folytatása a 10. oldalon)

„Kutatással az erdőért”

Az OEE-ERTI együttes konferencia-vándorgyűlése

Debrecen, a kiterjedt civisváros adott (ismét) otthont az *Országos Erdészeti Egyesület* éves vándorgyűlésének, amelynek operatív szervezője ez alkalommal az *Erdészeti Tudományos Intézet* (ERTI) volt.

Szaktudományunk művelői szintje kivétel nélkül minden alkalommal közreműködtek már eddig is az utóbbi bő félévszázadban a vándorgyűlések szakmai profiljának alakításában. Arra azonban nem emlékszünk, hogy maga az intézmény, az ERTI ilyen teljes mellszélességgel dobta volna be magát a rendezésbe.

Szögezzük le mindjárt az elején: *teljes sikerrel!* Példás alaposságú, körültekintő, ötletes volt a szervezés; szívélyes, kollegiális, meleg a vendéglátás; magvas a szakmai tartalom. De lássuk sorjában az eseményeket.

A Debreceni Egyetem kollégiumainak közelében felállított regisztrációs ponton *izléses formaruhába öltözött ERTI-sek* fogadták a résztvevőket *dr. Marosi György* gazdasági vezető irányítása alatt. Ha valaki netalán postai problémák miatt kissé hiányos dokumentációval érkezett volna – nem volt gond. Itt azonnali, határozott intézkedés történt és a regisztrálás percek alatt végbement.

Tervszerűen peregetek az események. Elhelyezkedés a közelmúltban szépen felújított kollégiumi szobákban; önkiszolgálós ízletes ebéd a menzán, majd autóbusszal irány a tethelyre: a *Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki*

Tudományok Centrumába (AMTC, Böszörményi út).

Itt, a hatalmas épületkomplexum központi aulájában, kellemesen klimatizált körülmények között kezdődött 13 órakor a plenáris ülés.

Dr. Marosi György üdvözlő szavai után elsőként a rendezvény debreceni házigazdája, az egyetem prorektora, az AMTC elnöke: **Prof. Dr. Nagy János** intézetigazgató egyetemi tanár vette kézbe az előadói mikrofont. Egyben úgy is, mint állami erdőgazdasági részvénytársaságaink legfőbb irányítója, vagyis a *Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.* elnöke, annak megalakulása óta. Szavai alapján örömmel állapítottuk meg, hogy eme magas és roppantul felelős beosztásában is közelebb áll szakmánkhhoz, mintsem gondoltuk volna. Ugyanis egyetemi tanárként a *földhasználat XX. századi alakulásának témája a specialitása* és kevesen ismerik úgy hazánkban a földhasználat terén az utóbbi ötven

évből végbe ment folyamatokat, mint éppen Nagy János professzor. Jóleső érzésekkel hallgattuk mindjárt a beszéde elején elhangzott kijelentését, ami szerint *nagy tisztelettel van az erdőgazdaság iránt és úgy véli, hogy az állami erdőgazdasági részvénytársaságok vagyongazdálkodásának stratégiai küldetése van.* Rövid, de fontos kijelentése volt, hogy *eme küldetésen belül első: a gazdasági cél!* Tisztességesen el kell választani a gazdasági és a közjóléti tevékenységet és külön-külön kell elszámolni őket.

(Nagy János elnök úr eme kijelentésével kapcsolatban közbevetve megjegyezzük: éppen ezt hangoztatjuk mi, erdész szakszervezeti tagok is már huzamosabb idő óta. Nem lehet elvárni az állam részéről, hogy az erdőgazdasági dolgozó kollektívák a saját zsebük terhére finanszírozzák mások erdei üdülését, szórakozását és egyéb közjóléti feladatokat.)

Az elnök úr tömören felvázolta az egységes állami erdő- és vagyongazdálkodás kilenc pontba foglalt irányelveit és feladatait is.

Az elnök úr tömören felvázolta az egységes állami erdő- és vagyongazdálkodás kilenc pontba foglalt irányelveit és feladatait is.

(Folytatás a 9. oldalról)

Amint ebből a kis leírásból is látható, a börze betöltötte a szakmai ismeretek gyarapításával kapcsolatos funkcióját is, hiteles forrásból gyarapíthatta ki-ki ásvány- és kőzettani ismereteit. További lehetőséget nyújtottak ehhez a némely standon, de különösen a Magyar Minerofil Társaság kiállítóhelyén megvásárolható *szakkönyvek* és a társaság „Geóda” című folyóiratának számai.

*

Remélve, hogy rövid tudósításunk nem csak ehhez és a gyűjtéshez, hanem

a további börszéshez is kedvet támaszt T. Olvasóinkban, befejezésül felhívjuk a figyelmet néhány, a következő hetekben sorra kerülő ásványbörzére.

- Október 11-12.

Sopron, XXIII. Pannónia Ásvány kiállítás.

„VAS-VILLA” Szakközépiskola, Ferenczy J.u. 7.

- November 22-23.

Budapesti Nemzetközi Ásványbörze.

Corvinus Egyetem, Villányi ut 29-43.

- December 6-8.

Budapest, „Kőország” XV. Nemzetközi Ásványbörze.

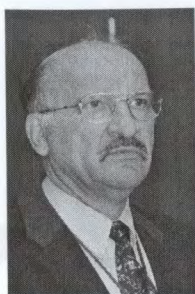
Láng Műv. Központ, XIII. ker., Rozsnyai u. 3.

- December 14.

Budapest, TIT XXI. Magyar Ásványbarát Találkozó.

XI. ker., Zsombolyai u. 6.

Dr. Király Pál

A következő előadó, **Benedek Fülöp**, az MNV ZRt. agrárportfolióért felelős vezérigazgató-helyettese folytatta Nagy János gondolatait és *bővebben részletezte részvénytársaságaink vagyonkezelésének főbb feladatait*. Elmondta – szakmai plénumon már nem először –, hogy a közeljövőben nem terveznek alapvető szervezeti változtatásokat a részvénytársaságokkal kapcsolatban. Mindazonáltal a feladatok között megemlítette a társaságok holdingszerű működéséhez szükséges információs rendszer megteremtését is. Elmondta továbbá azt is, hogy a társaságokkal *ötven évre kötendő* vagyonkezelési szerződésekben szándékoznak meghatározni azok feladatait.

Sirman Ferenc, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium erdészeti (és kutatási) ügyekben illetékes szakállamtitkára előadásában elsősorban *az erdőgazdaságnak a vidékfejlesztésben játszott jelentőségével és hatásaival foglalkozott*. Továbbá az erdőgazdasági munkák támogatási rendszerével, az „II-II-III- tengely” mentén igénybe vehető támogatásokkal és azok idejének második félélévi ütemezésével.

A továbbiakban erdészek léptek az előadói emelvényre.

Dr. Pethő József, az OEE elnöke azzal kezdte: beszéljünk a tudományról! Hiszen *a vándorgyűlést az államilag szervezett magyar erdészeti kutatás fennállásának 110. évfordulója jegyében szervezték*, ezért szervezte az ERTI. Az elnök megítélése szerint a kutatás nincs elkényeztetve a hatalom részéről. Szaktudományunk olyan most, mint egy lehangolt zongora. Miért? Mert Európában átlag 70 %-os támogatást kap az erdészeti kutatás, addig hazánkban csak 30 %-ot. Amint mondotta: fel kell hangolni a zongorát – támogatással!

Az egyesület elnöke célzott arra a helyzetre is, ami erdőmérnök-képzésünk körül az utóbbi egy-két évben kialakult. „Nekünk Sopron a második

házánk és ezt nem engedjük senkinek!” – mondotta beszéde végén. Kemény, határozott, szinte merész kijelentés volt ez, tekintettel a jelenlevő főhivatali notabilitásokra. Hiszen ismertek azok a nem hivatalos mende-mondák, amelyek szakmai közéletünkben kerengenek arról, hogy nem egy agrár-felsőoktatási intézmény fontolgatja erdőmérnök-képzés beindítását, köztőlük még talán a Debreceni Egyetem is.

A plenáris ülés sorrendben utolsó előadója **dr. Führer Ernő**, az ERTI főigazgatója volt, előadásának címe pedig: „A 110 éves Erdészeti Tudományos Intézet K + F tevékenysége; mai helyzet, jövőbeni kitekintés.”

Mit mondjunk? *A helyzet lehangoló*. Az intézet létszáma a néhány évvel korábbinak egyharmadára csökkent, az állami támogatás költségvetésüknek csak a 30 %-át fedezi. A főigazgató higgadt, nyugodt előadása mégsem árasztott kétségbeesést, de persze optimizmust sem. Nyilvánvaló, hogy az intézet csupán önérejből aligha mész ki ebből a gödörből; *a szakma egészének kellene lépnie ebben az ügyben*, beleértve az illetékes főhatóságokat is. Különben kétséges, hogy lesz-e 120 éves évforduló?

*

Tudósításunknak ezen a pontján közbevetjük, hogy ennek a konferencia-vándorgyűlésnek nem volt a hagyományosan megszokott terepi szakmai programja. A Nyírségi Erdészeti ZRt. gáláns besegítésének köszönhetően azonban az érdeklődők érdekes és kellemes kirándulást tehettek a Debreceni Erdőpusztákon *Juhász Lajos*, a Debreceni Erdészet igazgatója, *Gencsi Zoltán*, a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Kht. ügyvezetője és *dr. Szemerédy Miklós* ny. főmérnök kalauzálása mellett.

*

A többi résztvevő a plenáris ülés után a következő *négy szekcióülés* valamelyikén vehetett részt, ki-ki érdeklődési körének megfelelően:

1. Klímaváltozás és az erdők.

Szekcióelnök; *Somogyi Zoltán*.

2. Természetszerű erdőgazdálkodás.
Elnök; *Marosi György*.

3. Ültetvényszerű fatermesztés.
Elnök; *Rédei Károly*.

4. Erdő és társadalom.
Elnök; *Schmotzer András*.

A szekcióüléseken kb. 20 előadás és számos hozzászólás hangzott el. Tudósításunk keretében mindezek visszaadását meg sem tudjuk kísérelni. A részletek iránt érdeklődők az ERTI, az imént megnevezett szekcióelnökök megkeresése révén nyilván eljuthatnak az egyes előadókig. Viszont tudunk tudósítani az ezután lebonyolított „Erdészeti fórum”-ról.

*

A vándorgyűlés résztvevői a szekcióüléseket követően egy közös, plenáris ülésre jöttek össze az Agrár Centrum egyik előadótermében.

A kötetlen vita jellegű fórumon a „*Quo vadis, erdőgazdálkodás?*” mottó jegyében zajlott le. Vagyis bármelyik résztvevő arról beszélhetett, hogy miként látja szakmánk jövőjét, hová-merre tart erdőgazdálkodásunk.

A fórum munkáját dr. Führer Ernő, az ERTI főigazgatója vezette. Nem volt könnyű dolga, mivel az ülés közhangulata bizonyos témák érintése kapcsán temperamentumosabbá vált, mintsem azt előre jóslolni lehetett volna.

A vitát *felkért hozzászólók rövid referátumai* vezették be.

*

Sirman Ferenc, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) szakállamtitkára *elsősorban a készülő új erdőtörvényről beszélt*. Új törvény kell! – mondotta, nem pedig a meglevő 1996. évi törvény módosítása, mert az életben végbe ment sokféle változás ezt már elkerülhetetlenné teszi. A tervezetet tíz állami erdőgazdasági részvénytársaságnál már vitára is bocsátották és nem kizárt, hogy az Országgyűlés őszi ülészakán a törvényhozók asztalára kerül.

Érthető érdeklődés kísérte a szakállamtitkár referátumának azt a részét, amelynek során állami erdőgazdasági részvénytársaságaink jövőjéről beszélt. Amint mondotta: *a társaságok koncentrációjának terve lekerült a napirendről*. (Amint ismeretes, az utóbbi hónapokban egy lehetséges nagy átszervezéssel

kapcsolatban többféle mende-monda izgatta az államerdészeti dolgozók kedélyét.)

Végül foglalkozott Sirman Ferenc azzal a másik neuralgikus témával is, ami azután felfűtötte a fórum hangulatát: az erdőgazdálkodás és a természetvédelem kapcsolatával. Elmondta, hogy a két tevékenységi kör jelenlegi felsőszintű államigazgatási státuszában nem lesz változás, hanem *marad minden úgy, ahogy van*. Viszont a két irányító főhatóság: az FVM, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM) a szakpolitikák jobb összehangolására törekszik. *A Kormány számára pedig együttes jelentést kell készíteniük az állami erdők távlati kezeléséről.*

A referátumnak ez a része már mintegy felvezető hidat jelentett a következő felszólalás irányába.

Haraszthy László, a KvVM szakállamtikára azzal vezette be beszédét, hogy ő az erdészekkel vitatkozni jött a fórumra. Leszögezte: szembenállás van az erdészek és a természetvédők

között, holott együttműködésre vannak ítélve. A két ágazat dolgozói nem élnek az együttműködés lehetőségével, pedig több az a témakör, amiben ez lehetséges, mint az, amiben nem.

A továbbiakban Haraszthy László szilárdan kitartott a természetvédelemnek amellet az ismert, hangoztatott álláspontja mellett, ami szerint *a természetvédelmi oltalom alá vont erdőterületeket a nemzeti park igazgatóságok kezelésébe kell adni*, éppen úgy, mint minden más művelési ágba tartozó természetvédelmi területet (legelő, rét, nádas, vizek stb.). Az ezzel kapcsolatban hírforgalomban levő mennyiségi adatot (kb. 400.000 hektár) eltűzöttnek tartotta. Közben utalt arra is, hogy az állami erdőgazdálkodás után az erdészeti szakemberek második legnagyobb munkáltatója már ma is a természetvédelem.

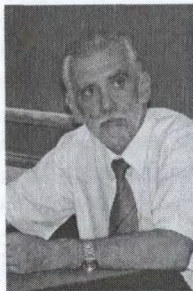
A szakállamtikár többek között kitért arra a kritikára is, ami szerint területi kiterjedését tekintve hazánkban túlteng a természetvédelem. Megítélése szerint e helyett inkább még elmaradunk az Európai Unió ilyen irányú elvárásaitól.

A referátumhoz kapcsolódó indult hozzászólások – helyel-közzel bekiabálások – kapcsán a vitát vezető dr. Führer Ernő egyrészt idézte az '50-es évek ismert politikai szlogenjét, miszerint „a helyzet fokozódik”. Másrészt intette a résztvevőket a vitakultúra szabályainak betartására, mivel Haraszthy László egyes keményebb megjegyzéseket szemmel láthatóan személyét sértőnek értékelt.

*

Benedek Fülöp, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő ZRt. agrárportfólióját irányító vezérigazgató-helyettes hozzászólásában bizonyos értelemben igyekezett tompítani a vitaülés kiéleződött hangulatát, de úgy, hogy a Nemzeti Vagyonkezelő politikáját is megvédje. Egyrészt egészséges arányt kell találni, mondotta (t.i. a védett és a nem védett területek vonatkozásában). *Az erdők 54 %-án túl nem lenne célszerű növelni a védettség arányát.* Másrészt bizonyos területeket kétségtelenül *célszerű lenne kivonni a piacgazdaság versenyszférájából.* A „Natura 2000” területek nagyságát azonban Benedek Fülöp is túlméretezettnek tartotta.

A továbbiakban a vezérigazgató-helyettes is beszélt az állami erdőgazdasági részvénytársaságok jövőjéről. A társaságok területi integrálása nem jöhet szóba, mondotta, de bizonyos feladatok összehangolása igen – már 2009-től.

Luzsi József, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének (MEGOSZ) elnöke volt a vitafórum sorrendben utolsó felkért hozzászólója. Higgadt tónusú,

reális hangvételű beszédében elsőként azt hangsúlyozta, hogy *a magánszektor szigorú, de ugyanakkor gazdálkodóbarát erdőtörvényt szeretne.* A szektor jelenlegi (és immár krónikus) legfőbb gondja az erdőgazdasági munkák pénzügyi finanszírozása. Az elnök meglátása szerint ezen a téren egy ür keletkezett: a nemzeti támogatások már megszűntek, az Európai Unió támogatásai viszont még nem indultak be. *Az erdőtelepítés rendszere összeomlott;* ennek nyomán vállalkozások mentek csődbe, munka-

helyek szűntek meg, éppen olyan térségekben, amelyekben egyébként is nagy gond a munkanélküliség. *A helyzet súlyos és azonnali intézkedést követel.*

*

A felkért referátumokat több spon-tán felszólalás követte. Ezek jó része, amint már történt rá utalás, az erdészeti és a természetvédelem szembenállásának problematikájára irányult. Lényegük abban foglalható össze, hogy a megnyilatkozók szerint sok a régi szocialista rendszer maradványa a természetvédelemben, az alkotmány- és demokráciaellenes momentum. A védetté nyilvánítási eljárás során nincs megfelelő párbeszéd a védettségre kiszemelt terület vagy objektum tulajdonosa, illetve kezelője és az eljáró természetvédelmi hatóság között. Utóbbi gyakran diktatórikusan, „így akarom!” stílusban lép fel. *Nem történt meg a rendszerváltás a természetvédelemben.*

(Haraszthy László szakállamtikár erre úgy reagált, hogy „a rendszerváltás most zajlik”.)

*

Figyelmet érdemelt az a megnyilatkozás, amely a másik kardinális kérdéssel: az állami erdők jövőjével kapcsolatban a két szakállamtikár részéről elhangzott.

Sirman Ferenc úgy nyilatkozott, hogy magánvéleménye szerint az állami erdőgazdasági részvénytársaságok privatizálását *el tudja képzelni*, de nem ebben a kormányzati ciklusban.

Haraszthy László ezzel szemben azt mondta: *kereken elutasítja* az állami erdők és erdőgazdasági részvénytársaságok privatizálásának még a gondolatát is.

*

Ugyancsak figyelmet érdemeltek az erdészeti kutatásokkal kapcsolatos megnyilatkozások is.

Sirman Ferenc elmondta: az FVM kutatási stratégiát készít, s a kutatóintézetek további fennmaradása és finanszírozása a stratégiai határozatban foglaltaknak megfelelően fog majd történni.

Dr. S. Nagy László Bedő- és MTESZ-díjas aranyokleveles erdőmérnök, a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének egyik alelnöke

annak a véleményének adott hangot, hogy a kutatás állami támogatása: nem támogatás, hanem befektetés az állam részéről.

(Fotók: Főcze Tamás, ERTI.)

A pezsgő hangulatú, érdekes és értékes vitának a késő délutáni – kora esti órákban csak az időhiány, a vacsora elérése vetett véget.

A vándorgyűlés első napja ugyanis – az évszázados hagyománynak megfelelően – Debrecenben is fehér asztal mellett *baráti találkozóra* zárult. Ennek során figyelmet érdemelt, hogy a tudósításunk elején említett állami főtisztviselők: Nagy János, Benedek Fülöp, Sirman Ferenc, a tömegbe vegyülve az éjszakai órákig jelen voltak, amire már réges-régóta nem volt példa.

Másnap ugyanezen a helyszínen, a DE-AMTC központi aulájában került sor az *OEE 2008. évi közgyűlésének* lebonyolítására.

Az egyesületi zászló és az elnökség bevonulása, a Himnusz eléneklése és Szabó Lőrinc „Szerelmes erdő” című szép versének elhangzása után dr. Pethő József elnök köszöntötte a különböző intézmények képviselőit és a tagságot. Majd tömören, szinte csak címszavakba foglalva áttekintette az egyesületi életnek a 2007. évi közgyűlés óta végbe ment fejleményeit. Leszögezte, hogy az OEE közéleti szerepe és meghirdetett programja stabil, változatlan.

Sajnos, nem mondható el ugyanez az egyesület pénzügyi mérlegéről, amelynek egyenlege negatív. Ezért várhatóan emelni kell majd a tagdíjat, s kérte az elnök a pártoló tagok támogatását is.

*

Az elnöki megnyitót követően további üdvözlésekre, felszólalásokra került sor, amelyek sorát időnként szép fuvołaszámok és szavaltatok szakították meg, emelve a rendezvény ünnepi jellegét és bensőséges hangulatát.

Sirman Ferenc FVM-szakállamtitkár üdvözölte az ERTI-t és az OEE-t; majd leszögezte, hogy a hosszú távú erdőgazdálkodás nem képzelhető el a tudományos kutatás, valamint a kutatási eredmények gyakorlati átvétele nélkül.

Benedek Fülöp MNV ZRt. vezérigazgató-helyettes ez alkalommal az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnökeként is üdvözölte az erdészársadalmat. Hivatali minőségében pedig kijelentette, hogy az MNV ZRt. is igényli és támogatja a tudományos kutatást. Felhívta a figyelmet arra, hogy meg kell védeni, a nagyközönséggel meg kell értetni, s együtt kell tartani és fejleszteni az erdőgazdálkodást.

*

A külföldi delegációk nevében a szerbiai Vajdaságból érkezett *Takács Márta* üdvözölte a közgyűlést.

Prof. Dr. *Náhlík András*, a NyME Erdőmérnöki Kar dékánjának felszólalása az éppen kétszáz éves magyar erdőmérnök-képzés jelenlegi súlyos problémái körül forgott, minthogy ez fölöttébb izgatja az egyesületi (a tegyük mi hozzá: a szakszervezeti) tagságot. Vázolta a Sopronon kívül indítani szándékozott erdőmérnök-képzés veszélyes következményeit és ezzel kapcsolatos aggodalmait. Devalválódni fog a képzés az oktatási piac további feldarabolásával, mondta a dékán; majd *szakmai összefogásra szólított fel* ebben az ügyben.

*

A felszólalások után ünnepélyes jelenetek következtek.

Ormos Balázs gyertyafény mellett és a klopacska síri kongásától kisérvé felolvasta az elmúlt közgyűlés óta elhunyt egyesületi tagok nevét. Ezt követően átadták a különféle egyesületi kitüntetések.

Az OEE tiszteletbeli tagsági díszoklevelével tüntették ki *Rakonczay Zoltán* okl. erdőmérnököt, ny. miniszterhelyettest.

A *Bedő Albert* Emlékérmét *Bolla Sándor*, *Cserép János* és *Csóka György* dr. vette át az egyesület elnökétől.

Kaán Károly Emlékérmét kapott *dr. Jereb Ottó* és *Miszláng Lajos* erdőmérnök, valamint *Józsa László* erdésztechnikus.

Decrett József Emlékéremmel tüntették ki *Jeszenszky András*,

Koncz Antal és *Matyasovszky András* erdésztechnikust.

Az OEE *Elismerő Oklevelét* tizennyolcan vették át az elnöktől, akik között egy nő is volt, dr. Madas Katalin erdőmérnök. Örömmel hallottuk elhangzani szólításuk alkalmával társalapunk, a „Bakonyerdő” c. üzemi lap főszerkesztőjének, *Balogh Ödön* újságírónak a nevét.

Dr. *Führer Ernő* főigazgató az ERTI *Vadas Jenő Emlékérmét* a következő személyeknek adta át; *Kaknics Lajos*, *Káldy József*, Prof. Dr. Dr. hc. *Molnár Sándor* DSc. *Nagy Imre*, *Szakács Sándor*, ifj. *Szepesi András* és *Támba Miklós*.

A vándorgyűlés megtisztelő széles körű nyilvánosságát használták fel „Az Év Erdésze 2008” díj átadására is. Aki átvette: *Pál László* erdésztechnikus, okl. vadgazda mérnök; aki átadta: dr. *Jámbor László*, a Tanulmányi Eg. ZRt. vezérigazgatója.

Az „*Ilyennek látom én az erdőt*” című gyermekrajz-pályázat helyezettjeinek a pályadíjakat dr. *Führer Ernő* és *Ormos Balázs* adta át a pályázaton részt vett 48 Hajdú-Bihar megyei iskola 364 tanulója közül az első három helyezettnek.

A közgyűlés dr. *Pethő József* elnöki zárszavával ért véget. Az elnök köszönetet mondott az ERTI-nek a példásan gondos szervezésért és a melegszívű vendéglátásért. Majd dr. *Führer Ernő* átadta a vándorgyűlések zászlaját a jövő évi vándorgyűlés szervezőjének, az *Ipoly Erdő ZRt. vezérigazgatójának*, *Kiss Lászlónak*. Legutóbb 1997-ben volt egyesületi vándorgyűlés *Balassagyarmaton*. Úgy hírlik, hogy a program egyik szála majd egészen *Selmecbányáig* átnyúlik.

A debreceni vándorgyűléssel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy a kollégák egy részében élt bizonyos előzetes kételkedés: vajon a korábbi önmagához képest megrendült ERTI képes lesz-e megbirkózni a már kialakult magas színvonalon e több száz fős szakmai tömegrendezvény megszervezésével, lebonyolításával? A valóság erre a kételkedésre vastagon rácafozott. Kifogástalanul megszervezett, ötletes, emlékezetesen szép, tartalomban gazdag, s valószínűleg következményeit tekintve is hatásos, meleg hangulatú vándorgyűlés részesei lehettek a résztvevők. ERTI: köszönet érte!

Dr. *Király Pál*

A tizenharmadik alkalommal ...

... rendezte meg immár Szakszervezetünk az *Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat*, most a Zalai Erdészeti és Faipari ZRt. hathatós közreműködésével, operatív lebonyolításában *Nagykanizsán*. Egyik eddigi legnagyobb méretű ilyen jellegű rendezvényünk volt ez a Sportnapok sorozatában, mert 26 csapat 454 versenyzője mérte össze erejét és képességeit a következő sportágakban: kosárlabda, kispályás labdarúgás, légpuska- és kispuskalövészet (egyéni női-férfi és csapat női-férfi), asztalitenisz (egyéni női-férfi és csapat női-férfi), sakk (egyéni női-férfi és csapat női-férfi), valamint tarokk.

Nemzetközi jellegű volt a verseny

Sajátossága volt ennek a versenynek, hogy *három országból 22 versenyző* is színesítette a résztvevők palettáját. Horvátországból 13, Lengyelországból 2, Romániából 7 versenyző mérte össze képességeit hazai kollégáinkkal, nem is eredménytelenül.

Külön örömeinkre szolgált, hogy a horvát csapatot maga az ottani társ-szakszervezetünk elnökszönya, a bájos *Gordana Colnar* erdőmérnök vezette, aki a verseny ideje alatt egy lépést sem tágitott kollégái mellől.

A legnagyobb létszámmal, 41 fővel a Vértesserdő ZRt. vonult fel az idei Sportnapokon.

Jók voltak a feltételek

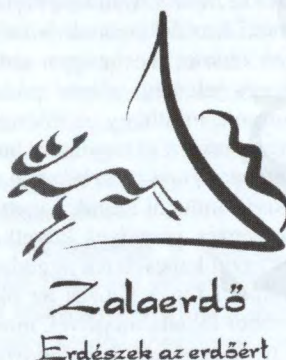
A versenyek fő helyszíne a vasútállomással szembeni Nagykanizsai Torna Egylet (NTE) sportpályája volt. Továbbá az ehhez szinte csak néhány méterre levő Cserháti Sándor Műszaki Szakközépiskola, amelynek kollégiuma egyúttal a résztvevők nagy többségének szálláshelyéül is szolgált (a kollégium kitűnő konyhája pedig sporttársaink jó érönletéről gondoskodott).

Innen nem messze, a Nagykanizsai Polgári Löveglet löterén zajlottak le a lövészeti versenyszámok. Az Ady Endre uton tovább haladva pedig az NTE sportcsarnokában a kosárlabda, majd a

Bolyai Ált. Iskola tantermében az asztalitenisz.

„*Felhőtlen*” Sportnapok voltak ezek, minden tekintetben, úgy, ahogyan azt a házigazda szerepét betöltő *Feiszt Ottó*, a Zalaerdő ZRt. vezérigazgatója üdvözlő beszédében is kívánta. Felhőtlen volt meteorológiai értelemben is, mert hagyományos módon verőfényes – a futballisták szerint túlságosan is jó, meleg – időben zajlottak le a mérkőzések. S felhőtlen volt ez a nap morális és minden más szempontból is, mert semmilyen zavaró körülmény nem rontotta meg a résztvevők kitűnő hangulatát.

Mindent beleadott a Zalaerdő ...

Persze, a sikeres, jó ütemű, zökkenőmentes lebonyolítás a rendkívül alapos, gondos, minden kis részletre odafigyelő előkészítő munkában gyökerezett. A Zalaerdő ZRt. vezérigazgatója az első lépéstől: a szervező házigazda szerepének elvállalásától kezdve végig rendkívül pozitívan viszonyult Sportnapunk ügyéhez. A verseny napján is személyesen járta be az egyes pályákat és ellenőrizte az események rendben létét.

Ugyanezt mondhatjuk el két helyetteséről, a termelési, valamint a gazdasági vezérigazgató-helyettes *Horváth Ferencről*. Továbbá a vállalati kollektíva azon számos tagjáról, akik sportági felelősként, versenybírói tagként vagy vezetőként, vagy bármilyen más módon kivette a részét az előkészítésből és/vagy a lebonyolításból.

A vállalati szervezőket még külső személyek is támogatták a helyi, nagykanizsai sportszervezetek részéről, de pl. *Frank László* ny. oki. faipari mérnök

(a Faipari Tudományos Egyesület volt elnöke) Szegedről jött ellátni a tarokk versenyszámban a versenybírók vezetőjének mindig kényes tisztségét.

... és a szervező bizottság

Külön kiemelendő a szervező bizottság elnökének, *André Béla* okl. erdőmérnöknek, a vállalat ny. osztályvezetőjének felelős és sikeres munkássága. Ezen a munkán nemcsak az igyekezet és a szív érződött, hanem az a tény is, hogy *André Béla* maga is tősgyökeres sportember, régi atléta és nagy tapasztalatú sportszervező, aki azután első osztályú színvonalon, profimódon oldotta meg ezt a bonyolult feladatot. Ugyancsak sokat jelentett, hogy helyi szakszervezeti bizottságunk titkára, *Bekő György* kolléga szintén régi gyakorlati sportember, ugyancsak gazdag szervezési tapasztalatokkal a háta mögött.

Az előkészítő munka illusztrálása-képpen csupán egyetlen momentumot említünk meg: a szervező bizottság egy olyan nyomtatott, 12 oldalas, színes térképvázlatot is tartalmazó *tájékoztató füzetet* bocsátott minden résztvevő és érdeklődő rendelkezésére *André Béla* szerkesztésében, amelyből minden szükséges információt meg lehetett tudni (és egyet s mást magáról a rendező erdészeti részvénytársaságról is). Ezzel sok időt rabló kérdezősködéstől és nyugtalanságtól mentette meg a szervező bizottság magát is és a résztvevőket is. Ez most először fordult elő a Sportnapok történetében, de követhető jó példa lehet a későbbi szervezők számára is.

Megnyitó az NTE pályán

A verseny mértéktartóan ünnepélyes, sportszerű megnyitására a Nagykanizsai Torna Egyletnek a már említett, vasútállomással szembeni sportpályáján sorakoztak fel a csapatok.

Az Erdészhimnusz elhangzása és *André Béla* főszervező bevezetője után *Feiszt Ottó* vezérigazgató üdvözlötte a versenyzőket, kiemelten a külföldi vendégeket. A vezérigazgató hangsúlyozta, hogy *ebben a versenyben a részvétel a fontos* és tiszta, sportszerű versenyt, s

felhőtlen szórakozást kívánt mindenkinek.

(Fotók: Zalaerdő ZRt.)

Következőként *Herczeg Miklós*, Szakszervezetünk főtítkára köszöntötte a résztvevőket, s *megköszönte a Zalaerdő ZRt. vezetőségének és kollégáinak a rendezést*. Elmondta: felmerült, hogy egyáltalán szükség van-e még a Sportnapokra? Ám a tapasztalat azt mutatja, hogy *kollégáink részéről évről évre fokozódik az érdeklődés a rendezvény iránt* és szakszervezeti tagságunk határozottan igényli annak megtartását. Végül a főtítkár jó versenyzést kívánva megnyitotta a Sportnapokat.

Vezetők a versenyzők között

A csapatok elvonulása után haldéktalanul megkezdődtek a versenyek a már említett helyszíneken, meghatározott forgatókönyv szerint.

Örömmel tapasztaltuk, hogy *nem egy vállalat, intézmény vezetője elkísérte csapatát Nagykanizsára* (pl. az Észak-erdőtől Cserép János, a Kiskunságból Kiss Béla). Sőt mezt öltve, maga is becsatlott a küzdelembe. Például dr. Széles Attila (Vérteserdő), dr. Jámor László (TÁEG), Kisteleki Péter (VADEX), Wisnovszky Károly (MgSzH Központ Erdészeti Igazgatósága). Az első számú vezető érdeklődése a Sportnapok iránt nem csak a csapat létszámán és felszereltségén látszott meg, hanem természetesen lelkesítően hatott a versenyzők szereplésére is.

Amint azt a korábbi évek tapasztalata is mutatta, a legnagyobb érdeklődést vonzó sportág Nagykanizsán is a kispályás labdarúgás volt (141 versenyző). Ám akik a gyepen kergették a bőrt, ugyancsak megszenvedtek a helyezésekért az idei nyár egyik legforróbb napján (vulgáris kifejezéssel: a gatyarohasztó melegben). Ugyancsak sokan vettek részt a lövészeti versenyszámokban, közöttük szép számban hölgyek is; ugyanígy a sakkbán.

Megjegyezzük: a mi rendezvényünkkel egy időben zajlottak a pekingi olimpia csaknem utolsó versenyszámai és ekkor „esett le” három aranyérmünk-ből kettő. Ez természetesen csak tovább fokozta saját versenyzőink egyébként is kitűnő hangulatát.

Eredményhirdetés Sormáson

Hála a kitűnő szervezésnek és a fegyelmezett lebonyolításnak, a magas létszám ellenére a versenyeket sikerült egy nap alatt rendben lebonyolítani, esztére az eredmény jegyzék is elkészült, így azután kollégáink és kísérőik 18 órakor az ünnepélyes eredményhirdetésre gyülekeztek.

Erre a Nagykanizsától nyugati irányban nem messze fekvő Sormás község peremén levő pompás „István étterem”, hatalmas rendezvénycsarnokában került sor (amelynek nem kevésbé hatalmas átívelése, fatartó-szerkezete külön szakmai figyelmet érdemelt).

A versenyeredményeket André Béla főszervező ismertette, a díjakat (érmekeket, serlegeket) szakszervezeti és vállalati vezetők adták át az egyes versenyszámok első három helyezettjének.

A csapatok összetett pontszám szerinti sorrendje hasonló volt az elmúlt évek átlagához: 1. Északerdő (146 pont); 2. Mecsekerdő (111); 3. Somogyerdő (73 pont). *A miskolci kollégák évek óta tartó erős hegemoniáját tehát most sem sikerült megtörniük a keményen küzdő riválisoknak.*

A helyezések értékelésénél figyelembe kell venni, hogy nem minden bevezető versenyzett az összes versenyszámban. Sőt nem egy olyan is volt, aki csak egyetlen versenyszámban indult.

Emlékezetes baráti találkozóval zárult

Az eredményhirdetést követően a vacsorával összekötött *baráti találkozóval ért véget a nagy vetélkedő*. Mivel a Sportnapok megrendezésének tulajdonképpeni célja a szakmai-kollegiális összetartozás, a kartársi barátság érzületének ápolása mind a versenypályákon, mind a fehér asztal mellett, ezért ezeknek a zárótalálkozóknak csaknem olyan fontos szerepük van a rendezvényen

belül, mint maguknak a versenyeknek. (Persze, a verseny élményétől áthatottan ezeknek a baráti találkozónak más az érzelmi hangulata, mint a köznapi vendéglői beszélgetéseknek.)

A sormási találkozó különösen emelkedett hangulatához a bőséges és ínycsiklandó ételek, s a finom italok, valamint a kitűnő zenekar mellett meghatározó módon hozzájárult a *színvonalas, látványos és művészi program* is, amelyvel a rendezők meglepték a résztvevőket. Volt itt művészi kórusprodukció, azután népi tánc és társastánc bemutató, valamint fiatal akrobatacsoport lélegzetállító attrakciója. Amikor pedig mindez lezajlott, maguk a kollégáink-kolléganőink perdültek ki a parkettre, s kaptak táncra.

A zene vérpezsdítő volt, a hangulat forró. Nem csoda tehát, hogy a verseny utáni természetes fáradtság ellenére a társaság csak jóval éjjel után kezdett oszladozni, hogy azután egy felejthetetlen nap emlékével térjen haza otthonába, munkahelyére.

A kitűnően sikerült XIII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok elérték céljukat. Köszönet érte mind azoknak, akik ehhez bármilyen formában hozzájárultak!

Reméljük, hogy 2009-ben is találkozunk a Sportnapokon. Hogy hol? Majd meglátjuk...

Dr. Király Pál

Eredmények

Kosárlabda, 1. VADEX; 2. Vérteserdő; 3. Zalaerdő.

Kispályás labdarúgás, 1. Mecsekerdő; 2. Horvátország; 3. MgSzH Debrecen.

Sakk, egyéni női: 1. Németh Diána (Zalaerdő); 2. Farkas Rita (Somogyerdő); 3. Madarászné Hervai Piroska (Somogyerdő).

Sakk, egyéni férfi: 1. Gál Gábor (Ipoly Erdő); 2. Ladányi Zsolt (Zalaerdő); 3. Kunszt Kázmér (Vérteserdő).

Sakk, csapat női: 1. Somogyerdő; 2. Északerdő; 3. Mecsekerdő.

Sakk, csapat férfi, 1. Zalaerdő; 2. Románia; 3. Északerdő.

Légpuska: egyéni férfi, 1. Hegyi Higin (MgSzH Bpest); 2. Derján Béla (Egererdő); 3. Borsos Zoltán (Szombathely).

Légpuska: egyéni női, 1. Hohmann Mónika (Mecsekerdő); 2. Varga Adrienn (Egererdő); 3. Gyüre Kázmérné (Vérteserdő).

Légpuska: csapat női, 1. Mecsekerdő; 2. Mecsekerdő; 3. Vérteserdő.

Légpuska: csapat férfi, 1. Északerdő; 2. Gyulaj; 3. MgSzH Bpest.

Kispuska, egyéni női, 1. Nagy Éva (Kiskunság); 2. Pokó Istvánné (VADEX); 3. Tóth Orsolya (Kiskunság).

Kispuska, egyéni férfi, 1. Sehágel István (Somogyerdő); 2. Kertész László, ifj. (Északerdő); 3. Matisz Norbert (Északerdő).

Kispuska, csapat női, 1. Északerdő; 2. Kiskunság; 3. VADEX.

Kispuska, csapat férfit, 1. Északerdő; 2. Északerdő; 3. Gyulaj.

Tarokk, egyéni, 1. Szerémy Péter (Mecsekerdő); 2. Encsi Csaba (Vérteserdő); 3. Farkas Csaba (Somogyerdő).

Asztalitenisz, egyéni női: 1. Kovács Pálné (Északerdő); 2. Kovácsné Tóth Szilvia (Kiskunság) 3. Molnár Katalin (Északerdő).

Asztalitenisz, egyéni férfi, 1. Nemes Szilárd (Mecsekerdő); 2. Guth József (Ipoly Erdő 1.); 3. Bander Attila (Ipoly Erdő 1.).

Asztalitenisz, csapat női, 1. Északerdő. 2. Mecsekerdő; 3. HM Veszprém.

Asztalitenisz, csapat férfi: 1. Ipoly Erdő 1.; 2. Mecsekerdő; 3. Szombathely.

A csapatok helyezési sorrendje az összesített pontszámok alapján		
Helyezés	Csapat neve	Pontszám
1.	Északerdő	146
2.	Mecsekerdő	111
3.	Somogyerdő	73
4.	Zalaerdő	50
5.	Vérteserdő	43
6.	Kiskunság	39
7.	Ipoly Erdő	35
8.	VADEX	23
9.	Gyulaj	19
10.	MgSzH Budapest	18
11.	Szombathely	17
12.	Egererdő	11
13.	Románia	10
14.	MgSzH Zalaegerszeg	8
15.	Horvátország	7
16.	Nyírerdő	7
17.	Lengyelország	6
18.	MgSzH Debrecen	6
19.	MgSzH Szombathely	6
20.	HM Veszprém	6
21.	Egyéb meghívott	5
22.	Tanulmányi Eg.	2
23.	Gemenc	1
24.	Kisalföld	0
25.	Nagykunság	0
26.	Pilis	0

Nobel-díjas a NyME díszpolgára

„A Nyugat-Magyarországi Egyetem Díszpolgára” címmel tüntette ki a NyME Szenátusa az USA-ban, Los Angelesben élő, de magyar származású, budapesti születésű Oláh György Nobel-díjas vegyészmérnököt.

A kitüntető cím adományozásáról szóló oklevelet Prof.Dr. Faragó Sándor, a NyME rektora adta át Budapesten a 81 éves kutatóprofesszornak.

Egyetemünk szenátusa annak a megfontolásnak alapján tüntette ki a kémiai Nobel-díjat 1994-ben elnyert Oláh Györgyöt, hogy a magyar kémiai kutatások legjelentősebb bölcsője az egyetem jogelődje, a selmeci akadémia volt. Mai egyetemünk pedig „zöld egyetemként” a környezetvédelem oktatásának egyik erős intézményeként működik. Oláh

professzor vegyészként szintén azon fáradozik saját kutatóintézetében, hogy milyen új energiahordozókkal lehetne a bioszféra szennyezettségét mérsékelni; közelebbről: miként lehetne a légkörbe bocsátott többlet-széndioxidból kémiai újrahasznosítás révén hasznos szénhidrogéntermékeket előállítani.

Oláh György a kitüntetést melegen megköszönő nyilatkozatában többek között az alapvetés: az alsó- és középfokú iskola és az egyetem jelentőségét hangsúlyozta az életpálya eredményessége szempontjából (a család mellett). Egyetemünk valamennyi polgárának küldött üdvözlésében pedig ezt mondta: „A jövő az Önök kezében van. De ne feledjék: a lehetőségeket nagyrészt nem a külvilág, hanem önmagunk teremtjük. (Tegyük

mi hozzá a régi közmondást: „Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa.”)

(Forrás: „Vivat Academia”, 2008/3.sz. Ref.: dr. K. P.)

Szél alatt – hátszélben

Dr. Tóth Sándor okl. erdőmérnök, ny. minisztériumi főosztályvezető nem ismeretlen lapunk T. Olvasói előtt. A közelmúltban két vadásztörténeti tárgyú könyvét is bemutathattuk lapunkban: „A hírnév kötelez” (2005) és „Nyitány a hírnévhez” (2007).

Az utóbbit meglepő gyorsasággal követte ebben az évben a *harmadik kötet*, amely a „Szél alatt – hátszélben” címet viseli.

Ez a könyv is annak a sorozatnak egyik darabja, amelynek tárgya az 1945-ös rendszerváltás utáni magyar vadgazdálkodás és vadászat története.

A személyi kultusz korszakát tárgyalja

Ebben az esetben az 1951-1957 közötti évek történetéről van szó.

Nehéz és mozgalmas korszaka volt ez a magyar történelemnek. Az állami mindenhatóság rátelepedett az egész társadalomra, a politika átjárta annak legkisebb zugát is, így a vadászatot is. Ezekre az évekre esett a Rákosi Mátyás nevével „fémjelzett” személyi kultusz tetőpontra jutása, majd bukása; Sztálin halála és az azt követő hatalmi harc; a központi utasításos tervgazdálkodás bevezetése; a Nagy Imre nevéhez fűződő új politikai útkeresés stb. S a végén a nagy történelmi kataklizma: az 1956-os forradalom. Erdészeti vonalon pedig az egymást gyorsan követő átszervezések; az 1954. évi minisztertanácsi határozat az ágazat fejlesztéséről; s végül az Országos Erdészeti Főigazgatóság felállítása 1954 november 1-el.

Ezt az általános történelmi miliőt érzékelteti a nem szokványos cím is: a vadászatnak – miként az egész nemzetnek – úgy kellett előrehaladnia azokban az években, hogy szinte naponta meg kellett küzdenie a politika gyakran romboló, gyakran értelmetlen, szeszélyes széljárásaival. Ám a vitorlás haladt ...

A tartalom

De ne merüljünk e helyen a történelem és a vadászat kapcsolatának részletezésébe, mert megtette ezt Tóth Sándor. Csak el kell olvasni a művet, amely az elő- és utószó, valamint a 10 db. melléklet nélkül a következő nyolc főfejezetet

tartalmazza: A politika sodrában a vadászat. Beszolgáltatás, munkaverseny, vadászat. Nagy Imre miniszterelnök; a Sztálin utáni enyhülés és a vadászat. Határozat az erdőgazdaság fejlesztéséről és a vadászat. Az Országos Erdészeti Főigazgatóság irányítja a vadászatot. 1956 és a vadászat. Az 1945-1957. évi bérleti szerződések megújítása. Az 1957. évi 43. tvr. a vadgazdálkodásról és a vadászatról.

Hiteles forrásokon alapszik

A szerző ennek a könyvének a kidolgozásánál is alkalmazta azt a rokon-szenves és fölöttébb hasznos módszert, amelyet már az előző két kötetével kapcsolatban is méltányoltunk. Nevezetesen azt, hogy a legfontosabbnak ítélt levéltári dokumentumokat fénymásolatban helyezte el a könyvben; így azokat bárki eredetiben tanulmányozhatja. Olyan ez, mint egy fénykép, amely gyakran egyetlen pillantásra többet mond el az egész szóban forgó témáról, mint akár oldalnyi szövegelés.

A módszer a könyv, a történet hitelességét is nagy mértékben fokozza, mert egy-egy állítás, megállapítás valóságáról az olvasó a saját szemével győződhet meg.

A megbízhatóságra dr. Tóth Sándor egyébként is mindhárom könyvében kényesen ügyelt: hatalmas feltáró munkával ástott le a levéltári alapokig, a jogszabályokat közlő hivatalos értesítő-kig. Műve mégsem száraz adathalmaz. Ugyanis egyrészt igen olvasmányos, kellemes stílusban írta meg a históriát. Másrészt pedig számos ritka, dokumentum-értékű korabeli fényképpel tette szemléletessé művét. Nem mindennapi például a fehértói vadlibavadászon részt vevő Rákosi Mátyás látványa, aki utcai kalapban kuksol a lesződörben 1948 augusztusában.

Rengeteg név tűnik fel az okmányokban, a szövegben, a fényképeken. A történelemben mindig az emberek, a nevek a legérdekesebbek. Amint a könyvkiadó írja ajánló szövegében: „... sok száz erdésznek-vadásznak állít emléket, akik a magyar vadgazdálkodás nemzetközi elismerését kiváltó sikerének útját egyengették.” A mellékletek közül ön-magában is érdekes olvasmány a kötet használatát elősegítő hosszú névmutató.

Emberközelbe hozza a történelmet

Tóth Sándor könyveinek mindig nagy erényük és hasznuk, hogy *túlmutatnak közvetlen tárgyukon, a vadászaton. Köztörténeti művek*, amelyekben a vadászat történetén átsüt az általános történeti háttér, úgy, hogy közben magának a vadászatnak a története is viszszaér, hozzájárul ennek a monumentális körképnek a színezéséhez. *Neveken, eseményeken keresztül emberközelbe hozza a történelmet* és ezáltal könnyebbé teszi annak megértését. Sokszor utólag. Mert – Görgey Gábor író idézve – a kis közkatona a waterlooi harctér közepén többnyire nem tudja, hogy most csupán a sok csata egyikének a részese, vagy pedig éppen világtörténelmet csinált. A legtöbb emberben ég a vágy, hogy legalább utólag megtudja, minek volt a részese. Tóth Sándor könyve segíti ezt a felismerést.

Persze, a vadászat határain való túltekintés elsősorban a kapcsolódó rokon-szakmákra terjed ki. Így sokat meríthet a könyvből az erdészet és a természetvédelem története iránt érdeklődő. Mégpedig éppen olyan korszakról, az 1951-1957 közötti évekről, amelyek szakmai története számos tekintetben még ma sincs kellő mélységgel feltárva, képe zavaros.

A humor sem hiányzik belőle

Befejezésül Tóth Sándor könyve sokszínűségének érzékeltetésére megemlíjtük, hogy a humor sem hiányzik belőle (miként a szerzőből sem).

Leírja például, hogy azokban az időkben egy alkalommal Rákosi Mátyást várták vadászatra egy tógazdaságban. Az egyik előre küldött testőr vette észre, hogy a fogadóhelyiségül szolgáló üzemvezetői irodában a tökkopasz pártfőtítkárra portréképe közelében egy műtrágya-reklám függ „Fejtrágyának csak Péti sót használjon” felirattal. A folytatás elképzelhető ...

A 330 oldalas, masszív, szép könyvet ez alkalommal is a Nimród Vadászújság adta ki, az FVM Természeti Erőforrások Főosztályának támogatásával.

Dr. K. P.

Gemenci vadászatok DVD-n

Hála Dianának, Nimródnek és az összes többi pogány istenségnek és mondabeli ősnek, kis hazánk bővelkedik jobbnál jobb vadászterületekben. Közülük is kiemelkedik azonban a nemzetközi hírnévnek örvendő *gemenci táj*.

Ki ne hallott volna már szakmánkban az Alsó-Duna-ártér vízjárta dzsungelekben gazdag, európai viszonylatban is különleges, egzotikus világáról? A fantasztikus agancskoronájukat méltóságteljesen hordozó szarvasbikák és az ártéri mocsarak királyai, a félelmetes méretű vaddisznók hazájáról?

Ebbe a világba vezet el és nyújt bepillantást az a pompás, *DVD-korongra rögzített, 43 perc időtartamú színes film*, amely a „*Gemenci vadászatok. Szarvasbőgés. Vaddisznóhajtás*” címet viseli, s amelyet a budapesti *Kommunikáció-Natura Bt.* készített a terület gazdája, a Gemenc ZRt. támogatásával.

Császárok, királyok vadászterülete volt

Azt, hogy a táj „európai viszonylatban is különleges” kijelentés nem valamiféle újságírói hatásvadászat, bizonyítja az a tény, hogy a terület jórészenek már az Osztrák-Magyar Monarchiában is egy királyi főúr, *Habsburg Frigyes főherceg volt a tulajdonosa* (nem sokkal kisebb méltóság, a kalocsai érsek mellett). S a főherceghez olyan felséges és fenséges urak jöttek ide vadászni, mint maga a dualista monarchia legfőbb ura, I. Ferenc József császár és király. Továbbá a még nagyobb német birodalom császára, II. Vilmos; azután Lipót bajor uralkodó herceg, Albert szász király; a szerencsétlen Rudolf, majd Ferenc Ferdinánd trónörökös; később XIII. Alfonz spanyol király és még sok más főúri méltóság.

Magas színvonalú vadászati kultúra

Ezek az urak a világszínvonalhoz voltak hozzászokva minden tekintetben a vadászat terén is. Ehhez a *világszínvonalú vadászati kultúrához igazodtak* – mert ehhez kellett igazodni – a gemenci táj gazdái is. *Pompás vadászkastélyok*

és vadászházak épültek, s a kényesen apró részletekig kifinomultak a vendéglátás és a vadásztatás szokásai, a vadászetikett.

1945 után új urak jöttek, akiknek értékelésével kapcsolatban manapság leginkább a „rosszat, vagy semmit” elvet követik. Azt azonban el kell ismerni, hogy a maguk módján és a XX. század második felének ízlése szerint igyekeztek gyarapítani a vadászati infrastruktúra dolgában reájuk maradt örökséget.

Végül mindezt a felhalmozódott, nem mindennapi örökséget átvette a mai nemzedék.

A film írója és rendezője,

dr. Ignác Magdolna azt mutatja be, hogy a terület mai gazdája-gondozója tudja értékelni ezt a materiális és szellemi örökséget. S Karapancsán, Gemencen, Keselyűsön semmivel sem alábbvaló a vadászat és infrastruktúrájának színvonala, mint száz-százhusz évvel ezelőtt.

Persze, a szereplők – főleg a vadászvendégek – mások.

De a szívdobogtatón hatalmas agancsot viselő, lenyűgözően méltóságteljes szarvasbika: ugyanaz. A félelmetes, fekete, mord vadkan (Ferenc József legkedveltebb magyarországi vadja): ugyanaz. És ugyanaz az esthajnalcsillaggal fekvő-kelő, a gutaütő nyári hőségben és a csontrepesztő téli fagyban kötelességét rendületlenül teljesítő, *kiváló gemenci hivatásos vadászszemélyzet* is! A vadászok, akik ha kell, térdig érő hóban gázolva terelik a vadat a magasleseken strázsáló puskások elé. De, ha kell, a pusztító dunai árvizek idején a vadmentő dombokon testvéri szeretettel szórják a takarmányt a körükön bizalommal sereglő vaddisznók elé.

Ignác Magdolna filmje

ebből a csodálatos világból villant elénk jeleneteket a kiváló operatőr: *Durkó Zsolt* filmfelvevőjén keresztül, a páratlan, még számos helyen csaknem őserdő élővilágából és a vadászatból.

Láthatunk szeptemberben bőmből hatalmas gímibikákat; téli vadászebédet

a szabadban a hóban; háromnapos, 98 db. nagyvad terítékre kerülését eredményező terelővadászat mozzanatait; elegáns vadászkastély-enteriőröket és a pörböllyi ökoturisztikai központ kiállításait; golyózáporban menekülő süldőket és játszadozó-kergetőző aranysakálokat; motormozdony-vontatta erdei vasutat és lövontatta barkácsszekeret. S közben ismerős vadászarcokat is, mint pl. *Zilah János* fővadászt.

*

Gemencről már készült kisfilm legutóbb 2001-ben a Naturműhely munkájának eredményeként. Abban inkább talán az erdő és annak múltja dominált. A most ismertetettben inkább a vad és a vadászat. Úgy érezzük: a két film jól kiegészíti egymást. Beszerzését ajánljuk a Kommunikáció-Natura Bt. 06/20/462-3867 telefonszámának hívása révén.

Dr. K. P.

Kozma-évforduló

Jeles személyiségről emlékezhetünk meg ebben az évben mind a faipar, mind az építészet dolgozói. Hatvan éve halt meg Kozma Lajos (1894-1948), aki leginkább belsőépítészként és bútortervezőként vált ismertté szakmánkban. Érdemes azonban elolvasni a Horányi Éva által szerkesztett és 2006-ban a Terc Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. által kiadott „Kozma Lajos épületei” című könyvet is. A számos régebbi és újabb eredetű fényképpel s rajzábrával illusztrált impozáns albumból megítélheti az olvasó, hogy az említettek túlmenően Kozma Lajos a két világháború közötti Magyarország egyik legkiválóbb építész is volt. Nevéhez, mint a Bauhaus stílusirányzat hazai úttörőjének, a magyar modernizmus egyik meghatározó egyéniségének nevéhez számos – főleg budapesti – közösségi célú és magánépület megtervezése fűződik.

Az Iparművészeti Múzeum kiállításán mutatta be, hogy Kozma Lajos munkássága hogyan jutott el a szecessziótól a neobarokk stíluson át a modernizmus letisztult formavilágáig. Emlékét a róla elnevezett (eredetileg 1879-ben felállított „Ipartanműhely”) újpesti faipari szakközépiskola is őrzi. (Dr. K. P.)

Erdésztechnikusok emlékeznek

Örvendatosan kezd terjedni az a gyakorlat, ami szerint különböző tanintézetek egyes régi kisebb közösségei, évfolyamai memoárkötetben örökítik meg és adják közre önmaguk történetét: a kollektíváét is, és a kollektíva egyes tagjait is.

Erre eddig inkább csak soproni egyetemünk bizonyos évfolyamainak esetében volt példa. Most azonban örömmel adhatjuk hírül azt a különösen megbecsülendő ténytet, hogy ismét egy szakközépiskola, mégpedig a *Nyugat-Magyarországi Egyetem Roth Gula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium* (röviden csak: a soproni erdészeti technikum), közelebbről 1955-ben végzett „A” osztályának egykori tanulói vállalkoztak erre.

*

Minden ilyen vállalkozás sikere azon múlik, hogy akad-e egy agilis személyiség, aki kézbe veszi az ügyet és végig is viszi azt a megvalósításig. Ebben az esetben akadt: Muth Endre, a régi osztály egyik öregdiákja. *Jó munkát végzett!* Műve (ami persze végső soron magának az osztály kollektívának is az eredménye) a „*Soproni diákok voltunk*” címet viseli.

A könyv tíz főfejezetre tagolódik. Dr. Rónai Ferencnek, az iskola igazgatójának az előszava, majd magának Muth Endrének a bevezetője után a „Beiskolázás” című fejezet kis ízelítőt ad abból a korból – az 1950-es évek elejéről –, amikor ez a korosztály a pályaválasztás mindig súlyos gondja előtt állt.

Ezután jönnek a részletes visszaemlékezések fejezetei, a tantárgyakra és az azokat előadó tanárookra, a szakmai gyakorlatokra és tanulmányi kirándulásokra, a soproni diákéletre koncentrálva.

Íme ebből a témakörből egyetlen kis statisztikai adat. 1952-ben az iskolának ebbe az osztályába felvételt nyert 45 fő. Azután „menet közben” belépett 10 fő, de eltávozott 21. Így az érettségiig eljutott 34 fő. Volt tehát bizonyos természetes fluktuáció; az osztálynak kb. negyedrésze cserélődött ki.

*

Igen érdekesek azok az anyagrészek, amelyek az egykori tanárok személyére vonatkoznak. Olyan, széles szakmai

körben ismert nevek bukkannak fel, mint dr. Jereb Ottó osztályfőnök, dr. Kondor Antal erdőmérnök-tanár, dr. Bognár Béla és mások. Sajnos, az egykori oktatók-nevelők nagyobb része már nincs az élők között. Így pl. maga az iskola névadója, Roth Gyula Kossuth-díjas professzor, az első soproni igazgató, dr. Tuskó László, azután Brandisz Márton, Varga Gábor stb. 1956-ban többen emigráltak külföldre és ott is vannak eltemetve (pl. Békéssy Klára Belgiumban, Veres Lászlóné Dél-Afrikában). Jó dolog, hogy életrajzi adataik a könyvben összegyűjtve megmaradnak. Követendő példa mások számára, hogy az itthon elhunytak esetében, akiről tudják, sírjának fekvését pontosan megjelölik, s ennél fogva az beépülhet egy majdani szakmai sírkataszterbe.

*

A legérdekesebb olvasmány mindig maga az emberi élet. Így van ez ebben az esetben is. Az életutak, *személyes visszaemlékezések a könyv terjedelmének is a legnagyobb részét teszik ki.* Ezek az írások egyben értékes kortörténeti dokumentumok a magyar erdészetnek a kb. az 1956-os forradalomtól a rendszerváltásig terjedő évtizedeiről. Örömmel fedeztük fel, hogy nem egy kolléga érezhetően meleg szívvel említi meg szakszervezeti múltját, tevékenységét. Ilyen személy maga a szerkesztő, Muth Endre, de megemlíthetjük Jónyer Lászlót, aki 1980-tól 2002-ig volt egri szakszervezeti bizottságunk titkára.

Megint csak idézünk a könyvrészletet lezáró kis statisztikából. Az említett 34 érettségizett kollégából mindössze négy volt a pályaelhagyó! Főiskolai, egyetemi végzettséget szerzett öt fő és csaknem ugyanennyien, heten jutottak felsőszintű vezetői beosztásba.

*

A könyv vége felé a szerkesztő áttekinti az öt évenként megrendezett osztálytalálkozók alakulását. Megállapítja, hogy nagy az osztályban az összetartás és örömmel nyugtázza, hogy meghívásuk alapján az iskola vezetése mindig részt vesz találkozóikon. A könyv zárófejezetét azok a himnuszok alkotják, amelyek a mi szakmánkban dolgozókat elkísérik az iskolapadtól, a sírig: Erdész-

himnusz, Bányászhimnusz, Vadászhimnusz, továbbá Az erdő fohásza stb.

*

A szép, masszív kötésű, 160 oldalas kötetet számos korabeli fekete-fehér, illetve újabb színes fénykép teszi még érdekesebbé.

A szerkesztő, a szerzők és a fotográfusok mellett minden elismerést megérdemel a *Mecseki Erdészeti Zrt.* is azért, mert ennek a dokumentum-értékű kötetnek a megjelenését anyagi támogatásával lehetővé tette. Kiadója: a szakiskola. A szép kivitel a szekszárdi Kerényi Nyomda Kft. munkáját dicséri.

Reméljük, hogy nem csak soproni szakközépiskolánk többi évfolyama, hanem más tanintézetek öregdiákjai is követni fogják a példát – az egész magyar erdészet, iskolájuk és a maguk javára!

Dr. K. P.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XVIII. évfolyam 3. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025
E-mail: efdsz@mailbox.hu

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Fritsch Ottó,
Gilicze Péter,
Herczeg Miklós (elnök),
Németh Szilveszter.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-331-3042

cerbi@cerbi.hu ; grafika@cerbi.hu

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Az elmúlt nyár halottai

Prof.Dr. Gidai Erzsébet ny. intézetigazgató egyetemi tanár, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának 2000-2006 közötti dékánja tudomásunk szerint egy bécsi gyógyintézetben halt meg már gyógyíthatatlannak bizonyult betegség következtében. Egyetemünkön már ezt megelőzően is oktatott 1995 óta.

1940-ben született. Közgazdász oklevelét 1962-ben szerezte meg Budapesten, majd 1969-ben pszichológus oklevelet is szerzett az ELTE-n. Négy és fél évtizedes felsőoktatási pályafutása során nem csak hazai egyetemeken (Budapest, Szeged), de külföldiek is oktatott (Berlin, Frankfurt am Main, Nagoya).

Szoros szakszervezeti kötődését jelentette, hogy egy időben a *SzOT Szakszervezeti Iskolájának is főigazgatója volt*.

Tudományos munkásságának kiemelkedő területe volt a *jövő kutatás és prognosztika*. Neve ebből a szempontból – Kovács Géza és Korán Imre professzorok mellett – ma már a magyar klasszikusok közé számít. Jelentős és kiterjedt volt közéleti tevékenysége is.

Igen széles körű részvétől kísérve a rákoskeresztúri új köztemetőben temették el férje mellé a róm. katolikus egyház szertartása szerint. Búcsúztatói között volt a NyME két vezetője, Prof. Dr. Faragó Sándor rektor és Prof. Dr. Székely Csaba, mai dékán-utóda. Felvonultatták az egyetemi és a kari zászlót is ravatala mellé, ahol közeli munkatársai mellett egyetemünk hallgatói adtak díszőrséget.

*

Dr. Gyurkó Pál aranyokl. erdőmérnök Jászapátiban született 1924-ben, oklevelét pedig 1950-ben szerezte meg Sopronban. Ezt követően az MTA Talajbiológiai Kutató Laboratóriumában dolgozott a nemzetközi hírnevű dr. Fehér Dániel professzor mellett munkatársként. *A fák gyökérzónájának baktériuméletét és gombafőlőráját kutatta, különös tekintettel a mikorriza gombákra*. Ennek a kutatási helynek 1960-ban Budapestre költözése után is Sopronban dolgozott tovább az MTA Talajmikrobiológiai Kutatócsoportjának tagjaként, a Termőhelyismerettani Tanszéken. *Komoly eredményeket ért el*

a laskagomba nemesítése, továbbá növényi hulladékokon történő termesztésnek technológiai fejlesztése terén. Részt vett az egyetemi hallgatók oktatásában is.

Az MTA dolgozójaként 1986-ban vonult nyugállományba, de még ezt követően is tovább dolgozott a laskagomba termesztés fejlesztésén a Duna MgTSz, illetve az amerikai Sylvan cég alkalmazásában. Életének utolsó éveit Budapesten töltötte.

A soproni régi Szent Mihály temetőben helyezték végső nyugalomra a róm. katolikus egyház szertartása szerint.

*

Heinczinger Béla aranyokl. erdőmérnök hosszú betegeskedés után a tatabányai kórházban halt meg 79 éves korában.

Nagymaroson született 1929-ben, oklevelét 1954-ben szerezte meg Sopronban. Ezt követően vissza tért szűkebb pátriájába, a Börzsönybe, ahol erdészeti erdőművelőként dolgozott Kosdon, Nagymaroson és Szobon 1963-ig. Ekkor került a Vértesi Áll. Erdőgazdaság központjába, ahol szintén erdőművelőként folytatta munkáját.

1968-ban a megalakult Tatabányai Erdőfelügyelőség vezetője lett és ezt a munkakört töltötte be 1980-ig, amikor is visszakerült a Vértesi Erdőgazdasághoz. A központban a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodással kapcsolatban reá háruló feladatokat intézte. 1989-ben technológusi munkakörből vonult nyugállományba.

Családja, egykori erdőgazdasági, erdőfelügyelőségi munkatársai, valamint vadásztársai részvételével kísérve hamvait a bicskei temetőben helyezték el a róm. katolikus egyház szertartása szerint. Ez alkalommal a volt évfolyamtársak nevében *Köveskúti György* aranyokl. erdőmérnök mondott búcsúbeszédet.

*

Kertész Károly erdész, ny. erdészeti műszaki vezető elhunyt, sajnos, adataink gyér volta miatt éppen csak, hogy hírül tudjuk adni. *Egész szakmai pályafutása a Börzsöny erdeire fűződött*. Édesapja is ott dolgozott valaha, az Esztergomi Érsekség bölcsőnyírtási uradalmában erdei vasutasként. Károly

fia 1919-ben született, szakképzettségét az esztergomi alerdész szakiskolában szerezte meg. A katonaévek, majd az 1945-ös rendszerváltás után Nagybörzsönyben dolgozott, 1956-ban tanúsított „ellenforradalmi” magatartása miatt azonban ezt a szolgálati helyét el kellett hagynia, és erdőművelési munkáját a Diósjenői Erdészethél folytatta egészen nyugállományba vonulásáig. Hosszabb betegeskedés után Diósjenőn is halt meg 90 éves korában.

*

Kurucz Béla okl. erdőmérnök rövid betegeskedés után 86 éves korában Gödöllőn hunyt el. Galgamácsán született 1923-ban. Szakmai pályafutását 1951-ben kezdte el az egykori Gödöllői Áll. Erdőgazdaságnál főerdészként. 1955-1959 között egy kis dél-mátrai kitérő következett életében, ahol kerületvezető erdész volt. Ekkor visszatért Gödöllőre, ahol a vállalati központban előbb felhasználási előadó, majd 1962-től 1970-ig csoportvezető volt, s ugyanebben a beosztásban dolgozott 1970-1976 között a Gödöllői Áll. Erdő- és Vadgazdaságnál is. Közben 1965-ben levelező úton megszerezte erdőmérnöki oklevelét.

Vállalatának a Budavideki Erdő- és Vadgazdaságba 1976-ban történt beolvadása után annak budakeszi központjában lett közigazdasági osztályvezető és ebből a beosztásból vonult nyugállományba 1983-ban. Azonban még ezt követően is dolgozott a gödöllői egyetem erdeinek, 1994-től haláláig pedig a gödöllői premontrei perjelség erdeinek kezelőjeként.

Egyik megszervezője volt a Gödöllői Nyugdíjas Erdészek Klubjának, majd Egyesületének, tíz éven keresztül elnöke is, majd haláláig vezetőségi tagja. A gödöllői temetőben temették el, ravatalánál *dr. Krassay László* okl. erdőmérnök, Gödöllő város alpolgármestere búcsúztatta.

Dr. K. P.

Címképünk: zászlószentelés a NyME Erdőmérnöki Karán. A zászlóanyának, dr. Szili Katalinnak, az Országgyűlés elnökének emlékszalagját személyi titkára, Ottó István erősítette fel a zászlóra. Tudósításunk a 2.-4. oldalon olvasható.

(Fotó: ForesstPress, Zétényi Z.)

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XVIII. évfolyam 4. szám, 2008. december

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Évzáró gondolatok -
újra elmúlt egy esztendő

*

Ásotthalmi szakiskolánk
jubileumi ünnepe

*

Az EMT VIII. Erdészeti
Szakkonferenciája

*

Motorfűrészek kiállítása
Sopronban

*

Múzeumavatás Karapancsán

*

Az Idősek Világnapja

*

Rudolf és a vadászok

*

A hansági erdőgazdálkodás
krónikája

*

Néhány évforduló

*

Tüzek a végeken

	JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS	
1	Csütörtök	Újév, Fruzsina	Vasárnap	Ignác	Vasárnap	Albin
2	Péntek	Ábel	Hétfő	Karolina, Aida	Hétfő	Lujza
3	Szombat	Genováva, Benjámin	Kedd	Balázs	Kedd	Kornélia
4	Vasárnap	Titusz, Leona	Szerda	Ráchel, Csenge	Szerda	Kázmér
5	Hétfő	Simon	Csütörtök	Ágota, Ingrid	Csütörtök	Adorján, Adrián
6	Kedd	Boldizsár	Péntek	Dorottya, Dóra	Péntek	Leonóra, Inez
7	Szerda	Attila, Ramóna	Szombat	Tódor, Rómeó	Szombat	Tamás
8	Csütörtök	Gyöngyvér	Vasárnap	Aranka	Vasárnap	Zoltán
9	Péntek	Marcell	Hétfő	Abigél, Alex	Hétfő	Franciska, Fanni
10	Szombat	Melánia	Kedd	Elvira	Kedd	Ildikó
11	Vasárnap	Ágota	Szerda	Bertold, Marietta	Szerda	Szilárd
12	Hétfő	Ernő	Csütörtök	Lidia, Livia	Csütörtök	Gergely
13	Kedd	Veronika	Péntek	Ella, Linda	Péntek	Krisztián, Ajtony
14	Szerda	Bódóg	Szombat	Bálint, Valentin	Szombat	Matild
15	Csütörtök	Lóránt, Lóránd	Vasárnap	Kolos, Georgina	Vasárnap	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Péntek	Gusztáv	Hétfő	Julianne, Lilla	Hétfő	Henrietta
17	Szombat	Antal, Antónia	Kedd	Donát	Kedd	Gertrud, Patrik
18	Vasárnap	Piroska	Szerda	Bernadett	Szerda	Sándor, Ede
19	Hétfő	Sára, Mária	Csütörtök	Zsuzsanna	Csütörtök	József, Bánk
20	Kedd	Fábián, Sebestyén	Péntek	Aladár, Álmos	Péntek	Klaudia
21	Szerda	Ágnes	Szombat	Eleonóra	Szombat	Benedek
22	Csütörtök	Vince, Artúr	Vasárnap	Gerzson	Vasárnap	Beáta, Izolda
23	Péntek	Zelma, Rajmund	Hétfő	Alfréd	Hétfő	Emőke
24	Szombat	Timót	Kedd	Mátyás	Kedd	Gábor, Karina
25	Vasárnap	Pál	Szerda	Géza	Szerda	Irén, Írisz
26	Hétfő	Vanda, Paula	Csütörtök	Edina	Csütörtök	Emánuel
27	Kedd	Angelika	Péntek	Ákos, Bátor	Péntek	Hajnalka
28	Szerda	Károly, Karola	Szombat	Elemér	Szombat	Gedeon, Johanna
29	Csütörtök	Adél			Vasárnap	Augusztus
30	Péntek	Martina, Gerda			Hétfő	Zalán
31	Szombat	Marcella			Kedd	Árpád

Boldog és sikeres 2009. esztendőt!

	JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
1	Szerda	Tihámér, Annamária	Szombat	Boglárka	Kedd	Egyed, Egon
2	Csütörtök	Ottó	Vasárnap	Lehel	Szerda	Rebeka, Dorina
3	Péntek	Kornél, Soma	Hétfő	Hermína	Csütörtök	Hilda
4	Szombat	Ulrik	Kedd	Domonkos, Dominika	Péntek	Rozália
5	Vasárnap	Emese, Sarolta	Szerda	Krisztina	Szombat	Viktor, Lőrinc
6	Hétfő	Csaba	Csütörtök	Berta, Bettina	Vasárnap	Zakariás
7	Kedd	Apollónia	Péntek	Ibolya	Hétfő	Regina
8	Szerda	Ellák	Szombat	László	Kedd	Mária, Adrienn
9	Csütörtök	Lukrécia	Vasárnap	Emőd	Szerda	Ádám
10	Péntek	Amália	Hétfő	Lőrinc	Csütörtök	Nikolett, Hunor
11	Szombat	Nóra, Lili	Kedd	Zsuzsanna, Tiborc	Péntek	Teodóra
12	Vasárnap	Izabella, Dalma	Szerda	Klára	Szombat	Mária
13	Hétfő	Jenő	Csütörtök	Ipoly	Vasárnap	Kornél
14	Kedd	Őrs, Stella	Péntek	Marcell	Hétfő	Szeréna, Roxána
15	Szerda	Henrik, Roland	Szombat	Mária	Kedd	Enikő, Melitta
16	Csütörtök	Valter	Vasárnap	Ábrahám	Szerda	Edit
17	Péntek	Endre, Elek	Hétfő	Jácint	Csütörtök	Zsófia
18	Szombat	Frigyes	Kedd	Ilona	Péntek	Diána
19	Vasárnap	Emília	Szerda	Huba	Szombat	Vilhelmina
20	Hétfő	Illés	Csütörtök	Szt. István, államalapítás ünnepe, Vajk	Vasárnap	Friderika
21	Kedd	Dániel, Daniella	Péntek	Sámuel, Hajnalka	Hétfő	Máté, Mirella
22	Szerda	Magdolna	Szombat	Menyhért, Mirjam	Kedd	Móric
23	Csütörtök	Lenke	Vasárnap	Bence	Szerda	Tekla
24	Péntek	Kinga, Kincső	Hétfő	Bertalan	Csütörtök	Gellért, Mercedesz
25	Szombat	Kristóf, Jakab	Kedd	Lajos, Patrícia	Péntek	Eufrozina, Kende
26	Vasárnap	Anna, Anikó	Szerda	Izso	Szombat	Jusztina
27	Hétfő	Olga, Liliána	Csütörtök	Gáspár	Vasárnap	Adalbert
28	Kedd	Szabolcs	Péntek	Ágoston	Hétfő	Vencel
29	Szerda	Márta, Flóra	Szombat	Beatrix, Erna	Kedd	Mihály
30	Csütörtök	Judit, Xénia	Vasárnap	Rózsa	Szerda	Jeromos
31	Péntek	Oszkár	Hétfő	Erika, Bella		

	ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1	Szerda	Hugó	Péntek	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	Hétfő	Pünkösd, Tünde
2	Csütörtök	Áron	Szombat	Zsigmond	Kedd	Kármén, Anita
3	Péntek	Buda, Richárd	Vasárnap	Tímea, Irma	Szerda	Klotild
4	Szombat	Izidor	Hétfő	Mónika, Flórián	Csütörtök	Bulcsú
5	Vasárnap	Vince	Kedd	Györgyi	Péntek	Fatime
6	Hétfő	Vilmos, Biborka	Szerda	Ivett, Frida	Szombat	Norbert, Cintia
7	Kedd	Herman	Csütörtök	Gizella	Vasárnap	Róbert
8	Szerda	Dénes	Péntek	Mihály	Hétfő	Medárd
9	Csütörtök	Erhard	Szombat	Gergely	Kedd	Félix
10	Péntek	Zsolt	Vasárnap	Ármin, Pálma	Szerda	Margit, Gréta
11	Szombat	Leó, Szaniszló	Hétfő	Ferenc	Csütörtök	Barnabás
12	Vasárnap	Húsvét, Gyula	Kedd	Pongrác	Péntek	Villő
13	Hétfő	Húsvét, Ida	Szerda	Szervác, Imola	Szombat	Antal, Anett
14	Kedd	Tibor	Csütörtök	Bonifác	Vasárnap	Vazul
15	Szerda	Anasztázia, Tas	Péntek	Zsófia, Szonja	Hétfő	Jolán, Vid
16	Csütörtök	Csongor	Szombat	Mózes, Botond	Kedd	Jusztin
17	Péntek	Rudolf	Vasárnap	Paszka	Szerda	Laura, Alida
18	Szombat	Andrea, Ilma	Hétfő	Erik, Alexandra	Csütörtök	Arnold, Levente
19	Vasárnap	Emma	Kedd	Ivó, Milán	Péntek	Gyárfás
20	Hétfő	Tivadar	Szerda	Bernát, Felícia	Szombat	Rafael
21	Kedd	Konrád	Csütörtök	Konstantin	Vasárnap	Alajos, Leila
22	Szerda	Csilla, Noémi	Péntek	Júlia, Rita	Hétfő	Paulina
23	Csütörtök	Béla	Szombat	Dezső	Kedd	Zoltán
24	Péntek	György	Vasárnap	Eszter, Eliza	Szerda	Iván
25	Szombat	Márk	Hétfő	Orbán	Csütörtök	Vilmos
26	Vasárnap	Ervin	Kedd	Fülöp, Evelin	Péntek	János, Pál
27	Hétfő	Zita, Mariann	Szerda	Hella	Szombat	László
28	Kedd	Valéria	Csütörtök	Emil, Csanád	Vasárnap	Levente, Irén
29	Szerda	Péter	Péntek	Magdolna	Hétfő	Péter, Pál
30	Csütörtök	Katalin, Kitti	Szombat	Janka, Zsanett	Kedd	Pál
31			Vasárnap	Pünkösd, Angéla, Petronella		

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

	OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	Csütörtök	Malvin	Vasárnap	Mindenszentek, Marianna	Kedd	Elza
2	Péntek	Petra	Hétfő	Halottak Napja, Achilles	Szerda	Melinda, Vivien
3	Szombat	Helga	Kedd	Győző	Csütörtök	Ferenc, Olívia
4	Vasárnap	Ferenc	Szerda	Károly	Péntek	Borbála, Barbara
5	Hétfő	Aurél	Csütörtök	Imre	Szombat	Vilma
6	Kedd	Brúnó, Renáta	Péntek	Lénárd	Vasárnap	Miklós
7	Szerda	Amália	Szombat	Rezső	Hétfő	Ambrus
8	Csütörtök	Koppány	Vasárnap	Zsombor	Kedd	Mária
9	Péntek	Dénes	Hétfő	Tivadar	Szerda	Natália
10	Szombat	Gedeon	Kedd	Réka	Csütörtök	Judit
11	Vasárnap	Brigitta, Gitta	Szerda	Márton	Péntek	Árpád
12	Hétfő	Miksa	Csütörtök	Jónás, Renátó	Szombat	Gabriella
13	Kedd	Kálmán, Ede	Péntek	Szilvia	Vasárnap	Luca, Otília
14	Szerda	Helén	Szombat	Alíz	Hétfő	Szilárda
15	Csütörtök	Teréz	Vasárnap	Albert, Lipót	Kedd	Valér
16	Péntek	Gál	Hétfő	Ödön	Szerda	Etelka, Aletta
17	Szombat	Hedvig	Kedd	Hortenzia, Gergő	Csütörtök	Lázár, Olimpia
18	Vasárnap	Lukács	Szerda	Jenő	Péntek	Augusztá
19	Hétfő	Nándor	Csütörtök	Erzsébet, Zsóka	Szombat	Viola
20	Kedd	Vendel	Péntek	Jolán	Vasárnap	Teofil
21	Szerda	Orsolya	Szombat	Olivér	Hétfő	Tamás
22	Csütörtök	Előd	Vasárnap	Cecília	Kedd	Zénó
23	Péntek	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	Hétfő	Kelemen, Klementína	Szerda	Viktória
24	Szombat	Salamon	Kedd	Emma	Csütörtök	Ádám, Éva
25	Vasárnap	Blanka, Bianka	Szerda	Katalin, Katinka	Péntek	Karácsony, Eugénia
26	Hétfő	Dömötör	Csütörtök	Virág	Szombat	Karácsony, István
27	Kedd	Szabina	Péntek	Virgil	Vasárnap	János
28	Szerda	Simon, Szimonetta	Szombat	Stefánia	Hétfő	Kamilla
29	Csütörtök	Nárcisz	Vasárnap	Taksony	Kedd	Tamás, Tamara
30	Péntek	Alfonz	Hétfő	András, Andor	Szerda	Dávid
31	Szombat	Farkas			Csütörtök	Szilveszter

Évzáró gondolatok - újra elmúlt egy esztendő

Változatos, fordultatos, eredményekben bővelkedő esztendő búcsúztatására készülünk néhány napon belül. Az idei év biztatón indult, hiszen az erdészeti részvénytársaságok pozíciói erre okot adtak annak ellenére, hogy folyamatosan lebegtették a jelentős átszervezésekre vonatkozó - sokszor megalapozatlan - híreket.

Cégek összevonásáról, régiós elképzelésekről hallottunk, különböző időpontok megjelölésével. Mikor ezek a sorok papírra kerülnek, semmilyen átszervezés nem valósult meg.

A korábbi évekhez hasonlóan kisebb-nagyobb lendülettel ismét támadást indított a természetvédelmi lobbizás az erdők kezelési jogának megszerzéséért az állami tulajdont kezelő erdészeti részvénytársaságokkal szemben. Tudjuk, hogy ez a harc nem az erdőkért és nem az erdőkről szólt, sokkal inkább személyes ambíciók és pozícióharc vezérelte az indulatokat. Megfelelő helyről és szintről egyszer már fel kellene világosítani ezeket a „világmegváltókat”, hogy az állami erdők kezelésének, hasznosításának meghatározása nem a részvénytársaságok vezetőinek hatásköre, ők végrehajtói a tulajdonosi akaratnak és elvárásnak. Az erdőgazdaságok jól felkészült szakemberei több évtizeden át munkájukkal és nem újságcikkekkel bizonyították, hogy kiváló gazdasági és kezelői ennek a felbecsülhetetlen értéknek, mind a hasznosítás, mind az új érték létrehozása terén.

E kis kitérő után kanyarodjunk vissza alapvető feladatunkhoz, a munkavállalói érdekvédelemhez. Tevékenységünk fő célja a munka világának áttekinthető, kiszámítható szabályozása, a bér- és jövedelmi viszonyok javítása, jóléti-szociális rendszerünk működtetése, fenntartása. Ennek fontos kerete a kollektív szerződések rendszere. Ágazati szinten - minden erőfeszítésünk ellenére - nem történt előrelépés. A FAGOSZ szervezeti problémái, ilyen irányú jogosítványainak kidolgozatlansága, tisztázása nehézségeket okozott.

A jelenlegi helyzetben egyszerűen nem lehet egy jó színvonalú, minden munkáltatóra kiterjedő szabályozást elfogadtatni. Szerencsére munkahelyi szinteken sikerült megőrizni az elmúlt

évek vívmányait, túlnyomóan jó, elfogadható színvonalú kollektív szerződéseket, köszönhetően a munkáltatói partnerek konstruktív hozzáállásának is.

A bér és jövedelmi viszonyok terén lassú felzárkózás volt észlelhető, melyet az elfogadott üzleti tervek is elősegítettek. Sajnos - a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan - több esetben a létszámsökkentés teremtette meg ennek alapjait.

A 2009-es évre egyelőre semmi biztatást nem tudunk megfogalmazni, hiszen sohasem látott, nem tapasztalt, az aktív korosztály számára ismeretlen gazdasági válság zajlik, melynek következményei kiszámíthatatlanok. Minden erőnkkel arra kell törekedni, hogy felkészülten tegyünk lépéseket a munkavállalók elért pozícióinak megőrzéséért, elsősorban a munkahelyek megtartásáért.

A bér és jövedelmi helyzet stabilitását segítették elő az egyre több helyen bevezetett „caféteria” szabályzatok, melyek egységes szerkezetbe foglalják a béren kívüli juttatásokat. Feladatunk ezek megőrzése és lehetőség szerinti bővítése.

Részvénytársaságaink és intézményeink saját tulajdonú üdülőiben sikerült a munkavállalók pihenését, regenerálódását elfogadható áron biztosítani, melyet tovább bővít az adómentesen adható üdülési csekk térhódítása is.

Szakszervezetünk életének jelentős eseménye a már hagyományossá vált, évenként megrendezésre kerülő sportnap, melyen az idén is mintegy félezer kollégánk vett részt. Még egyszer e helyen is megköszönjük a Zalaerdő ZRt. vezetőinek és kollektívájának a példás rendezést, a nagyszerű körülményeket, a szívélyes vendéglátást.

A nyugdíjasokkal való rendszeres foglalkozás továbbra is kiemelt szerepet kap munkánkban. Aktívan működő Nyugdíjas Bizottságunk folyamatosan figyelemmel kíséri életüket, képviseli őket az országos érdekegyeztetésben, intézi az arra rászorulóknak a méltányossági nyugdíjemelést.

A válság talán legveszélyesebb hatásait és terheit nekik kell viselni, ami ellen a Nyugdíjasok Országos Képviselőlete tagjaként nekünk is fel kell lépni.

Szervezeti életünk aktív, rendszeresen ülésezik elnökségünk, országos titkári testületünk. Folyamatosan értékeljük az elvégzett munkát, meghatározzuk a tennivalókat, amit elvárunk alapszervezeteinktől is. Sok segítséget kapunk országos konföderációnktól, az ÉSZT-től is. Képviselik érdekeinket az Országos Érdekegyeztető Tanácsban, rendszeresen tartanak tanfolyamokat, továbbképzéseket időszerű kérdésekről és rajtuk keresztül pályázati úton tudnak támogatáshoz jutni különböző célokra (pl. külföldi tanulmányút, informatikai fejlesztés stb.).

Kapcsolatunk a hazai társszervezetekkel (Ágazati Párbeszéd Bizottság) és más szakmai szervezetekkel, szervezetekkel jónak mondható. Részt veszünk a FÖÉT (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Érdekegyeztető Tanács) munkájában. Tagjai vagyunk a kancellária mellett működő Munka Világa kabinetnek is.

Élnek és működnek nemzetközi kapcsolataink. Találkozásaink, eszmecseréink rendszeresek a környező országok szakszervezeteivel, részt veszünk egymás fontosabb rendezvényein is, a tapasztalatokat kölcsönösen igyekszünk hasznosítani, hiszen problémáink, gondjaink sok tekintetben hasonlóak.

Tisztelt Tagtársak!

A 2009-es év szakszervezetünk életében a változás éve lesz. Tavasszal tartjuk meg IV. tisztújító kongresszusunkat, melyet megelőznek az alapszervi beszámoló és tisztújító taggyűlések. Kérjük, kísérjék figyelemmel a választási beszámolókat.

Olyan tisztségviselőket válasszanak vagy erősítsenek meg pozícióikban, akik mögé fel tudnak sorakozni. Támogassák munkájukat; eredményeket csak közösen lehet elérni.

Bizakodva a gazdasági élet konszolidációjában, a munkahelyek megőrzésében, az elmúlt évek eredményeinek megtartásában, kívánok minden tagunknak és együttműködő partnerünknek kellemes karácsonyt és nagyon boldog új esztendőt!

Barta László
az EFDSZ elnöke

Ásotthalmi szakiskolánk jubileumi ünnepsége

Gondosan előkészített és szépen lebonyolított ünnepséggel emlékezett meg az *ásotthalmi Bedő Albert Középiskola* alapításának 125. évfordulójáról.

A létesítményt 1883. október 10-én adta át rendeltetésének Bedő Albert országos főerdőmester. Ez volt hazánk első államilag intézményesített erdész-képző iskolája. (Különbféle próbálkozások voltak már korábban is, a XVIII. század végén és a XIX. században, de ezek bizonyos idő után beszüntették működésüket.)

A soproni Erdőmérnöki Kar (1808), valamint az Országos Erdészeti Egyesület (1866) után ez az iskola a magyar erdészet harmadik, megalapítása óta mindmáig folyamatosan működő legregibb intézménye.

Érdekes (az erdészet és az oktatásügy korabeli presztízse szempontjából figyelmet érdemlő) epizód volt, hogy mindjárt a megnyitás után egy héttel felkereste és megtekintette az iskolát az akkori államfő, I. Ferenc József király is. Hasonló magas méltóság azóta nemigen fordult meg arra felé (de még az erdészet első számú vezetői közül sem sokan.)

Sok résztvevő volt

Az idei hosszú, kellemes, szép ősz kedvezett a jubileumi ünnepség szabadban történő lebonyolításának. Az alkalomra sokan jöttek össze az iskola tágas udvarán felállított emelvényről: a megyei, a helyi és a szakmai közélet személyiségei, az iskola egykori és mai vezetői, oktatói, dolgozói és diákjai; a görgényszentimrei és temesvári társiskolák, valamint az erdélyi Kálnok község (Bedő szülőföldje) küldöttei.

Dél előtt 10 órakor, percre pontosan úgy, mint 125 évvel ezelőtt, a jelenlevők

elénekelték a Himnuszt. Fodor Kálmán, az iskola végzős tanulója pedig elszavalta Illyés Gyula „A zene szava” című szép versét.

Ünnepi beszéd és köszöntések

Eme hangulatos bevezető után *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* erdőmérnök-tanár, az iskola igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd ünnepi beszédet mondott.

Bevezetesként idézte Wass Albert szavait, ami szerint a mi dolgunk, hogy hidat építsünk a múltból a jelenbe. S idézte az iskola Bedő Albert írásából merített ars poetica-ját is: „...szeressük hazánkat, nemzetünket és szakunkat hűséggel, egyetértéssel és összetartással.” („A második 25 év végén.” „Erdészeti Lapok”, 1911. 9.p.) Majd kitűnően felépített, tömör előadásban ismertette az iskola történetének legfontosabb eseményeit és jelenlegi helyzetét.

Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter Andrésiné dr. Ambrus Ildikó igazgatóasszonnyal. (A képek Andrési Pál felvételei.)

A beszéd után felcsattanó taps azt fejezte ki, hogy a hallgatóság nem csak a beszéd szépségét és tartalmi értékeit méltányolta. Hanem azt is, hogy az Igazgató asszony retorikából is jelesre vizsgázott: papír, jegyzetek nélkül, szabadon előadva, pillanatnyi megtorpanás

nélkül, szép stílusban mondta fel az erre a napra feladott, nem rövid és nem könnyű leckét. (Nem egy parlamenti honatyá és honanya tanulhatna szónoklattan Ásotthalmán.)

A továbbiakban a jubileum alkalmából üdvözölte az iskolát: a fenntartó Csongrád Megyei Közgyűlés nevében *dr. Kovács Kálmán* alelnök; az ásotthalmi önkormányzat nevében *Petró Ferenc* polgármester; az iskola létrehozásáért egykor oly sokat tett Országos Erdészeti Egyesület nevében *dr. Pethő József* elnök; az öregdiákok nevében *Wiesner Sándor* erdész; a kálnoki Bedő Albert Alapítvány és az ottani egyházi közösségek nevében *Finta Emese* uniótárs elnök; *Nógrádi Zoltán* országgyűlési képviselő (Fidesz), valamint *Gráf József* földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter. Levélben küldte el üdvözlését Szegedről *dr. Becsey Zoltán*, az Európa Parlament képviselője és *Prof.Dr.Dr.hc. Solymos Rezső*, az MTA rendes tagja.

Emléktábla avatás

Kedves mozzanata volt az ünnepségnek, hogy *Andrésiné dr. Ambrus Ildikó* emléklapot és kis ajándékot adott át már nyugállományban levő igazgató-elődeinek: *Obermayer Györgynek*, *dr. Dózsa Józsefnek* és *Fröhlich Andrásnak*. Ezután az iskola tanulóinak egy csoportja zenés-táncos színjátékkal elevenítette fel az 1883. október 16-i királylátogatás emlékét.

Ez az emlék-megörökítés azonban maradandóbb formában is megtörtént. Mégpedig egy emléktábla formájában, amelyet az iskola elsőként felépült, korabeli épületének falán helyeztek el. Az emléktáblát az egykori uralkodócsalád egyik mai tagja leplezte le: *Eilika Habsburg* főhercegnő (Habsburg Györgynek, a Magyar Vöröskereszt elnökének felesége). A tábla mellett szépen faragott életfa is látható volt, a szöcsénypusztai társ-iskola ünnepi ajándéka.

A program az iskola belső udvarában levő, már imponáló méretű egye-

dekből álló tiszafa-csoportban felállított kis alkalmi színpadon folytatódott. Itt az iskola néhány leánytanulója adott elő érzéssel – *Katona Nándor* tanár úr betanításában – egy olyan szép zenés-táncos-szavalatos színijelenetet, amelyet talán antik misztériumjátéknak nevezhetnénk.

A jubileum emlékműve

Innen az iskola tíz éve létesített emlékparkjába vezetett az ünnepelő közönség útja.

Itt állították fel a mostani jubileum emlékművét: az iskola tanulmányi erdejéből kitermelt *125 éves kocsányos tölgy törzséből kifűrészelt hatalmas korongot*. Ezen a бүтүн kis nyílhegyvégű réztáblácskákkal tüntették fel az egyes képzési formák bevezetésének évszámát, a nyílhegyet a megfelelő évgyűrűhöz irányítva. Így a stilszerű, erdészes emlékmű ötletesen tükrözi az iskola egész fejlődéstörténeti kronológiáját.

Az emlékműnél az öregdiákok nevében az 1967-ben végzett *Förster Gyula* köszöntötte a szeretve tisztelt *Alma Mater*t és felelevenítette egykori diákéletüknek a múltó idő által még szebbé tett emlékeit. *Förster* úr azonban nem csak beszélt, hanem a jubileumi évszámnak megfelelő *125 ezer forinttal támogatta* is az iskola által ez alkalomra kiadott emlékkönyvet. (Könnyű dolga lenne minden alma maternek, ha gyermekei ilyen kézzel fogható módon mutatnák ki hálájukat.)

A beszéd után szavaltat következett: részlet *Devecseri Gábor* „*Platánok*” című verséből, *Kokovai Kamilla* előadásában. Őt követően a mai növendékek nevében a már említett *Fodor Kálmán*

mondott beszédet. Ebből többek között megtudtuk, hogy bár még csak 19 éves, de már tagja a magyar motorfűrész szakmunkások nemzeti válogatott versenyzői csapatának és az idén tavasszal Németországban lebonyolított *világversenyen az összetett pontversenyben a 10. helyen végzett*.

Ehhez bizony csak gratulálni lehet az iskolának is és *Fodor Kálmán*nak is. Reméljük, hogy még sokszor találkozunk majd nevével, amint feljebb halad az eredménylistán, egészen a győzelmi emelvény legmagasabb fokáig. (Volt már erre magyar példa, nem is egy, de hát „régí dicsőségünk, hol késel ...” ?)

Új oktatási épület avatása

Ásotthalmi szakiskolánk esetében már megszokhattuk, hogy minden nagyobb jelentőségű eseménye egyben valamilyen fejlesztéssel, értégyarapódással is együtt jár. Így volt ez a mostani, 125 éves jubileum esetében is. Az ünnepség utolsó mozzanata ugyanis egy *új oktatási épület átadása* volt.

A három foglalkoztató teremből és két szertárból álló létesítmény felépítését egy évvel korábban, 2007 karácsonyán kezdték meg és máris elkészült.

Az átadási aktust egy modern popzenei kóruszám vezette be *Kivi Lajos* tanár úr betanításában. Ezt követően az Igazgató asszony megköszönte a tervezőknek és a kivitelezőknek munkájukat, majd a nemzeti színű szalag átvágásával jelképesen átadták az épületet rendeltetésének.

Jubileumi emlékkönyv

A kezdetkor mindössze két épülettel, két tanárral és 12 tanulóval indult kis erdésziskola napjainkban már 14 épülettel, 11 osztállyal és 300 tanulóval, komolyan kifejlesztett intézményként folytatja útját a következő évforduló felé.

Annak, aki a magyar erdészetnek eme dél-alföldi végvárá iránt közelebből érdeklődik, ajánlhatjuk *Andrés Pál* erdőmérnök-tanár úr „*Iskola a homokbuckák között*” című, 323 oldalas remek könyvét, amelyet a jubileum alkalmából adott ki az ásotthalmi *Bedő Albert* Alapítvány.

Dr. Király Pál

Újraindult az erdei kisvasút

Több mint 30 éves szünet után a Börzsönyben újra beindult Szob és Márianosztra között az erdei kisvasút.

Berki Zoltán, a Márianosztra-Szob Erdei Kisvasutért Közhasznú Alapítvány elnöke elmondta, hogy a hajdan kőszállításra kiépített keskeny nyomtávú vasúton az elmúlt évtizedekben szünetelt a forgalom. A vonalon az enyészett lett úrrá, a sinek egy részét fémtolvajok felszedték. Közös összefogással 2002-ben a Nagybörzsöny-nagyirtáspusztai nyolc kilométeres szakaszt azonban lelkes aktivisták helyrehozták és ott megindult a forgalom.

A szobi önkormányzat uniós pályázaton 600 millió forintot nyert el. Ebből hozták helyre az említett 6 kilométeres szakaszt amelyen egy mozdonyból és három kocsiból álló szerelvény szállítja ezentúl a hétvégeken a romantikus környezetbe kirándulókat.

Az önkormányzat és az alapítvány most kormányzati döntésre vár. Amennyiben kiemelt beruházásként kezelnék a kisvasút felújítását, úgy újabb uniós forrásokért lehetne pályázni, hogy másfél milliárd forintból az egész 20 kilométeres pályahosszon helyreálljon a forgalom. E program részeként a Nagybörzsöny-Nagyirtás közötti szakaszon is véglegesíteni lehetne a korszerűsítést. Ennek eredményeként Nagybörzsöny és Szob között közlekedhetne a vonat.

Évi 80 ezer turistával számolnak a szakemberek. Ennek azért is nagy a jelentősége, mert hátrányos helyzetű térségről van szó, ahol kevés a munkalehetőség és éppen a turizmus segíthetné az itt élők megélhetését.

A terv szerint a Börzsönynek ezt a vidékét ökoturisztikai központtá fejlesztik, ahol az erdei környezetben a lovaskocsis, a biciklis és a gyalogos kirándulás lehetősége vonzhatja a természetjárókat.

(Forrás; <http://origo.hu>)

Az EMT VIII. Erdészeti Szakkonferenciája

Gyorsan telik az idő. Úgy tűnik, mintha tegnap történt volna, hogy az 1990-ben alapított, kolozsvári központtal működő Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaságon (EMT) belül 2001-ben magyar részről Szakszervezetünk, valamint az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) aktív közreműködésével létre hozták az *Erdészeti Szakosztályt* is. A közreműködők köre azután gyorsan tovább bővült intézményekkel, vállalatokkal. S íme: a szakosztály az idén immár a *nyolcadik szakkonferenciáját bonyolította le*, meglepően széles körű romániai és magyarországi résztvevői létszámmal. Az élénk érdeklődés azt bizonyította, hogy a hol Erdélyben, hol Magyarországon lebonyolított előző konferenciák (is) tartalmasak, színvonalasak voltak. Előljáróban ezt mondhatjuk el erről a nyolcadik közös rendezvényről is.

Az első lépcső Nagyvárad volt ...

Magyar részről az ERTI munkatársai képezték a csapat magvát. Köztük volt az intézeti szakszervezeti bizottság titkára, *Szendreiné dr. Koren Eszter* is. Ő és *dr. Illés Gábor* együttesen látták el a magyarországi kollégák részvételével kapcsolatos szervezési teendőket. Magyarországról még a Nyírerdő ZRt. és a Kiskunsági Erdészeti ZRt., továbbá az MgSzH néhány megyei igazgatósága, a természetvédelem és a MEGOSz részéről vettek részt kollégák a rendezvényen. Egy részük közvetlenül a helyszínre utazott, más részük pedig Debrecenben gyülekezve és csoporttá szerveződve autóbusszon érkezett Nagyváradra a konferenciát megelőző napon.

Nagyváradon a városi múzeum tőzsomszédságában, az un. Kanonok-soron fogadta a csoportot *Orbók Ilonka*, az EMT-ESzO bájos titkára, a szakosztályi konferenciák régi, tapasztalt szervezője, aki azután – férjével együtt – a megérkezés percétől kezdve kedves, melegszívű, de nagyon határozott és figyelmes, gondos patrónusunk volt hazautazásunk percéig.

A kölcsönös üdvözlések után *Mózes Pál* helyi erdőmérnök kolléga kalauzolásával *városnézés* következett a gyönyörűen szépülő belvárosban, költőóriásunk, *Ady Endre* egykori világában.

A városnézést követően az ugyancsak dinamikus fejlődő *Félicsfürdőre* (ma: Baile Felix), a Nagyváradtól délkeletre kb. 13 kilométerre levő régi, híres rekreációs központba utaztunk. Itt az egymás után épülő hatalmas, modern szállodák már-már feledtetik, hogy ez a meleg gyógyvizéről híres kis település volt hajdan a nagyváradai püspökök kedvelt tuszkulánuma. Mi a *Padis Szállóban* kaptunk elhelyezést.

... a második Félicsfürdő

A szakkonferencia a Hotel Padis konferenciatermében *Szakács Sándor* okl. erdőmérnök, székelyudvarhelyi erdészeti igazgató, az EMT-ESzO elnökének üdvözlő szavaival vette kezdetét, aki elmondta: ez a rendezvény vándorgyűlés jelle-

gű, mert a szakosztály a Székelyföldről a Partiumba mozdult ki vele.

Megnyitó beszédet Prof.Dr. *Köllő Gábor* kolozsvári tanszékvezető egyetemi tanár, az EMT elnöke mondott. Ő is értékelte azt a tényt, hogy a konferencia-sorozat körútja Hargita, Kovászna és Háromszék megye után most eljutott a Partiumba. Hangsúlyozta, hogy a társadalomnak meg kell becsülnie az erdészek munkáját, amely a környezetvédelem fokozódásával egyre inkább felértékelődik.

A professzor *elismerően szólt az Erdészeti Szakosztály munkájáról* (név szerint is kiemelve *Orbók Ilonka* titkárszervi tevékenységét), amelyet az EMT 11 szakosztálya között az egyik legjobbnak minősített. Méltatta azt a tényt, hogy ezt a tevékenységet teljesen önállóan, az EMT mindössze őt fős kolozsvári titkárságának megterhelése nélkül szervezi a szakosztály vezetősége.

Az üdvözlések elhangzása után levezető elnökként *Nádas József*, a Somogy Megyei MgSzH Erdészeti Igazgatóságának vezetője vette át a konferencia munkájának irányítását.

Támogatási rendszer ott és itt

Első előadóként *Bakó Csaba* erdőmérnök, a Hargita Megyei Vidékfejlesztési és Kifizetési Hivatal munkatársa adott áttekintést *az erdőgazdasági munkák romániai támogatási rendszeréről*.

Előadásából kiderült, hogy az EU-tagságból eredően *a román és a magyar rendszer között sok szoros hasonlóság van*. Románia Nemzeti Vidékfejlesztési Tervének összege 13 milliárd euró, amiből 3 milliárd a nemzeti önrész. A rendszernek – amely 2013-ig érvényes – négy un. tengelye van. A részletek (tengelyek, kódszámok) mellőzésével és a teljesség igénye nélkül megemlítjük, hogy a meghatározott feltételek mellett *támogatható pl.:* a szaporítóanyag-termesztés; az ültetvényszerű fatermesztés; a termékek feldolgozottsági fokának növelése (pl. erdei gyümölcsök esetében); bizonyos erdészeti beruházások; az infrastruktúra fejlesztése (útépítés, szakképzés stb.); erdőápolás; az erdőállományok fejlesztése; mezőgazdasági területek első betelepítése (differenciáltan); erdészeti mikroállalkozások.

A pályázat elnyerésénél *elsődleges szempont:* a vállalkozás magánjellege, a terület birtoklása, erdő esetében annak üzemtervezettség.

Bakó Csaba elmondta azt is, hogy Romániában két intézmény foglalkozik a támogatások lebonyolításával. A támogatások részleteiről a hivatal honlapjáról kaphatnak felvilágosítást az érdeklődők.

Ezt követően maga az ülést vezető *Nádas József* igazgató adott áttekintést *a magyar erdőgazdaság új támogatási rendszeréről*, különös tekintettel a magánerdő-gazdálkodásra. Ennek alapja az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, ami szintén 2013-ig lesz érvényben. Az igazgató vázolta a je-

lenlegi hároméves bonyolult átmeneti időszak finanszírozási helyzetét; részletezésétől ez alkalommal eltekintünk.

Nyírségi tapasztalatok partiumiaknak

A hatósági szakemberek után egy gazdálkodó vette át a szót a versenyszférából.

Bíró Imre, a Nyírerdő ZRt. Baktalórántházai Erdészeti-nek igazgatója „*A fenntartható erdőgazdálkodás napi gyakorlat az észak-alföldi régióban*” címmel adott áttekintést részvénytársaságának területi, működési adottságairól és tevékenységéről, de e mellett a térség magánerdő-gazdálkodásáról és annak problémáiról is.

Ezen belül foglalkozott: fontos fafajuk, az akác mai problematikus megítélésével; vonalkódos fakészlet-nyilvántartásuk rendszerével és a digitális vállalatirányítási rendszer bevezetésével; faalapanyaguk feldolgozottsági fokának növelésével (hossztoldás, hőkezelés, tömbösítés, új termékek kifejlesztése); vadgazdálkodásuk átalakításának eredményeivel (C.I.C. elismerő oklevél); saját gépüzemük újraépítésével; az alacsonyabb minőségű faanyag energetikai hasznosításával (helyi kiserőművek helyett ausztriai aprítékexport).

Mivel a Partium határmenti vidékének természeti adottságai sok tekintetben hasonlóak a Nyírerdő ZRt. területi viszonyaihoz, Bíró Imre előadása hasznos lehetett az erdélyi kollégák számára.

Az Ormánságból szintén

Molnár Tamás, a Mecseki Erdészeti ZRt. Sellyei Erdészeti-nek igazgatója személyében ismét egy üzemi ember következett az előadók sorában „*Fenntartható tölgy-gazdálkodás a Dráva mentén*” című előadásával.

Bevezetesként bemutatta az Ormánságot és a horvát-magyar folyót, a Drávát (50 vízlépcső, 16 erőmű!); valamint a folyómentének érzékeny termőhelyi viszonyait. *A kocsányos tölgy* a talaj vízellátottsága mellett *rendkívül érzékeny* a fény ellátottság szempontjából is. Ezért a mostanában szorgalmazott kis lékes bontásokban nem jön fel természetes újjulata, hanem inkább az agresszívebb köris tör fel. További problémát jelent a magas vadlétszám, a viharkár, a vizes talajon a faanyag kiközelítése és kiszállítása, s a szociális szempontból bíznak jogrendszerünk visszásságainak felszámolásában. A folyamatos erdőborítást biztosító természetes felújítás dolgában pedig keresik a kocsányos tölgynek megfelelő jó megoldást (például erdőrezervátumokban).

Szemelvények az ERTI eredményeiből

Az üzemi emberek után a tudományos kutatók következtek a konferencia szereplői között.

Dr. Illés Gábor (ERTI, Ökológiai és Erdőművelési Osztály) „*Termőhelyi jellemzők térképezése síkvidéken*” című előadását nehezen tudnánk rekonstruálni annak a számos színes térinformatikai ábrának a mellékelése nélkül, amelyeken a termőhely térképezés mai modern gyakorlatát, majd az adatfeldolgozás halmazelméleti, többváltozós stb. módszereit be-

mutatta. E helyett – kiragadva – csupán *Ockham két egyszerű, de megszívlelendő alapelvét ajánljuk* a téma iránt érdeklődők figyelmébe: **1.** Ne becsljünk semmi olyat, amit mérni lehet. **2.** Ne próbáljuk újra előállítani azt, ami már megvan. – Ezek az alapelvek talán nemcsak a talajtérképezés tudományában hasznosak.

Csiha Imre (ERTI, Ültetvényszerű Fatermesztési Osztály) „*A természetközelség problémái az Alföldön*” című sokrétű, nagyformátumú előadásából csupán egy-két kiragadott, általánosítható megállapítást idézünk.

Egyesek a klímaváltozás korában akarnak egy régi állapothoz visszatérni.

A „természetközelséget” gyakran mesterségesen kell beindítani. (pl. eltűnt elegyfajok visszavitele az állományba.)

Nagy ellentmondás van az erdőtulajdonos állam és a civil társadalom erdővel kapcsolatos elvárásai között.

Társadalmi döntések következményeit valakinek viselnie kell.

Bárány Gábor (ERTI, Ültetvényszerű Fatermesztési Osztály) „*Az ültetvényszerű erdőgazdálkodás aktuális kérdései a Tiszántúlon*” című előadásának bevezetőjében rámutatott, hogy erdészeti politikai célkitűzés Magyarország erdőszűkségének 24-25 %-ra történő emelése. Ehhez a legtöbb területi lehetőséget a még mindig igen alacsony erdőszűkségű Tiszántúl kínálja. Ismertette az ültetvényszerű fatermesztés ismérveit, s hangsúlyozta a célválasztásra alapozott tudatos tervezést, valamint a rövid természetesi időtartamot, és a kutatások folytatásának szükségességét. Érintette az energetikai faültetvények témáját is, amihez kapcsolódva az elnöklő Nádas József megjegyezte: a faültetvény nem mindig energia-ültetvény.

Benke Attila (ERTI, Nemesítési Osztály) „*A nyárnemesítés aktualitásai Magyarországon*” című előadásának elején felidézte e munkaterület két magyar klasszikusa: a Kossuth-díjas *Koltay György* (1899-1961) és *Kopeczky Ferenc* (1911-1978) emlékét, munkásságát. Magára a tárgyra térve leszögezte, hogy *a nyárnemesítés feltétele a minél több törzsállomány*. Ezekből kell populációkat létre hozni, majd szelektálásuk útján új fajtát előállítani. Előadásának további részében kitért a kísérleti rendszerekre, a keresztezés és nemesítés egyes fázisaira, s végül az energiaerdők létesítésére. Utóbbiak esetében a fő cél *az erdei dendromessza-termés maximalizálása*. Véleménye szerint ez *új kihívást jelent a nemesítők számára*.

A konferencia előadás-sorozata ezzel befejeződött. Elfogultság nélkül megállapíthattuk, hogy *előadónk* – mind a vállalati szakemberek, mind a kutatók – *jó munkát végeztek*, értékes, színvonalas előadásokkal szerepeltek. *A konferencia elérte deklarált célját*; egymás jobb megismerését és hasonló feladataink, az erdőkezelés közös problémáinak megbeszélését.

A találkozó első napja hagyományos módon a Hotel Padis éttermében elegáns és hangulatos szakember-találkozóval ért véget.

Egzóta-erdők Székelyhíd ...

A konferencia elméleti részét másnap a gyakorlat, vagyis *szakmai tanulmányút* egészítette ki.

A résztvevők autóbuszokon a Nagyváradtól észak-keletre fekvő Székelyhíd (Sacueni) környéki erdőbe utaztak. Itt a *Székelyhídi Áll. Erdőhivatal* két erdőmérnöke: *Iacob Miklós* és *Bokor Mónika* mutatta be azokat az egzóta fajokkal végzett kísérleti erdősítéseket, amelyek némelyike már 100-110 évre nyúlik vissza, amikor még a Stubenberg grófi család birtoka volt a terület.

Csodálatos törzsekből álló feketedió állományt láthattunk olyan helyen, ahol a környező gyenge akácok mutatta, hogy mi lenne ott, ha a feketedió nem lenne. Méretes *Caria* törzseket, vagyis hikori-diót is láttunk ott, de ezek inkább csak kuriózumot jelentettek a génrezervátum közelében.

Érdekes látvány volt az un. Olaszi-tó fölötti alacsony dombtetőn egy feketedióval elegyes gyertyános- kocsányos tölgyes (4,8 hektár) bodza alsószinttel, amely *erdei szürkegém rezervátum*. Gémet csak távolról, repülve láttunk, de a fák koronáján levő, ágakból összerakott sok fészek, a talajon pedig a sok lepogyogott, összetört zöldeskék tojáshej bizonyította, hogy a rezervátumnak valóban vannak lakói.

... és Érsemlyén környéken

Olaszi határából a Székelyhídi Áll. Erdőhivatal 3. számú egységébe (Cantonul Silvic Barantau), az Érsemlyén határában fekvő *Barantói-erdőbe* utaztunk. (Közben egy sajnálatos epizód történt. Egyik kollégánk oly szerencsétlenül szállt le az autóbusról, hogy a lépcsőn megcsúszva zötytyent a talajra és a bokáját törte. A nagyváradi kórházba szállították, ahol a bokáját begipszelték, de este már ismét közöttünk lehetett a szállóban.)

Az Érmellék vidéke ez, tulajdonképpen a Nyírség kb. 40 km. hosszúságú keleti nyúlványa, homokbuckás, enyhén mikrohullámzatú vidék. Huszonhárom éves szép *árbocakacost* csodálhattunk itt meg (elég agresszív sajmegeggy, *Prunus serotina* cserjeszinttel).

Az akácgazdálkodás rendszerét itt az jellemzi, hogy az állományt harminc éves vágásfordulóban kezelik. Két alkalommal sarjazzatják. A harmadik alkalommal újraültetik plantázsról gyűjtött magból nevelt csemetével.

Innen nem messze egy kb. 500 hektár kiterjedésű, 50-52 éves *vöröstölgy-elegyes kocsányos tölgyest* tekintettünk meg. A tápanyagban szegény, futóhomokon kialakult talajon a

vöröstölgy szintén bámulatos törzseket nevelt és növekedése olyan erőteljes, hogy elnyomja a kocsányos tölgyet. Vöröses tónusú, rugalmas fáját értékesnek tartják.

Iacob Miklós kolléga szemmel láthatóan mind elméletileg, mind gyakorlatilag alaposan bedolgozta magát a lombos egzóta fajok termesztésének tudnivalóiba. Arra a kérdésre, hogy mit szólnak az ottani természetvédők az általuk tájidegennek nevezett külföldi fajok erdészeti kultiválásához, csak annyit mondott: lehet ez ellen tiltakozni – de akkor *fizessék meg az erdésznek* az őshonos és az egzóta faanyag közötti piaci árkülönbözetet.

Kazinczy Ferenc szülőházában

Magyarok lévén, nem távozhattunk el úgy az Érmellékről, hogy ne rójuk le tiszteletünket egy koszorúzás formájában az 1759-ben itt született nagy hazánkfiá, *Kazinczy Ferenc* emléke előtt az érsemlyéni általános iskola kis parkjában álló *mellszobránál*. S ne tekintsük meg múzeumnak berendezett, közelben álló *szülőházát* a gondnoki feladatokat ellátó kedves *Csorba Terézia* tanárnő szakszerű kalauzolása mellett. A ház egyben az itt született *Csiha Kálmán* evangélikus püspöknek, az 1945-ös rendszerváltás után sok megpróbáltatáson átment nagy templompépítőnek és költőnek, továbbá a szintén itt született *Fráter Lóránt* (1872-1930) magyarnóta-szerzőnek is emlékháza. (Utóbbit, mivel a Ludovika Akadémiát végzett katonatiszt volt, „nótás kapitánynak” is nevezték.)

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Erdészeti Szakosztályának kétnapos, tanulmányúttal kombinált VIII. Szakkonferenciája az érsemlyéni iskolában elfogyasztott, helyi népszokás szerint főzött ízletes vacsorával ért véget. S közben nem csak a finom ételeket-italokat, hanem *Balazsi József* polgármester úrnak, az iskola vezetésének és sze-

mélyzetének a magyaros vendégszeretetét is élvezhettük. *Köszönet* érte nekik is és *köszönet* a konferencia szervezésében lebonyolításában részt vett minden erdélyi kollégának is!

*

Magyarországi kollégáink másnap délelőtt Félixfürdőről tudásban-tapasztalatokban gazdagodva vettek búcsút szívélyes házigazdáinktól: a feleségével az utolsó percig mellettünk kitartó Szakács Sándor elnök úrtól, s a férjével hasonlóképpen kitartó Orbók Ilonkától és Orbók Sándortól. Viszontlásra jövőre a IX. Szakkonferencián – Magyarországon!

Dr. Király Pál

Motorfűrészek kiállítása Sopronban

Szakmai-erdészettörténeti, de általános technikátörténeti szempontból is rendkívül érdekes kiállítást rendezett a soproni Erdészeti Múzeum „Motorfűrészek az erdészet szolgálatában” címmel: egy válogatást a Tokorcs községben élő (Vas megye, Celldömölk közelében) Tóth József 58 éves okl. vasútgépész technikus és ny. gépkocsivezető magángyűjteményéből, amely mintegy 130 darabból áll.

*

Ha jól számoltuk, összesen 84 darab gépet tekinthettek meg az érdeklődők a kiállítás, sajnos, alig több, mint három hete alatt. Mégpedig a következő márkaösszetételben (a zárójelben a gyártási hely mellett a bemutatott darabszám).

Companion (svájci, 2), Dolmar (német, 6), Dolpima (lengyel, 1), Druzsba (szovjet, 3), Tajga (szovjet, 1), Ural (szovjet, 1), ERP (csehszlovák, 1), MRP (csehszlovák, 1), Homelite (kanadai, 11), Husqvarna (svéd, 8), Jo-Bu (norvég, 3), Jonsereds (svéd, 5), McCulloch (USA, 3), Pioneer (kanadai, 7), Partner (svéd, 4), Poulan (USA, 1), Prinz (osztrák, 1), Remington (USA, 1), Rinco (csehszlovák, 1), Solo (német, 10), Stihl (német, 12). Márkanév nélküli: magyar 1 db.

A felsorolt márkákból összesen 3 db. volt villanymotoros meghajtású gép, az összes többi benzinmotoros.

A következőkben kiemelünk néhány érdekesebb darabot a kiállítás anyagából.

A „bemutatott gépek között a legrégibb gyártású példány a Stihl KS 43 típus volt, amely 1944-ben készült: kétszemélyes, 225 cm³ hengerűrtartalmú, 7,5 lóerős és potom 42 kg súlyú. Őt követte korban az 1948-ban gyártott Rinco I.3 tip. csehszlovák gyártmányú gép 250 cm³ hengerűrtartalmú, 5,5 lóerős motorral. Ez is kétszemélyes fűrész, de már „csak” 37 kg nettó súllyal.

A legkisebb és legkönnyebb gép a Husqvarna „Husky 34” tip., 1978-ban gyártott 34 cm³-es, 2,2 lóerős fűrész volt, amely mindössze 4 kg-t nyom.

*

Különös megoldás volt, amit egyetlen más motorfűrészben sem lehetett lát-

ni: az 1962-ben gyártott egyszemélyes, 11 kg-t nyomó Pioneer motorfűrész „te-tejére”, a motorburkolat öntvényébe egy dobozlibellát építettek be. Nem hinnénk, hogy a buborék vízben mozog, mert az a kanadai erdőben – ahol gyakran szep-tembertől májusig tart a tél – egy-kettő-re szétfagyott volna.

Ugyanígy páratlan konstrukció az 1965-ben gyártott, már szintén egyszemélyes, 5 lóerős német Solo Twin típus, amelybe két egymás mellett álló, egyenként 55 cm³ űrtartalmú ikerhengert építettek be. A 13 kg-t nyomó gép fordulatszáma rendkívül magas, 8.000/perc.

*

Érdekes volt nyomon követni a kiállítási darabok alapján a számok tükrében annak a szovjet Druzsba motorfűrésznek a fejlődéstörténetét, amellyel Magyarországon a fakitermelés tömegesebb gépesítése megkezdődött, s amellyel az első motorfűrész-kezelői tanfolyamok tanulói általában a motorfűrészeket megismerték, s használatuk fortélyait elsajátították. (A típus neve után a gyártás évét, majd a motor lóerőteljesítményét, végül a gép súlyát tüntetjük fel.)

Druzsba 60. tip.; 1964; 3 LE; 12,0 kg
Druzsba 4. tip.; 1980; 3 LE, 12,5 kg
Druzsba 4A. tip.; 1991; 3 LE, 12,5 kg

A Druzsba-hoz hasonló sajátos felépítésű, 1990-ben gyártott Ural 2. típus ugyancsak 12,5 kg súly mellett már 4 lóerős volt.

Az egyszemélyes nyugati mintájú Tajga tip. motorfűrész 1985-ben gyártották, 5 lóerős és már csak 8,6 kg súlyú.

*

Előttünk eddig ismeretlen és ezért újdonság volt a két svájci gyártmányú motorfűrész, amelyek közül a „piros” változatot (8 kg) 1960-ban, a „kék” változatot (7,5 kg) pedig 1965-ben gyártották.

Ugyancsak keveset tudunk az osztrák motorfűrész-gyártásról. A bemutatott egyszemélyes, 3 lóerős, 125 cm³ hengerűrtartalmú „Prinz” gépről azt tudtuk meg, hogy katonai célokra gyártották 1965-ben.

Szándékosan kis tudósításunk végére hagytuk annak a gépnek a megemlé- tését, amellyel az érdekességek felsorolását kezdenünk kellett volna – mert úgy tűnik, hogy a kiállítás rendezői is meglehetősen a végére hagyták: a magyar gyártású motorfűrész! Mert ahelyett, hogy a kiállítás sztárjaként a kellemes, fűtött kiállítási teremben a főhelyre és reflektorfénybe került volna ez a páratlan műszaki ritkaság – a sötét kapualjban, megvilágítás és figyelemfelhívás nélkül, két hasonló habitusú kétszemélyes csehszlovák gyártmányú gép társaságában árválkodva bukkantunk rá. Nem tartottuk szerencsés megoldásnak ezt az elrendezést.

Kevesen tudják még a szakmában is – de igen, ez is volt valaha: magyar motorfűrész-gyártás. (Ámbár egykor motoros repülőgépet is gyártottunk Magyarországon.) Budapesten a rendszerváltás előtt a Fehérvári út 50. szám alatt működött, majd nyomtalanul eltűnt Kismotor és Gépgyár gyártotta. Ki tervezte, mettől meddig hány darabot gyártottak belőle? – egyelőre nem tudni. Szívesen adnánk közre ezeket a fontos rész-ismereteket, ha valaki tudomásunkra tudná hozni.

A Sopronban bemutatott példányt a reá erősített géptábla szerint KL 150/1 típusjelzéssel látták el, kétszemélyes és 1952-ben gyártották. Motorja 150 cm³ hengerűrtartalmú, 4 lóerő teljesítményű, percenkénti fordulatszáma 4.000, súlya 37 kg. A hengerburkolaton az „Fx 301”

jelzet van kiöntve, amiről nem tudjuk, hogy mit jelent.

Az imént azt írtuk a gépről, hogy „páratlan”. Ezzel a jelzővel azonban csupán érdekességét, ritkaságát kívántuk érzékeltetni. Fizikai értelemben *van egy párja*; egy teljesen ép példány, mégpedig az ásványtani Bedő Albert Középiskola iskolatörténeti múzeumban. Így a gépet *Andrási Pál* erdőmérnök-tanár úr szíves segítségének

köszönhetően fényképeken is be tudjuk mutatni.

Az ásványtani példány is viseli a KL típusjelzést, valamint a burkolaton az imént említett, egyelőre ismeretlen rendeltetésű „Fx 301” jelzést. A már közölt műszaki adatokat azzal az információval toldjuk meg, hogy Andrási tanár úr megmérte a gép súlyát és 33,5 kilogrammnak találta.

*

A kiállítás látogatókönyvében a gratulációk, elismerések sokaságát olvashattuk. Ezek közé ezen az úton mi is besorakozunk. *Csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólni Tóth József úr gyűjtőmunkájáról*, aki 10-12 év szívós munkájával (és bizonyára nem kevés pénzével) hozta létre ezt a pompás, értékes és szép gyűjteményt.

Tóth úrról érdemes még azt is tudni, hogy 1979 őszén vásárolta az első használt, de még jó állapotban levő Stihl Contra tip. motorfűrészét munkavégzés céljára. Elvégezte a motorfűrész-kezelői tanfolyamot és mellékfoglalkozásban üzte a fakitermelést addig, amíg egészségi állapota ezt megengedte. Közben lassan beindult a hobbi; *vásárlások, ajándékozások, cserék révén gyarapodott a gyűjtemény. Külföldi gyűjtőkkel is tart fenn kapcsolatot.* Úgy véli, hogy a használtgép-kereskedelem fellendülése miatt még most van az a lehetőség, az az idő, amikor még megmenthetők az utókor számára ezek a műszaki emlékek. Gyűjteményét ipartörténeti értéknek, munkáját leletmentésnek tekint. További hasonló sok szép sikert kívánunk hozzá!

Dr. Király Pál

Helyesbítések.

Lapunk júliusi számában a 13. oldalon olvasható „Emlékezés Mészáros Károly professzorra” című cikkbe félreértés folytán téves információ került. A professzor emlékére állított emléktábla elhelyezésének helye *nem* az Erzsébet-kertben levő új egyetemi oktatási épület. *Hanem* az egyetemi botanikus kertben levő „É” jelű épület (a régi Erdőrendezéstani-Erdővédelemtani Tanszék épülete). Sajnálatos elírás történt az októberi szám 13. oldalán is. (Úgy látszik, erre a 13. oldalszáma fokozottan oda kell figyelniük.) Az Erdészeti Tudományos Intézet fotósának, aki a vándorgyűlési fényképeket volt szíves rendelkezésünkre bocsátani, *a neve nem Főcze, hanem helyesen; Pőcze Tamás.* A hibákért elnézést kérünk.

*

Elismerések.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora a „Nyugat-Magyarországi Egyetemért Sajtódíj” kitüntetés 8. sorszáma oklevelét adományozta Pápai Gábor erdőmérnöknek, az „Erdészeti Lapok” főszerkesztőjének. Az Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége az *OEE elismerő oklevelével* tüntette ki Balogh Ödön újságíró, a „Bakonyerdő” című üzemi lap főszerkesztőjét. Sajtómunkatársainknak gratulálunk az elismeréshez!

Festménykiállítás.

Időszaki kiállítást és vásárt rendezett festményeiből a Heves megyei Szentdomonkoson élő és alkotó *Matyikó Tibor*, ismert természet- és vadászfestő Budapesten, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fő-utcai épületében, amelyen 16 művét mutatta be. *A festmények ára 130 - 280 ezer forint között mozgott.*

*

Könyvajánló.

A Szaktudás Kiadó Ház a Mestergazda Könyvek sorozatában jelentette meg Andrásiné dr. Ambrus Ildikó és Andrási Pál „*Az erdőszemester könyve*” című művét.

A német Andreas Stihl gépgyártó cég fennállásának 75. évfordulója alkalmára *albumot* állított össze, amely a cég által gyártott egyes motorfűrész típusok fényképéhez fűzött leírásokon keresztül mutatja be a gép fejlődéstörténetét, de egy szöveges összefoglaló *történeti áttekintést is tartalmaz.*

*

Halálozások.

Budakeszin meghalt *Barkóczy László* gyémántokleveles erdőmérnök, aki Diósgyőrben született 1924-ben, oklevelét pedig 1948-ban szerezte meg Sopronban. Gödöllőn temették el.

Budapesten életének 84. évében türelemmel viselt betegségben meghalt *dr. Gáspár Jenő* jogász, Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottságának régi tagja. Hamvait az óbudai szalézi rendház kolumbáriumában helyezték végső nyugalomra.

Hosszú betegség és rövid szenvedés után életének 81. évében Budapesten csendesesen elhunyt *Németh Ferenc* arany okleveles erdőmérnök, aki Budapesten született 1928-ban, oklevelét pedig 1950-ben szerezte meg Sopronban. Egész szakmai pályafutása a térképészethez kötődött. Az MgSzH Központ Erdészeti Igazgatóságának jogelődjétől osztályvezetőként vonult nyugállományba. Hamvait családja sírjában helyezték el az óbudai temetőben.

Ugyancsak hosszú, súlyos betegségben hunyt el *Schultheisz György* okl. erdőmérnök Budapesten, aki 1939-ben Antallóson született, diplomáját pedig 1962-ben szerezte meg Sopronban. Az egykori Erdőgazdasági és Faipari Tervezőiroda mélyépítési tervezőmérnöke volt. A pestszentlőrinci temetőben temették el.

k.p.

Múzeumavatás Karapancsán

Több évi céltudatos fejlesztő munka végén tette fel az „i”-re a pontot az a bensőséges hangulatú kis ünnepség, amelynek a keretében Karapancsán az un. régi kastélyban megnyitották a gemenci vadászatok történetét, valamint a táj természeti, gazdaságtörténeti és néprajzi értékeit bemutató, több termet betöltő kiállítást.

A megjelenteket Csonka Tibor, a Gemenc ZRt. vezérigazgatója üdvözölte, majd dr. Németh János, az Alkotmánybíróság ny. elnöke mondott avatóbeszédet, s nyitotta meg a gazdag gyűjteményt a közönség számára.

Az első látogatók egyike Rác Balázs III. osztályos tanuló volt a nagykastély kiállításán

*

A múzeumnak és a turisztikai központnak is elhelyezést adó Karapancsai Major a Nemzeti Kulturális Örökség részét képező műemlék jellegű épületegyüttes, amely a vadászkastélyból, másként nagykastélyból, a kiskastélyból, az egykor cselédlakásokként funkcionáló un. L-alakú épületből, a régi intézőlakból és fővadászlakból, istállóból és kovácsműhelyből áll. Ezekhez kapcsolódik az újabb keletű pavilonépület és fogadóépület. S mindez egy nagy, idős angolparktól körülvéve.

*

A majorság a Béda-karapancsai tájegység szívében fekszik, maga a tájegység pedig a Gemenc ZRt. terénnumának vadászati szempontból egyik legértékesebb része, de erdészeti szerepe is jelentős.

Az épületegyüttes valaha Habsburg Frigyes főherceg hatalmas, 109 ezer kat. holdas birtokához tartozott. Trianon után a birtok egy része a jugoszláv állam birtokába került. A majorság, mint vadászati bázis kiépítését a főhercegi család a XIX. század végén kezdte meg és az I. világháború előtt fejezte be.

Igazi nagyurak: császárok-királyok, fejedelmek, főhercegek és hercegek vadásztak itt azután az ugyancsak fejedelmi fejdísz hordozó Duna-ártéri szarvasokra és a mocsarak királyaira, a hatalmas vaddisznókra. A vadászatok sikerét mintaserű vadgazdálkodás alapozta meg. Itt még a vadállomány kezelője is gróf volt az 1930-as években: Széchenyi Zsigmond gróf.

*

1945-ben a nagybirtokot felosztották, az erdő pedig állami tulajdonba és az államerdészet kezelésébe került. Továbbra is nemzetközi hírnévnek örvendő vadgazdálkodás és vadászat folyt itt, amit minősít pl. az 1986-ban elejtett világrekorder gímszarvas-agancs is. Az erdő- és vadgazdálkodási feladatok mellett azonban az új idők új dalaiként jelentkeztek a közcélú-közfélületi feladatok is: természetvédelem, turisztika, erdészeti-vadászati-természettudományos ismeretterjesztés.

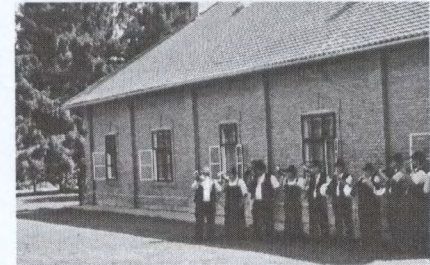
*

A Gemenc ZRt. érzékelte az idők változását és 2000 táján hozzáfogott a nagy múltú épületegyüttes fokozatos felújításához. Továbbá a vadgazdálkodás-vadászat, az erdőgazdálkodás és más gazdasági ágak történetét, valamint a környékbeli sokárok életvitelét, népművészetét bemutató kiállítás létrehozásához, illetve a meglevő anyag felfrissítéséhez, bővítéséhez. A múzeológiai feladatok intézését dr. Ráczné Schneider Ildikó dr. erdőmérnök, a soproni Erdészeti Múzeum ny. igazgatója vette kézbe. A nem kevés pénzt is kívánó munkálatokat támogatta a korábbi ÁPV ZRt., valamint az FVM Erdészeti, s Halászati és Vadászati Főosztálya, továbbá a Gemenci Erdőért Közhasznú Alapítvány.

*

Azt, hogy még ki mindenki működött közre annak a pompás látványnak

a kialakításában, amely ma a látogatót Karapancsán fogadja, meg lehet tudni abból a nem kevésbé nagyszerű, szép ismertető füzetből, amelyet Kovácsné Schulteisz Margit szerkesztésében a Gemenc ZRt. adott ki. Ebből részletes tájékoztatást kaphat a T. Olvasó mindarról, amit kis figyelemfelhívó írásunkban csupán egy-két szóval érintettünk. A füzet különleges szépsége (a design) a Creatum Reklám- és Webstúdió Kft. ízlését és szakértelmét is dicséri.

A Baranya Vadászkiért Együttes szépen előadott fűvősszámokkal szórakoztatta a közönséget

(Fotók: dr. Ráczné Schneider Ildikó dr.)

A régi fényében pompázó Karapancsa most már várja a látogatókat. Erdemes elmenni!

(E sorok írója e helyen is köszönetet mond dr. Ráczné Schneider Ildikó dr. ny. múzeumigazgató asszonynak a tudósítás megírásához rendelkezésre bocsátott információkért.)

Dr. K. P.

Csepeli emlékhely

A Csepel-szigeten, a Királyerdőben erdészeti-vadászati emlékhely létesítését kezdeményezte Köveskúti György aranyokl. erdőmérnök. A felvetést a Budapest XXI. Kerület Csepel Önkormányzata, valamint a Csepeli Helytörténeti és Városszépítő Egyesület készséggel tette magáévá. A Pilisi Parkerdő ZRt. az emlékmű kialakításához szükséges faanyag rendelkezésre bocsátásával támogatja a megvalósítást. Úgy tudni, hogy honfoglaló Árpád vezérünk fejedelmi szállása ezen a nagy Duna-szigeten volt, ahol sokat vadászott is. A sziget a fejedelem Csepel nevű ménesmesteréről nyerte el nevezését.

k. p.

Az Idősek Világnapja

Ebben az évben is *Budapesten, a németvölgyi Kongresszusi Központban bonyolították le az Idősek Világnapja magyarországi központi rendezvényét, telt ház mellett.*

Az élénk érdeklődést az is magyarázta, hogy a rendezvény főszereplője most is Gyurcsány Ferenc miniszterelnök volt, aki e mellett már ötödik éve tölti be az Idősügyi Tanács elnöki tiszt-ségét is.

Nem mellékes körülményként mindjárt kis tudósításunk elején megemlítjük, hogy az ünnepség idején már jócskán benne voltunk a nemzetközi pénzügyi válságban. Akkoriban azonban felelős közéleti személyiségek még azzal nyugtatgatták az ország népét, hogy „a válság érdemben alig érinti majd Magyarországot”.

*

A miniszterelnök – aki tud is, szeret is szónokolni – azzal a hatásos bevezetéssel kezdte beszédét, hogy „köszönni, köszönteni és jelentést tenni jött”. Ed-dig tetszett a dolog a szépkorúaknak. Majd azzal folytatta, hogy *a kormány mindazokat a szerzett jogokat megőrzi, amelyek a nyugdíjasokat eddig is megillették, beleértve a 13. havi nyugdíjat is.* (Ma már tudjuk, hogy az utóbbi nem egészen úgy alakult, ahogyan azt ott és akkor gondoltuk.) *A nyugdíjkorrekciós programot pedig folytatják.* Mai világban ez sem kevés ugyan, de Gyurcsány is tudta, hogy valami többet is várnak tőle ezeken túlmenően.

Az a plusz, amit bejelentett, az volt, hogy *be fogják vezetni a 100 éves és annál idősebb embereknek nyújtandó születésnapj jubileumi jutalmat,* amit azután fokozatosan, évről évre visszafelé haladva kiterjesztenek egészen a 90 évesekig.

Gyurcsány Ferenc is, majd a továbbiakban felszólaló Korózs Lajos, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkára, az Idősügyi Tanács (Gyurcsány oldalán ugyancsak öt év óta) titkára is hangsúlyozta, hogy ez a jubileumi születésnapj jutalom nem az országos nyugdíjalapot fogja terhelni, hanem költségvetési forrásból nyújtják.

Ez a bejelentés nem keltett bennünk nyugtalanságot, mivel beígértük, hogy hány százéves, vagy annál idősebb ember élhet közöttünk. S legott feltéte-

lezhattuk, hogy ezek megjutalmazása nem rendíti meg (tovább) a központi költségvetést.

*

A miniszterelnököt követően partnerszervezetünknek, a *Nyugdíjasok Országos Közösségének elnöke, Mihalovits Ervin* szólalt fel. Az ő esetében már megszokottan választékos és udvarias, de keményen határozott beszédében elmondta: *a tiszteletadás és számvetés napja ez az alkalom. Az ENSZ főtitkárának deklarációja szerint az Idősek Világnapjának az idősek jogainak védelméről kell szólnia.*

Mihalovits Ervin megköszönte a kormánynak, hogy kiállt eddigi nyugdíjas politikája mellett és bár voltak bizonyos ellenjavaslatok, de nem engedte, hogy a nyugdíjasok szerzett jogai csorbuljanak. Ezzel kapcsolatban kifejezte azt a reményét, hogy a kormány továbbra is garantálja a 65 év fölötti idős emberek utazási kedvezményét.

Jó volt hallani az elnök részéről, hogy *ismét sürgette az Idősügyi Stratégia és az idősügyi törvény megalkotását,* mégpedig reményei szerint 2009 első negyedévében.

Az elnök vázolta azokat a súlyos gondokat is, amelyek az idősök társadalmára nehezédnek (s amelyekről nem egy alkalommal esett már szó lapunk hasábjain is). Ezek nagyságrendjét érzékelteti például az a tény, hogy az ország körülbelül *2,8 millió nyugdíjasa közül kb. egymillióan tekinthetők a szegénység kategóriájába tartozónak.*

*

A továbbiakban felszólalt még *Szűcs Erika* szociális és munkaügyi miniszter és a már említett *Korózs Lajos* államtitkár. A miniszter asszony lényegében részleteiben is áttekintette és megerősítette a miniszterelnök által mondottakat. Az államtitkár pedig elmondta, hogy 14 tagú munkacsoport dolgozik a Mihalovits Ervin által sürgetett Nemzeti Idősügyi Stratégián, amelyet azután majd társadalmi vitára fognak bocsátani. Ami az idősügyi törvényt illeti, a törvényalkotási folyamat során bizonyos nehézséget jelent, hogy nemigen áll rendelkezésre használható európai példa ezen a téren.

A beszédek elhangzása után a pest-erzsébeti közgazdasági középiskola leánytanulóinak csinos majoretta-csoportja, valamint *Ruzsa Magdi* és zenekarának énekes-zenés műsora szórakoztatta a szépkorúakat.

Dr. K. P.

Emelkedik a cseh nyugdíjkorhatár

65 évre emelkedik 2030-tól a jelenlegi 63 éves nyugdíjkorhatár Csehországban. A parlament által júliusban elfogadott sokat vitatott törvénymódosítást Václav Klaus államfő aláírta, tehát a törvény életbe léphet.

A csehországi nyugdíjreform további fontos része, hogy a rokkantnyugdíjnak három fokozata lesz, s minden nyugdíjas munkát vállalhat — ez nem érinti a nyugdíját.

(„Metropol”)

MEGJELENT

A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar szerkesztésében megjelent az erdészeti felsőoktatás 200 évét bemutató 3 kötetes ünnepi kiadvány.

Az első kötet a két évszázad történetét, és az erdészeti felsőoktatás kiemelkedő személyiségeinek szakmai életútját, a második kötet diszciplínák történetét mutatja be. A harmadik kötet egy adattár, mely a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar és jogelőd intézményeibe beiratkozott és végzett hallgatóinak, kitüntetettjeinek nevét és adatait tartalmazza.

Bízunk benne, hogy az Almanachot megvásárlók nevüket olvasva szép emlékeket elevenítenek fel az Erdőmérnöki Karhoz fűződő kapcsolatukról.

Bővebb leírás a
www.cmk.nyme.hu
honlapon olvasható.

A 3 kötetes kiadvány megvásárolható az Erdőmérnöki Kar Dékáni Hivatalában:

szalagos kötéssel 20.000,- Ft,
díszdobozban 22.000,- Ft.

Elérhetőségek:

NyME EMK Dékáni Hivatal
9400 Sopron, Ady Endre u. 5.,
Tel.: 99/518-207, 99/518-134,
e-mail: erdeszdekani@emk.nyme.hu

Rudolf és a vadászok

Szabó Margit írónőnek, a gödöllői Sisi Baráti Kör titkárának neve nem ismeretlen T. Olvasóink előtt. Lapunk 2008/1. számában már bemutatottuk „Sisi és az erdészek” című írásunkban azt a pompás albumát, amelyet a tragikus sorsú Erzsébet királyné hazai és külföldi emlékhelyeiről adott közre.

Ezt a kötetet meglepő gyorsasággal követte egy másik nagyszerű könyve „*Rezső királyfi. Rudolf trónörökös emlékezete*” címmel. Megjelentetésének az is időszerezést adott, hogy az egykori Osztrák-Magyar Monarchia trónörökösé éppen 150 éve született az alsó-ausztriai Laxenburgban. (S néhány hét múlva, január 30-án lesz 110 éve, hogy máig nem teljesen tisztázott körülmények között, koponyájába röptetett golyó által halt meg az ugyancsak alsó-ausztriai Mayerlingben, erdei vadászkastélyában.)

Az elsőként említett könyv lapunkban történt ismertetését az indokolta, hogy a királyné halálát követően mindmáig páratlan arányú fásítási mozgalom bontakozott ki hazánkban. A most említett második pedig az, hogy *Rudolf igen erősen kötődött a természethez; mégpedig nemcsak a vadászat, hanem a természettudományok, főként az ornitológia, de a természetföldrajz révén is.*

Sok újdonságot tartalmazó könyv

Mint minden közismert és ígéretes, de korai, tragikus véget ért személyiség, úgy Rudolf alakja is már sok szerzőt foglalkoztatott, amint azt Szabó Margit könyvének bőséges irodalomjegyzéke is mutatja. Különösen vonatkozik ez olyan személyiségre, mint egy koronaherceg, akinek ténykedése a trónra jutás után milliók életét motiválhatja közvetlenül, vagy közvetve, politikáján keresztül. („Mi lett volna, ha...”)

Most azonban többről van szó, mint arról, hogy egy szerző egy kerek számú évforduló apropóján egy-két tucat régi könyv összegyűrése révén aktualizálja egy történelmi személyiség alakját. Szabó Margit rengeteg kutatómunkával számos olyan újdonságot ázott fel a múltból – például az Országos Széchényi Könyvtár folyóirattárában, és más

helyeken – a trónörökös életével kapcsolatban, amelyek eddig még nyomtatásban nem láttak napvilágot.

Elegendő egyetlen példára utalni: arra, hogy miként alakult a mindössze 17 éves Vetsera Mária bárónő szépséges, meztelen holttestének sorsa a meggyilkolása után. Bizonyára nem sokan tudják, hogy az alsó-ausztriai Heiligenkreuz-ban levő sírját még 1990-ben is feldúlták ismeretlen kezek. Nem sok könyvben találkozhatunk olyan részletes családfával sem, mint amilyen a „Rudolf trónörökös leszármazottai” című fejezetben található.

Rudolf nagy vadász volt ...

Persze, minket, erdészeket a könyv szakmai részletei érdekelnek leginkább. Amint már említettük, Rudolf nagy vadász volt, amire atyja, I. Ferencz József császár és király szoktatta rá már gyermekkorban, mert a katonás nevelés egyik kiváló tényezőjének tartotta a testedző és az ügyes fegyverhasználatra tanító vadászatot. Rudolfban azonban ettől függetlenül is meglehetett a Habsburgok vadásszenvedélye, mert *szívesen és sokat vadászott* és Szabó Margit leírása szerint olykor-olykor ugyancsak „elkapta” ez a szenvedély. Első szarvasát kilencéves korában lőtte!

Miként atyjának, úgy neki is Gödöllő és környéke, a koronauradalom erdősegei jelentették a kedvenc magyarországi vadászterületet. Itt tartózkodott a legtöbbet, a szarvasbögési idényt so-

hasem szalasztotta el. Részt vett az Újpest - Mogyoród közötti téli lovas farka-vadászatokon is (katonaként huszártiszti volt), valamint a decemberi szigetmonostori fácskázásokon.

Szívesen tett eleget főúri meghívásoknak is. Olyan *jeles vadászok* neve bukkan fel a könyvben, mint Pausinger József (1829-1894), Rudolf fővadásza, aki az 1870-es években még kolozsvári erdőrendező volt, de a '80-as években már a görgényszentimrei erdőgondnokság vezetője és a vadgazdálkodás-vadászat ügyeinek irányítója. A trónörökös ottani sikeres medvevadászatainak szervezője. Ez a kincstári terület a Görgényi-havasokban eredetileg gróf Teleki Sámuel vadász-bérleménye volt, aki azonban a trónörökös kedvéért erről lemondott. Pausinger azután Rudolf halála után ottani vadászkastélyában szervezte meg hazánk negyedik erdőőri szakiskoláját. (Az iskola ma is létezik.)

A trónörökös környezetéhez tartozott Franz Xaver Pausinger (1839 - 1915) is, a kiváló grafikus, fa- és rézmetsző, számos vadászjelenet és vadon élő állat megörökítője. Továbbá Kallina Károly (1833-1910), aki a gödöllői uradalom főerdőmestere volt, Pettera Hubert (1832 - 1914) pedig ugyanott császári és királyi fővadászmester. Mindketten halálukig híven szolgálták az uralkodót; a gödöllői temetőben nyugszanak.

... és tudós ornitológus

Rudolf azonban nem csak lőtte, hanem *meg is figyelte a vadat*, amiben nagy segítségére volt kiváló megfigyelőképessége, amit anyja természetéből örökölt. S nemcsak a vadat, hanem általában a szabad természetet, azon belül különösen a madárvilágot. Jól képzett ornitológus volt és ügyes kezű rajzoló, aki élethűen le is rajzolta a megfigyelt madarakat. 1878-ban madártani expedíciót szervezett hajóval az Al-Duna akkor még háborítatlan, egzotikus vidékére, amelyre elkísérte Alfred Brehm, a világhírű zoológus is, akivel azután élete végéig szívélyes és szoros munkakapcsolatban állt. Ennek az útnak az élményeit „Tizenöt nap a Dunán” című élvezetes könyvében örökítette meg.

Részt vett tudományos jellegű utazáson 1879-ben Spanyolországban, 1881-ben pedig Egyiptomban és az akkori Palesztinában is. Ezeknek az utaknak az egyik terméke az „*Utazás a Keleten*” című érdekes kétkötetes könyve. Ehhez tudni kell, hogy anyanyelve, a német mellett nem csak *jól beszélt magyarul* (és csehül), hanem *szépen és helyesen irt is*. Elégge járatos volt továbbá az angol és a francia nyelvben, s tanult latinul is. Atyja kiváló magántanárokról gondoskodott számára, akiket szeretett és szeretett tanulni is. Ostoba kitalálások tehát azok a mende-mondák, amelyek az elkeseredettségéből fakadó, önpusztító életéből a tragikus halálához vezető idegkimerültségét holmi gyengeelméjűséggel tévesztik össze, illetve így állítják be.

Az Osztrák-Magyar Monarchia grandiózus leírása

Főművének „*Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen*” című, terjedelmére, tartalmára és kivitelére nézve egyaránt grandiózus könyvsorozatot tekint az utókor. Ennek ötlete valószínűleg unokatestvérétől, János Szalvátor főhercegtől származott, de Rudolf volt az, aki *tevőleges fővédnök-ként tető alá hozta a hatalmas geográfiai vállalkozást*. A sorozat magyar nyelvű változatának főszerkesztője az „író-király” Jókai Mór volt. Rudolf a sorozat valamennyi kötetének megjelenését már nem érte meg; befejezése Jókainak és nem utolsósorban Rudolf özvegyének, a belga királyleány *Stefániának* az érdeme, aki kötelességének érezte férje vállalkozását betetőzni.

Rudolfot a természettudományok terén elért eredményeiért a *Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta*; a budapesti, bécsi és krakói tudományegyetem pedig a „*honoris causa*” tiszteletbeli doktori címmel tüntette ki. Több más tudományos elismerése is volt; így pl. az Osztrák és a Magyar Földrajzi Társaság tb. elnöke volt.

Azt, hogy nem volt „hülye”, akit csak az igen magas társadalmi státusa miatt tiszteltek hivatalból, jelzi az is, hogy számos utcát, teret, köz- és más intézményt, földrajzi objektumot is elneveztek róla. Utóbbiak közül talán a legismertebb a Kelet-Afrikában fekvő, 7.900 km² felületű *Rudolf-tó*, valamint az Északi-Jeges-tengerben levő Ferencz József-föld szigetcsoportjának *Rudolf-szigete*.

Rudolf egész alakos vadászöltözékes szobra Budapesten a Városligetben; Ligeti Miklós alkotta 1908-ban.

(Fotó: Fácányi Ödön)

Érdekfeszítő, szép könyv

Visszatérve magára a kötetre, az a benyomásunk, hogy Szabó Margit a Rudolf-életrajzában nem törekedett monografikus teljességre, hanem inkább a még ismeretlen, vagy a laikus közönség által kevésbé ismert, lassan már feledésbe merülő mozzanatok felelevenítésére, a sokszor mellőzött kisebb kuriózumok megvilágítására. Vonatkozik ez a *bőse-*

ges, szinte kizárólag *archív jellegű ábranyagra* is. Egy-két kivétellel nincs a könyvben olyan oldal, amelyre ne jutott volna legalább egy régi fénykép, grafika, újság- vagy levélrészlet stb. A kötet végén *12 oldal színes fotó-műmelléklet* található. Mindez együtt teszi érdekfeszítően érdekessé a könyvet!

Az A5 méretű, 168 oldalas, szép papírra szép tipográfiával fotóbarna tónusban nyomtatott könyv kivitelezése a T-MART Press Kft. budapesti Aquincum Kiadója és a gödöllői Őfelsége Bt. jó munkáját dicséri.

A kultusz központja Gödöllő

Könyvismertetőnk végén megemlíti, hogy az Erzsébet királyné kultusz magyarországi központjában, *Gödöllőn a királyi kastélyban* szép, sok ritkaságot (közötti külföldi anyagot is) bemutató *időszakos kiállítással emlékeztek meg az évforduló alkalmából Rudolf trónörökösről*. A „Szent István Egyetem” című egyetemi lapban pedig *dr. Walleshausen Gyula* tollából jelent meg egy értékes kétoldalas cikk „Százötven éve született Rudolf trónörökös, a vadász” címmel, amelynek egyes adatait saját írásunkban kiegészítésként felhasználtuk. A jeles történész a *Gödöllői Vadásznapi* alkalomával is tartott érdekes, vetített képekkel illusztrált előadást a királyi kastélyban Rudolfról, a vadászról.

Megemlíti azt is, hogy Gödöllőn a 2007/2008-as esztendő Erzsébet királyné emlékévéként kezelték, születésének 170. és halálának 110. évfordulója kapcsán.

Dr. Király Pál

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

A hansági erdőgazdálkodás krónikája

Örvendetesen gyarapodik azoknak az Írásműveknek a száma, amelyek gy-egy erdőgazdasági táj, erdészeti intézmény vagy szakmai közösség múltját tárják fel, történetét örökítik meg, mentik ki a feledés homályából az utókor számára, annak tanulságára.

Most is egy ilyen *pompás könyv* megszületéséről adhatunk hírt. *Balsay Endre* okl. erdőmérnök *"Fejezetek a Kapuvár környéki erdők történetéből"* című művéről van szó.

Már a cím is izgalmas, mert legott elárulja, hogy Kelet-Közép-Európa egyik legérdekesebb, speciális erdőségéről, a *Hanságról* van szó. Megírására pedig keresve sem lehetett volna alkalmasabb személyt találni a szerzőnél, a *kiterjedt Balsay erdészdinasztia kapuvári ágának sarjánál*, akinek egész élete, szakmai pályafutása ehhez a különleges tájhoz fűződött. Sőt már édesapjéé, id. *Balsay László* is (1902-1982), akinek a nagyapja és dédapja is erdőmérnök volt. Utóbbi 1923-ban került először kapcsolatba erdőrendezőként a hansági erdőkkel, 1941-ben pedig a Kapuvári Erdőgazdálkodással, hogy azután soha többé meg ne váljon a tájtól. Öt gyermeke közül *három fia szintén erdőmérnök lett. Közülük kettő:* a könyv írója, *Endre* (szül.: 1937) és *Sándor* (1941) átvette a hansági atyai örökség gondozását és *évtizedekig a Dél-, illetve az Észak-Hanságban dolgozott*, nyugdíjlanományaiba vonulásáig.

Nem ok nélkül foglalkoztunk kissé hosszadalmasabban a szerző személyével és származásával, mert ez a tényező – ti. a *szakmai dinasztia* ténye – adja a könyv savát-borsát. Az édesapa, *Balsay László*, akinek a neve már régen fogalomává vált a szakmában, nem csak üzemtervi térképpel és puskával járta a munkaterületét, hanem *fényképezőgéppel is*. Kisalföldi szolgálatának évtizedei alatt rengeteg erdőrészletet, erdőgazdasági munkaműveletet, eszközt és vadászjelenetet rögzített filmszalagra. (Legyen ez tanulság sok más, mai kolléga számára is) S mivel már a nagyapja is *fényképezett*, a családi archívum fényképalbumai bőséges forrást jelentettek a könyv rendkívül érdekes, páratlan értékű képillesztrálásához.

Segítséget jelenthetett a szerző számára az a körülmény is, hogy a terület nagy része 1945 előtt az *Esterházy Hercegi Hitbizomány* egyik részét képezte. Ilyen helyen mindig bővebben adódik forrásanyag – üzemterv, térkép, számadás, levél stb. – mint a kisebb erdőbirtokok esetében. Különösen vonatkozik ez a területen folytatott *vadgazdálkodás és vadászat* történetére, ami *bő terjedelmet kapott a 343 oldalas könyvben*. Hiszen azt talán említeni sem szükséges, hogy a hercegi család tagjait (még a hölgyeket is) jobban érdekelte a vadban gazdag és egzotikus környezetben a vadászat lehetősége, mint – mondjuk – a szerényen jövedelmező éger tűzifa termelés.

Persze, egy Esterházy herceg vadászvendégének lenni sem volt utolsó dolog. Így azután olyan arcok tűnnek fel a régi fényképeken, mint pl. *Rudolf trónörökös*, vagy később *Horthy Miklós* kormányzó és még számos más egykori méltóság.

Egyik nagy értéke a műnek, hogy vizsgált területének határait átlépve, egy *önálló fejezetben áttekintést ad az Esterházy Hercegi Hitbizomány magyarországi szervezetről* és soproni székhellyel működött erdőigazgatósága alá rendelt négy erdőfelügyelőség (Lenti Dombóvár, Kaposvár, Kapuvár), az általuk felügyelt valamennyi (szám szerint 14) hazai erdőgazdálkodás, továbbá két nagy fűrészüzem (Lenti, Csömödér) és a csömödéri erdei vasútüzem tevékenységéről.

Balsay Endre ezzel megtette az első lépést az egyik egykori legnagyobb magyarországi magánerdőbirtok történetének *átfogó* feldolgozására irányulóan, amire oly nagy szüksége lenne erdészettörténet-írásunknak. (Persze tudjuk, hogy értékes részfeldolgozások már születtek ezen a téren, főleg a *zalai* birtokrészek vonatkozásában. Ezek némelyikéről mi is hírt adtunk lapunkban.)

Ha ezt a szót halljuk: *Hanság* – akkor az égerfa mellett egy másik fogalom is legott felmerül gondolatvilágunkban és ez a *tőzeg*.

Természetes tehát, hogy Balsay Endre terjedelmes fejezetet szentelt ennek az érdekes és fontos, speciális témának: a *tőzegtalajokon folytatott erdőgazdálkodásnak*, s magának a *tőzeggel való gazdálkodásnak*, a *tőzegtárolásnak*. (Nem a *Hanság* volt az egyedüli hely, ahol egykor, nem is olyan nagyon régen a *tőzegtárolás* is az erdészet feladatkörébe tartozott.)

Sajnos, a XIX. században komoly mértékben megindult emberi vízgazdálkodási beavatkozások előnytelenül zavarták meg a táj természetes rendjét. Megindult a *tőzeg* és vele együtt az éger, az erdő pusztulása. Az erdészet az erdőgazdálkodás megújításának útját-módját a *nyárgazdálkodás* kifejlesztésében találta meg, amelynek gyökerei az 1920-as évek elejéig nyúlnak vissza. S ami szintén elválaszthatatlanul összeforrt a *Balsay* névvel.

Ezzel a csaknem évszázados nyár-termesztési históriával is egy önálló fejezet foglalkozik, éppen úgy, mint a *hansági erdőfeltárás* történetével. Mert bizony ezen a vizes-lápos síkságon a kitermelt fát kiközelíteni (gyakran a vízből kimenteni) és elszállítani semmivel sem volt könnyebb feladat, mint megtermelni és kitermelni.

Volt itt minden: kézi kihordás, „kutyázás” repülővágányokon, szekerezés, keskeny nyomtávú vasút, lánctalpas traktorok, kavicsutak építése, sőt még *dereglyezés és faúsztatás* is. Az utóbbi témának, a hansági folyókon és tavakon folytatott *egykori vízi közlekedésnek és szállításnak*, mint helyi érdekességnek szintén önálló fejezetet szentelt a szerző. (Nem mindennapi látvány lehetett a kerületét ladikon bejáró erdőőr, amint a 180. oldalon elhelyezett fényképen is látható.)

Végül 40 olyan *szakember életrajza*, azon belül szakmai munkásságának ismertetése következik, akiknek neve elválaszthatatlanul összeforrt a hansági erdő- és vadgazdálkodással. Különösen hatalmas munka lehetett a szerző számára ennek az anyagnak az összegyűjtése, amelyben *más tájak erdőgazdálkodására vonatkozóan is értékes adatokra bukkanhat az olvasó*. (Egyes életrajzokat társszerzők írtak.)

Ezen a fejezeten túlmenően is *rengeteg* név merül fel a kötetben, Istennek hála, fényképeken is; külön figyelmet érdemel pl. a 14-15. oldalon bemutatott portréfotó-archépcsarnok.

A felhasznált szakirodalmat és forrásokat felölelő zárófejezet négyoldalmi terjedelme önmagában is mutatja, hogy Balsay Endre milyen hatalmas és szerteágazó forrásanyagot kutatott és dolgozott fel, saját és családi dokumentumai, valamint több évtizedes helyi tapasztalatai és élményanyaga mellett.

Ha egy könyvre a fellengzősség gyanúja nélkül mondhatjuk, hogy *grandiózus mű*, akkor ezt Balsay Endre szép,

érdekes és értékes művéről elmondhatjuk. Örülhetnek a kisalföldi erdészek, hogy szűkebb pátriájuknak ezt a kiváló történelemkönyvét könyvespolcukon elhelyezhetik. De örülhet ennek mindenki más is, még nem erdészek is. Mégpedig a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. vezetésének, elsősorban dr. Magas László vezérigazgatónak köszönhetően, aki a könyv létrehozását messzemenően támogatta, majd megjelentette. Nyilván nem kevés pénzbe került, de pénzügyi válságtól forrongó világunkban jobb befektetés volt ez, mint egy aranytömb. Mert *ennek a könyvnek az értéke az idő múlásával csak egy irányba fog mozogni: nőni fog!*

Dr. K. P.

Néhány évforduló

1808-ban indult meg Selmechánán, az I. Ferenc király által alapított Forstinstitut-ban az államilag intézményesített *önálló magyar erdőmérnök-képzés*.

1848-ban határozta el az Országgyűlés a forradalmi, un. áprilisi törvények megalkotása során, hogy *új erdő-törvényt* is fog alkotni. Erre azonban a szabadságharc elbukása után harminc évvel, 1879-ben került sor.

1898-ban alkotta meg az Országgyűlés a községi és némely más erdők és kopár területek kezeléséről szóló 1898. évi XIX. törvénycikket. Ennek alapján hozta létre a földművelésügyi miniszter az *erdőkezelési feladatokat ellátó állami erdőhivatalokat* és az alájuk rendelt járási erdőgondnokságokat.

1898-ban halt meg gróf Tisza Lajos (borosjenői és szegedi), az Országos Erdészeti Egyesület aktív, hivatalban levő elnöke, az egyesület 1920 előtti korszakának legnagyobb formátumú elnöke. Nevéhez fűződik például az 1879. évi erdőtörvény politikai előkészítése, és az OEE Alkotmány utcai pompás, ma is álló régi székházának megépítése.

1918-ban menekült el Selmechányáról a Felvidéket annektáló csehszlovák katonai csapatok elől a Bányászati és Erdészeti Főiskola, átmentve az anyaországba értékes szakkönyvtárát és a tanfelszerelés túlnyomó részét.

1918-ban halt meg Budapesten a legnagyobb magyar erdésztként tisztelt dr.hc. kálnoki Bedő Albert erdőmérnök, korának jeles közéleti személyisége. Szülőföldjén, a Háromszék megyei Kálnokon temették el édesanyja köze-

lében. Egyszerű sírját a helyi unitárius közösség ma is szeretettel gondozza.

1938-ban jelent meg az 1935. évi erdőtörvény végrehajtási rendelete. E két jogszabály – több lényeges módosítással – 1961-ig, az új, un. szocialista erdőtörvény megalkotásáig képezte az erdőgazdálkodás törvényi alapját.

1938-ban a négyhatalmi müncheni egyezmény, majd az ezt követő un. első bécsi döntés nyomán megkezdődött jelentős nagyságú északi és északkeleti *országrészek visszacsatolása* Magyarországhoz (ami azután 1940-ben folytatódott). Ezzel együtt ugyancsak *jelentős erdőterületek is visszakerültek*, ami új helyzetet teremtett az erdészeti politika és az erdészeti szakemberek foglalkoztatása szempontjából is.

1948-ban épült a budai hegyekben a MÁV Gyermekvasútja, közismert nevén az Úttörővasút. Építésében az esztergomi erdészeti középiskola tanulói is részt vettek.

1948-ban zajlott le a népi demokratikus országok erdészeti küldötteinek nagy jelentőségű *szófia kongresszusa*, amely lényegében lefektette a szocialista erdőgazdálkodás alapelveit. Ezek közül a legfontosabb volt az erdőgazdasági üzemtervek szerinti erdőgazdálkodás és a fakitermelés mértékének az évi növekedéshez való szigorú hozzáigazítása.

1948-ban kezdte meg munkáját a *Fagazdaságtani és Faanyagvizsgáló Intézet* Budapesten a Kunfi Zsigmond u. 38-40. szám alatt. Első vezetője dr. Rózsa György volt.

1948-ban adta ki a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek (MÁLLERD)

központi igazgatósága az *„Erdőrendezési utasítás az ideiglenes erdőgazdasági üzemtervek készítéséhez”* című dokumentumot, amely felváltotta az 1920. évi erdőrendezési utasítást, s új szemléletet és új gyakorlatot hozott a magyar erdőrendezésbe.

1968-ban vette kezdetét az un. „új gazdasági mechanizmus”, a szigorú központi utasításos, kötött tervgazdálkodást reformálni kívánó *új gazdaságirányítási rendszer*. Bár a reform a 70-es években megfeneklett, de nagy változást hozott mind az erdőgazdálkodás országos szervezetében, mind az üzemi gazdálkodás szemléletében és gyakorlatában is.

Dr. K. P.

Környezetvédelmi jogosítványok

A környezetvédelmi szakértői és tervezői jogosítványok engedélyezését szabályozta a 378/2007./XII. 23./ Korm. számú rendelet. Ez az említett tevékenység engedélyezését a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) területi szervezeteinek hatáskörébe utalta. Kivételek a természetvédelmi (élővilág-védelmi) szakértői jogosítványok, amelyeket továbbra is a KTV Főfelügyelőség intéz.

A rendelet a következő kategóriákba tartozó tevékenységeket köti kamarai engedélyezéshez: hulladékgazdálkodás; levegőtisztaság-védelem; víz- és földtaniközeg-védelem; zaj- és rezgés-védelem. Az engedély kiadásának több feltétele közül az egyik az MMK tagság.

(Forrás: „Mérnök Újság”, 2008/Február. Ref.: dr. K.P.)

Tüzek a végeken

Erdőmérnöki Karunk vezetőségének jóvoltából harmadszor jelenhetett meg *iff. Missuray-Krug Lajos* (1898-1944/45 ?) soproni születésű író és költő, egykori erdőmérnök-hallgató „*Tüzek a végeken*” című könyve, amely első és második alkalommal utoljára 1930-ban jelent meg. Tárgya azoknak az eseményeknek a leírása, amelyek a Bányászati és Erdészeti Főiskola hallgatósága ment át 1918 decemberétől, a főiskola Selmecbányáról történt elmenekülésétől kezdve 1921 decemberéig, a Sopron és környéke hovatartozását eldöntő népszavazásig.

A téma különös aktualitást kapott

napjainkban, amikor is a szakmai közfigyelem a Kar fennállásának 200. évfordulója alkalmából annak múltja felé terelődött. Ennek a múltnak az egyik – talán legsűrűbb és legkeményebb – csomópontja éppen ez a két év: a Selmectől való fájdalmas, tragikus elszakadás és a soproni újjászületés ideje. S mint minden születés, ez is vér és fájdalom közepette ment végbe, mert mindenre ráborult 1920. június 4.-e, *Trianon* árnyéka. Főiskolás elődeinknek kemény, véres, hősi halottakat is követelő harcok árán kellett megvédeniük új otthonukat, aminek szerves végjátéka volt a népszavazás. *Oroszlánrészük volt abban, hogy Sopron – ez a zöld smaragdkő – hazánk része maradt* és nem lett a kellően el nem ítélt területi zsákmányra spekuláló korabeli Osztrák Köztársaságé.

Csattanós bizonyíték

volt ez a harcok ellenállás arra, hogy a nemzetünket-népünket-hazánk területét darabokra tépő, gyalázatos trianoni békediktátum ellen már akkor is lehetett eredményesen fellépni – csak elszántság, bátorság kellett hozzá. Az I. világháború harcterein edződött főiskolás elődeink egyiknek sem voltak híjával. (Az 1914-1921-ben hősi halált halt bánya-, kohó- és erdőmérnök-hallgatók szívszorítóan hosszú névsora a könyv végén olvasható.)

Tíz évvel a drámai események után, a hiteles tanukat meghallgatva, illetve

mint maga is egyes események résztvevője, írta meg mind ennek a krónikáját Krug Lajos. Műve ezért *pótolhatatlan forrásértékkel bír*.

Krug Lajos írása – gördülékeny fogalmazása, gazdag nyelvezete ellenére – a II. világháborút, a kemény Rákosi- és Kádár-korszakot, '56-ot és megtorlását stb. megélt, szikárabb lelkű nemzedéknek ma már kissé érzelmesnek tűnik; egyes események leírása pedig némileg cikornyásan dramatizáltnak. Mindazonáltal *nagyon érdekes* és igen tiszteletre méltó írás. A könyv *ábrákat* is tartalmaz: az ágfalvai csatában hősi halált halt főiskolások portréit, valamint a soproni népszavazással kapcsolatos korabeli propagandarájzok és újságcikkek másolatait.

Az első kiadáshoz Fekete Zoltán professzor, a második kiadáshoz a szerző által írt előszó után a *harmadik kiadáshoz az Erdőmérnöki Kar mai dékánja, Náhlik András fűzött szép előszót; Bán Imre és Juhász Pál pedig a hallgatók Selmeci Társasága nevében utóiratot*.

Iff. Sarkady Sándor, a NyME Központi Könyvtárának főigazgatója jó szolgálatot tett az olvasóknak és az utókorak Krug Lajos életének és munkásságának három oldalon történő ismertetésével („akinek halála helyét és pontos idejét máig sem tudjuk”).

Tudtunk a híres könyv létezéséről,

de 1945 után évtizedeken keresztül hallgató-generációk egész sora számára gyakorlatilag elérhetetlen volt, mivel irredenta, fasisztoid, nemkívánatos írásműnek számított. Sőt, az 1970-es években az egyetem két oktatója még az 1921. szeptember 7-i sorsdöntő ágfalvai csata hőseire emlékeztető, a botanikus kertben álló, 1931-ben állított „Örtüzek” emlékművet is le akarta bontatni.

Kitűnő szolgálatot tett tehát – nem csak a szakmának – a Kar vezetősége és minden ebben közreműködő, amikor a szó szoros értelmében *hézagpótló* műként ismét hozzáférhetővé tette Krug regényes elbeszélő stílusban megírt történelmi művét.

Figyelemfelhívó kis ismertetőnk a harmadik kiadást útjára bocsátó Náhlik

András előszavának utolsó szavaival fejezzük be: „A főiskola hallgatósága és tanári kara a nehéz időkben, de korábban és ezt követően is, a hazafiság és progresszió talaján állt. E könyv emléket állít Nekik, akiknek hősiei fellépése eredményezte, hogy ma itt Sopronban tanulhatunk, taníthatunk.”

Dr. Király Pál

Diploma 2009 címmel jelent meg a „*Heti Világgazdaság*” 2008/3. novemberi *különszáma*, amelyet a HVG-klubtagok kaptak. A 242 oldalas kötet rengeteg hasznos információ közreadása keretében *részletesen elemzi is az egész magyar felsőoktatási struktúrát*, mégpedig nem csak a képzés, hanem a diploma megszerzése utáni esélyek szempontjából is (elhelyezkedési, kereseti lehetőségek stb.). Közli pl. a 2009. évi felvételik során alkalmazásra kerülő *pontszámítás* módszerét, valamint a felsőoktatási karok rangsorát. Az összesített (abszolút) rangsorban Erdőmérnöki Karunk (EMK) az 53., Faipari Mérnöki Karunk (FMK) a 63. helyen szerepel a 167 intézmény között. A hallgatói rangsorban az erdőmérnök-hallgatók a 94., a faiparosok a 106. helyen állnak. Az oktatói rangsorban az EMK: 19, az FMK: 25. Vagyis az oktatók minősége dolgában sokkal jobban állunk, mint a hallgatók minősége szempontjából.

*

Új botanika könyv. A Nemzeti Tankönyvkiadó három kötetre bontott, összesen 824 oldalas tankönyvet jelentetett meg „*Botanika I-III.*” címmel. A köteteket alkotó tudósok munkáját Engloner Attila, Nagy János, Szerdahelyi Tibor és Tuba Zoltán szerkesztette használható, egységes művé. Az egyes kötetek tartalma a következő: I. Sejttan - Szövettan - Alaktan. II. Rendszertan. III. Növényföldrajz - Társulástan - Növényökológia.

A kiadó a könyvet egyetemi hallgatók, doktoranduszok és tudományos kutatók mellett a gyakorlati szakemberek: a természet- és környezetvédelem, valamint a tájgazdálkodás területén dolgozók számára is ajánlja.

k.p.

Malomerdő, több mint erdő...

Budapesttől 80 kilométerre, Pusztavámon 2007-ben nyitotta meg kapuját a Malomerdő Panzió és Üdülőház, Ökoturisztikai Központ, ahol gyönyörű erdei környezetben kínálunk sportolási és kikapcsolódási lehetőséget kedves vendégeinknek.

A létesítmény két épületben összesen 42 személy számára nyújt kényelmes szállást. A panzió főépületében két- és háromágyas szobák találhatók, összesen 20 férőhellyel. Üdülőházunkban – amelyet elsősorban turista- és iskoláscsoportok részére alakítottunk ki – további 22 férőhely áll rendelkezésre. Vendégeink ellátásáról kiváló konyhánk gondoskodik, amely a hagyományos konyha és a reformkonyha híveire egyaránt gondol.

A Vértes-hegység felfedezésére gyalog, lovon és kerékpáron is indulhatunk. A 7 kilométer hosszú tanösvény és az erdei környezetben kialakított 18 kilométeres lovaglópálya mellett különböző hosszúságú és nehézségű túrák megtételére vállalkozhatnak a természet szerelmesei. Aki két keréken barangolná be a Vértest, térítésmentesen veheti igénybe a panzió kerékpárjait.

A megfáradt természetjáróknak a szauna, jakuzzi, klubszoba és a móri borvidéken egy borkóstolóval összekötött lovaskocsikázás kínálhat felüdülést.

A családdal érkezőkre is gondolt Malomerdő. Baba-barát szolgáltatásaink mellett a gyermekeket játszótér, futball- és streetball-pálya, valamint állatsimogató várja. A turisták, családi és baráti összejövetelek résztvevői mellett az sem fog a Malomerdőben csatlódni, aki az egykori vadászkastélyt választja üzleti rendezvényének helyszínül. A korszerű eszközökkel felszerelt konferenciaterem alkalmas vállalati tréningek, üzleti tárgyalások, fogadások, előadások és egyéb céges rendezvények lebonyolítására is.

Aki járt már nálunk, az tapasztalta, hogy: Malomerdő valóban több, mint erdő.

További információ:

Rapp Andrea,
vadászati és utazásszervezési előadó

30/400-9099

info@malomerdo.hu

www.malomerdo.hu

Hátsó színes borítóoldalunkon Török János naív festő „Disznópörzsölés” és „Kenyérsütő asszonyok” című képe látható. Ezekkel kívánunk T. Olvasóinknak jó hangulatú, boldog 2009-es esztendőt!

(A bolti forgalomban kapható képes levelezőlapokat a Zsigray Nyomda és Képeslap Stúdió adta ki. Címe: Budapest, Fő utca 12.)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XVIII. évfolyam 4. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025
E-mail: efdsz@mailbox.hu

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Fritsch Ottó,
Gilicze Péter,
Herczeg Miklós (elnök),
Németh Szilveszter.

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál.

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv-
és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-331-3042
cerbi@cerbi.hu ; grafika@cerbi.hu
Felelős vezető:
Schmidt Gábor ügyvezető igazgató
A lap átlagosan negyedévenként
jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül,
terjeszti az EFDSz.

Állatságok

– Miért van a mókusnak hátul a farka?
– Mert elől a mókus van.

*

– Bükkfán ül és fűtül. Mi az?
– Eltévedt rézfánfűtülő.

*

– Mi lesz a zsiráf és a vakond keresztezéséből?
– Fúrótorony.
– És a vakond és a fakopáncs keresztezéséből?
– Ütvefúró

